

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

BARTIN'IN AMASRA İLÇESİNDE MEYDANA GELEN MADEN KAZASININ TÜM YÖNLERİYLE ARAŞTIRILARAK BENZER KAZALARIN ÖNLENMESİNE YÖNELİK TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU (10/6598, 6599, 6600,6601,6602,6603,6604,6605). TUTANAK DERGİSİ

7'nci Toplantı

23 Kasım 2022 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Taner Yıldız'ın, Düzce Gölyaka'da vuku bulan depreme, bütün terör şehitlerini andığına, Antalya Milletvekili Aydın Özer'e, babasının vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Taner Yıldız'ın, İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki kendisinin tutumuyla ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Taner Yıldız'ın, Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve TTK işletmelerine yapılacak ziyarete ilişkin açıklaması

4.- Komisyon Başkanı Taner Yıldız'ın, bugünkü toplantıda Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın söylemiyle ve diğer görüşlerle ilgili olarak kapanış konuşması yapmak istediğine ve katılımcılara teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Düzce Gölyaka'da meydana gelen depreme, Antalya Milletvekili Aydın Özer'e, babasının vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine, Komisyona davet edilen kurumlarla ilgili önerilerine ve Komisyon Başkanı Taner Yıldız'ın geçen haftaki toplantıdaki tutumuna ilişkin açıklaması

2.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, Düzce Gölyaka'da meydana gelen depreme, geçen haftaki toplantıda TTK yetkililerinin cevaplamadıkları sorulara ve madendeki havalandırma planının Komisyona celbedilmesiyle ilgili taleplerine ilişkin açıklaması

3.-Bolu Milletvekili Fehmi Küpçü'nün, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközegü'nün GMİS Genel Başkan Yardımcının sunumu üzerine yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.-Trabzon Milletvekili Muhammet Balta'nun, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközegü'nün GMİS Genel Başkan Yardımcının sunumu üzerine yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

IV.- SUNUMLAR

1.- Genel Maden İşçileri Sendikası Genel Başkan Yardımcısı İsa Mutlu'nun Amasra'da meydana gelen maden kazası, sendikanın işçi sağlığı, iş güvenliği ve eğitimi faaliyetleri, maden iş kolundaki kazaların azaltılması için alınması gereken önlemler hakkında sunumu

2.- Türkiye Maden İşçileri Sendikası Hukuk Müşaviri Hatice Salman'ın, Amasra'da meydana gelen maden kazasının ve benzer kazaların önlenmesine yönelik öneri ve tedbirler hakkında sunumu

3.- ÖZ MADEN-İŞ Sendikası Genel Başkanı Fahrettin Kütükçü'nün, maden kazalarını önlemek için alınması gereken tedbirler ve öneriler hakkında sunumu

4.- Türkiye Devrimci Maden Arama ve İşletme İşçileri Sendikası Genel Başkanı Tayfun Görgün'ün, Sendika olarak Amasra'daki maden kazasına yaklaşımları ile benzer kazaların önlenmesine yönelik tedbirler ve öneriler hakkında sunumu

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

7'nci Toplantı

23 Kasım 2022 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Bartın'ın Amasra İlçesinde Meydana Gelen Maden Kazasının Tüm Yönleriyle Araştırılarak Benzer Kazaların Önlenmesine Yönelik Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu 14.01'de açılarak üç oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Taner Yıldız,

Düzce Gölyaka'da vuku bulan depreme, bütün terör şehitlerini andığına, Antalya Milletvekili Aydın Özer'e, babasının vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine,

İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki kendisinin tutumuyla ilgili ifadelerine,

Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve TTK işletmelerine yapılacak ziyarete,

Bugünkü toplantıda Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın söylemiyle ve diğer görüşlerle ilgili olarak kapanış konuşması yapmak istediğine ve katılımcılara teşekkür ettiğine,

İlişkin açıklama yaptı.

İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu, Düzce Gölyaka'da meydana gelen depreme, Antalya Milletvekili Aydın Özer'e, babasının vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine, Komisyona davet edilen kurumlarla ilgili önerilerine ve Komisyon Başkanı Taner Yıldız'ın geçen haftaki toplantıdaki tutumuna,

Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş, Düzce Gölyaka'da meydana gelen depreme, geçen haftaki toplantıda TTK yetkililerinin cevaplamadıkları sorulara ve madendeki havalandırma planının Komisyona celbedilmesiyle ilgili taleplerine,

Bolu Milletvekili Fehmi Küpçü, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeğü'nün GMİS Genel Başkan Yardımcısının sunumu üzerine yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine,

Trabzon Milletvekili Muhammet Balta, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeğü'nün GMİS Genel Başkan Yardımcısının sunumu üzerine yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

Genel Maden İşçileri Sendikası Genel Başkan Yardımcısı İsa Mutlu tarafından, Amasra'da meydana gelen maden kazası, sendikanın işçi sağlığı, iş güvenliği ve eğitimi faaliyetleri, maden iş kolundaki kazaların azaltılması için alınması gereken önlemler,

Türkiye Maden İşçileri Sendikası Hukuk Müşaviri Hatice Salman tarafından, Amasra'da meydana gelen maden kazasının ve benzer kazaların önlenmesine yönelik öneri ve tedbirler,

ÖZ MADEN-İŞ Sendikası Genel Başkanı Fahrettin Kütükçü tarafından, maden kazalarını önlemek için alınması gereken tedbirler ve öneriler,

Türkiye Devrimci Maden Arama ve İşletme İşçileri Sendikası Genel Başkanı Tayfun Görgün tarafından, Sendika olarak Amasra'daki maden kazasına yaklaşımları ile benzer kazaların önlenmesine yönelik tedbirler ve öneriler,

Hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görülecek başka konu bulunmadığından saat 01.00'de toplantıya son verildi.

23 Kasım 2022 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Taner YILDIZ (Kayseri)

BAŞKAN VEKİLİ: Muhammet BALTA (Trabzon)

SÖZCÜ: Polat TÜRKMEN (Zonguldak)

KÂTİP: Lütfi KAŞIKÇI (Hatay)

BAŞKAN TANER YILDIZ – Değerli arkadaşlar, Bartın’ın Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak benzer kazaların önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla kurulan Meclis Araştırma Komisyonunun 7’nci toplantısını açıyoruz.

Yeterli çoğunluğumuz var.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Taner Yıldız’ın, Düzce Gölyaka’da vuku bulan depreme, bütün terör şehitlerini andığına, Antalya Milletvekili Aydın Özer’e, babasının vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tabii, öncelikle, bugün sabah erken saatlerde vuku bulan Düzce Gölyaka’daki deprem için geçmiş olsun dileklerimizi bir kez de biz tekrar ediyoruz. Yaralı vatandaşlarımıza da acil şifalar temenni ediyoruz.

Tabii ki bütün terör şehitlerimizi de bir kez daha burada anmak istiyoruz. Ve inşallah bu ülkede -güvenlikle alakalı sisteminin- terörün, bütün hepsinin burada bittiği, ülkemizde bittiği, özgürlükler alanının genişlediği bir ortamda inşallah ülkenin, ülkemizin geleceğini bir kez daha burada vurgulamak istiyorum.

CHP Milletvekilimiz Sayın Aydın Özer Bey’in de babası da vefat etti, tabii ki Komisyon Üyesi Milletvekilimiz Sayın Aydın Özer’in babası için bir kez daha burada başsağlığımızı iletiyoruz.

Değerli arkadaşlar, bugünkü toplantımızda Genel Maden İşçileri Sendikasının, Türkiye Maden İşçileri Sendikasının, Öz Maden-İş Sendikasının ve Türkiye Devrimci Maden Arama ve İşletme İşçileri Sendikasının, DİSK’in temsilcilerinin bulunduğu Komisyonumuza özellikle bu bahsettiğimiz başlıkta katkı koyacak bütün arkadaşlarımızı bugün davet etmiş bulunuyoruz. İnşallah Komisyon üyesi arkadaşlarımız ilgili arkadaşlar sunumlarını yaptıktan sonra, söyleyeceklerini dinledikten sonra yine karşılıklı müzakere ve soruları, cevapları açacağız.

Ben, toplantımızı açıyorum ve basın mensubu arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, usulle ilgili söz talebimiz var.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Başkan usul tartışmamız var.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tabii ki, herhâlde usulle alakalı istiyorsunuz.

Buyurun ilk sözü size verelim, daha sonra size verelim inşallah.

Buyurun lütfen.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Düzce Gölyaka'da meydana gelen depreme, Antalya Milletvekili Aydın Özer'e, babasının vefatı nedeniyle başsağlığı dilediğine, Komisyona davet edilen kurumlarla ilgili önerilerine ve Komisyon Başkanı Taner Yıldız'ın geçen haftaki toplantıdaki tutumuna ilişkin açıklaması

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, ben de bütün heyeti saygıyla selamlıyorum. Ve öncelikle Düzce Gölyaka'da meydana gelen depremden dolayı tüm halkımıza geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz, yaralılara da acil şifalar diliyoruz HDP Grubu olarak. Aydın Özer Vekilimize de başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz yine, HDP Grubu olarak.

Sayın Başkan, bu, tabii, buraya davet edilen kurumlarla ilgili olarak bizlerin de önerileri olmuştü; hangi kurumların, hangi sendikaların ya da konunun uzmanı kimlerin gelmesi konusunda. Gelen kurumlarımız mutlaka ki çok değerli bilgiler aktaracaktır, onları dinlemeye ihtiyaç var; asla kendilerine yönelik “Niye geldiler?” gibi ya da benzer bir şekilde bir şey ifade etmiyoruz ancak bu konunun yeterli araştırılabilmesi, detaylı araştırılabilmesi açısından parti gruplarının da vermiş olduğu önerilerin dikkate alınmasını bekliyoruz. Bu talebimizi dile getirmek isterim.

İkincisi, geçen haftaki tutumunuzla ilgili olarak. Tutanakları incelediğimizde dikkat çekmek istediğim bir şey var çünkü buraya kurumlar geliyor ve biz kurumlara sorular soruyoruz ve konunun açığa çıkarılması ve daha da önemlisi bundan sonra yaşanacak olan olaylarda herhangi bir ölümle karşılaşılmasını adına önlemler almak için uğraşıyoruz. Şimdi, geçen hafta Türkiye Taşkömürü Kurumundan yapılan sunumlarda şöyle bir talihsizlik vardı: Bir kere Plan ve Bütçe Komisyonunda Enerji Bakanlığının bütçesi vardı, biz hem Enerji Bakanlığıyla ilgili komisyonda üyeyiz hem de buranın üyesiyiz, dolayısıyla bunu yeteri kadar takip edemedik ve sorduğumuz soruların cevabı geldi mi, gelmedi mi bunu öğrenemedik. Fakat Vekilimiz Serpil Kemalbay'ın sorusu üzerine “Bütün sorular cevaplandı.” demişsiniz, tutanağa geçirilmiş ancak biz baktığımızda bütün soruların cevaplanmadığını da gördük. Bunu ifade etmek isterim.

Diğer taraftan, Türkiye Taşkömürü Kurumuyla burada yaşanan kimi tartışmalar üzerine siz burada Kurumu koruyup kollayan bir yerde durulması gerektiğini söylediniz ve tutanağı incelediğimizde sözleriniz şu şekilde tutanağa yansımış: “Siz çatır çatır TTK'nin hakkını savunacaksınız burada.” Bunu Kuruma diyorsunuz. “İnandığınız bir şey varsa savunacaksınız.” “Tamam, çok güzel, siz Kurumunuz adına buradan sunum yaparken bunu söyleyeceksiniz; güzel bir şey bu.” Yani burada hiçbir milletvekili “Türkiye Taşkömürü Kurumu kapatılsın.” demedi, burada hiç kimse Türkiye Taşkömürü Kurumunun yapısal durumuna ilişkin bir eleştiri getirmede. Getirilen eleştiriler, bu işleyiş sisteminde Türkiye Taşkömürü Kurumunun yönetim kadrolarında yer alan insanların bu yaşanan faciada bir hatası var mı, bunu açığa çıkarmak üzerine kurulu bir tartışma yürütüldü. Dolayısıyla, Kurumu savunmak ne demek? Yani belki şöyle bir sözle ifade edebilirim bunu: “Benim hırsızım, benim katilim” anlayışı gibi bir sonuç çıkar ortaya yani bir kurumun içerisinde hata yapan birileri varsa biz bunun açığa çıkarılması konusunda da en başta o kurumun sorumlu olması gerektiğini söylüyoruz. Yani bir kurum kendisini temize çıkarmak istiyorsa kendi içerisindeki hata yapanları temizlemesi gerekir; yanlış yapanları, görevini yapmayanları, görevini eksik yapanları açığa çıkarması gerekir ve bunlardan kurtulması gerekir. Dolayısıyla, kurumların böyle kendisini savunması anlayışını ve bu konudaki sizin övgü dolu sözlerinizi doğru bulmadığımızı ve bundan sonraki kurumlarla ilgili görüşmelerde de bu tutumda bulunmamanızı rica ediyoruz. Çünkü örneğin bugün gelen sendikalarla ilgili de eleştirilerimiz olacak ama bu sendikanın kendisinin ortadan kaldırılması üzerine filan değil, sendika yöneticilerinin örneğin Amasra maden kazası -veya faciası- sonrasında yapmış oldukları kimi açıklamalarla ilgili eleştirilerimiz

olacak. Bu eleştiriler, o kurumun kendisinin bir bütün olarak yapısal durumuyla ilgili değil, orada bir anlayışla ya da bu açıklamaları yapan insanlarla ilgili olacaktır. Kaldı ki kurumun kendisiyle ilgili de eleştiriler yapabiliriz. Burada sizin bu yaklaşımınızdan ve bu tutumunuzdan vazgeçmenizi talep ediyoruz. Bunu dile getirmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Teşekkür ediyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Taner Yıldız'ın, İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki kendisinin tutumuyla ilgili ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN TANER YILDIZ - İkinci sözü size vermeden önce...

Bir kurumu savunmak ile suçluyu savunmanın farklı şeyler olduğundan herhâlde burada bahsetmem zait şeydir, fazladandır. O günkü teknik konu daha farklıydı, metnin öncesine bakarsanız onu çok iyi görürsünüz. Sizin bunu bir suçlunun savunulması şeklinde buraya tercüme etmenizi de bütün o sözlerinizin tamamını da yanlışlıkla kullandığınız kanaatindeyim. Eğer yanlışlıkla kullanmadıysanız iade ediyorum, yanlışlıkla kullandıysanız da düzeltirsiniz diye düşünüyorum. Bir kurumu savunmak ile suçluyu savunmak...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Burada müzakere yapmayacağız, yok, bunu ayrı konuşacağız.

Benim maksadımın ne olduğunu metnin tamamını okuduğunuzda bilirsiniz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bizim maksadımızı da herkes anlamış durumdadır umarım. Bizim de maksadımız, kesinlikle kurumları böyle korumak değil, ortadaki suçluyu açığa çıkarmaktır.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Buyurun lütfen.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, Düzce Gölyaka'da meydana gelen depreme, geçen haftaki toplantıda TTK yetkililerinin cevaplamadıkları sorulara ve madendeki havalandırma planının Komisyona celbedilmesiyle ilgili taleplerine ilişkin açıklaması

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli basın mensupları; ben de sözlerime başlarken saygılarımı sunuyorum.

Düzce Gölyaka'da meydana gelen deprem nedeniyle bütün ülkemize de geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum ve yaralılara da acil şifalar diliyorum. Bir daha umuyor ve diliyorum ki deprem faciaları ve can kayıpları yaşamayız. Bununla ilgili bütün tedbirlerin alınması gerektiğini şimdiden ifade ediyorum.

Tabii, geçen hafta kazanın, Amasra faciasının meydana gelmiş olduğu Kurum olan Türkiye Taşkömürü Kurumunu bir kez daha dinledik. Türkiye Taşkömürü Kurumu yetkilileri buraya sorulara cevap vermek üzere geldiler ama bir önceki oturumdaki soruları yanıtladılar. Ama biz o arada tabii, Enerji Bakanlığının bütçesi vardı, bazı milletvekili arkadaşlarımız gittik orada da görüşlerimizi ifade ettik. Aradan tabii, belli bir zaman geçti. Fakat döndüğümüzde başka kurumlara geçilmişti sorular cevaplandı diye düşünmüştük, değerlendirmiştik ama maalesef, Kurum bizim sorduğumuz soruların hiçbirisini cevaplamamış. Arada bazı tartışmalar oldu, gergin anlar yaşandı, o hengâmede bizim sorular havada kalmış yine. Bu anlamda özellikle sanırım Serpil Hanım sormuştu: “Biz Bakanlığın bütçesine gittik, acaba bizim sorular cevaplandı mı?” diye bir soru yöneltmişti ama siz de Kurum yetkililerine

söylemişsiniz fakat Kurum yetkilileri dediler ki: “Bütün soruları cevapladık.” Fakat tutanaklarda çıkmamıştı, inceledik, baktık ki maalesef, kurum o gün sorulan soruların önemli bir bölümüne cevap vermemiş. Birçok arkadaşımız o konuda Türkiye Taşkömürü Kurumuna değişik, teknik sorular yöneltilmişlerdi, cevaplanmamış; dolayısıyla bunların gerekirse Türkiye Taşkömürü Kurumunun tekrar çağrılarak... Çünkü kazanın bütün yönleriyle açığa çıkması gerektiğini düşünüyoruz, bu sorulara yanıt vermelerini rica ediyoruz veya yazılı olarak da en kısa sürede nasıl cevap verilecekse verilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Öte yandan yine bir talebimiz olacak Sayın Başkanım. Burada tartışmaların en önemli konularından birisi de havalandırma sistemiyle ilgili eksiklikler ve yetersizlikler olduğu ifade ediliyordu, uzmanların görüşleri o yöndeydi ama Kurum bu yönde farklı bir görüş bildirdi, havalandırma sisteminin yeterli olduğunu açıkladı. Bu anlamda havalandırma projesi onaylanan, ilgili ve yetkili kurumca onaylanan havalandırma projesi, havalandırma planı ne varsa bunların Komisyonumuza celbedilmesi hâlinde konu açıklığa kavuşur diye düşünüyoruz. Böyle bir talebimiz olacak Komisyon Başkanlığından.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, Ünal Bey teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar o günkü...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, bir ilave, denetim raporlarını biz talep etmiştik.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Konuşacağız, konuşacağız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Enerji Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının denetim raporlarını istemiştik.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, konuşacağız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – MAPEG’in denetim raporları geldi ancak ve denetim raporlarının ekleri tarafımıza verilmedi. Eklerden biri de havalandırma planı...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Konuşacağız Deniz Bey, aynen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu doğrultuda evet, biz bir dilekçe hazırladık, tarafınıza sunacağız. Komisyon Başkanlığı ilgili kurumdan talep etsin, versin. Bu havalandırma konusuna belki açıklık getirecek bir kanıt niteliğinde olabilir.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, konuşacağız.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- *Komisyon Başkanı Taner Yıldız’ın, Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve TTK işletmelerine yapılacak ziyarete ilişkin açıklaması*

BAŞKAN TANER YILDIZ – Arkadaşlar, o günkü toplantıda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıyla beraber Enerji Bakanlığının sunumları bittiğinde 3 ayrı zamanda Komisyon üyesi arkadaşlarımıza “Sorusu olan var mı?” diye sorduk. Buna rağmen cevaplanmamış bir konu varsa üçüncü kez tekrar o kurumları buraya çağırılmayacağız ancak şöyle bir fırsatımız var, hiçbir şey kapalı kalmasin. Türkiye Taşkömürü Kurumu işletmelerine ziyaretimizde, Zonguldak, Bartın, Amasra ziyaretimizde tekrar açık kalan konular ne varsa bunlar tespit edilmiş olacak ve biz oraya gittiğimizde Kurumdan ayrıca sırf bununla alakalı görüş alacağız dedik. Yani bu konu tamam bitti, bir daha bunu müzakereye açmıyoruz değil, tam tersi -tutanaklarda da var- biz bunu devam ettireceğiz.

Şimdi, tabii Genel Kurulda bu sefer bütçe zamanına giriyoruz, arkadaşlarımızın benzer talepleri olabilir. Biz Başkanlık Divanı olarak aslında “Çok ara vermeden gidelim mi?” diyorduk ama bu görüşleri de dikkate alarak biz oraya hem yangının bitmesini bekleyip belki madene inmekle alakalı hem de Plan ve Bütçe, daha doğrusu bakanlıkların bütçesi Genel Kurulda bittikten sonra isterseniz o ziyareti yapalım, belki daha doğru olabilir. Dolayısıyla hem arkadaşlarımızın o talebi yerine gelmiş olur hem de muhtemel bir çakışmanın önüne geçmiş oluruz.

Söz isteyen arkadaşımız var mı?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanım, ben dilekçemizi de takdim edeyim. Havalandırma planını Enerji Bakanlığından denetim raporuna ek olarak, şöyle bir güncelleme, değerlendirirseniz...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tamam, teşekkür ediyoruz.

Peki, arkadaşlar, basın mensubu arkadaşlarımıza teşekkür ettikten sonra ilk sözü TÜRK-İŞ’e bağlı Genel Maden İşçileri Sendikası Genel Başkan Yardımcısı İsa Mutlu Bey’e veriyorum.

Buyurun lütfen.

IV.- SUNUMLAR

1.- Genel Maden İşçileri Sendikası Genel Başkan Yardımcısı İsa Mutlu'nun Amasra'da meydana gelen maden kazası, sendikanın işçi sağlığı, iş güvenliği ve eğitimi faaliyetleri, maden iş kolundaki kazaların azaltılması için alınması gereken önlemler hakkında sunumu

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi Genel Maden İşçileri Sendikası ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Amasra maden faciasında şehit olan ve bugüne kadar iş kazası sonucu hayatını kaybeden maden şehitlerimize Allah’tan rahmet, aile ve akrabalarına sabır ve başsağlığı diliyorum. Yine, Düzce depreminden dolayı tüm ülkemize geçmiş olsun diyorum. Tüm terör şehitlerine, terör saldırılarında hayatını kaybeden şehitlerimize de Allah’tan rahmet diliyorum.

Meydana gelen maden kazasının tüm yönleriyle araştırılarak benzer kazaların önlenmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi amacıyla kurulan bu Komisyonun çalışmalarının madencilik sektörümüze ışık tutmasını ve bu tür kazaların tekrar yaşanmamasını temenni ediyoruz. Sayın Başkan, ülkemizde geçmişten günümüze uygulanmakta olan ekonomik politikalar madencilik sektörünü bugünkü noktaya getirmiştir. Özellikle son yıllarda yaşadığımız büyük kazalar, önenebilir kazalardır. Türkiye Taşkömürü Kurumu yaklaşık 300 kilometrelik alanda 5 müessesede faaliyet göstermektedir. Bu faaliyet alanının işçi sağlığı ve iş güvenliği kuralları dâhilinde sadece ayakta tutulabilmesi için en az 4 bin işçiye ihtiyaç olduğu bilinmektedir. Havzada 1990 sonrasında yaşanan daralma sonucu işçi sayısı 34 binlerden 7.100’e, tüvenan üretim 5,6 milyon tondan 1,35 milyon tona düşmüştür. Kuruma 2000, 2006, 2009 ve 2019 yıllarında uzun aralıklarla alınan işçiler üretimi artırmış ancak bu dönemlerde alınan işçiden fazlası emekli olmuştur. Havzaya getirilen ve uygulanan teknolojiler üretimde, tahkimatta, havalandırmada, nakliyyatta ve diğer çalışma alanlarında iş güvenliğini artırarak emniyetle kullanılmaktadır. Son beş altı yıldır üretimde mekanizasyon çalışmaları hızla devam etmektedir. Ülkemiz madencilik sektöründe geçmişte yaşadığımız kazalardan dolayı kanun ve yönetmeliklerle değişiklik yapılmıştır. Bu süreçte 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 30/6/2012 tarihinde çıkarıldı ve kanuna bağlı yönetmeliklerin tamamı yeniden düzenlendi. Eski tüzük ve yönetmelikler kaldırıldı. 3213 sayılı Maden Kanunu’nda değişik tarihlerde değişiklikler yapılmıştır. Ayrıca, ülkemiz ILO 176 sayılı Madenlerde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi’ni Aralık 2014’te onaylamıştır. Ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliği sorunlarının

çözümüne yönelik yapılan bu uygulamaların, kazaları önlemede yetersiz kaldığı açıktır. Maalesef, madenlerde mevzuatın tam olarak uygulanmadığı ve yapılan değişikliklerin yaşama geçirilemediği gerçektir. Bu nedenledir ki iş kazaları ve meslek hastalıkları devam etmektedir, dolayısıyla uygulamadaki eksikliklerin giderilmesi gerekmektedir. Türkiye Taşkömürü Kurumuna bağlı Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesinde eksi 300-350 kotlarında 14/10/2022 tarihinde 16/24 vardiyasında saat 18.09 civarında meydana gelen grizu patlamasında maalesef, 42 işçi arkadaşımız vefat etmiş ve 10 işçimiz de yaralanmıştır. Kaza sonrasında, olay mahalline devletin tüm birimleri intikal etmiştir. Kurtarma çalışmaları kazanın olduğu saat 18.09'dan sonra başlamış, vefat eden son işçi de yaklaşık yirmi saat sonra çıkarılmıştır. Vefat eden son işçinin çıkarıldığı 15 Ekim 2022 tarihi saat 14.00'ten sonra arama kurtarma çalışmaları sonlandırılmıştır. Bu saatten sonra yer altına sadece, devam eden kısmi yangının kontrol altına alınabilmesi için -250 kotunda baraj çalışması yapan ekipler girmiştir. Yer altında yangının devam etmesi nedeniyle önce temiz hava girişi olan -250 birinci bedesten lağımı ve ikinci bedesten lağımı üzerinden, iki yerden tek taraflı baraj yapılarak kapatılmıştır. 31/10/2022 tarihi itibarıyla -100 kotuna geç de olsa baraj yapılarak yangınlı bölge iki taraflı kapatılmıştır.

Türkiye Taşkömürü Kurumu, Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesinde uygulanan işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerine yönelik mekanize kazı sistemleri, merkezî gaz izleme sistemi, gaz ölçüm aletleri, ferdi kurtarıcılar, uyarı sistemleri; eğitim, denetim ve diğer önlemlere rağmen bu kaza meydana gelmiştir. Kazanın temel unsuru olarak kamuoyunda açıklanan bilirkişi incelemesi raporunda “Yetersiz ve etkisiz havalandırma sistemi, olayın meydana gelmesindeki en temel unsurdur.” denilmektedir. Ayrıca bilirkişi raporunda açıklanan merkezî gaz izleme sistemi verilerinde metan gazı müteakip defalar, uzun süre boyunca potansiyel patlayıcı seviyelerine ulaşmasına rağmen ikaz ve alarm seviyelerinde maden ocağının kısmen dahi olsa boşaltılması yönünde önlem alınmadığı belirtilmiştir. Bu durumun izah edilebilecek bir yanı yoktur.

Metan gazı havadan hafif, renksiz ve kokusuz oluşundan dolayı ancak ölçü aletleriyle tespit edilebilir. Havadan hafif oluşundan dolayı ocak imalatlarının tavan kısımlarında toplanır. Metan gazının esas tehlikesi yanıcı ve patlayıcı bir gaz oluşudur. Metanın yüzde 5 ile 14 arasında patlama özelliği vardır. Metan gazı, kömür damarları içerisinde serbest ve gözeneklere absorbe olmuş, kömürün yan kayaçlarında ve çatlaklarda serbest şekilde bulunabilir.

Yapılan ölçümlerde metan yüzde 1'in altındaysa patlayıcı madde kullanabileceği, yüzde 1,5'u geçen yerlerdeki elektriklerin kesileceği ve yüzde 2'de çalışmaların durdurularak alanın terk edileceği bilgileri tüm maden çalışanları için madencilik alfabesi niteliğindedir. Bilirkişi raporunda kazanın üretim ve hazırlık çalışması yapılan eksi 300-350 kotlarındaki 320 kalın tabanda metan gazının bir kıvılcımla buluşarak patlaması sonucu meydana geldiği şeklindedir. Kazanın meydana geldiği alanlar yangın nedeniyle barajla kapatılmıştır. Yangının tamamen sönmesi ve yapılacak ölçümler sonucu yer altının tamamen güvenli hâle gelmesi durumunda kaza mahallinde teknik inceleme yapılabilecektir. Ancak alınan önlemlere rağmen bu kadar büyük çaplı kazanın meydana gelmesi, sıralı emniyet tedbirlerinde bir eksiklik, bir ihmalin olduğunu göstermektedir, hatta ihmaller zincirinin olduğunu göstermektedir. Yer altında yapılacak teknik incelemede patlama noktaları, etkileri ve sensör yerleri görüldüğünde daha net bilgiler ortaya çıkacaktır.

Genel Maden İşçileri Sendikası işçi sağlığı ve iş güvenliği faaliyetleri hakkında... Sendikamız MADEN-İŞ kolunda örgütlüdür, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonuna bağlı, genel merkezi Zonguldak'ta bulunmakta ve 7 şubeden oluşmaktadır. Genel merkez yönetimi 5 ve şubelerimiz 4 yöneticiden oluşmaktadır. Örgütlü olduğumuz iş yerlerinde 8.500 üyemiz vardır. Ayrıca iş yerlerinde,

TTK'da 90 ve MTA'da 16 iş yeri temsilcimiz vardır. Amasra iş yerinde ise 7 iş yeri temsilcimiz bulunmaktadır. Örgütlü olduğumuz iş yerlerinde başta kanunlar ve toplu iş sözleşmesi çerçevesinde üyelerimizin sosyal, ekonomik ve sağlık hakları korunmaya çalışılmaktadır.

Sendikamızın işçi sağlığı ve iş güvenliği ve eğitim faaliyetleri kısaca...

a) İşçi sağlığı ve iş güvenliği faaliyetleri: İşçi sağlığı ve iş güvenliği faaliyetleri, sendikamız genel merkez yönetimi, şube yöneticileri ve iş yeri temsilcileri aracılığıyla takip edilmektedir. Ayda en az 1 kere toplanan İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu toplantısına sendikamız yöneticilerinden veya iş yeri temsilcilerimizden katılım sağlanmaktadır. İş yerlerinde tespit edilen sorunlar, üyelerimizce yazılı veya sözlü yapılan şikâyetler toplantıya katılan temsilcimiz tarafından çözümü için Kurulda görüşülmek üzere Kurul gündemine taşınarak takibi yapılmaktadır. Ayrıca Amasra Müessesesinde, İş Sağlığı ve Güvenliği Kuruluna katılmak, çalışanların şikâyetlerini Kurula aktarmak üzere Sendikamızdan bağımsız olarak seçilmiş iş yeri temsilcisi de vardır. Sendikamız genel merkezinde iş kazalarını ve şikâyetleri yerinde incelemek üzere 2 teknik eleman, maden mühendisi bulunmaktadır. Teknik elemanlarımız genel merkezimize gelen şikâyetleri ve kazaları yönetimin talimatıyla araştırırlar. 29'uncu dönem toplu iş sözleşmemizde yer alan 36'ncı maddede "Kaza yerindeki sendika temsilcileri, görev başında bulunan işçi sendikası temsilcisi, kazayla ilgiliyse kazanın olduğu yere en yakın görevli işçi sendikası temsilcisi veya işçi sendikasında görevlendirilen başka bir temsilci veya sendikada daimî görevli teknik eleman kaza yerine gider. İş kazasından sorumlu ve görevli temsilci hariç olmak üzere işçi sendikası temsilcisi kaza yerinde kurtarma faaliyetlerine fiilen veya sözlü herhangi bir şekilde ve surette karışamaz, savcı gelinceye kadar taraflar kaza yerinde bulunanları tesir ve telkinleri altına alacak şekilde konuşamayacakları gibi kaza hakkında soruşturma da yapamazlar." denilmektedir. Genel merkezimize iletilen sorun en kısa zamanda iş yerine gidilerek imkânlar dâhilinde incelenir ve çözümü için önerilerde bulunularak takibi yapılır. Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi iş yeriyle ilgili 2022 yılı içinde sendikamız genel merkezine iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili bir şikâyet gelmemiştir.

b) Eğitim faaliyetleri: Sendikamız, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu uyarınca üyelerimizin mesleki bilgi ve tecrübelerini geliştirmek için eğitim yapmaktadır. Bu kapsamda, son dört yıl içerisinde taban eğitim semineri düzenlenerek -Aralık 2019- Mart 2020 arasında 1.200; 2021-Mart 2022 arasında 2.400 işçiye eğitim verilmiştir; bu eğitimlere Amasra iş yerinden 1'inci dönemde 106, 2'nci dönemde 165 olmak üzere toplam 271 işçi katılım sağlamıştır. Ayrıca, iş yerinde işveren tarafından verilmesi gereken iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin düzenli olarak her yıl verilmesi takip edilmektedir. Sendikamız elemanları işe yeni giren işçilere çalışma hayatıyla ilgili konularda eğitim verilmektedir. İş yerinde düzenlenen iş ve işyeri değişimi sınavlarına, terfi sınavlarına katılım sağlanmaktadır.

c) Redevanslı sahalar ve kaçak ocaklarda meydana gelen kazalar: Redevans uygulaması başlangıçta kurum için işletilmesi ekonomik olmayan, yüzeye yakın küçük ölçekli sahaların ekonomiye kazandırılması ve kaçak ocak işletmeciliğinin önlenmesi amacıyla yapılmıştı. Ancak bu uygulamadan beklenen sonuç alınamadı, ölümlü iş kazalarının artması sonucu devlet tazminat ödemeleriyle karşı karşıya kaldı, kaçak ocak çalışmaları önlenemedi, bu süreçte verimli çalışma olmadı. Daha sonra yatırım gerektiren bakir ve büyük sahalar redevans usulüyle ihaleyle şirketlere verildi. Zonguldak havzasında 2005 yılında özel şirketlere verilen Amasra-B, Gelik-Dikkanat, Bağlık-İnağzı sahalarından bugüne kadar 1 ton kömür çıkartılamadı, havza rezervinin yüzde 55'i özel sektörde olmasına rağmen istenilen üretim seviyesinin çok altında kalmıştır. Bölgede yaşanan işsizlik insanları bu kötü şartlarda iş sağlığı ve iş güvenliğinden yoksun, sigortasız ve sendikasız çalışmaya sevk etmektedir. Bir maden

işçisinin “Yer altında ölüm, yer üstünde açlık; yer altında ölüm olasılık ama yer üstünde açlık kesin.” ifadesi Zonguldak bölgesinin geldiği durumun en açık ifadesidir. Redevans uygulaması, gerek üretim gerekse kaçak ocakların önlenmesi amacına ulaşamamıştır.

Maden iş kolundaki kazaların azaltılması için alınması gerekli önlemler:

1) Yer altı kömür işletmeciliğinde mevzuatta belirtilen ana kurallardan vazgeçilmemelidir.

2) Yer altında metan gazı riskini en aza indirmek amacıyla maden iş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliği yönetmelikleri yönetmeliğinin Ek-3 Yeraltı Maden İşlerinin Yapıldığı İşyerlerinde Uygulanacak Asgari Özel Hükümlerinin 12.5.2 ve 3’te degaj riskinin olduğu belirlenen yerlerde ise aşağıdaki önlemlerden en az biri uygulanır:

a) Gaz drenajı

b) 50 metreden az olmamak kaydıyla uygun topuk bırakılması

c) Ayrı bir çalışma yöntemi uygulanarak önceden belirlenmiş sağlık ve güvenlik dokümanı çerçevesinde 12.5.3’te belirtilen şartlara uygun kontrol sondajlarıyla ilerlenmesi denilmektedir. Türkiye Taşkömürü Kurumu Yönetmeliği’nin “c” maddesine göre dejaga müsait damarlarda ilerleme yönünde en az 25 metreden az olmayacak şekilde kontrol sondajları yapılmakta olup buna göre önlem almaktadır. TTK üretim alanları artık derin kotlarda, eksi 200 metre altında olup riskler artmıştır. Yer altı kömür madenciliğinde ocağın genel güvenliğini tehdit eden tehlikelerin başında metan gazı gelmektedir. Bu nedenle degajlara karşı gaz drenajı yapılması sağlanmalıdır.

3) Eğitim: Her kademede iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine, mesleki eğitimlere daha fazla önem verilmelidir. Yer altında yapılan iş gereği genel güvenliğı etkileyebilecek sanatlarda çalışanlar için yeni eğitim ve denetim prosedürü oluşturulmalıdır.

4) Yer altında yardımcı sanatlardaki işçi eksikliği geçmişten günümüze grup dışı çalıştırma, geçici sanat değişimi yoluyla pano üretim işçiliğinden giderilmiştir. 2015 yılından itibaren gruplu çalışanların tamamı daimi statüye alınınca sadece geçici sanat değişimleri yapılmaktadır. TTK’de sanat birleşimleri, işlerini yavaşatmak, istihdamı kolaylaştırmak ve artırmak, çalışan kişilerin gücünden azami derecede istifade etmek ve benzer işleri ihtiva eden sanatlara azaltmak amacıyla yapılmıştır. Yapılan sanat birleşimleri sonucu bugün yer altında 10 ve yer üstünde 21 olmak üzere toplam sanat sayısı 31’e düşmüştür. Üretimin işçi sağlığı ve iş güvenliği kuralları dâhilinde yapılabilmesi ve sürekliliğın sağlanabilmesi için işçi açıklığı acilen giderilmelidir. Geçmişten günümüze bu konularda Bakanlık nezdinde ve kamuoyuyla defalarca baskı yapmamıza rağmen bundan bugüne kadar herhangi bir sonuç alınamamıştır.

5) Madencilik sektöründe denetim yeterince sağlanamamaktadır. Bu nedenle denetim elemanı sayıları artırılmalıdır. İşletmeciliğın her aşamasında etkin denetimler yapılarak yukarıda belirttiğimiz ana kuralların olması sağlanmalıdır. Denetimler başta Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yapılmaktadır. Denetim kadroları, deneyimli maden mühendisleriyle güçlendirilmelidir.

6) İş güvenliği uzmanları, ücretlerini işverenin karşılayacağı bir fondan almalı ve iş güvencesi getirilmelidir. İş güvenliği uzmanlarının özgürce çalışabilmesi için gerekli adımlar atılmalıdır.

7) Tüm çalışanlar sigortalı, sendikalı ve iş güvencesine kavuşturularak örgütlenmenin önündeki engeller kaldırılmalıdır.

8) İşçi sağlığı ve iş güvenliği çalışmaları teşvik edilmelidir.

9) Zonguldak kömür havzasında önce küçük ölçekli sahalar, sonra büyük sahalar redevans usulüyle ihaleyle özel sektöre açılmıştır. Ancak istenilen amaca gerek işçi sağlığı ve güvenliği gerekse de üretim bazında ulaşılammıştır. Riski yüksek kömür havzaları devlet tarafından işletilmelidir; havza madenciliği uygulanmalı, sahalar küçük parçalara asla bölünmemelidir.

10) Türkiye kendi doğal kaynaklarını kullanmak, kurumsal hafızayı kaybetmemek için Türkiye Taşkömürü Kurumu, Türkiye Kömür İşletmeleri ve Maden Tetkik Arama gibi madencilik sektöründe deneyimli kurumlarını korumak ve geliştirmek, kendi madencilerini yaşatmak, istihdam yaratmak, iş sağlığı ve güvenliğinden taviz vermeden üretmek kömür ithalatını azaltmak mecburiyetindedir.

Yer altı kömür işletmeciliği, içerdiği riskler itibarıyla dünyanın en ağır ve tehlikeli iş koludur. İşletmecilik kurallarına uyulmadığı zaman bu risklerin katlanarak arttığı açıktır. Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesinde alınan önlemlere rağmen bu kadar büyük çaplı kazanın meydana gelmesi, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinde ve alınması gerekli sıralı emniyet tedbirlerinde büyük bir eksiklik ve büyük bir ihmal olduğunu göstermektedir. Bu eksiklik işveren ve temsilcilerinin olup kazanın meydana gelmesinde çalışanlarımızın hiçbir kusuru yoktur. Maden kazalarının kader olmaktan çıkarılması için kazanın nedenleri ortaya konmalı, bu kazanın son olması için ilgili yasa ve yönetmelikler çerçevesinde gerekli önlemler alınmalıdır. Unutulmamalıdır ki önlemek, ödemekten daha ucuzdur.

Saygılarımla. Genel Maden İşçileri Sendikası.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Evet.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Genel Maden İşçileri Sendikası Başkanı gelemedi mi acaba? Başkan gelemedi değil mi? Sorabilir miyiz?

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Arkadaşlar, kimin sunum yapacağına biz karar vermiyoruz Sayın Vekilim. Yani biz Başkanlığa yazdık, onlar da ilgili arkadaşları gönderdiler.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Hasta mı Başkan?

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Öncelikle çok teşekkür ediyorum sunumunuz için.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, müzakereler bittikten sonra mı yoksa her sunumu yaptıktan sonra mı arkadaşlarımız soru sorsun?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Soralım bence yani.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Öyle daha uygun düşer yoksa dağılır yani.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Soralım bence.

Evet, peki, o zaman ben burada değerli milletvekili arkadaşlarıma, soru soracak sayın milletvekillerimize söz vermek istiyorum.

Buyurun Aydın Bey.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Sayın Başkan, kıymetli Komisyon üyeleri ve kıymetli bürokratlar; şimdi, biz Sayın Mutlu'nun bir videoda işçilerle bir konuşmasını izledik Amasra'daki maden kazasının olduğu bölümde ve bunu, Sayın Mutlu'yu kınayarak başlamak istiyorum. Sayın Mutlu, ben o videoyu izledim, aşırı derecede rahatsız oldum bu videodan çünkü iş sağlığı ve iş güvenliği konusunda bir sendikanın görevlisi değil de sanki orada bir işveren, patron görüntüsüyle işçilere Sakarya Meydan Muharebesi, PKK'yla ve PYD'yle yapılan mücadele, kolluk kuvvetlerinin yaptıkları mücadele ile kömür çıkarılmasını aynı havaya koymuş, aynı açıdan değerlendirmiş. Biz beklerdik ki şimdi sunumunu yaptığı gibi, bugün sunumunu yaptığı gibi eleştirileri koysun ortaya. Ama orada, zannediyorum, herhâlde sanki oradaki işçilerin de ölmesi çok normalmiş gibi, sanki üretimi artırmamız gerekmiş

gibi, üretim bizim için millî bir değermiş, olmazsa olmazmış ama ölenler hiç önemli değilmiş gibi bir konuşma yaptı, bunu kınıyorum. Nasıl bir vicdandır, nasıl bir vicdani muhasebedir, bunu anlamakta çok zorluk çekiyorum, bunu bir kez baştan söyleyeyim.

Burada birkaç sorum var arkadaşlar. Amasra'da üzerinize düşen görevi layıkıyla yerine getirdiğinizi düşünüyor musunuz? Sorularımı lütfen kaydedin. İşçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmasında sendikaların hem yasal hem de kendi tüzükleri gereği yapması gereken sorumlulukları yok mu? Burası Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliği'ne göre faaliyet yürüten iş yerlerinden bir tanesi olduğuna göre 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'na göre iş sağlığı ve iş güvenliği kurulu oluşturmak zorunda. Bu kurulun görev ve yetkileri var, bu yetkiler içerisinde işi durdurma yetkisi de bulunuyor yani yakın tehlike hissedildiği andan itibaren sendika temsilcilerinin, sendikaların işi durdurarak işçileri tahliye etmek gibi bir yetkisi var, değil mi? Sendika olarak siz bugüne kadar böyle bir yetkiyi kullandınız mı? Amasra'da kaç kez denetim yaptınız, bu denetimlere göre hangi tespitlerde bulundunuz? Amasra'daki işçilerin en önemli sorunları nelerdir, sizce hangi konularda şikâyetlerde bulunuyorlardı? Bunlardan hangilerini sendika olarak çözüme kavuşturdunuz? İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası'ndan kaynaklanan her türlü uygulamanın eksiksiz olarak gündeme getirilmesini sağlayabilme gücünüz varken Amasra'da Sayıştay, Çalışma Bakanlığı, Enerji Bakanlığı tarafından eksikleri tespit edilen hususlara dair neler yaptınız? Bu denetimlerdeki eksiklikleri takip ettiniz mi? Neden kendiniz ayrı bir denetim mekanizması kurmadınız? Sahaların çalıştırılmasına, üretim alanlarında nasıl ve ne kadar üretim yapılacağına; araç gereç, makine, tesisat kalitesi ve modernize edilmesine dair bugüne dek hangi tespitlerde bulundunuz? Madenlerde çalışan işçilerin hepsi bu sendikanın üyesi olduğuna göre sendikanın denetim mekanizmalarını devreye sokabilecek gücü olduğu anlamına gelmiyor mu? Eğer öyleyse bugüne kadar yönetim üzerinde bu gücü hissettirecek ne yaptınız, hangi hususların düzelmesini sağladınız?

Bir iddiaya göre, Amasra'daki patlama sonrası işçilere hiç kimseyle konuşmamaları yönünde bir talimat vermişsiniz, doğru mudur? Bir başka iddiaya göre, burada küçülmeye gidiği ve sonunda özel sektöre devredileceği, zaten "redevans" adı altında eksi 400 kot öz eleştirisinin de bunun bir göstergesi olduğu, sendikanın da buna aracılık yaptığı söylenmektedir, bu konuda neler söyleyeceksiniz? Sendikanın görevi üretim midir, işçi sağlığı ve iş güvenliği midir? Bunlara cevap istiyorum.

Sonra, bir konu daha var, hemen paylaşım, sizi de buradan şey yapacağım. Bir ifadeden bahsedeceğim: Kazmacı olarak çalışan Fahri Deniz, olay anında kendine Postabaşı Halil Yay'ın, yoğun bir sıcaklık ve toz bulutunun üzerine doğru geldiğini söylediğini, hemen OFK maskelerini takmalarını emrettiğini ancak maskeyi takmadığını, üç yıllık kazmacı olduğunu, maske takma-çıkarma-kullanma eğitimlerinin senede 1 kez verildiğini, onun da yeterli seviyede olmadığını, acemiliğinden maskesini kendisinin takmadığını, Postabaşı Halil Yay sayesinde "OFK" dediğimiz maskeyi takabildiğini ve ölümden kurtulduğunu söylüyor. Yani siz burada bir sendika olarak, orada güçlü örgütlenmesini sağlayan bir sendika olarak bu görevleri yaptınız mı yapmadınız mı; bunları denetlediniz mi? İşçiler "Burada bize yılda 1 kere, maske nasıl takılacak çıkarılacak, onu gösteriyorlar, onu da tahtada gösteriyorlar. Uygulamalı bir eğitime tabi tutulmadık." diyorlar. Bence sendika olarak çok büyük açıklarınız var, sendika olarak görevinizi yapmamışsınız, hiçbir konuda görev yapmamışsınız.

Bu sorularına cevap bekliyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Sayın Özer'e teşekkür ediyoruz.

Serpil Hanım, buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim.

Öncelikle burada bulunan heyeti selamlıyorum.

Sözlerime başlarken... Türkiye ne yazık ki bir savaş ortamına sürükleniyor, tam da seçime giderken savaş politikaları devreye sokuldu. Bu çatışmalı ortamda yaşamını yitiren yurttaşlar için üzüntü duyduğumu belirtmek istiyorum. Bu çerçevede, Mahir Polat'ın yeğeni, öğretmenimiz ve sivillerin yaşamını kaybettiği bu çatışmalı ortamdan bir an önce çıkmak, bir an önce kırk yıldır süren bu savaşın hiçbir çözüm getirmediğini görerek barış politikalarına, diyalog, müzakere politikalarına başlamak gerektiğini düşünüyorum ve bunu burada ifade etmek istiyorum: CHP'li milletvekilimiz...

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Ben şimdi şunu söylemek isterim Serpil Hanım...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Lütfen sözümü kesmeyin, sonra söylersiniz, sonra söylersiniz.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Türkiye’de savaş ortamı yok, altını çiziyorum; Türkiye’de terörle mücadele var. Bak, burayı düzeltmek istiyorum, Türkiye’de savaş ortamı yok.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz öyle düşünebilirsiniz, sizin düşünceniz.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Öyle şey yapamam, kusura bakmayın, ona müsaade edemem.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Herkes kendi fikirlerini söyler yani.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Türkiye’de savaş politikaları var ve siz hiçbir milletvekilinin ne söyleyeceğine de karar veremezsiniz. Türkiye’de bir savaş politikası var. İstiklal Caddesi’nde yapılan saldırı karanlık bir saldırı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Lütfen konuyla ilgili görüşlerinizi ifade edin.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, müdahale etmeseydiniz...

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Müdahale ederim, müdahale ederim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Türkiye’de yapılan tam bir savaş içerisinde sürdürülen savaş politikasının...

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Şimdi, canlarını kanlarını akıtarak bu ülkeyi bizlere emanet eden aziz şehitlerimizin kemikleri sızlar.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Burada yaşamını yitirenlere elbette ki...

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Hayır, buna müdahale ederim, hiç kusura bakmayın.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bakın, sözümü kesmeyin, bu sizin haddiniz değil, hiç haddiniz değil.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Hiç kusura bakmayın, hakkımızdır, hiç kusura bakmayın.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Düşüncelerimi her yerde ifade ederim, her yerde hakikati ifade etmek bizlerin görevidir. Sizinle aynı şekilde düşünmediğim için burada susturulmam, tam tersine, tam tersine burada gerçekten hakikati ifade etmenin tarihi bir öneme sahip olduğunu düşünüyorum. Burası taziye yeri değil, sadece taziye bildirerek geçemem, hakikati de vurgulamam gerekir.

Ayrıca burada babasını kaybeden Sayın Milletvekili Aydın Özer’e de başsağlığı dileklerini iletmek istiyorum. Sözlerime bu şekilde başlamak istiyorum.

Biraz önce usul üzerine yapılan tartışmalarda Milletvekilimiz Ali Kenanoğlu da belirtti, CHP’li milletvekili arkadaşlarımız da belirtti; geçen oturumlarda TSK’ye sorduğum ve Çalışma Bakanlığına sorduğum, cevaplarını alamadığım sorular var. O soruların cevaplarını alıncaya kadar burada dillendirmeye de devam edeceğim.

Bugün sendikalarla görüşme yapıyoruz. Sendikaların yanı sıra dilekçemizle buraya davet edilmesi gereken Çağdaş Hukukçular Derneği ve Maden Mühendisleri Odasının da burada olmasını istemiştik. Burada görmüyoruz arkadaşları, davet edilmemişler, umuyoruz ki önümüzdeki oturumlarda bu eksiklikler giderilsin. Çünkü burada TTK’de... Gerçekleşen maden katliamında, hemen katliam gerçekleşir gerçekleşmez olay yerine giden, burada çalışmalar yapan, raporlar tutan, sorular soran arkadaşlarımızın da buraya gelmesi ve onları da dinlememizin önemli olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, burada GMİS Başkan Yardımcısını dinlerken sözlerime sanki şuradan başlamak daha iyi olur diye düşünüyorum: Şimdi, Türkiye’de ve hemen hemen bütün dünyada da bir sistemin adını koymak gerekiyor. Kapitalist sistemle yönetiliyoruz, “kapitalist sistem” dediğimizde de birbirine karşı 2 sınıftan bahsediyoruz: Bir tanesi, sermaye sınıfı; bir tanesi, işçi sınıfı. İşçi sınıfının emeğinin sömürsü üzerine kurulmuş, birikim yapan bir sermaye sınıfı var ve bu sermaye sınıfı her defasında sermaye birikimini artırmak için öyle bir rejim uygular ki işçi sınıfını sonuna kadar sömürebilsin. Bu karşıtlık üzerine dünya tarihinde vahşi kapitalizm döneminde işçiler, emekçiler madenler başta olmak üzere işçi havzalarında ölümüne çalıştırılıyorlardı, sekiz saatlik iş günü dahi yoktu, işçi sağlığı, iş güvenliğinden söz edilemezdi. Bütün bu şartları protesto etmek için ve değiştirmek için ölümüne mücadele ettiler ve işçilerin örgütlenmesi, dayanışması, sendikalaşması, mücadelesi sonucunda, sendikaların tarih sahnesine çıkması sonucunda çalışma yaşamına bir şekil verilmeye, düzen verilmeye çalışıldı. İşçi sınıfı ile sermaye sınıfındaki bu çelişkiye, bu uzlaşmaz çelişkiye dair işçi sınıfının mücadelesi belli kazanımları armağan etti. O kazanımlar tarih boyunca bize rehberlik ediyor.

Şimdi, burada sunumunu yapan Genel Maden İşçileri Sendikasının (GMİS) buradaki sunumu gerçekten bu tarih perspektifinden çok uzak geldi bana. Ben normalde kendim de sendikal bir mücadeleden gelen birisi olarak sendikalara karşı, onların mücadelelerine karşı hassas bir insanım. Bu mücadelelerin, sendikaların ne kadar zorlu koşullarda inşa olduğunu, kendini sürdürdüğünü biliyoruz. Ancak Türkiye’de şöyle bir gerçek de var ki Türkiye’de sendikal özgürlükler üzerinde baskılar var. Bu baskılar bazen çıplak bir polis baskısı, devlet baskısı, polis şiddeti şeklinde olabildiği gibi, çoğu zaman da görünmeyen bir şekilde bu sendikalar bir şekilde sisteme, rejime yakın bir şekilde yapılandırılıyor ve tarihsel olarak da “sarı sendikalar” adını verdiğimiz sendikalar işletmelerde kendilerine yer bulabilirken, bağımsız, özgür, sınıfa dayanan, işçi sınıfının taleplerine dayanan sendikalarsa işletmelerden uzaklaştırılıyor, kriminalize ediliyor. İşçilerin özlük haklarını savunan, siyasi olarak da emekten yana bir dünyayı savunan sınıf sendikaları bugün kriminalize edilen sendikalar hâline getirilmiştir ve sendikal örgütlenmeleri üzerinde ağır baskılar oluşmuştur.

Şimdi, GMİS Başkan ve Başkan Yardımcısının kazadan, katliamdan sonra yaptığı açıklamalar oldukça manidar yani bu gerçekten bizi üzüyor. Ama GMİS’in nasıl konumlandığını düşününce de bu üzüntümüz aslında yerini eleştiriyi bırakmak zorunda, öfkeye bırakmak zorunda.

Şimdi, GMİS Genel Başkanı Hakan Yeşil, daha katliamın hemen arkasında, işçi katliamının hemen arkasında ihmal eleştirilerine yönelik olarak “Kesinlikle bir eksiklik olduğunu düşünmüyorum.” diyebilmiştir. Ya, gerçekten, insan hayretler içerisinde kalıyor. Bir sendika kimin çıkarlarını savunmakla sorumludur? Yine aynı Başkan tarafından çok verim alınan bir işletme olduğu söyleniyor TTK Amasra Müessesesinin. Sistemler içinde daha rahat üretim yapılıyor; bu sistemler yani TTK Amasra’daki sistemler içinde daha rahat üretim yapıldığı ve daha verimli üretim yapıldığı söyleniyor. Sizin göreviniz

verimli üretim yapılmasını sağlamak mı? Bu sistem içerisinde işçi sağlığı ve iş güvenliği adına daha rahat üretim yapıldığını söylemek için acaba neden kendinizi bu kadar sorumlu hissediyorsunuz? Böyle bakmak yerine, bu TTK Amasra Müessesesindeki işçi sağlığına, iş güvenliği ihlallerine ve buradaki işçilerin hayatını, yaşamını korumak için gerekli olan önlemlerin alınıp alınmadığı konusundaki çalışmalara odaklanmanız gerekmez mi?

Mesela, 2019'da Sayıştay raporları var ve bu Sayıştay raporlarında birçok ihlalden bahsediliyor ama sizin ifadelerinizde, sizin Başkanınızın ifadelerinde bu ihlallerden hiç söz edilmediği gibi pek çok övgüyle bahsediliyor. Oysa, eğer bir işçi cinayeti yaşanmışsa, bir işçi katliamı yaşanmışsa o zaman sendikadan beklerdik ki öncelikle bu kazanın -ki biz buna “kaza” demiyoruz çünkü siz de belirttiniz konuşmanızda, bütün iş kazaları önlenebilirdir, yüzde 100 önlenebilirdir; o yüzden biz buna “cinayet” diyoruz, “katliam” diyoruz- bu maden katliamının neden gerçekleştiği konusunda en azından eleştirel bir ifadeniz olsun. Üstüne üstlük siz bir açıklama yaptınız, ben de sosyal medyadan bu açıklamaya tepkimi de ortaya koydum; 42 işçinin katledildiği Amasra'da konuşmuşsunuz ve bu açıklamanızda -hemen şuradan bakıyorum- “Bölge insanı bedel olarak ekonomiye can kattı, savaşta arkadaşımızı kucağımızda kaybedebiliyoruz.” diyorsunuz.

Şimdi, kapitalist birikim sürecinde işçi sınıfı ile sermaye sınıfı arasında gerçekten bir savaş var ama bu savaşın hiçbir şekilde meşru olduğunu düşünmüyoruz yani işçileri ölümüne sömüren bu savaş, meşru bir savaş değildir; bu savaş bir katliama dönüşüyor, işçilerin canını alıyor. Sendika, işçilerinin canını korumakla mesul fakat sendika normalleştiriyor bir işçi cinayetini ve diyor ki: “O madendeki kömürleri çıkartmalıyız, Türkiye ekonomisi için bu gerekiyor; çıkartmalıyız ve o yüzden de işçiler ölmeli.” Bize göre sendikacılık bu değil; bu, sendikacılık değil, siz de sendikacı değilsiniz anladığım kadarıyla.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Az sonra cevabını veririm.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Sayın Başkan, ancak size söz verdiğim zaman cevap verirsiniz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sendikacı değilsiniz, eğer sendikacı olsaydınız bu şekilde açıklamalarda bulunmazdınız “Mücadele devam edecek, ülkenin ekonomisine katkı vermeye devam edeceğiz.” diyorsunuz. Sizin göreviniz, ülkenin ekonomisine katkı vermeye devam etmek değil; sizin göreviniz, çalışanların yaşam hakkını savunmak, emeğini savunmak, sömürüye karşı çıkmak Sayın Başkan Yardımcısı.

“Bize de düşen, bugün bu cephede, üretim cephesinde canlarımızı vermiş olmamıza rağmen mücadeleye devam etmektir.” Ya, siz ne mücadelesi verdiniz burada şimdi Allah aşkına? Ben bu konuşmayı size karşı yapmak istemezdim ama burada şunun altını özellikle çizmek gerekiyor: Eğer, işçi cinayetlerinde Türkiye dünyada 3'üncü, Avrupa'da 1'inci ise bunun altında yatan sebeplerin başında işçilerin örgütlenmelerinin, sendikalaşmalarının, öz örgütlerini yaratmalarının önündeki engellerdir ve işçilerin karşısına sendikal aktör olarak çıkartılan GMİS gibi sendikalar. GMİS gibi sendikalar aslında işçilerin kölelik koşullarında sömürülmesini sağlayan, sendikacılığı sadece ekonomik bazı talepler üzerine sözleşme yapmak olarak gören bir anlayıştır. Dolayısıyla, bu anlayışı ben burada kınamak istiyorum ve sizin yaptığınız sunumdan burada yaşanan büyük maden katliamında... Türkiye'de Soma'dan sonra yaşanan maden cinayetlerinin en büyüklerinden bir tanesi yaşanıyor ve siz bir protesto bile yapamıyorsunuz. Yazıklar olsun yani böyle bir şey olamaz. Eğer bu koşullarda işçileri

siz... Evet, sizi işçiler seçmiş olmalı ki siz sendika başkanıyorsunuz, sendika yöneticisisiniz ama tabii ki ben sizi kişisel olarak burada itham etmiyorum, sizi itham etmiyorum; bundan siz sorumlusunuz, kendiniz sorumlusunuz ama ben bu sarı sendikacılık düzenini burada mahkûm ediyorum, itham ediyorum.

Sendikal özgürlüklerin önündeki engelleri derhâl kaldırmak gerekiyor çünkü -siz burada bahsettiniz- iş sağlığı ve güvenliği kurulları içerisinde bulunduğunuzdan gururla bahsettiniz. Orada işçilerin seçtiği kişilerin olduğundan da bahsettiniz fakat en ufak bir eleştiriniz dahi yok yani TTK Amasra Müessesesinde hangi sorunun yaşandığına dair en ufak bir fikriniz dahi yok. Anladığım kadarıyla, siz koltuğunuzu muhafaza etmeye çalışıyorsunuz, sendikanız da kapitalist düzenin ona verdiği rolü yani işçileri kölelik düzeninde sömürme ve işçilerin ölüme gidişini “kader, fitrat, kader planı, kaza” diyerek normalleştirme görevi görüyorsunuz. Ben bu görevi de bu rolü de asla kabul etmiyorum, reddediyorum ve işçilerin öz örgütlülüklerinin önündeki bu engelleri de gördüğümüzü söylemek istiyorum.

Yine de size soracağım bazı sorular var. Şöyle diyorsunuz: “Şüpheli Mehmet Tural savcılıkça vermiş olduğu ifadede ‘İş Güvenliği Kurulu toplantısı adında, koordinesini Volkan Soylu’nun yaptığı işveren, sendika temsilcileri, kurum doktoru, iş güvenliği uzmanları, çalışan temsilcilerinin katılımıyla her ayın son haftası bir kez bu kurul toplanıyor. Volkan Soylu gündemi belirler, geçen ayki çalışmalar ve gelecek ay yapılacak çalışmalar belirlenir. İstişareler yapılır, toplantıda alınan kararlar tutanak hâline getirilir ve toplantıya katılanlarca müşterek imzalanır. Servislere bilgi amaçlı gönderilir. En son bu toplantı eylül ayının sonunda yapılmıştır.’ diyor.” Öncelikle, siz Sayıştay denetimlerinden haberdar mıydınız ve Sayıştay denetimlerinde çıkan ihlalleri, eksiklikleri, riskleri bu kurullarınızda gündemleştirdiniz mi? Gündemleştirdiyseniz ne tür çözümler ürettiniz?

Yine, şüpheli Mehmet Tural’ın yukarıdaki ifadesinden anlaşıldığı üzere, her ayın son haftası iş güvenliği kurulu toplantısı yapılıyor. Bu toplantıya iş güvenliği kurulunda bulunan kişiler katılmaktadır. Bu kişiler arasında sendika temsilcilerinin de bulunduğu belirtiliyor. Amasra TİM’de işçiler hangi sendikaya bağlı olarak çalışmaktadır; onu soruyorum.

Amasra TİM’de bulunan sendika temsilcileri kimlerdir? Bu temsilciler katıldıkları toplantılara ilişkin bağlı bulundukları sendikalara bir bilgilendirme yapmışlar mıdır? İş güvenliğine ilişkin herhangi bir aksilik, ihmal tespit etmişler midir? Bu eksiklikleri sendikalarına bildirdiyseler bağlı oldukları sendika tarafından herhangi bir başvuru, işlem vesaire yapılmış mıdır? Amasra TİM’de faaliyet yürüten sendika, iş güvenliği kurulu toplantılarında ne gibi talepler ve öneriler yapmıştır? Bu talep ve öneriler tutanaklara geçmiş midir?

İkinci sorum, mevzuata göre, Amasra TİM’de bulunan havalandırma sisteminin 2015 yılından bu yana değişmesinin gerektiği, 2018’de bu konuda bir planlama yapıldığı fakat altyapı yatırımının hayata geçirilmediği bilinmektedir. Bir kısım tanık ifadelerinde bu bakım ve onarım işlerinin sendika seçimleri nedeniyle ertelendiği söyleniyor, belirtiliyor. Sendika tarafından işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından yapılması planlanan yatırımları sendika takip etmekte midir? Havalandırma sisteminin değişim onarımının yapılacağı sırada yer altı çalışması devam edecek midir? Yer altı çalışması devam etmeyecekse şayet yer altı işçileri için nasıl bir çalışma düzeni planlanmıştır? Amasra TİM’de sendika seçimleri hangi tarihte yapılmış ya da yapılması planlanmıştır? Amasra TİM’de faaliyet yürüten sendika, işçi sağlığı ve iş güvenliği anlamında bu zamana kadar herhangi bir eksiklik tespit etmiş midir? İşveren sözlü ya da yazılı olarak uyarılmış mıdır, hiç böyle bir uyarı var mıdır? Uyarıldılar ise önlem alınmadığında sendika olarak yapmış oldukları bir açıklama, etkinlik veya eylemleri olmuş mudur? Amasra TİM’de şimdiye kadar kaç iş durdurma talebiniz olmuştur, herhangi bir iş durdurma

-biliyorsunuz acil ve yakın tehlike olduğunda sizin katıldığınız kurulların iş durdurma kararı var- kaç iş durdurma kararı verilmiştir? Bir de GMİS Maden Sendikasının Başkanları ve yöneticileri ne kadar ücret almaktadır, maaşları ne kadardır?

Teşekkürler.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Teşekkür ediyoruz.

Kani Bey, buyurun.

KANİ BEKO (İzmir) – Evet, ben de çok teşekkür ederim Sendika Başkanı arkadaşlarıma, buralara kadar geldiler.

Sayın Başkanın yapmış olduğu sunumu dinledim, dikkatle dinledim. Siz de biliyorsunuz, ben de eski bir sendikacıyım. Aslında sunum güzel, anlattıklarınız da güzel, olması gerekenleri anlattınız. Şimdi burada ben de sizin raporunuzdan yola çıkarak bazı soruları sormak istiyorum. Biz yıllardır ILO 176 sayılı Maden Sözleşmesi'nin Türkiye'de uygulanmadığını söyledik ama geçen burada bir yönetici arkadaşım dedi ki: "Türkiye'de 176 sayılı Maden Sözleşmesi uygulanıyor." Yani şok oldum, siz de Maden Sözleşmesi'nin uygulanmadığını söylediniz. Keşke bu Maden Sözleşmesi yıllardır uygulanmadığından dolayı aşağıdan yukarıya biraz yürüyüşler, mitingler, direnişler, grevler yaparak yetkililerin dikkatini çekmiş olsaydınız daha iyi olur diye düşünüyorum, ki sizin ifadeniz de şöyle: "ILO 176 sayılı Madenlerde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi Aralık 2014'te onaylanmıştır. Ülkemizde işçi sağlığı ve iş güvenliği sorunlarının çözümüne yönelik yapılan bu uygulamaların kazaları önlemede yetersiz kaldığı açıktır. Maalesef madenlerde mevzuatın tam olarak uygulanmadığı ve yapılan değişikliklerin yaşama geçirilemediği gerçektir. Bu nedenledir ki iş kazaları ve meslek hastalıkları devam etmektedir. Dolayısıyla uygulamadaki eksikliklerin giderilmesi gerekmektedir." Hatırlarsanız, Sayın Komisyon üyeleri, Sayın Başkan; bugün 7'nci toplantı, ben her toplantıda aynı şeyi ifade ettim. Ya, bu bana göre çok önemli bir konu yani bunun hayata geçirilebilmesi için üzerimize düşen görevi bizim mutlaka yapmamız gerekir, aksi hâlde önümüzdeki dönemde bu ölümler devam edecek.

İkinci bir şey "Yetersiz ve etkisiz havalandırma sistemi, olayın meydana gelmesindeki en temel unsurdur. Denilmektedir ki: 'Ayrıca bilirkişi raporunda açıklanan merkezî gaz izleme sistemi, verilen metan gazının müteakip defalarca potansiyel patlayıcı seviyelerine ulaşmasına rağmen ikaz ve alarm seviyelerinde maden ocağının kısmen dahi olsa boşaltılması yönünde önlem alınmadığı belirtilmiştir. Bu durumun izah edilecek bir yanı yoktur.' " Eyvah! Eyvah ki ne eyvah! Şimdi bu nedir arkadaşlar? Yani bunun arkası ölümdür. Şimdi, bunun arkası eğer ölümse sendikanın yapacağı tek şey: Orada şalterleri indireceksin, direniş yapacaksın, grev yapacaksın ta ki işçi sağlığı, iş güvenliği önlemleri alınıncaya kadar. Bakın bizi kimler yönetiyor, bakın?

Şimdi, bizim ilk yaptığımız Komisyon konuşmalarından sadece bir küçük ifade. Biz, Komisyon olarak bu kaza neden oldu sorusunu cevaplamaya çalışırken Türkiye Taşkömürü, TTK Genel Müdür Yardımcısı Muharrem Kiraz bilirkişi ön raporunun aksine, kendi yaptıkları incelemeleri... Şimdi, Muharrem Kiraz'ın ifadesini ben size anlatmak istiyorum, diyor ki Genel Müdür Yardımcısı Muharrem Kiraz: "Bilirkişi ön raporunun aksine, kendi yaptıkları incelemelerine göre facianın meydana gelmesinde havalandırmanın etkisi olmadığını söyledi. Yani bir anlamda kesinlikle bu konuyla ilgili karar verdi." Be Kardeşim, şimdi, 7 toplantı yaptık bugüne kadar. Savcılığın fezleke raporları var "havalandırmak" diyor, 7'ye yakın uzman arkadaşım "havalandırma" diyor ve buraya öğretim üyeleri geldi, onları dinledik "havalandırma" diyor. Yani sadece TTK Genel Müdür Yardımcısı "Havalandırma sağlıklı, sağlam." diyor. Ya, olacak iş değil ya.

Şimdi ben sorularıma devam ediyorum Sayın Başkan. Burada diyorsunuz ki: “Kaza, üretim ve hazırlık çalışması yapılan eksi 300, eksi 350 kotlarındaki eksi 320 kalın damar tavanda bilirkişi raporunda belirtilen metan gazının bir kıvılcımla buluşarak patlaması sonucu meydana geldiği şeklindedir.” Bu doğru bir şey ancak şimdi 7 uzman arkadaşımızın raporu var “Metan gazı drenajı Türkiye Taşkömürü üzerinde yapılmıyor.” diyor. Hay Allah’ım ya! Ya, olacak iş değil ya, arkadaşlar ya. Bir akıl tutulması yok mu sizce? Yani burada uzman arkadaşlarım ve öğretim üyeleri de aynı şeyleri söyledi, “hayır” dedi. “Burada yani Taşkömürlerine bağlı ocaklarda metan gazı drenajı kesinlikle yapılmıyor.” dedi. Siz de burada, buradan kaynaklandığını söylüyorsunuz. Yani bilemiyorum ya arkadaşlar. Benim gördüğüm kadarıyla biz, bu arkadaşlarımızı bile bile -üzülerek söylüyorum- ölüme göndermişiz.

Şimdi, bununla beraber, az önce arkadaşım da iletti... Ya, Sayın Başkan, bu, Karar gazetesinin manşeti. Televizyonda ben de izledim. Yani Ulusal Kurtuluş Savaşı’nın lideri, Çanakkale şehitlerimiz, ya onlar bizim şehitlerimiz. Ya, burada hiç kimsenin onlara bir itirazı yok ama şimdi burada sizin sözleriniz bana göre -bilemiyorum ya- ya, bir sendikacı arkadaşına hiç yakışmadı böyle bir ifade. Şimdi siz burada, şöyle yani... İşçi sağlığı, iş güvenliği isteyen uzmanları ve Sayıştay raporlarını hazırlayan Sayıştay, fezleke hazırlayan savcılar ve polisleri ve işçi ifadelerini ve başka sendikacı arkadaşlarımızı ve diğer uzman arkadaşlarımızı burada üretimi engellemekle suçlayarak... Bunlar birer şeytan mıdır? Yani burada işçi sağlığı, iş güvenliği önlemleri alınsın diye çırpınan, çalışan, uğraş gösteren, ter döken ve buradaki eksikleri tespit eden bu arkadaşlarımız sizce şeytan mıdır? Ya, siz çünkü şöyle bir ifade kullanıyorsunuz: -Komisyon üyesi arkadaşlarım da bunu dinlerse çok mutlu olurum- Genel Maden İşleri Sendikasının Başkan Yardımcısı İsa Mutlu, siz geçtiğimiz gün yaptığınız bir konuşmada “Atalarımız Çanakkale’de savaşı bırakmadı, biz de üretim cephesinde can vermemize rağmen mücadeleyi sürdüreceğiz. Bizi bölmek, parçalamak isteyen, Amasra’nın kapatılmasını isteyen kitleler var. Şeytani işlerini yapmaya devam edecekler ancak bizim de mücadelemizi sürdüreceğimizi buradan ifade etmek istiyorum.” demişsiniz. Bir sendikacı olarak madenciler sizin belki de arkadaşlarınız, orada hayatlarını kaybettiler; kalan madenciler arkadaşlarını, her gün beraber iş yaptıkları kişileri toprağa verdiler. Siz bu cümleleri kurarken, işçileri çalışmaya çağırırken Amasra madenlerinde işçi sağlığı, iş güvenliği önlemlerinin tam alındığına inanıyor musunuz? Herkesin ifade ettiği bir konu var, ben de onu ifade etmek istiyorum: Kaldı ki biz ilk toplantıda Amasra madenlerine gidecektik, Sayın Başkan şunu ifade etti, dedi ki: “Madenlerde yangın devam ediyor, madenlerde yangın devam ederken bizim oraya gitmemiz şu aşamada doğru değil.” Ve bizim aldığımız bilgilere göre madenlerde hâlâ yangın devam ederken işçileri oraya göndermekle siz işçi kardeşlerimizi ölüme göndermiyor musunuz?

Bununla beraber, Sayıştay raporlarında, Emniyet fezlekesinde, işçilerin ifadelerinde, uzmanların raporlarında Amasra madenlerinin riskli ve tehlikeli olduğu belirtilmiş. Müfettişlerin de kapatma kararları sonrası idari mahkemelerle açılmış olan ve riskli ve tehlikeli olduğunu anladığımız Amasra madenlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri tam alınmadan işçileri ölüme terk ettiğinizin farkında mısınız?

Bir başka şey, bu genel bir sorun: Ülkemiz iş cinayetlerinde Avrupa’da 1’inci, dünyada 3’üncü durumda. ITUC’un en son yaptığı açıklamada dünyanın en kötü çalışma koşullarının olduğu 10 ülke arasında Türkiye’nin de bulunduğu gerçeği varken bugüne kadar kendi iş yerlerinizde bu konuyla ilgili yapmış olduğumuz eylemler, direnişler, yürüyüşler, mitingler var mıdır?

Bununla beraber son olarak da şunları söylemek isterim: Şimdi, benim sendikacı olduğumu biliyorsunuz yani daha önce de ben söyledim, tam kırk beş yıl bu konuyla ilgili mücadele ettim, yıllarca işçi sağlığı, iş güvenliği komisyonlarında da görev aldım. Benim bildiğim kadarıyla, bir işçi sağlığı ve iş güvenliği komisyonunun iş yerinde olması lazım ve bu komisyonun da bir karar defteri olması

lazım; bu karar defterinin içerisinde bir işveren temsilcisi, bir sendikacı, bir de teknik bir arkadaşımız -madenlerde maden mühendisi- olması gerekir. Şimdi, sizin almış olduğunuz bu son kararı Komisyon üyesi olan arkadaşlarımıza bir okur musunuz? Yani katliam ve patlama olmadan önce işçi sağlığı, iş güvenliği iş yeri komisyonun en son aldığı kararı anlatırsanız çok memnun olurum.

Bir de işçi sağlığı, iş güvenliği uzmanının yapmış olduğu denetimler sonrası hazırlamış olduğu raporların -biliyorsunuz, biz de öyleydi- sendikalara bir nüshası gönderilirdi. İşçi sağlığı, iş güvenliği uzmanları, o iş yerinde almış olduğu kararı ve raporu eğer sendikanıza iletseyse, patlama öncesi en son raporu da burada senden tabii ki dinlemek isteriz.

Amasra madenlerinde işçiler ailelerine sürekli olarak bir patlamanın olabileceğini ifade etmişler, zaten bunları biz televizyonlarda da izledik ve madenci ailelerinden de duyduk. Ben geçen hafta Sakura Hastanesindeydim, ben oradayken bir arkadaşımız vefat etti. Dolayısıyla, oradaki ailelerden de ben bunları dinledim, kulaklarıma inanamadım yani işçiler sendikalarına anlatması gereken şeyleri neden evde ailelerine anlatıyorlar, bunu anlamakta ben çok zorluk çekiyorum. Eğer size bunları anlattırlarsa siz bunların önlemini neden almadınız? Diyorlar ki burada: “İş yerlerinde riskli ve tehlikeli bir durum var, bizi patlatacaklar yani bizi ölüme sürüklüyorlar.” Ve bu riskli ve tehlikeli olan durumu, konumu ailelerine anlatıyorlar, size anlattılar mı, siz bunları dinlediniz mi? Eğer dinlediyseniz bu konuyla ilgili almış olduğunuz tedbirleri tabii ki burada öğrenmek isteriz.

Bir başka şey, 1978 yılından bu yana Amasra madenlerinde kurulmuş olan avadanlık sisteminin evsafını yitirdiği birçok uzman tarafından tespit edilmiş, Sayıştay raporlarına kadar bunlar intikal etmiş, buralara zaman zaman para cezası kesilmiş. Sayıştayın işaret ettiği patlamanın olabileceği raporlarından belliyken siz bu raporları hiç merak etmediniz mi? Dört yılda 3 kez yapılan avadanlık ihalesi iptal edilmesine rağmen konuyla ilgili sendika olarak madenlerde bu kadar tehlikeli ve riskli oluşum meydana gelmişken, işçi sağlığı, iş güvenliği önlemleri, tedbirleri alınmamışken bu konuyla ilgili siz hangi tedbirleri aldınız?

Bir de sorum; dört yılda 3 kez bu avadanlık ihalesi iptal edilmiş, ihale neden, niçin iptal edildi? Bu bana göre çok önemli, bunu da ben öğrenmek istiyorum. Siz bir Sendika Başkanı olarak “İşverenler, siz işçi sağlığı, iş güvenliği önlemleri almadıktan sonra biz bu madenlere işçi arkadaşlarımızı gönderemeyiz.” demeliydiniz, biz sizden bunu beklerdik.

Çalışma Bakanlığı müfettişlerinin sunumunda, Amasra maden ocağının birkaç kere kapatıldığı fakat idare mahkemesince bu kararların iptal edilerek yeniden faaliyete başladıkları vurgulanmıştır. Bu kararlar karşısında sizler neden bir uyarı eylemi yapmadınız? Yani idari mahkeme... Şimdi, burada müfettiş arkadaşları biz dinledik, Bakan yani yöneticileri de dinledik, bize şunu söylediler: “Biz Amasra madenlerindeki riski ve tehlikeyi gördük. Sonuç itibarıyla konuyla ilgili dava açtık ve sonuçta madenlerin kapatılmasıyla ilgili kararlar verildi ve daha sonra da idari mahkeme bu kapanma kararını kaldırdı.” Aman Ya Rabb'im ya! Yani beni yanlış anlama, beni sakın yanlış anlama; ben orada Sendika Başkanı olacağım, Amasra'yı var ya, o idari mahkemenin başına yıkarım ya! Ya, burada bir karar alınmış, burada riskli, tehlikeli bir ortam var. Ya, kardeşim, siz idari mahkeme olarak bunu nasıl kaldırırırsınız? O zaman burada 1'inci derecede suçlulardan biri de sizsiniz yani suçlu ortağısınız, onu söylemeye çalışıyorum yani idari mahkeme kararlarını kaldıranlar için söylüyorum.

Bir de geçen hafta aslında ben de dinledim Çalışma Bakanını. Kendisine ben Komisyonda sordum: “Neden uygulamıyorsunuz Maden Yasası'nı?” Şimdi, ben 7 kez Avrupa'da Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) toplantılarına katıldım, DİSK Ankara Bölge Temsilcisi Tayfun Bey de burada, bizim çalışmalarımızı bilir. Ya, dolayısıyla şunu anlatmaya çalışıyorum: Yıllarca hep yürüyüşlerde, mitinglerde, basın açıklamalarında, basın toplantılarında Maden Yasası'nın uygulanmasıyla ilgili her

fırsatta bunları ifade ettik, mutlaka siz de ifade etmişsinizdir, bugün de bunu söylediniz. Bu aslında bana göre çok güzel bir şey, çok iyi bir şey fakat burada Bakanlık yetkilileri uygulandığını söyledi. Ya, bu hoş bir şey değil yani Çalışma Bakanı kendisi uygulanmadığını söyledi Komisyonunda. Bu bana göre madenler için çok önemli bir şey dolayısıyla son bir şey daha söyleyerek sözlerimi burada toplamak istiyorum.

Şimdi, 2005'te başlayan Avrupa Birliği uyum süreci kapsamında Türkiye'nin ilk işçi sağlığı, iş güvenliği yasası olan 6331 sayılı Yasa, 2012'de yürürlüğe girdi. Ancak yasa, meslek örgütlerinden çokça tepki çekti, yasa öncesi iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarının ve iş yeri hekimlerinin eğitimi ve kontrolü siz de biliyorsunuz Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Türk Tabipleri Birliği tarafından yapılıyordu. 6331 sayılı Yasa, bu alanı ortak sağlık ve güvenlik birimleri aracılığıyla piyasalara açtı, yasayla birlikte eğitim ve kontrol Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Türk Tabipleri Birliğinden alındı. Şimdi, bu yetki, bu bağımsız kurum ve kuruluşlardan alındıktan sonra patronlara verildi. Yani Türkiye'nin her tarafında hangi iş yeri olursa olsun patron kendine yakın bir iş sağlığı ve güvenliği uzmanına maaşını vererek kendi iş yerini denetletiyor. Ya, böyle bir şey olmaz! Bak, siz de burada raporda söylediniz yani yıllarca hep beraber haykırdığımız şeyler bunlar. Kardeşim, ben kendi iş yerimi iş sağlığı ve güvenliği uzmanına para veriyorsam ben bu iş yerimi kapattırmam ne kadar tehlikeli ve riskli iş olursa olsun. İşte, ondan dolayı biz -arkadaşlar, lütfen, bunun altını kalın harfle çizelim- Avrupa'da iş cinayetlerinde 1'inci, dünyada da 3'üncüyüz; istatistiklere bakın, sizin elinizde vardır raporlar. 2002 yılı, AKP iktidara geldi, AKP iktidara geldiği günden bu yana bu yasayı değiştirdi ve 30 binin üzerinde arkadaşımızın ölümüne neden oldu ve on binlerce yaralı var. Bunları siz biliyorsunuz, siz sendikacısınız, evlerine gidip ziyaret ediyorsunuz. Bizim bu konuyla ilgili gerçekten ortak bir mücadele vermemiz gerekir düşüncesi içerisindeyim.

Buralara kadar gelen arkadaşlarıma ben gerçekten teşekkür ederim. İleriki saatlerde sormam gereken bazı sorular varsa tekrar soracağım.

Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ederim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Fahrettin Yokuş Milletvekilimize söz vereceğim.

Buyurun lütfen.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli katılımcılar; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ordumuzun Pençe-Kilit Operasyonu'nda ordumuza başarılar diliyorum. PKK/YPG terör örgütünü buradan bir kez daha nefretle kınıyorum. Gaziantep Karkamış'ta şehit verdiğimiz öğretmenimiz ve yavrumuza Allah'tan rahmet, milletimize sabır diliyorum. PKK terör örgütü, YPG terör örgütü, adı ne olursa olsun, bu terör örgütlerinin Türkiye'de, dışarıda, içeride koruyucusu, kollayıcısı, savunucusu kim varsa hepsini yüz bin kere lanetliyorum. Hepsinin eli bu şehitlerin kanındadır, burada da söyleyeyim; bu bir. İki: Düzce'de deprem oldu, vatandaşlarımız yaralandı, vatandaşlarımıza Rabb'imizden şifa diliyorum.

Evet, Değerli Genel Maden İşçileri Sendikası temsilcileri, burada sunumunuzu dinledik. Bu sunumunuzda öncelikle maden sektörünün temel sorunlarını ifade ettiniz, devamında ise Amasra'daki kazayla ilgili de bazı notlar düştünüz. Tabii, Sendika Başkan Yardımcısı sıfatıyla da anladığım kadarıyla bu ifadelerinizin tamamının altına imza atıyorsunuz; öyle ya, sunduğunuza göre. Şimdi, sunumunuzun bir bölümünde şöyle diyorsunuz: "Bölgede yaşanan işsizlik, insanları bu kötü şartlarda, iş sağlığı ve

iş güvenliğinden yoksun, sigortasız ve sendikasız çalışmaya sevk etmektedir. Bir maden işçisinin ‘Yer altında ölüm, yer üstünde açlık; yer altında ölüm olasılık ama yer üstünde açlık kesin.’ ifadesi Zonguldak bölgesindeki işsizliğin geldiği son noktadır. Rödovans uygulaması gerek üretim gerekse kaçak ocakların önlenmesi amacına ulaşamamıştır.” Aslında bu tespitiniz bir Türkiye gerçeği tespiti ancak Sayın Başkan, bu tespiti yaptınız da bu hususta neler yaptınız, hangi çalışmaları yaptınız? Yani insanları ölüm ile açlık arasında bir teste tutan bu ifadeler için bir sorumlu sendikacı olarak ne yaptınız burada bir anlatın, biz de bir dinleyelim.

Yine sunumuzun devamında diyorsunuz ki: “Yer altı kömür işletmeciliğinde mevzuatta belirtilen ana kurallardan vazgeçilmemelidir.” Anlaşılan o ki ana kurallardan vazgeçiliyor. Siz nesiniz yani vazgeçiliyorsa ne yaptınız? Yani siz işçilerin emeğini, alın terini savunmakla mükellef değil misiniz? Emeğin kutsiyetini konuşanlar değil misiniz? Şimdi, o zaman, sorumlu olduğunuz bu emekçiler için ne yaptınız?

Devam ediyorum, yine sizin tespitiniz: “Eğitim; her kademede iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerine, mesleki eğitimlere daha fazla önem verilmelidir. Yer altında yapılan iş gereği genel güvenliği etkileyebilecek sanatlarda çalışanlar için yeni eğitim ve denetim prosedürü oluşturulmalıdır.” Sayın Başkan, yani bunları tavsiye ediyorsunuz da bunları yeni mi tespit ettiniz? Siz kaç yıldır sendikacılık yapıyorsunuz? Bu sendikanız, Genel Maden İşçileri Sendikası kaç yıldır örgütlü olarak toplu sözleşme masasına oturuyor, TTK’yle oturuyor, diğer kurumlarla oturuyor? Allah aşkına, bunu buraya yazarken hiç mi mahcubiyet duymuyorsunuz?

Devam ediyorum: “Madencilik sektöründe denetim yeterince sağlanamamaktadır. Bu nedenle denetim elemanı sayıları artırılmalıdır. İşletmeciliğin her aşamasında etkin denetimler yapılarak yukarıda belirttiğimiz ana kuralların olması sağlanmalıdır. Denetimler, başta Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yapılmalıdır. Denetim kadroları, deneyimli maden mühendisleriyle güçlendirilmelidir.” Yani burada da itiraf ediyorsunuz “Denetimler yetersiz.” diyorsunuz “Eksiklikler var.” diyorsunuz. Bunun için ne yaptınız? Bir gün “Kardeşim, bu denetimler eksik, bu eğitimler eksik, iş güvenliği sıkıntılı; biz bu madene girmiyoruz, şartları düzeltin. Üretimden gelen gücümüzü kullanıyoruz.” dediniz mi? Demediyseniz siz 42 kişinin katinden sorumlusunuz yani TTK’deki sorumlular kadar, yöneticiler kadar, ülkeyi yönetenler kadar siz de eşit sorumlusunuz.

Herkes burada anlattı “Ben de sendikacıyım.” diye. Evet, maalesef ben de sendikacıydım; maalesef diyorum, maalesef sendikacıydım. Sendikacılık bu mu yani bu mu?

Devam ediyorum: “Tüm çalışanlar sigorta, sendika ve iş güvencesine kavuşturularak örgütlenmenin önündeki engeller kaldırılmalıdır.” Allah, Allah! Bu engeller varsa ne yaptınız siz? Eğer sizin işteğal alanınızda sigortasız çalışan varsa, güvencesiz işler varsa siz ne yapıyorsunuz Allah aşkına? Buraya yazmak kolay da bunların sorumluluğu almak ondan daha zor.

Ben diğer arkadaşlarımın... Sizin o talihsiz açıklamanız için bir şey söylemiyorum. Vatan, millet hamaseti çok güzel ama vatanda yaşayanı koruyamadığın sürece vatan, milleti bırak kardeşim, önce yaşayanı koruyacaksınız, yaşayanı yaşatacağsın. Onu yaşatma “vatan, millet Çanakkale” Çanakkale elbette gurur kaynağımız. Şurada herkesin Çanakkale’de bir şehidi vardır. Olmaması mümkün mü? Vatan kolay mı kazanıldı?

Devam ediyorum: “Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesinde alınan önlemlere rağmen bu kadar büyük çaplı kazanın meydana gelmesi -‘Önlemler alındı.’ diyorsun bak- işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinde ve alınması gerekli sıralı emniyet tedbirlerinde büyük bir eksiklik ve ihmal olduğunu göstermektedir.” Yani yeterince önlem alınmadığını; sıralı tedbirlerin, gerekli emniyet tedbirlerinin alınmadığını da itiraf ediyorsunuz. “Bu eksiklik, işveren ve temsilcilerinin olup –“Sorumlu onlar.”

diyorsunuz- kazanın meydana gelmesinde çalışanlarımızın kusuru yoktur.” Vallahi doğru, çalışanların kusuru yok ama sizin var. Efendim, öyle, topu işverene at, başka yere at, kolay ama “Ben masumum...” Hayır efendim, masum değilsin. Bence bu Komisyonunda sendikacıların da ihmalleri araştırılsın. Sayın Başkan, bunların da bu dosyaya girmesini talep ediyorum bir sendikacı olarak.

Evet “Bu eksiklikler işveren temsilcilerine ait olup kazanın meydana gelmesinde çalışanlarımızın kusuru yoktur.” diyor, doğru. “Maden kazalarının kader olmaktan çıkarılması için kazanın nedenleri ortaya konulmalı, bu kazanın son olması için ilgili yasa ve yönetmelikler çerçevesinde gerekli önlemler alınmalı.” Ne güzel ya, ne güzel; atmış bize güzelce topu “yasa, yönetmelik” diye. Kaç kere geldiniz “Bu yasalar, yönetmelikler düzeltilsin.” diye? Burada sayın vekiller de var. Vallahi bana geleniniz olmadı dört yıldır, beş yıldır. Hiçbir işçi sendikası madende, şurada, burada “Ya, bu Maden Yasası’nda eksiklikler var, yönetmeliklerde var. Ya, siz de iyi kötü bu ülkenin milletvekilisiniz; muhalefet, iktidar, fark etmez. Ya, şunları, eksikleri giderelim, bu işi bir şey yapalım.” Yaptınız mı? yapmadıysanız buraya niye yazdınız? Sorumluluk, sorumluluk... Siz sorumlu sendikacılığın gereğini yapmadığınızı burada zaten itiraf ediyorsunuz, bu eksiklikleri sıralıyorsunuz ama diyorsunuz ki: “Ya, sendikacılar olarak biz masumuz.” Hayır efendim, buradan bir kere daha kayda geçiriyorum: Bugün, verdiğimiz 42 şehidimizin ve onlarca yaralımızın birinci derece sorumlusu ülkeyi yöneten siyasi iktidardır, ikinci derece sorumlusu o işletmeden sorumlu TTK yöneticileridir ve üçüncü derece sorumlu da sendikacılarıdır, sizsiniz çünkü bu tespitlerinizi, bu belgeleri buraya koyduğunuza göre, bu belgelerden benim anladığım, sorumluluğunuzu, gereğini yerine getirmediniz, sizi vicdanınızla baş başa bırakıyorum Sayın Başkan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Biz teşekkür ediyoruz.

Evet, sözü şimdi -Genel Kurula gidecekti- Ali Kenanoğlu Milletvekilimize veriyorum.

Buyurun lütfen.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben, kısa bir iki şey soracağım. Sanırım, bu Amasra TİM’de sizin sendikanız yetkili ama sizin dışınızda başka yetkili hangi sendikalar var? Bunu biliyorsanız onu da öğrenmek isteriz.

Bir de Çalışma Bakanlığının sunumu esnasında şöyle bir bilgiye sahip olduk yani Amasra maden sahasında çeşitli gerekçelerle durdurma kararı alınmış ama sonrasında idare mahkemesine başvurulup bu durdurma kararı ortadan kaldırılmış ve maden çalışmaya devam etmiş. Bu durdurma kararı, işçilerin lehinde bir karar şeklinde alınıyor. Çalışma Bakanlığı, bu konuda, “Biz gereği yaptık, gereğini yaptık, durdurma kararı aldık, durdurduk ama kararı yargıdan döndü.” dedi. Şimdi, siz bu dava sonrası ne yaptınız yani yeriniz Çalışma Bakanlığının yanı mıydı, yoksa idare mahkemesinden yana mı tavır koydunuz? Tavır koyduysanız da ne tür bir tavır koydunuz yani sadece “Evet ya, bu doğrudur.” ya da “Yanlıştır.” mı dediniz? Yani üretimden gelen iş gücünüzü kullanarak, o gücünüzü kullanarak herhangi bir tepkisellik gösterdiniz mi, herhangi bir protesto ve benzeri işlemimiz oldu mu? Bunu sormak isterim.

Sendikanız son on yılda kaç madende uyarı, basın açıklaması, kitlesel protesto, iş bırakma ve benzeri eylemler yaptı? Çünkü işçilerin, emekçilerin hakkının sömürüldüğü, diğer taraftan da bu tür faciaların yaşandığı çok ciddi bir süreci yaşıyoruz ve sizin sendikanızın da birçok yerde bu anlamıyla örgütlü olduğunu anlıyorum konuşmalarınızdan.

Siz, konuşmanızda Amasra maden faciası da dâhil olmak üzere bütün bu yaşananların önlenabilir olduğunu söylediniz. Bunlar önlenebilirse bunu nasıl “kaza” olarak tarif ediyorsunuz, tanımlıyorsunuz? Çünkü bir taraftan da “kaza” tanımını ve tarifini yaptınız ama “kaza” denilen şeyin tanımına hiç baktınız mı yani önlenebilir bir şeye, öngörülebilir bir şeye “kaza” deniliyor mu literatürde? Ben görmedim, siz nerede gördünüz bunu? Gördüyseniz bizi de bir aydınlatır mısınız bu konuda?

Ben sendikacı değilim yani konuyu da teknik anlamında sendikal meseleleri de iyi bilmiyorum ama sürekli bir “sarı sendika” söylemi var ortalıkta. Bu sarı sendika ne demek yani ne anlama geliyor sarı sendika; bir sendikacı olarak sizden öğrenmek isterim. Ayrıca, sizin sendikanız bu sarı sendika tanımına giriyor mu, bunu da bilmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet teşekkür ediyoruz.

Sözü Sayın Deniz Yavuzylmaz’a veriyorum.

Buyurun lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, Sayın Genel Maden İşçileri Sendikası Yönetim Kurulu Üyesi, diğer sendika temsilcileri ve milletvekili arkadaşlarım; hepiniz Komisyona hoş geldiniz.

Şimdi, Genel Maden İşçileri Sendikası, bizim sendikamız yani Zonguldak’ın bağrından çıkmış, 100 bin maden işçisi, ailesi, çocuğu, esnafı, memuru, hepsiyle birlikte Ankara’ya yürümüş, bayrak açmış, işçi hakları için mücadele etmiş, çok köklü, çok önemli, dünya işçi hareketlerinde tarihe altın harflerle adını yazdırmış olan bir sendika, bunu özellikle vurgulamak istiyorum ve sendikanın lideri Sayın Şemsi Denizler, hepinizin bildiği gibi, o da bir silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetmişti. O da yine, bizim topraklarımızdan çıkan, büyüyen çok kıymetli, tarihî bir kişilik. O nedenle Genel Maden İşçileri Sendikası tarihî misyonunu her hâlükârda taşıyan, bunu mümkün olduğunca devam ettirmeye çalışan çok önemli, kıymetli bir sendika.

Şimdi, bir Zonguldak Milletvekili olarak birkaç konuda bilgi vermek istiyorum, çeşitli tekrarlarla da girmeden bunu yapacağım.

Şimdi, özellikle Genel Maden İşçileri Sendikasının, Amasra B sahasının bir özel sektör firmasına tahsis edilmesine çok yoğun itirazları vardı. Bu itirazlar noktasında tabii, biz Zonguldak Milletvekilleriyle de özellikle çok istişarelerde de bulundular, adım da attılar. Türkiye Taşkömürü Kurumuna bağlı Amasra Müessesesinin 16 milyon tonluk bir rezerv alanının içinde sıkışması ama Amasra B sahasında AK PARTİ’nin özel sektör firmasına tahsis ettiği alanın 606 milyon ton rezerv içermesi ve altı üstü çalışma gibi bir tartışmaya maden ocaklarını götürecektir bir uygulamaya imza atılması her hâlükârda sendikanın da itiraz ettiği bir konuydu ama tüm bu itirazlara rağmen AK PARTİ bu uygulamayı yaptı, gerçekleştirdi ve neticede hem Amasra Müessesesi sıkıştı hem önünü göremez hâle geldi hem evet, bir... Yani önündeki 16 milyon ton rezervi çıkardıktan sonra, AK PARTİ’nin şu anki yaptığı ruhsatlama düzenlemesi nedeniyle fiilen zaten önü kapanmış durumda. Yani müessese kapatılma sürecine doğru hızla sürükleniyor; görüntü bu. Buradan şunu söylemek gerekiyor yani bunu açık açık söylemek gerekli: Türkiye Taşkömürü Kurumu AK PARTİ eliyle kapatılıyor. Şimdi, diyeceksiniz “Nasıl kapatılıyor?” Rakamlarla bakalım: Bakın, 2002 yılında Türkiye Taşkömürü Kurumunun yer altı ve yer üstü toplam işçi sayısı 15.761, bugün itibarıyla yani 2022 yılı itibarıyla yaklaşık 7 bin yani Türkiye Taşkömürü Kurumu zaten kapatılmış; yarısı kapatılmış, son dilimi kalmış, son dilimi. Amasra da burada AK PARTİ’nin feda ettiği o son dilimin ilk parçası; böyle bir durum var, acı bir tablo. Dolayısıyla, bu Amasra A ve B sahaları konusunda AK PARTİ ne sendikayı dinledi ne bizleri dinledi, kendi bildiği gibi gitti ve netice itibarıyla geline durum “Acaba kapanacak mı kapanmayacak mı?” Zonguldak Valisi açıklama yapıyor

-daha yeni, taze- yaptığı açıklamada diyor ki: “İşte, burada kârlılık yoktur, verim yoktur.” Neredeyse dilinin ucuna kadar gelmiş yani “Türkiye Taşkömürü Kurumu kapansın.” noktasına doğru işi götürüyor. Ha, Türkiye Taşkömürü Kurumu kapanırsa ne olur, çok mu mutlu olacaksınız? Bunu özellikle ben AK PARTİ’li Zonguldak Milletvekili arkadaşlara söylüyorum bunu yani mutlu mu olacaksınız, ne olacak? Ukrayna-Rusya savaşında Karadeniz’de deniz trafiği durduğunda, Doğu Akdeniz’de çeşitli sıkıntılar yaşandığında, taş kömürü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Teşekkür ediyorum.

Yani taşkömürü ithal edemeyecek duruma gelirse Türkiye, demirden çelik üretiminde kullanılan tek kömür çeşidi olan taş kömürsüz kalırsa Türkiye, o zaman ne olacak? O zaman da bir maliyet hesabı mı yapılacak? 10 katı, 100 katı para verseniz de taş kömürünü alamayacak duruma gelerseniz, taş kömürü maden ocaklarını kapattıysanız demir çelik fabrikaları nasıl çalışacak? Dolayısıyla bunlar, yapılan açıklamalar hiç makamın getirdiği sorumlulukla yapılan açıklamalar değil; kâr zarar hesabı yapılıyor. Zonguldak kökenli olan kişilerin veya Zonguldak’a görev için gelen kişilerin yaptıkları açıklamalara inanmıyorum. Yani BOTAŞ da zarar ediyor, kapatın o zaman BOTAŞ’ı. Bak, 2021 yılı zararı 17 milyar 911 milyon lira; kapatın. ÇAYKUR zarar ediyor, kapatın. Şeker fabrikaları da zarar ediyor.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Kapatın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – PTT de zarar ediyor. Kapatıyor musunuz? Kapatılmıyor. Konuşuluyor mu? Bu sorumsuz açıklamaları yapanlar bunu konuşuyor mu? Yok, bu da yapılmıyor. Devlet Demiryolları zarar ediyor, ne oluyor? Kapatmakla ilgili bir kelime söz var mı? Yok. Kâr zarar, verimlilik konuşuluyor mu? Yok. Ama Türkiye Taşkömürü Kurumu nedense AK PARTİ’nin hedefinde.

Şimdi, diğer taraftan, üzerinde konuşulması gereken diğer bir konu, bu da aslında Genel Maden İşçileri Sendikasıyla birlikte mücadelesini verdiğimiz bir konudur, o da şu: Eksik işçi sayısı. Sayıştay raporu anlatıyor, Sayıştay raporunda yazıyor, diyor ki: “2020 yılı sonu itibarıyla Amasra Müessesesinde 476 olması gereken pano ayak üretim işçisi sayısı 276’dır.” Kim Sayıştay? Devletin denetim otoritesi. Otorite söylüyor yani kim bunun karşısına söz söyleyecekse eksik kalır, yetersiz kalır onu söyleyeyim. 107 olması gereken hazırlık işçi sayısı 30, 39 olması gereken barutçu sayısı 1, 53 olması gereken tarama sökümlü ve bakım işçi sayısı 10. Yani bu böyle inanılmaz, dehşet verici. Kim almıyor ya? Bu eksik işçi sayısını kim tamamlamıyor? Kurum mu tamamlıyor, Türkiye Taşkömürü Kurumu mu? Hayır, onların da talep ettiğini biliyoruz. Ya, sendika mı tamamlamıyor? Hayır, onlar da talep ediyor, bizzat hep birlikte talep ediyoruz. Kim bunu karşılamıyor, kim? AK PARTİ Hükûmeti inatla karşılamıyor, inatla.

Bakın, bu neye neden oluyor söyleyeyim: “Yer üstü ve yer altı sanatlarında da belirgin işçi açığı olduğu, 3 vardiya tertip yapılamadığı için kritik arızalara zamanında müdahale edilemediği, iş güvenliğini etkilediği görülmektedir; gündüz vardiyası dışındaki arızalara anında müdahale edilememektedir.” Nereden hatırlıyoruz bunu? Arızalanan pervanenin patlamanın gerçekleştiği vardiyada tamir edilememiş olduğu süreçte de bunu görüyoruz. Yer altı haberleşme sisteminde uzun süreli kesintiler olduğu, kuyu ihraç sisteminde ve yer üstü elektrik tesislerinde önemli aksamalar meydana geldiği tespit edilmiş. “Hayati önem arz eden havalandırmanın devamlılığı, merkezî gaz izleme servisi tarafından yirmi dört saat takip edilmesi gereken tehlikeli gazların ölçülmesi için sürekli değişen şartlara göre gerekli sistemlerin kurulması, bu sistemlerin arıza ve bakım çalışmalarının eksiksiz ve zamanında yapılabilmesi, bu durumun iş güvenliği açısından olumsuz sonuçlara sebep olmaması

için işçi noksanlıkları bir an önce giderilmelidir.” E, giderildi mi? Giderilmedi. E, ne yapacağız? Ne yapacağız? Yani Komisyona her gelen kurumun, sendikanın vesaire üzerine yüklenilecek, yüklenilecek; AK PARTİ’nin sorumluluğu tamamen görmezden gelinecek. Yok, olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sendika üzerinde AK PARTİ’nin siyasi baskısı var mı? Var mı siyasi baskısı? Var. Siz bunu biliyor musunuz? Bunu biliyorsunuz, gayet de siz uyguluyorsunuz. Sonra, işte, Zonguldak’a ait kurumlar, Türkiye Taşkömürü Kurumu buraya geliyor, Genel Maden İşçileri Sendikası buraya geliyor. Tabii ki onların da sorumlulukları bağlamında almaları gereken eleştiriler var, aldıkları zaman da böyle, hiç ses çıkarmadan konu, böyle, sessiz sakin, AK PARTİ’nin sorumluluğu hiç tartışılmadan geçip gidiyor; çok yanlış.

Şimdi, diğer taraftan...

HAMDİ UÇAR (Zonguldak) – Yeni seçimleri yaptılar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ne dediniz, anlamadım?

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Deniz Bey, devam edin siz.

HAMDİ UÇAR (Zonguldak) – Yeni seçimleri yaptılar.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Hatibe müdahale etmeyelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Seçimden bahseden kim?

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Deniz Bey, devam edin, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Biz insan hayatından bahsediyoruz, sizin aklınız seçimde.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Deniz Bey, buyurun, devam edin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi, Genel Maden İşçileri Sendikası, yaptığı sunumda sanat sayısının 31’e düştüğünü söylüyor. Ben soruyorum: Daha önce bu sanat sayısı kaçtı? Bunun çeşitleri neydi? Kaçtan 31’e düştü? Bunların listesini talep ediyorum.

Yine, Genel Maden İşçileri Sendikasına soruyorum: Ya, ben kurum yetkilileri geldiğinde burada sordum, dedim ki: “Kendi sanatları dışında çalıştırılan işçi sayısı kaçtır?” Aldığım yanıt oldukça korkutucu: 2 bin. 2 bin işçinin kendi sanatlarının dışında, başka sanatlarda çalıştırıldığını Türkiye Taşkömürü Kurumu yetkilileri açıkladı. Dolayısıyla bu işçilerin kendi sanatlarının dışındaki sanatlarda çalıştırılmasını neye bağlıyorsunuz? Bunu soruyorum. Bunun sorumlusu kim? Onu da öğrenmek istiyorum.

Diğer bir konu: Yine, sunumda ifade edilen, iş sağlığı ve güvenliği kurul toplantısının patlamadan önce en son ne zaman yapıldığını, burada yapılan toplantının tutanaklarının tutanak hâline dönüştürülüp dönüştürülmediğini, aynı zamanda, Genel Maden İşçileri Sendikasına ulaşan hem iş yeri temsilcisi hem doğrudan kendi genel merkezlerine ulaşan şikâyetlerin, yine, tutanağa bağlanıp bağlanmadığını sormak istiyorum. Eğer tutanaklara bağlandıysa bunlarla ilgili, yine, bilgi talep ediyorum.

Bir diğer konu: Türkiye Taşkömürü Kurumunun bir tahlisiye ekibi var, çok kıymetli bir ekip. Özellikle bu sabah itibarıyla Düzce civarında yaşanan deprem bize gösterdi ki olası bir İstanbul depremi veya nüfusun yoğunluklu yaşadığı bölgelerde yaşanabilecek bir depremde Türkiye Taşkömürü Kurumu, arama kurtarma faaliyetlerindeki tecrübesi, yeri ve ondan doğabilecek bir boşluğun telafi edilemez oluşu nedeniyle çok önemli. Tam, böyle, AK PARTİ diliyle, sizin daha rahat anlayacağınız şekilde söyleyeceğim: Paha biçilemez bir değere sahip. Yani her şeye bir paha biçerek “kâr” “zarar” diye

bakıldığı için öyle ifade edeyim. Paha biçilemez bir öneme sahip. O nedenle ben geçtiğimiz yıllarda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bir dilekçe yazdım, dedim ki: “Sadece kömür üretimi için değil, aynı zamanda, Türkiye’nin önünde, yaşayabileceği deprem gibi büyük doğal felaketlerden doğacak sonuçlarda arama kurtarma faaliyetlerini gerçekleştirebilecek tahlisiye ekipleri veya madenciliğin doğası gereği, zaten yaptığı işle birlikte öğrendiği göçük altı arama kurtarma veya çalışma; o baskı altında bu tip görevleri yerine getirebilme yeteneğine sahip işçi sayısının artırılması gerekiyor.” Tekrar ediyorum: Sadece kömür çıkarmak için değil, olası depremlerde arama kurtarma faaliyetini yapmak için bile Türkiye Taşkömürü Kurumundaki işçi sayısının artırılması şarttır. 500 bin işçiden de bahsetmiyorum. İstanbul’da potansiyel yıkılma riski veya yine, Türkiye genelinde olası depremlerde yıkılma riski bulunan konut ve bina sayısını hesap edin, aynı anda

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TANER YILDIZ – Buyurun efendim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O nedenle de işçi sayısının artırılması kritik öneme sahip.

Diğer bir konu yani ona da açıklık getirmekte fayda var: Şimdi, Türkiye Taşkömürü Kurumu buraya geldiğinde şöyle bir ifadede bulundu hava hızıyla ilgili, bunun altını tekrar çizmek istiyorum, dediler ki: “Maden iş yerlerinde, iş sağlığı ve güvenliği yönetmeliğinde ocaktaki hava miktarı temiz hava girişi yolu ve havanın ayrıldığı bütün kollar da dâhil olacak şekilde hava ölçüm istasyonları kurularak gerekli ölçümler yapılmak suretiyle takip edilir. Bu ölçümler sağlık ve güvenlik dokümanında belirtilen sıklıklara göre yapılır ve havalandırma defterine kaydedilir. Hava hızı her hâlde 0,5 metre/saniyeden az olamaz.” Yani “1 saniyedeki hava hızının çekişi, kirli havayı çekişi en az 0,5 metre olmalı.” diyor, en az. Sayıştay da uyarıyor, diyor ki 2019 yılı raporunda: “2019 yılında müessesenin dengelenmiş üretim derinliği eksi 300 metre olmuştur, bu derinleşme ani gaz degajı ve grizu patlaması gibi ciddi kaza risklerinin artmasına neden olmaktadır. Yani diyor ki: “Sizin -aslında turnak içinde- en az, belirlediğiniz asgari sınırlarınız artık geçerli değil çünkü eksi 300 metrenin altında grizu patlama riski artıyor diğer kotlara göre. Çalışılan damarların tamamında -ki çalışılan damarların tamamı bu kotun altında- gaz içeriklerinin yüksek olduğu dolayısıyla degaj kapasitelerinin de yüksek olduğu, arıza zonlarında riskin daha da arttığı bilinmektedir; tedbir alın.” Gaz içerikleriyle ilgili de burada tablosunu yayınlamış. Yani hava hızının 0,5 metre/saniyenin üzerinde olması gerekiyor. Ancak kurum o hava hızının üzerine çıkmadığını burada itiraf etti ve o asgari olan 0,5 metre/saniyenin de altında bir hava hızının da olabileceğini iddia etti.

Şimdi, dolayısıyla bu durum dahi aslında Amasra Faciası Araştırma Komisyonunun, ilk anlamda birinci sorumluluk bağlamında, AK PARTİ’nin birinci sorumluluğunun arkasından hava hızının tetiklediği bir patlamanın gerçekleştiğini neredeyse ortaya koymuş durumda. Aslında bundan sonra bizim yapacağımız toplantılar, bu ortaya çıkan gerçeğin yan kanıtlarına da ulaşmak için yapacağımız toplantılar olacak bana göre. Dolayısıyla bu konuyla ilgili ben tekrar konunun altını çizmiş olayım.

Şimdi, şöyle bir konu var, sendikaya onu da sormak istiyorum: Cumhuriyet başsavcılığının yaptığı soruşturma kapsamında sorgulama tutanaklarında alınan bir ifadede, bir mühendisin ifadesinde şöyle bir beyanatı var, diyor ki: “Normalde nezaretçilerin işçilerden en geç kırk beş dakika sonra ocağa inmesi gerekiyor fakat sendikanın etkisi, alışılmış bir gelenek olarak nezaretçilerin 18.00’e kadar inmediklerini biliyorum.”

Şimdi, o nedenle nezaretçilerin bu yaşanan patlama anında nerede olduklarını, tabii, inceledik, bir kısmı gerçekten de bu 18.00 civarında maden ocağına inmeye başladığını, bir kısmının... Daha evvel inenler var, hatta patlama bölgesine doğru hareket hâlinde olan 2 nezaretçi var hayatını kaybeden.

Dolayısıyla bu verilen bu ifadede bahsedilen konuyu bize anlatmanızı istiyoruz yani neden nezaretçiler, işçilerden bu kadar geç maden ocağına iniyorlar? Yani en geç kırk beş dakika sonra ocağa inmeleri gerekirken, işte, 18.00'e kadar ocağa inmedikleri yönünde bir ifade var; bunu sormak istiyorum.

Diğer bir konu, sizden sonra başka sunum yapılacağı için muhtemelen, başka sendika olacağı için ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Toparlıyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yani toplam 4 tane var sendika, o yüzden...

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Evet de, ben özellikle Genel Maden İşçileri Sendikasında ağırlıklı söz aldığım için...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Onlara çok sormayız.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Efendim?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Onlara çok sormayız.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Öyle mi?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Evet.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Peki.

Buyurun.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Şöyle: Bir promosyon konusu var, hazır sendikada burada yani maden işçilerinin temsilcisi burada olduğu için, dolayısıyla, bu konuyu gündeme getirmemiz çok önemli.

Şimdi, Zonguldak'ta maden işçilerinin morali bozuk, Türkiye Taşkömürü Kurumunun morali bozuk, Zonguldak halkının, Bartın halkının morali bozuk; böyle bir gerçek var. Yani bu zamanda biz araştırmamızı yapacağız, soruşturmamızı yapacağız ama kurumsal kimlikleri de zedelemeyen onlara da sahip çıkacağız. Tabii sorumluları da tespit edeceğiz, bu konuda hiçbir taviz de verilmeyecek; bugüne kadar da birlikte bunu vermedik.

Şimdi, ben durumu size rakamlarıyla ifade edeyim, siz söyleyin. 1 Mayıs 2020 tarihinde Türkiye Taşkömürü Kurumu ile Vakıflar Bankası arasında bir protokol imzalanıyor; kurum maaş ödeme protokolü. Her kurum çalışanı gibi Türkiye Taşkömürü Kurumundaki madenciler de bir promosyon ödemesi alacaklar, beş yıllık bir anlaşma ve promosyonunun toplam tutarı 4.050 TL; tutar bu. Şimdi, bugün itibarıyla yapılan anlaşmalara, çeşitli kurumların promosyon anlaşmalarına bakıyoruz 30 bin TL alan var, 40 bin TL alan var.

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Deniz Bey, kazayla ne ilgisi var bu promosyon ücretlerinin?

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Ya, biliyorum, maden işçilerinin morali de sizi ilgilendirmiyor, sizi ilgilendirmiyor biliyorum, işte ama size anlatmıyorum zaten, ilgilenenlere, dinleyenlere anlatıyorum.

Yani Zonguldak'taki tüm maden işçilerini çok ilgilendiren bir konu bu. Şimdi, dolayısıyla sözleşmede de protokolde de bir madde var; sözleşmenin feshi maddesi. Sözleşme diyor ki: "Eğer kuruluş bu protokolü iptal etmek isterse bu beş yılın içinde ödenen promosyon tutarını geri ödeyecek, aynı zamanda da yüzde 20'sini de ilave olarak ödeyecek." Tamam madem, ödenen promosyonu geri alsın, yüzde 20'sini de geri alsın ama makul, 40 bin lira seviyelerinde diğer kurumlarla yaptığı gibi bir promosyon anlaşması ya Vakıflar Bankası tekrar yapsın veya diğer kamu bankalarıyla veya diğer

bankalarla, artık o rekabete kim giriyorsa, bu tutarda bir anlaşma yapılarak maden işçilerinin de bir nebze bir moralini düzeltici bir değişiklik yapılsın. Mevzuat, imzalanan protokol, bunu mümkün kılıyor. Bankalar yeri geldiğinde çok acımasız bir şekilde verdikleri krediyi faiziyle birlikte geri alıyorlar; hatta önden faizini alıyorlar, anapara borcu sona kalıyor ve devasa bir yük oluşturuyor vatandaşlar için. Bir vatandaş gidip de “Ben borcun tümünü ödemek istiyorum ama ödediğim tarihten itibaren ki faizler silinsin.” dediğinde “Hayır, ben para satıyorum, o nedenle o faizi senden alacağım.” diyor. O nedenle buradaki protokolda işçilerin lehine bir protokoldür; dolayısıyla, fesih maddesi itibarıyla gerekli şart uygulanabilir. Protokolün feshiyle birlikte yeni bir anlaşma yapılarak Zonguldak’ta maden işçilerinin moralinin düzeltilmesi yönünde bir adım atılabilir. Aksi takdirde bir kez daha Zonguldak, Bartın maden işçilerinin yalnız bırakıldığına şahit olacağız.

Sendikanın bu doğrultuda yoğun bir çabası var, bu çaba bu Araştırma Komisyonu vesilesiyle de yalnız bırakılmamalı. Cumhuriyet Halk Partisi olarak Araştırma Komisyonu Başkanlık Divanı tarafından da gerekli girişimlerin yapılmasını ben sizden talep ediyorum. Biz de bu yapacağınız girişimlerin tümüne en güçlü şekilde desteğimizi vereceğiz diyorum. Türkiye Taşkömürü Kurumunun ve Genel Maden İşçileri Sendikasının büyümesinin, işçilerin çalışma koşullarını da geliştirebilecek, atılacak en önemli adımlardan biri olduğunu düşünüyorum ve AK PARTİ’nin elini veya kurduğu siyasi baskıyı -yani bir ahtapot gibi boğmaya çalıştığı- Türkiye Taşkömürü Kurumu ve sendikanın üzerinden çekmesini diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Sözü Aysu Hanım’a veriyorum.

Buyurun lütfen.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hoş geldiniz, sunumlarınız için teşekkür ederiz.

Sizlerin de hepimiz gibi başı sağ olsun. Amasra’da örgütlü olan sendikası; belki sizlerin de dostları, arkadaşları, hemşehrileri vardı; sizlerin de başı sağ olsun hepimiz gibi.

Şimdi sonda söyleyeceğimi başta söylemek istiyorum. Zaten yoğunluklu olarak size hitaben konuşacaktım. Sendikaların temel amacı, bildiğimiz gibi, işçilerin menfaatini korumaktır, işçi menfaatidir. O yüzden, biz 42 canımızı, kömür ürettiğimiz için değil aslında o madende gerekli önlemler alınmadığı ve ihmaller olduğu için kaybettik. Çünkü biz bunu defalarca konuştuk; dünyada her yerde kömür üretiliyor ama bizdeki ölüm oranları, Türkiye’deki ölüm oranları hiçbir yerde yok ve aslında bizim madencilerimiz de pekâlâ hayatını kaybetmeden kömür çıkarabilirler, bir kere bunu not düşerek başlamak istiyorum. O yüzden, aslında sendikalarımızın da aslında o kömürün insani bir şekilde nasıl çıkarılacağı, hangi önlemler alınırsa işçilerin hayatta kalacağı ve o önlemlerin alınması için “Ben ne yapabilirim?” diye düşündüğünü biliyoruz ama belki de bu olayları, bu faciaları yaşadıkça daha da fazla düşünceleri gerekir diye düşünüyorum. Aslında sizin dışınızdaki diğer sendikalara da çok iş düştüğü kanaatindeyim. Gerekli önlemler alınmamaya devam ederse, kimse de buna ses çıkarmazsa bugün Amasra’da olanlar, yarın bir başka yerde de olabilir. Hâlbuki bunların olmamasını sağlayabiliriz. Biz Soma’yı yaşadık 2014’te, şimdi Amasra... Bakın, bu olaylardan herkes kendi payını çıkarmalı diye düşünüyorum. Sadece maden iş kolundaki sendikaların sorumluluklarını belki de kendilerine bir kez daha hatırlatması gerekir. Buradaki sorumluluk, işverenin sorumluluğunun yanında... Sendikalar da belki kendilerine düşen dersi bu elim facialardan sonra çıkarmalı ve eski mücadeleci günlerine geri dönmelidir diye sonda söyleyeceğimi başta söyleyerek başlayayım.

Bazı sorularım ve birkaç yorumum olacak. Öncelikle, çok net bir soru: Sizin sendikanızın Amasra Müessesesi üzerindeki yaptırımı nedir yani mesela, işletmede ciddi ve yakın tehlike olduğu zaman sendika olarak gerçekten işi durdurabilir misiniz? İşçiler size -örneğin, amirlerinden veya iş yerlerindeki işçi azlığından dolayı- bir şikâyetle bulunduğu şikâyetinizin kayıtlara geçtiği, Genel Müdürlüğe ya da Bakanlığa iletildiği bir durum söz konusu mu; bunu bir cevaplarsanız sevinirim.

Yine, havalandırma ile ilgili bilirkişi raporunda da işçi ifadelerinde de söylemler var. Sahada konuştuğumuz işçi yakınlarının, madenci yakınlarının havalandırma sorununun çözülmesi ve madenin temizleneceğiyle ilgili, bakıma gireceğiyle ilgili ve işçilere bu noktada izin verileceğiyle ilgili söylemleri var ve diyorlar ki: “Bu durum sendika tarafından da biliniyor.” Sanırım Sendika Başkanı da şöyle söylüyor: “Havalandırmada sıkıntı yoktu. Daha ileri teknolojiye bir cihazın getirilmesi için eski aspiratörlerin değiştirilmesi gündemdeydi. Tedarikçi firma gerekli malzemeyi tedarik edemedi. Biz bu süreçte ocakların tatil olacağına dair bilgi paylaştık.” Yani sizin havalandırma konusundaki sıkıntıdan ve madenin temizleneceğinden haberiniz vardı değil mi, bu sırada işçilere izin verileceğinden de haberiniz vardı. Acaba bu süreçte sendikanın rolü neydi, nasıl bir rol aldınız; bunu merak ediyorum.

Bir de tabii -Kani ağabey de burada, daha iyi bilir- maden iş kollarında hem yasal olarak hem de aslında iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili sendikaların hem yasal sorumlulukları hem de yetkileri var. Maden iş kollarında buna “üçlü denetim” diyorsunuz sanırım. Birincisi, Çalışma Bakanlığının; ikincisi, Enerji Bakanlığının; üçüncüsü de sendikanın denetimi; bu hem bir sorumluluk hem de bir yetki. Sizin sendika olarak Amasra Taş Kömürü İşletmelerinde iş güvenliğine ilişkin nasıl bir denetim mekanizmanız var -bunu biraz açarak anlatırsanız- bu denetim mekanizmanız nasıl çalışıyordu? Yani sendika bünyesinde A TİM’de çalışan teknik elemanlarınız var mıydı yoksa Zonguldak’tan gelen teknik elemanlar mı Amasra Müessesesini kontrol ediyordu? Bu arkadaşlar, varsa bu kişilerin madene girme sıklıkları neydi, madende ne sıklıkla, nasıl denetim yapıyorlardı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Başkanım...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Buyurun, lütfen.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Dediğim gibi, havalandırma meselesine geri dönelim. 1978 yılında havalandırma sistemleriyle sağlanıyor bu müessesedeki havalandırma. “Tam dört yıldır da bu havalandırmanın iyileştirilmesi meselesi çözülemedi.” deniliyor. Bunu, daha önce sunum yapan arkadaşlar da söyledi ve işçiler, madendeki havalandırmanın tadilata gireceğini ve bu sebeple de izne çıkarılacaklarını söylüyorlardı.

Yine, patlamaya kadar, aslında patlamanın yaşandığı vardiya öncesinde de buna ek olarak metan seviyesinde sorun olduğuyla ilgili söylentiler var. Metan seviyesinin patlamaya kadar 355 kere alarm seviyesini gösterdiği söyleniyor -bilirkişi raporunda var- yani burada yakın bir tehlike olacağı gözükmüş. Bu tehlike acaba sendika tarafından yapılan denetimlerde fark edilmedi mi ya da işçilerden size herhangi bir talep ya da şikâyet gerçekten gelmedi mi Sayın Başkan? Yani fark edilmediyse -sendika olarak- bunun sebebi nedir? Lütfen bunu samimiyetle açıklamanızı rica ediyorum. Yani bu soruyu da aslında Komisyona gelip sunum yapan tüm kurum ve kuruluşlara soruyoruz çünkü bu konuya ilişkin aslında en yoğun ve en içten madenci şikâyetlerini sizin aldığınızı düşünerek ben bunu sormak istiyorum. Metan gazı seviyesinin defalarca sınırların üzerine çıktığına ilişkin gelen şikâyetlere sendika olarak bir şey yapmadınız mı yoksa size bu şikâyetler gerçekten gelmedi mi? Buradaki sorunlar ve ihmaller üzerine dediğim gibi birçok kaynaktan gelen bilgiler var, aslında bu bilgiler bize patlama sonrasında geliyorsa kurumda örgütlü sendika olarak size çok daha öncesinden gelmiştir diye düşünmek istiyorum. Madendeki ihmallere ve aslında, işçilerin havalandırma ve metanla ilgili sorunlarına ilişkin

BBC Türkçe'nin 18 Ekimde bir haberi var -sendika yetkililerinizden birinin açıklaması- sendikanıza işçiler tarafından yazılı veya sözlü olarak hiçbir sorun iletilmediğiyle ilgili. Yani aslında az önceki sorunun cevabı. Bu açıklama doğru mu yani bu konuda ne düşünüyorsunuz? Dediğim gibi sadece bir kişinin söylediği bir şeyden hareket etmiyorum, birçok madenci yakınının ifadeleri bu yönde olduğu için şüphe duyuyoruz. Madendeki sorunların sizlere kadar gelmiyor olması gerçekten mümkün mü?

Havalandırma dışında bir başka konu, müessesedeki işçi eksikliği. Az önce sayın vekillerim, mevkidaşlarım da dile getirdi ve bu noktada eksikliğe rağmen aslında işçiler üzerinde yaratılan üretim baskısı -yani bu bir gerçek, biz bunu biliyoruz- giderek azalan bir personel sayısı var, Sayıştay raporları norm kadrolarda boşluk olduğunu açıkça belirtmiş; benzer şekilde bilirkişi ön inceleme raporu işçi ve nezaretçi sayısının az olduğunu belirtmiş. Daha geçen hafta buraya gelen MAPEG yetkilileri, patlama sırasında 3 kişinin olması gereken gözetim yerinde tek 1 kişinin olduğunu da ayrıca belirttiler. Yani tüm bunlara rağmen işçi başına düşen üretim miktarına baktım tekrar, herhangi bir azalma aslında yok. 2002'de TTK'nin genel olarak işçi başına düşen üretimi 205 ton iken 2021'de 241 tona çıkmış. Yani işçi başına bir işçinin çıkardığı kömür 40 ton artmış, sizdeki verileri bununla da teyit ederseniz sevinirim.

Şimdi, sizin de bir açıklamanız var -Amasra'yla ilgili yaklaşık bir ay önce yapmışsınız açıklamayı- diyorsunuz ki: "Kurumda iş gücünde yaşadığımız aşırı azalma, üretimin azalmasına ve yeterli pano hazırlıklarının yapılamamasına neden olmaktadır. Kurumun hazır hâldeki pano boyu 3.900 metre olup bunun ancak işte 1.100 metresi yani yüzde 33'ü çalışabilmektedir." ve bunu teyit etmişsiniz. Peki, bu süreci biraz sendika perspektifinden anlatır mısınız? Yani TTK'deki kadrolar yıllardır eriyor ama Amasra Müessesesi TTK'ye yazı yazıyor, TTK'de yazıyor, işçi alımına yönelik talepler var. Peki, bu süreç size göre neden tıkanı? Neden tıkanı ve nasıl çözülebilir?

Bir de şu var: Yani madencilerimizin birçoğu 2019 girişli ve gencecikler yani deneyimsizler aslında ve en alt kota, eksi 350 kota gönderilmişler, orada çalışıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tamamlayalım lütfen.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Yani burada bir hiyerarşinin olmadığı yani deneyimsiz madencinin daha zor koşullardaki alt kotlara gönderildiği belirtiliyor. Gönderilirken de aslında çoğu zaman başlarında yeterince nezaretçinin bulunmadığı, hâlihazırda nezaretçilerinse vardiyanın çok sonrasında madene indikleri belirtiliyor. Bu konuda sendika olarak bir bilginiz var mı? Bu uygulamaya karşı sendika olarak yapılabilecek ne var ya da yapıldı mı?

Bir diğer konu, müessesedeki işlerin nasıl yürüdüğüne dair denetim konusu, tekrar. Müessese Müdür Yardımcısı Salih Atmaca'nın ifadesini hepiniz gazetelerden de okudunuz, biliyorsunuz "Sadece oturup maaş alıyordum." diyor, yetkili Müessese Müdürü Cihat Özdemir tarafından kendi yetkilerinin elinden alındığını belirtiyor ve bu durumu da yetkililere bildirdiğini söylüyor. Yani açıklaması korkunç; aslında müessesedeki disiplinsizliği, liyakatsizliği söylüyor, kamuoyunun gözleri önüne seriyor. Peki, sendika olarak siz bununla ilgili bir şikâyetle bulundunuz mu? Bunu da açıklamanızı rica ediyorum.

Bir de redevans konusu, başka bir konu, Deniz Vekilim de değindi. Amasra'da biliyorsunuz, çok büyük bir kömür havzası var. Dolayısıyla aslında havza madenciligi, buranın devlet tarafından işletilmesi lazım. Yani yüzde 97'si şu anda özel bir şirkete verildi ama yüzde 3'ü TTK'de; ikiye bölündü yani 2005 yılında yapılan redevans anlaşmalarıyla bu havzanın çok büyük bir bölümü, aslında Komisyon Başkanımızın da yakinen tanıdığı HEMA'ya yani Hattat Holding'e verildi. O zamandan beri bu şirket 1 kilo bile kömür çıkarmadı, üretmedi, şimdi de seçim hazırlıklarına başlamış, bizim köylerimizde "İşçi alacağız." diye vaatlerde bulunuyor; patlamanın, facianın ardından umut dağıtmaya

çalışıyor ama TTK'nin bulunduğu yerde de aslında eksi 400 metre ve daha altında da bu şirket kömür çıkarma hakkına sahip. Yani dolayısıyla bizim TTK'nin çalışabileceği alan ilk 400 metreyle sınırlı. Bir kere biz bunu asla kabul etmiyoruz. Bir an önce bu işe son verilmesi, B Sahasının da bir an önce Türkiye Taşkömürü Kurumuna geri verilmesi gerektiğini söylüyoruz. Bu noktada Amasra Müessesesinin de sendikanın da açıklaması var. Amasra'ya işçi alınması, B sahasının da özel şirkette olan B Sahasının da TTK'ye devredilmesi gerektiğini hatırlatmamız lazım.

Bu konu bizim için neden önemli? Yani hem halkın ve aslında işçilerin bir kaygısı var, TTK'nin işletmesinde olan bölümlerin aslında Hattat Holding'e, bu özel şirkete verilmek istendiği söylentisi var, vekilim de söyledi. Ve bu patlamadan sonra da Bartın ve Amasra'da aslında vatandaşlarımız, bu işletmemizin bu özel şirkete devredilmesinden ya da başka bir şekilde madenin özelleştirilmesi söylentisinden rahatsızlar ve bizim de buna asla müsaade etmeyeceğimizi hemşehrilerimin temsilcisi olarak buradan bir kez daha söylemek istiyorum. Yani sizin sendika olarak bu konudaki tutumunuzu, ben tutanaklara geçmesi açısından, bir kez daha söylemenizi rica ediyorum. Yani aslında, dediğim gibi, Amasra Şube Başkanının nisan ayında bir açıklaması var: "Amasra B Sahası TTK'ye devredilsin. Türkiye Taşkömürü Kurumuna maden işçisi alınsın. Üretim artsın ki stratejik önemi olan taş kömürümüz ülke ekonomimize kazandırılsın." demiş. Zaten sizin duruşunuzu açıklıyor ama sizden de duymak istiyorum ben tekrar.

Şimdi, aslında, benim sizin sunumunuzda duymak istediğim bir konu vardı, göremedim ama söylediyse sunumunuzun başında lütfen tekrar ederseniz sevinirim; bu izin meselesi. İki haftadır söylüyoruz, çok çok önemli bir konu yani patlama sonrasında işçilerimizin izinleriyle ilgili konu. Buradaki işçi kardeşlerimizin 42 yol arkadaşını kaybettiğini biliyoruz, zaten bunun için yastalar yani müessesedeki ihmaller göz önünde bulundurulduğunda aslında kendilerinin yaşaması da belki de bir mucize. Şimdi, bu işçilerimize, bu kardeşlerimize on günlük moral izni verilmiş, sonrasında ise işçiler zorunlu olarak izne gönderildiler yani bu süre yıllık izinlerinden düşüyor. Geçen hafta buraya gelen yetkililere bu konuyu ben aslında sorduğumda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bitiriyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ - Buyurun lütfen.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) - Şimdi, bu madencilerimiz mevcut izinlerini kullanıyorlar, bu madencilerimize mevcut izinleri kullandırılıyor ya da gelecekte kazanacakları, hak edecekleri izinlerinden mahsup ediliyor. Geçen hafta bu konuyu, buraya, Komisyona gelen yetkililere sorduğumuzda toplu iş sözleşmesi gereği bu konunun çözülemeyeceğini söylediler yani biz diyoruz ki: Bu madenci kardeşlerimizi idari izinli saymak bu kadar zor mu? Bunun önündeki tek engel toplu iş sözleşmesi ise bu toplu iş sözleşmesinin tarafları belli değil mi? Bir tarafı sendika; e, sendika bu madencilerin haklarını korumak için yok mu zaten? Ben eminim ki onlar da madencilerimizin idari izinli sayılmaları için gerekli adımları atacaklardır, atmışlardır belki de. Sözleşmenin diğer tarafı da Türkiye Taşkömürü Kurumu yani bu işçilerin idari izinli sayılmaları bu kadar zor mu? Bu taleple ilgili sendikanız neler yaptı? Sanırım Amasra Şubesi size yazı yazdı ama ben sendikadan bu konuyla ilgili bir açıklama duymak istiyorum yani bunun... Bir hukukçu olarak hatırlatmak istiyorum ayrıca, burada bir mücbir sebep de var yani aslında hukuken zorlayıcı ve olağanüstü de bir durum var. Mesela şöyle bir örnek vereyim, yanlışsam düzeltin: Pandemi döneminde Zonguldak'taki işletmede işçiler idari izinli sayıldı, doğru mu? Doğru. O zaman aslında kendilerinin herhangi bir kayıpları da olmadı. Demek ki olağanüstü bir durumda toplu iş sözleşmesinde geçmese bile böyle bir inisiyatif alınabilir. Maden işçilerinden artık bunu kaçırmayın yani patlamanın faturasını bu defa da yaşayan işçilere ödetmeyin.

Bunu 3'üncü kere bu Komisyonda söylüyorum; bu, bu kadar zor olmamalı değerli milletvekilleri; Komisyonumuzun da -samimiyetle söylüyorum- bu konuda bir adım atması lazım, adım atması lazım; sadece, TTK'nin toplu iş sözleşmesinde böyle bir şey düzenlenmiyor diye basit bir şekilde kenara koyabileceği bir konu değil ki bu yani bu konuyu çözmemiz lazım.

Yine, hastanede yatan -bu konuyu da biraz açıklarsanız- madencilerin maaşlarında kesintiler olduğuna ilişkin duyumlar aldık ama böyle bir durum var mı ya da çalışmadıkları süreçte maaş hesaplamalarında daha düşük bir durum oluyor mu? Bu konuda bir incelemeniz var mı? Bu gibi şikâyetler size geliyor mu, geliyorsa ne yapıyorsunuz? Bunu bir açarsanız iyi olur.

Yine, denetimle ilgili... İş güvenliğiyle ilgili sizin bir iş yeri temsilcinizin olması gerekiyor zannediyorum, kaç tane iş yeri temsilciniz var ve bu arkadaşlar ne sıklıkta madenlere iniyorlar?

Yine, bildiğim, araştırdığım kadarıyla, müessesede bir iş sağlığı ve iş güvenliği kurulu oluşturulması gerekiyor. Ayda bir mi toplanıyor, bu kurul ne sıklıkla toplanır Amasra'da? Sizin sendika temsilciniz bu toplantıların hepsine katılır mı? Katıldığı toplantılarda iş yeri temsilcinizin kurula ilettiği işçi sıkıntıları nelerdi? Bunu aslında yazılı olarak bu Komisyona vermeniz de çok faydalı olur. Bu söylenen sıkıntılar çözüldü mü? Mesela Sayıştay raporlarında aslında bu kurumda çok sayıda iş kazasının olduğunu okuduk, bu yaralanmalardan sonra sendikanızın tutumu nasıl oldu, neler yaptınız?

Tahlisiye meselesi var yani tahlisiye ekipleri çok kıymetli. Patlamanın olduğu vardiyada kaç kişilik bir tahlisiye ekibi vardı ve bu tahlisiye ekibi neredeydi?

Yine erken uyarı sisteminde -sendikanın verilerini soruyorum- kaç kişi çalışıyordu?

Son olarak da samimiyetle şunu sormak istiyorum: Siz madene inmiş miydiniz Sayın Mutlu, siz hiç madene indiniz mi?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Cevap hakkımı sonra kullanmak istiyorum ama yani...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Meraktan soruyorum, madenci miydiniz yani?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Ben 2000 yılında kömür işçisi olarak işe başladım.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Tamam, girdiniz yani madenciydiniz tamam. Dedğim gibi yani samimiyetle siz de madene inmiş bir kişisiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Son cümle...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Buyurun.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Belki de kaybettiğimiz madenci arkadaşlarımızı tanıyordunuz, şehitlerimizi belki de canlı olarak gördünüz. Bu patlama sizce neden oldu Sayın Mutlu, bu ihmal kimin sizce? Ve son olarak patlamaya ilişkin soruşturma hâlâ Ankara'ya uzanmadı. TTK Genel Müdürlüğünden hiç kimsenin ifadesi alınmadı yani bu konuda ne düşünüyorsunuz soruşturma ile ilgili?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Teşekkür ediyoruz.

Şu anda sözü, o zaman size veriyorum.

Buyurun lütfen.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyelerimiz, değerli sendikacılar, bürokrasi ve basın mensupları; sözlerime başlarken yine en içten saygılarımı sunuyorum.

Tabii, Zonguldak kömürle var olmuş bir kent ve kömürle yaşamaya devam eden bir kent. Türkiye Taşkömürü Kurumu da Zonguldak'ın bir kurumu yani Zonguldak'la özdeşleşmiş bir kurum ve hem Zonguldak'ın hem de Türkiye'nin göz bebeği olan bir kurum. Yine, Genel Maden İşçileri Sendikası da Zonguldak'la özdeşleşmiş bir kurum; 1946 yılında Ereğli Kömür Havzası Maden İşçileri Derneği olarak kurulmuş ve yetmiş altı yıldır da varlığını devam ettiren, işçilerin haklarını savunan bir kurum. Dolayısıyla, biz her iki kurumu da her şeyden önce Zonguldak'ın marka değerleri olması nedeniyle seviyoruz, korunması ve kollanması gerektiğini düşünüyoruz.

Yine, Türkiye'de millî madencilik politikalarının hayata daha çok geçmesi gerektiğini savunan bir siyasi partiyiz. Madenler biliyorsunuz Atatürk döneminde devletleştirildi, öncesinde özel sektör yürütüyordu ve bu anlamda da partimizin madencilik politikaları millîlikten yanadır, bunlarda hiçbir tereddüt duyulmamasını ifade ediyoruz. Yalnız daha önceki oturumlarda Türkiye Taşkömürü Kurumunun mevcut yöneticilerine yönelttiğimiz eleştiriler ve burada bugünkü oturumda da yine Genel Maden İşçileri Sendikasına yönelteceğimiz bazı eleştirilerin kurumların kendisine yönelik olarak algılanmamasını rica ediyorum. Tabii, Genel Maden İşçileri Sendikası da biz ne zaman kapısını çalsak başta İsa Bey olmak üzere, Genel Başkanları olmak üzere, tüm yöneticileri bize kapısını açmıştır ve onlarla sürekli görüşme ve iletişim hâlinde olmuşuzdur. Ama bütün bunlar tabii ki Genel Maden İşçileri Sendikasının da hataları ve noksanları olmadığı, bazı noktalarda zafiyet göstermediği düşüncesini bizde taşıyor.

Sayın Başkan Yardımcısı, burada, benden önce konuşma yapan değerli milletvekili arkadaşlarımın birçoğu da Genel Maden İşçileri Sendikasının bazı uygulamalarını eleştirdiyse buna demek ki kamuoyunda böyle bir algı var diye bakmak lazım yani Genel Maden İşçileri Sendikası iş sağlığı ve iş güvenliği noktasında üzerine düşen yükümlülükleri tam anlamıyla yerine getirmiyor gibi bir algı ortaya çıkmış gözüküyor. Ben de değerlendirmelerimi bu çerçeveden yapacağım ve size de bazı teknik sorular soracağım.

Tabii, bu şundan kaynaklanıyor, bu algının kuvvetli gözükmesinin sebeplerinden birisi: Şimdi, sendikanın temel amacı işçi haklarını savunmaktır ama tabii bunu yeri geldiğinde işverenle uzlaşarak yapar, yeri geldiğinde de işverenle tartışarak yapar ve bunu kamuoyuna da deklare eder, bu şekilde yürür işler. Ama Genel Maden İşçileri Sendikasının son on yıllık yönetimlerine baktığımızda -bu sadece sizin yönetiminizle sınırlı değil- Türkiye Taşkömürü Kurumuyla bir nevi sürekli girift ilişkilerle sendikacılık yürütülüyor gibi bir algı söz konusu. Biz tabii ki şunu söylemiyoruz: Yani vuralım, kiralım, kavga edelim, bağıralım, çağıralım noktasında değiliz, tabii ki işverenle de zaman zaman bir araya gelinebilir, ortak görüşler ve düşünceler paylaşılır, ortak hareket edilebilir. Ama öyle bir noktaya gelinmiş ki yani sendikacılık biraz geri planda kalmış, sanki işveren ne derse, siyasi parti ne derse, iktidardaki parti ne derse Genel Maden İşçileri Sendikası onların denetiminden ve güdümünden çıkmıyormuş gibi bir algı oluşmuş durumda. Milletvekilleri arkadaşlarım da sanırım bu kamuoyunda oluşan algı üzerinden buna devam edecekler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TANER YILDIZ – Buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak)– Tabii buna yönelik emareler de var Sayın Başkan. Nedir? Bakın, yakın tarihimizde Amasra kazasından önce 2010 yılında Türkiye Taşkömürü Kurumunun Karadon Müessesesinde bir kaza meydana geldi, 30 işçimiz yaşamını yitirdi, feci şekilde öldüler. Yine, 2013 yılında 8 işçimiz yaşamını yitirdi. Bu arada tabii, tek tük, sürekli iş kazası oluyor, bu şekilde -sayılarını

bilemiyorum ama belki 10'ların üzerindedir- yine, göçük altında kalan, yaşamını yitiren, yaralanan birçok işçimiz oldu. Tabii, bu noktada Türkiye Taşkömürü Kurumunda iş güvenliği zafiyetlerinin olduğu 2010 yılından itibaren aslında sinyal vermeye başlamış. Bakıyoruz, Türkiye Taşkömürü Kurumunun yöneticileri, atanan yöneticileri... Özellikle 30 işçinin ölümünden sorumlu tutulan -burada yok şu anda, emekli oldu- ve altı yıl, üç yıl ceza alan İsmail Güner Genel Müdür Yardımcısı oluyor 2012 yılında ve dava devam ediyor; bu dava bitti, kesinleşti, Yargıtay Ceza Genel Kuruluna itiraz edildi, altı yıldır bekliyor ve hüküm cümlesindeki kararlardan biri de “Bir yıl meslek ve sanattan yoksun bırakılmasıdır.” şeklinde; buna rağmen sendika İsmail Güner’le ilgili bir tek satır açıklama yapmadı bugüne kadar yani siz 30 işçinin ölümünden sorumlu olan bir Genel Müdür Yardımcısını nasıl atıyorsunuz diye bir açıklama yapılmadı, siyasi iktidara yönelik bir açıklama yapılmadı, yönetime yönelik bir açıklama yapılmadı; varsa lütfen düzeltin.

İkincisi: Yine Kozlu Müessesesinde Müdür olan, 8 işçinin ölümünden sorumlu tutulup cezası 2018 yılında kesinleşen kişi de Genel Müdür yapıldı ve bu 2 üst düzey yönetici, iş kazalarından dolayı sicili bozuk olan bu kişiler yönetici olduğu hâlde sendika sesini çıkarmadı. Bakın, biz parti olarak ben bir iki defa açıklamalarda bulundum, gerekli girişimlerde bulundum ama maalesef bakın bu sicili bozuk kişiler tarafından yönetilen TTK, bugün 42 işçimizi daha yitirdik. Şimdi hâlâ, bakın, Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürü şu anda görevine devam ediyor, açığa alınmadı, soruşturmanın selameti açısından açığa alınması gerekir iken açığa alınmadı, siyasi bir tasarrufla korunuyor. O gün Sayın Enerji Bakanına sorduğumuzda aldığımız cevaptan anladığımız sonuç şu: Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısı korunmaya devam edilecek. Bakın, bu Genel Müdürün, ön raporda - siz de atıfta bulunmuşsunuz- 3 maddeden şu anda sorumlu olduğu tespit edilmiş, Genel Müdür Yardımcısının 2 maddeden sorumlu olduğu tespit edilmiş ön raporda. Ön rapora göre 1 maddeden sorumlu olduğu tespit edilen 1 mühendis tutuklu şu anda, 2 maddeden sorumlu olduğu tespit edilen tutuklu şu anda ama Genel Müdür ve Yardımcısı hâlâ görevde. Ama sendikamız maalesef bununla ilgili sesini çıkaramıyor Sayın Başkan.

Sizin burada bu sesi çıkaramamanız, kamuoyunda böyle bir algıya yol açıyor. Sebeplerden biri bu. Siz sendikacısınız, benim haddim değildir yol göstermek ama lütfen, buna sizin bir ses çıkarmanız gerektiğini düşünüyorum, takdir sizin.

Şimdi, devam ediyoruz. Kurumun işçi açıkları olduğunu, İsa Bey, defalarca -birçok toplantıya katıldık, bizim toplantılarımıza da katıldınız- gündeme getirdiniz. Kurumun işçi açıklarının iş güvenliğini tehdit ettiğini – ben şahidim- siz defalarca kamuoyuna da açıkladınız. Yani “İşçi alınmazsa, işçi açıkları giderilmezse iş kazaları olur.” dediniz, sendika olarak da bunu söylediniz, biz de söyledik defalarca. Şimdi, sunumunuzdan anladığım kadarıyla 4 bin civarında bir işçi açığı olduğunu ifade ediyorsunuz bugün itibarıyla, üretim işçisi.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Yanlış anlaşılma var herhâlde.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Okuyayım o zaman. Bilmeyorum, öyle bir ifade var sanki burada. “İş sağlığı ve iş güvenliği kuralları dâhilinde, sadece ayakta tutulabilmesi için en az 4 bin işçiye ihtiyaç var.” demişsiniz. 4 bin konusunda itirazınız mı var, daha mı fazla demek istiyorsunuz? Çünkü yılbaşında emekli olacak 1.300 işçi var, sanırım 5.500 demek istiyorsunuz.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Sayın Vekilim; orada anlatılan, tabii ki kurumun acilen işçiye ihtiyacı var. Onu zaten az sonra cevaplarda söyleyeceğim. Yani orada anlatılmak istenen o değil. Orada anlatılmak istenen, kurumun

şu anda 7 bin işçisi varken sadece mevcut çalışılan açık alanları ayakta tutabilmek için 4 bin işçinin orada çalışması lazım. Biz diğer müesseselerle beraber, geriye kalan 3 bin işçiyle o Müessesede üretim yapmaya çalışıyoruz yani bu şekilde üretim yapılması imkânsız, onu anlatmaya çalışıyorum.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ama şu cümle...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Orada anlatılmak istenen o değil.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) - Şimdi, bakın, şu cümle... O zaman siz kendi kendinizi tekzip ediyorsunuz. Bakın, diyorsunuz ki burada: “Bu faaliyet alanının işçi sağlığı ve iş güvenliği kuralları dâhilinde...”

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şöyle yapalım isterseniz: Siz Başkanım, notunuzu alın çünkü arkadaşlar da not alamıyor.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yani şu cümle yanlış mı yani?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Yok.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bakın, tamam, cevap verirsiniz, şimdi cevap vermeyin de sonra cevap verirsiniz; önemli değil, karşılıklı olmasın. Ama bakın, cümle çok açık: “Bu faaliyet alanının işçi sağlığı ve iş güvenliği kuralları dâhilinde, sadece ayakta tutulabilmesi için en az 4 bin işçi...” diyorsunuz. Yani buna itirazınız mı var?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Hayır efendim yani bir itirazım yok.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Yanlış anlıyorum.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Nasıl yanlış anlıyorum? İşte iş güvenliğini tehdit ediyor yani açık ve net.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Notunuzu alın.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Devam ediyoruz: Yılbaşında tahminî 1.300 işçi emekli olacak. Bu durumda, aslında 5.300 işçiye ihtiyaç var en az, anladığımız kadarıyla ve defalarca da siz de bunu ifade ettiniz birçok toplantıda, bizimle yaptığımız toplantılarda da söylediniz.

Netice itibarıyla şunu ifade etmek istiyorum: Bu konuda siz, Türkiye Taşkömürü Genel Müdürüne bir talepte bulundunuz mu, yönetime bir talepte bulundunuz mu? “İşçi açıkları iş güvenliğini tehdit ediyor.” deyip bir yazılı müracaatta bulundunuz mu? Türkiye Taşkömürü Kurumu yöneticileri sizce bununla ilgili yeterli çabayı sarf ettiler mi yani bu işçi açıklarının giderilmesi için Bakanlığa, ilgili yerlere yazılar yazdılar mı, bu olayı yakından ve samimi bir şekilde takip ettiler mi? Çünkü kazanın oluş sebeplerinden birinin, temel sebeplerinden birinin de bu olduğu açık ve net bir şekilde ortada. Benim gördüğüm kadarıyla, şu ifadeyle, aslında sizin de benzer düşüncede olduğunuzu görebiliyorum.

Bir de tabii ki Türkiye Taşkömürü Kurumu iş sağlığı, iş güvenliği yönünden de sizin denetimiz altında olması gereken bir yer. Bunu denetlemeniz gerekiyor, sizin göreviniz kapsamında olan bir yer. Sizce Türkiye Taşkömürü Kurumunda yeterli düzeyde iş sağlığı ve iş güvenliği tedbirleri alınıyor mu? Eğer size göre bu tedbirler alınıyorsa -ki alınmadığını söyleyeceğinizi düşünüyorum ama- bu kadar işimiz niye yaşamını yitirdi? Ya, burada bir yönetim zafiyeti var mı? Türkiye Taşkömürü Kurumunda bir yönetim zafiyeti var mı? Tepeden tırnağa, sadece müessese müdürlerini kastetmiyorum, genel müdürden en alt düzeydeki nezaretçiye kadar, işte ne bileyim, bu konunun ilgili kişileri kimse bir denetim, yönetim zafiyeti var mı?

Yine, sendikanız Amasra Müessesesinde iş güvenliği tedbirlerinin alınmadığına yönelik bugüne kadar bir tespitte bulundunuz mu? Biliyorsunuz ağır ve tehlikeli iş kollarında iş güvenliği kurulu oluşturuluyor ve ayda bir toplanıyor bu. Bu toplanma nedeniyle siz de her ay işverenle beraber bu toplantıya katılıyorsunuz. Bu toplantılarda iş güvenliği tedbirlerinin alınmadığına yönelik -Amasra ocağı için, kazanın meydana geldiği yerde- sizin temsilciniz bir uyarıda bulundu mu kuruma? “Ya, arkadaş, bu kadar eksiklik var, şunları alın.” diye bir öneride bulundunuz mu?

Yine, Türkiye Taşkömürü Kurumu Amasra Müessesesinde -sizin de yine burada ifadeniz var, açıklamanız var- yetersiz ve etkisiz havalandırma sisteminin olayın meydana gelmesinde en temel unsur olduğunu bilirkişi ön raporunda tespit edildiğini vurguluyorsunuz. Buradan ben anlıyorum ki -yine yanıyorsam düzeltin- yani sendikanın da bu yetersiz ve etkisiz havalandırmanın kazanın meydana gelmesinde temel sebeplerden biri olduğunu düşündüğünü düşünüyorum ki bunu buraya almışsınız. Çünkü 6 tane sebep var ama siz sadece bunu özellikle vurgulamışsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TANER YILDIZ – Buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Burada, Amasra Müessesesiyle ilgili kurum, Genel Müdür Yardımcısı açıklamada bulundu. Bu havalandırma sistemiyle ilgili mevzuata uygunluk noktasında 2015 yılında mevzuat değiştikten sonra 3 defa ihale yapıldığını ve en son geçen yıl havalandırma sisteminin ihalesinin yapıldığını ama bir yıl dolmasına rağmen şirketin taahhütlerini yerine getiremediğini hatta altmış yedi günlük bir idari para cezası uygulandığını vesaire, bunları anlattı, böyle bir durum söz konusu. Siz, bu konuda, sendika olarak işvereni uyardınız mı? “Ya, bu havalandırma sistemiyle ilgili ihaleyi bir an evvel tamamlayın.” dediniz mi? Böyle bir öneriniz oldu mu?

Yine, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve MAPEG yetkilileri, müfettişleri denetim yapıyor Sayın Başkan, denetim neticesinde bir rapor hazırlıyorlar. Hani bu raporların bir kısmını Çalışma Bakanlığı iş müfettişleri burada açıkladılar. Bu raporlar size geliyor mu? Yani siz bu konuda Çalışma Bakanlığının ve diğer MAPEG’in raporlarını alıp bunlarla ilgili işverene uyarıda bulunuyor musunuz? Bu konuların yerine getirilmesiyle ilgili, bunların takibiyle ilgili sendika olarak bir yazı, uyarı veya takip sisteminiz var mı?

Yine, Türkiye Taşkömürü Kurumunun... Aslında, İsa Bey olsaydı iyi olurdu, dinleseydi daha iyi olurdu ama geldiğimde tekrarlarım onu, önemli çünkü bilmiyorum... Şimdi, nerede kaza oldu? Bakın, Karaman’da kaza oldu -adım adım gidiyoruz- Kozlu’da kaza oldu, facia oldu, Amasra’da facia oldu, 2 tane...

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Kandilli...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – O, 83’te oldu, ben son yılları anlatıyorum. Kandilli’de de doldu elbette yani Kozlu’da ikinci oluyor ona bakarsanız, daha büyük kazalar da var ama son on iki yılda özellikle 2-3 müessese de kaza oldu, kaza olmayan son on üç yılda 2 müessese var; biri Armutçuk, biri de Üzülmaz. Şimdi, hani korkum o ki -hani bugün Amasra’da oldu ama- diğer müesseselerde yeni kazalar olabilir diye endişe ediyorum çünkü yönetim zafiyeti olduğu net bir şekilde ortada. Hani, iş güvenliğinden, sicili bozuk kişilerin yönettiği bir TTK yönetiminin olduğu yerde diğer müesseselerde kaza olur diye endişe ediyorum işin açıkçası.

Bununla ilgili sendikanızın dikkatini çekmek istediğim bir konu var, geçenlerde ortaya çıktı: 2015 yılında havalandırma sisteminin değiştirilmesi yönünde mevzuata bir hüküm giriyor, yönetmelik giriyor. 3 müessesenin havalandırma sistemi yenilenmiş, değiştirilmiş; Amasra’dakinin ihalesi yapılmış ama değiştirilmeden kaza meydana geliyor ve şimdi, son olarak da Üzülmaz Müessesesinde

bir havalandırma sistemi yenilenmemiş, aradan sekiz yıl geçmesine rağmen sistemde bir yenilenme olmamış. Ya, bu konuyu sendikanız hiç takip etti mi? Bu havalandırma sistemiyle ilgili veya diğer eksikliklerle ilgili bir uyarı vesaire yaptınız mı?

Bir başka konu, yönetmelik gereği kontrol sondajlarının yapılması lazım ve bunların yeterli sayıda ve yeterli uzunlukta yapılması gerekiyor. Yani sizin tespitlerinize göre kurumda kontrol sondajları yeterli düzeyde, yeterli sıklıkta ve yeterli uzunlukta yapılıyor mu, bu konuda bir şey gördünüz mü? Bir zafiyet var mı kurumda? Bunu özellikle değerlendirmenizi rica edeceğim çünkü amacımız burada bir kez daha benzer kazalar yaşanmasın, işçilerimiz, madencilerimiz yine yaşamlarını yitirmesin; bunun için uğraşıyoruz.

Bir başka konu, kazanın meydana geldiği gün 3 tali havalandırma sistemi varmış, bir ana havalandırma, 3 tane de tali havalandırma ve o üretimin yapıldığı yerdeki, kazanın meydana geldiği yerdeki tali havalandırma saat on iki civarında arızalanmış, sanırım, kelepçesi sorun çıkarmış ve arızalı şekilde -yani ifadeler o yönde- üretime devam edilmiş. Yani siz bu konuda mesela sizi bilgilendirmek için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TANER YILDIZ – Toparlayalım lütfen.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Oradaki temsilci arkadaşınız sizi bilgilendirdi mi? “Bakın, böyle bir arıza var, o arızayı gidermemiz gerekiyor, ne yapabiliriz? İş durduralım.” diye bir uyarıda bulundu mu size, yönetime? Tabii, işletmede ne oluyor ne bitiyor siz bilemeyebilirsiniz ama temsilciniz var orada, iş güvenliğinden sorumlu olan temsilci de var; bunu merak ediyorum.

Yine, siz tabii, olayın meydana gelmesinin en temel unsurunun etkisiz ve yetersiz havalandırma sistemi olduğu yönündeki bir görüşü belirttiniz. Ya, sizce de bu havalandırma sistemi -net olarak soruyorum- sistemdeki bu arıza, etkisiz olması, yetersiz olması, kazanın olmasının temel sebeplerinden biri midir? Yani size göre, sizin tespitlerinize göre havalandırma sisteminin etkisiz ve yetersiz olması bu kazanın temel sebeplerinden biri midir?

Yine, diyorsunuz ki: “Zonguldak’ta ekonomi bozuk ve insanlar mecburen kaçak ocaklarda çalışıyor ve bu da iş kazalarına yol açıyor.” Sizinle aynı fikirdeyim, maalesef ekonomimiz bozuk, Zonguldak sürekli küçülüyor, kan kaybediyor, nüfusu sürekli azalıyor, işsizlik olmasından dolayı göç veriyor Zonguldak; bundan dolayı da kaçak ocaklarda çalışmalar devam ediyor. Bu kaçak ocaklardaki ölümleri de zaman zaman siz dile getiriyorsunuz, ben de katılıyorum. Bu kaçak ocaklardaki çalışmaların engellenememesinin sebepleri nelerdir? Neler yapılırsa bu engellenir? Buradaki ölümler neden yaşanmaktadır? Bu konudaki görüşlerinizi merak ediyorum.

Yine ILO’nun 176 no.lu Madenlerde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi Türkiye tarafından -sizin sunumunuzda var- 23 Mart 2015 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girdi. Sizce bu ILO sözleşmesinin gereklerini şu anda Türkiye tam anlamıyla yerine getirebiliyor mu? Burada bir eksiklik ve noksanlık görebiliyor musunuz, eğer görüyorsanız, varsa neler?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Biz teşekkür ediyoruz.

Sayın Polat Türkmen, buyurun.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli bürokratlar, sendikacı kardeşlerim; ben de sizleri saygıyla selamlıyorum, hoş geldiniz. Sunumunuz için de ayrıyeten teşekkür ediyorum.

Düzce’de ve etkilenen bütün vilayetlerdeki -başta Düzce olmak üzere- depremden etkilenen ve zarar gören, yaralananlara şimdiden geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum. Allah bir daha böyle kazaları, belaları vermesin.

Yine, hain PKK ve onun uzantıları tarafından ülkemizde büyük acılara sebebiyet veren bu saldırıları lanetliyorum ve onu kınıyorum.

Buradan şuna gelmek istiyorum -evet, arkadaşlarımız da söyledi- yüz elli yıllık bir kurumun, sadece taş kömürü üretimiyle değil, belki de yer altı işletmelerine örnek olacak -çünkü Soma’da da yer altı işletmeleri çok yakın zamanda başlamıştır- onlara da örnek teşkil edecek şekilde yüz elli yıllık bir kurumun bir geçmişi, bir hafızası ve bir gelişmesi vardır. Tabii, burada sayarken Zonguldak’ı iyi tanımak lazım, iyi bilmek lazım. Madenleri, sadece siyasi değil de gerçekten bir ülke varlığı, ülke zenginliği olarak arkadaşlarımız belirtti; demir çeliğin ham maddesidir taş kömürü, bir tek de Zonguldak’tadır. Oranın jeolojik yapısını da bilmek lazım. Bizim damarlarımız Avrupa’daki taş kömürlerinin damarları gibi değildir, jeoloji yapısı da öyle değildir. Onlara rağmen bunu şu anlamda söylemiyorum: Hatası olan, günahı olan, kabahatli olan, kusurlu olanların hepsi mahkemelere, oraya intikal etmiştir, onlar cezasını çekecektir. Bir daha böyle sıkıntılar olmasın diye, orada hiçbir vatandaşımız şehit olmasın diye, canı yanmasın diye, gelecekte çocuklar yetim kalmasın diye çabamız, gayretimiz Komisyon olarak da olacak ve gerekli kurumlarla beraber paylaşılarak bunların da giderilmesini sağlayacağız.

Bunu belirttikten sonra şunu da söylemek isterim: Tabii ki bu ülkede yapılan bütün yatırımlarla ilgili, güzelliklerle ilgili nasıl bugün Togg’a baktığınızda, barajlara baktığınızda, yollara baktığınızda, aklınıza ne kadar hizmet geliyorsa bunlara baktığınız zaman bunlarla övünüyorsak sıkıntılı bir şeyler de varsa onu da üstleniriz biz, bunda bir sıkıntı yoktur ama şunu demek çok doğru değildir, etkilerden biridir. Biz de ocaklara işçi alınmasını hep söyledik, 2019’da da -sağ olsun- Cumhurbaşkanımız geldi, orada 1.500 kardeşimizi yine istihdam eyledik. Bu istihdam -denildiği gibi- hem üretimi artırmaktır ama asıl amaç üretimi artırmak da değildir eğer üretimi artırmak olsa -gene arkadaşlarımızın da söylediği gibi- yarın bir sıkıntı olduğu zaman bunları bir daha işletmenin mümkün olamayacağını bilen bir kardeşiniz olarak da söylüyorum. Hem onu ayakta tutmak hem bugünkü modern hâle getirebilmek, yarı mekanize... “Mekanizeyi oralara uygulayabilir miyiz kendi imkânlarımızla?” diye OSTİM’de ve sanayimizde bunlara dönük çalışmalar da devam ediyor TTK kurumunun. İnşallah, onlar da netice verir; yavaş yavaş ocaklarımızda da Amasra başta olmak üzere oralarda da uygulanıyor.

Evet, buradan şunu söylemek istiyorum: “Siyasi baskı” diye adlandırdığımız hadiselerle bakarsanız inanın, belki AK PARTİ hükümetleri döneminde o kurumlar üzerinde, devlet kurumları üzerinde -genellikle de bizim TTK’yi çok daha iyi bildiğimiz için söyleyeyim- en az, hiç olmayacak derecede diyelim, baskısı hiç olmamıştır. Baskı nedir yani ne olabilir?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ortada bir kurum neredeyse olmadığı için.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Genel anlamda söyleyeyim, şöyle söyleyeyim: Arkadaşlar, buna tabii, yaşı yetmeyenler olabilir, o kurumların yapısını bilmeyenler olabilir, ona bir şey söylemiyorum, şu açıdan söylüyorum: Ne olur? Efendim “Şunu şef yapın.” “Şunu başcauş yapın.” “Şunu müdür yapın.” gibi siyasi baskılar genel anlamda algılanır bizim o yörede ve ben hemen hemen yirmi yıldır -AK PARTİ hükümetleri dönemini söylüyorum, onun öncesini de çok iyi bilirim, diğer iktidarlara da çok iyi bilirim, olanları bilirim- işçisine kadar...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu itiraf oldu.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Yahu arkadaş, “İtiraf oldu.” “Şu oldu.” Ben diyorum, sen itiraf, ne kabul edersen et, sana konuşmuyorum ben, olayı anlatıyorum.

Şimdi, neyse, bunlar her dönemde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TANER YILMAZ – Buyurun.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Sendikalarımızın da olur bu. Hepsı ortaklaşa bir akıl çemberi içerisinde, en iyi çalışabileceği, en liyakatli olan ekipler orada çalışır.

Şunu herkes bilir: “En ağır iş kolu” diye adlandırdığımız bir yerdir yer altı işletmeleri. Oradaki en küçük bir hatanın, ihmalin işte bugün karşımıza çıkan o maden şehitlerimizin olacağını ve oraya girenlerin, bunun tümünün idrakinde olduğunu da bilir. O yüzden de olabildiğince, daha dikkatli, daha önemli, iş hukukuna... Sendikamız şanlı bir geçmişe sahiptir. Evet, bunu Türkiye’deki sendikacılık hareketleri bilir. O gelenekten gelen, o kültürü, o hafızayı devam ettiren sendikacı kardeşlerimiz vardır. Onların, tabii, kendi sorumlulukları ve yaptıkları sözleşmeler içerisinde yapılması gerekenleri yaptıkları kanaatindeyim. Ama bu şu demek değil: Her yerde olduğu gibi burada da muhakkak ki sıkıntılar olmuştur. Daha evvelki konuşmalarda da olabilmıştır. Eğer burada bir sıkıntı varsa bunların bir daha yaşanmaması adına, bir daha bu acıların olmaması adına nerede bir tıkanma vardır; yönetmeliklerde midir, kanunlarda mıdır, işçi kıtlığından, norm kadronun olmayışından kaynaklanan mıdır ki o da bir sebeptir. Ama bu şu değil: Birileri kapansın istiyor. Ben yıllarca, yirmi yıl AK PARTİ’de olan dönemini de bilirim ki birileri her dönem söyler: “Efendim, bunu Ciner’lere veriyorsunuz.” “Bunu kapatıyorsunuz.” “Kapatınız.” “Kapatacaksınız.” “Sebepleri şunlardır, bunlardır.” gibi... Bunlar her dönemde söylenir, yirmi yıldır TTK devam ediyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – TTK’de 1 işçi kalsa diyeceksiniz ki: “Kapatmadık.”

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Yahu, bakın, mesele...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İşçi sayısı geriye düşmüş, zaten kapanmış.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Yahu, amenna.

BAŞKAN TANER YILMAZ – Arkadaşlar, siz Zonguldak’ta görüşürsünüz.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Şöyle söyleyeyim: Sizin kadar en az... Bakanlarım da bilir, herkes bilir, geçmiş dönemde, sağ olsun, Allah razı olsun, çok büyük emekleri olan Değerli Bakanım da bilir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Komisyon olarak tavsiye kararı alalım TTK’ye 5 bin işçi alınmasıyla ilgili yeri gelmişken.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Amenna.

BAŞKAN TANER YILMAZ – Ben size bir tavsiyede bulunabilir miyim yeri gelmişken: Bence siz Zonguldak’ta daha rahat görüşürsünüz; Polat Bey, Ünal Bey, hep beraber görüşürsünüz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Komisyon olarak bir tavsiye kararı alırsak gerçekten...

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Amenna, amenna.

BAŞKAN TANER YILMAZ – Biz de geliriz Komisyon olarak Zonguldak’a.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – İşçi alınmasıyla ilgili... Tabii, hepimizin çok dileğidir ve isteğidir; bunun olmasını arzu ederiz. Eksikliğimiz yok mudur işçi anlamında? Bu eksikliğimiz vardır. İnşallah en yakın zamanlarda bunu da telafi edeceğiz diye düşünürüm.

Sendika... Tabii, sendikacı kardeşlerim de soruyorlar yani genel anlamda. “İşte siz şunlara şunlara ne...”

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani Sayın Vekilim, işçi alımı yapacak mı AK PARTİ, yapmayacak mı?

BAŞKAN TANER YILMAZ – Yahu, onu en son söyleyeceğiz Deniz Bey.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sizden duymak istiyorum Sayın Başkan...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Seçim sonrasında biz yapacağız işçi alımını da onun için.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Şimdi, siz seçim sonrasında yapacaksınız; inşallah öyle bir fırsatınız olmaz. Yani yaparsınız da bilmiyorum olur mu olmaz mı, ona bakacağız inşallah.

Ama şunu bilelim arkadaşlar: Zonguldak'ta, evet, belli ocaklarda özelleştirmeler vardır. Bu özelleştirmelerin faydaları geçmişte de konuşulmuştur. Üretim yapmamaları da çok önemlidir. Sahaların ruhsatlarını vermişiz, hâlâ bir gram üretim yapmamıştır gerçekten; bunu eleştiriyoruz, Enerji Bakanımız da eleştiriyor. Hatta patronlarına “Bu yıl başından itibaren bunlara başlamazsanız –‘bu yıl başı’ dediğim, geçen yıl başı için söylüyorum- işte gereği neyse yaparız.” diye onlara o talimatları da verdiğine şahidiz. Biz de aynı deritten muzdaripiz. Bunlar ayrı şeylerdir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – 2006 yılında yer teslimi yapıldı.

BAŞKAN TANER YILMAZ – Deniz Bey, yani lütfen, stenograf arkadaşlar zorlanıyorlar.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Anladım da sebepleri var onun. Biz birileriyle tartışmıyoruz, siz fikrinizi söylediniz, biz de konuşuyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – On altı yıl olmuş, bir yıl değil de on altı yıl.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Bilen olarak ben de bir şeyler konuşuyorum, anladım yani sizin dediğinizi de anladım.

Sendikacı kardeşlerim sendikacılara soruyor, diyor: “İşte şunlara, şunlara, şunlara, neler yaptınız?” “Şu gördüğünüz eksikler varsa, bu eksiklere siz nasıl bir tepki koydunuz, sendika ve üretimden gelen gücünüzü nasıl kullandınız?” diye sorular sordu. Onu ben de tekrarlamak isterim -ki ben biliyorum da- kendileri ifade etsin diye tekrarlamak istiyorum. En azından şu on yıllık dönemde gördüğünüz eksiklerden dolayı sendika olarak siz haklarınızı savunma adına hangi faaliyetlerin içerisinde bulundunuz diye sormak isterim. İkincisi, sizler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN TANER YILDIZ – Toparlayalım Sayın Başkanım.

Buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Haksızlık oluyor sanki.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Yok.

Ya, aslında kifayettir bu, çok şey değil de. Şunu özellikle söylüyorum: Yani şöyle böyle biraz ajite ederek siyaset yapar gibi bu teknik Komisyonu o hâle getirirsek, arkadaşlar, ben korkarım ve bundan da çok büyük üzüntü duyarım; sanki muhalefet partileri bir taraf, ölen ve kazaların sahibi, iktidar olan arkadaşlarımız ve bizler de sanki onların öyle olmadığını ve sahiplenildiği gibi bir hisse kapılırm ve bundan dolayı da çok büyük üzüntü duyarım; böyle değildir. Onun için bunu siyasi arenaya çekmeden, siyaset üzerinden yapmadan, eksiklikleri, noksanlıkları hep beraber araştırıp, soruşturup, bulup yerine gelmesi için de topyekûn gayret göstermemiz gerektiğini inanırım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama iktidarın sorumluluğu var Vekilim.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Amenna, aldık onu, baştan söyledik. İyilikleri de bizim, bugün çıkan doğal gazın güzelliği de bizim, orada çalışan 7 bin insan da bizim...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Vekilim, biz sizi...

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – ...orada yaptığımız bütün sanayiler de bizim, organize sanayilerdeki üretimler de bizim de kabahatler de bizim, onu da söyledim; varsa eksikliğimiz onları da tamamlayacağız, buna itiraz yok. Ama bunu bir siyasi arenaya çevirmeden -bize de bunları konuşturmadan- bu Komisyonun gereği neyse ona doğru, sendikalarımızla birlikte, kurumlarımızla birlikte, bu eksikleri bundan sonra da tamamlanacak, “Nedir eksiklerimiz?” diye bakılacak. Hepsi, 2 kurum da göz bebeğimiz olan kurumdur. Ama eksikleri varsa bunların da gereği neyse onların da yapılması gerektiğine inanıyorum.

Ben tekrar tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Fehmi Küpçü Milletvekilimiz, buyurun lütfen.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.-Bolu Milletvekili Fehmi Küpçü’nün, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközegü’nün GİMİS Genel Başkan Yardımcının sunumu üzerine yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Başkanım, ben de kıymetli hazırunu selamlıyorum.

Benim, birkaç hususun tutanaklara geçirilmesiyle ilgili ihtirazi kaydım var, onların kayıtlara geçmesini murat ediyorum. Kıymetli Başkanım, söz kıymetlidir. Fransız Buffon diyor ki: “Üslup insanın ta kendisidir.” Ziya Paşa buna “Üslububeyan aynıyle insan” diyor, “Bir insanın ifade tarzı kendisini anlatabilir.” diyor. Hazreti Mevlâna diyor ki: “Testinin içinde ne varsa dışarıya o sızar.” Bir Meksikalı düşünür diyor ki: “İnsan sözcüklerden oluşur, sözcükler de insandan.”

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayın Cumhurbaşkanı sınıfta kaldı o zaman.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Müsaade eder misin Deniz Kardeşim.

Buna Ahmet Cevdet Paşa da diyor ki: “Usul esastan önce gelir.”

Bu Komisyonun bir muradı var, bu Komisyonun bir çalışma usulü var, buna ilişkin bir tertip ve düzen anlayışımız var. Bu düzen anlayışında, ben kurulan cümlelerin, Meclisin cüzü olan bu komisyon açısından çok kıymetli, keremli, hikmetli ve bereketli olduğuna bu milletin bir ferdi olarak, bir milletvekili olarak inanıyorum. Elbette ki buradaki fikirlerin teatisi, çarpışması, tabiri caizse muarazası olacak ve hakikati bulacağız. Ancak itirazın dile dökülüş biçiminde hakaret varsa, aşağılama varsa, suçlama varsa, ötekileştirme varsa biz hepimiz bunu gayriinsani ve gayriahlaki buluruz diye düşünüyorum. Burada her milletvekili meramını anlatacak, daha önce de söyledik, buradaki Komisyon –muradı- bir mahkeme değil. Burada kullanılan dil kriminal bir dil olamaz. Bu Komisyon maden kazalarını, başta Amasra olmak üzere, tüm yönleriyle araştırmayı murat eden bir komisyon ve benzer kazaların önlenmesine ilişkin tedbirleri almakla ilgili de bir mükellefiyeti ve keyfiyeti var.

Burada ben hatipleri dinliyorum, vallahi, bu milletin bir evladı olarak algılamakta bazen zorluk çekiyorum. Ya, özellikle bu dil mi tercih ediliyor, bunu anlamakta da zorlanıyorum. Buna ilişkin de itirazlarımı bir milletvekili olarak kayıtlara geçirmesem, vallahi, tarih ve inandığım millet şuurunun üzerimde bir vebal olduğunu düşünüyorum.

Bir milletvekilimiz cümleye şöyle başlıyor: “Savaş ortamına sürüklenen bir Türkiye var, sivillerin hayatı tehlikeye düşüyor; işçi sınıfı, sermaye, sömürü düzeni, devlet, polis baskısı, rejim, sarı sendikalar...” ve bunu anlatırken de diyor ki: “Bağımsız, özgür sendikalar kriminalize ediliyor.” Kullanılan dil, cinayet ve katliam. Ya, Türk Dil Kurumuna bakıyorum, ben mi yanlış görüyorum? Bir

hukukçu sıfatıyla da söylüyorum, meslektaşlarım da var burada; eğer bir işe ilişkin “cinayet” diyorsanız, suçun maddi unsuru dışında, manevi unsuru kasıt, ihmal, tedbirsizliktir; cinayet, bilerek, isteyerek öldürmektir, kastendir. Ben, tabii, bu “cinayet” tabirinin de kasten kullanıldığını düşünüyorum. Katliam da topluca öldürmedir; bu dilin de özellikle kasten kullanıldığını düşünüyorum.

Yine, hatibimiz diyor ki: “Ya, burası taziye yeri değildir.” Elbette ki değildir ama bunu yaparken de, işte Antep’in Karkamış ilçesindeki 5 yaşındaki evladımızla ilgili taziye dileklerini iletirken de savaş ortamına sürüklenen Türkiye ve rejim üzerinden devam ediyor. Ya, arkadaş, biz burada failleri belli olan terör örgütlerini -PKK, PYD; adını ne koyarsak koyalım- lanetleyemiyorsak, böyle bir dil kullanıyorsak, bunu kriminal yapıyorsak -hani, demin okurken onun için söyledim- biz aslında eleştirdiklerimizi kriminalize ederek burada dile getiriyorsak ben bunu gayriinsani ve gayriahlaki bulduğumu söylemek istiyorum.

Bir kere daha kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Burası bir mahkeme salonu değil, buranın çalışma usulüne ilişkin bir esas var, o usule hepimiz uymakla mükellefiz. Elbette ki kazaya, sendikalara, ilgili kurumlara ilişkin, siyasal değerlendirmelere ilişkin bu dil kullanılabilir ama bir milletvekili olarak bu dili yani bu ayrıştırıcı, kriminal dili muazzez milletimizin bize yüklediği tarih ve millet şuuruyla reddediyorum; bu kabul edilebilir bir dil değil.

Kıymetli Başkanım, burada siz söz hakkını sonuna kadar veriyorsunuz. Kıymetli vekillerimiz ilk beş dakikada soru sormaktan daha çok siyasal değerlendirmelerde bulunuyor, benim yaptığım gibi. İkinci beş dakikada yine o siyasal değerlendirmelere devam ediyor. Üçüncü beş dakikada yine bu değerlendirmelere devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Başkanım...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sizin yaptığınız gibi.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Evet, müsaade ederseniz, biz de yapalım.

Bakın, Fahrettin Yokuş Milletvekilim burada, dedi ki: “Arkadaş, ben terörü her hâliyle lanetliyorum.” Sendikalara ilişkin de sorusunu sordu, beş dakika içerisinde meramını anlattı. Elbette ki bizim inandığımız, ana babalarımızın bizi yetiştirirken “alı olsun” dediğimiz devlet anlayışına inanmıyor olabilirsiniz ama burada Türkiye Cumhuriyeti devletiyle ilgili, muazzez milletle ilgili bir araştırma komisyonunda kriminal bir dil ve buna ilişkin ayrıştırıcı cümleleri...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz kendi adınıza konuşun, kendi dilinizi kullanın.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Kendi adıma söylüyorum zaten, sizin adınıza söylemiyorum, ben de bir milletvekili olarak söylüyorum.

Bu dil, suçlayıcı bir dildir, kriminal bir dildir, sakat bir dildir ve inandığımız tüm medeniyet tasavvurlarına da aykırı bir dildir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Belki sakatlık sizin düşüncelerinizde olabilir; bu konuda ne düşünüyorsunuz?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Müdahale etmeyelim, müdahale etmeyelim lütfen.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Kıymetli Başkanım, ben bir kere daha altını çiziyorum: Cinayet ve katliam taleplerini hani maktulüne aşık olan cellat gibi PKK-PYD terör örgütünün şehit ettiği çocukla ilgili rejimi suçlu bulup sırtını dayadıklarına ilişkin...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz gidin, İstiklal Caddesi’ndeki karanlığı aydınlatın, ondan sonra gelin konuşun burada.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Müdahale etmeyelim Serpil Hanım.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ama o sataşüyor Sayın Başkan.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yok, sataşmıyor, kendi fikirlerini söylüyor.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – ...laf ve beyanda bulunamayacak kadar kendi tarihinden, kendi milletinden, kendi medeniyet tasavvurundan yoksun olanların bu dilini ben bir milletvekili olarak reddediyorum, kabul edilebilir bir dil bulmuyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz karanlığı aydınlatın, İstiklal Caddesi’ndeki karanlığı aydınlatın.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Serpil Hanım...

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Biz, kendi tarihimizi, milletimizi ve medeniyet tasavvurumuzu reddetmiş oluruz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Konumuz da bu değil ayrıca.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Kıymetli Başkanım, ben, buradaki tüm Komisyon üyesi arkadaşlardan da Komisyondaki bu beyanlarıyla ilgili, kendi devleti ve milletiyle ilgili, kendi milletinin mukaddesatıyla ilgili, kullandıkları dille ilgili insani, ahlaki davranmaya davet ediyorum; reddettiğimi bir kere daha ifade ediyorum.

Fahrettin Yokuş Vekilimizin sendikalarla ilgili sorduğu soruyu da tekrerr olmasın diye tekrar etmemiş olayım.

Arz ediyorum Değerli Başkanım.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, herkes inandığını söylüyor. Serpil Hanım, siz konuşurken inanmadığı hâlde o cevap vermedi. O yüzden siz de...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Cevap hakkı doğdu Sayın Başkan.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Sizinle alakalı değil; değil, yok. Komisyondayız şu anda, lütfen...

Sayın Muhammet Balta Başkan Vekilimize söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

4.-Trabzon Milletvekili Muhammet Balta’nın, İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü’nün GMİS Genel Başkan Yardımcının sunumu üzerine yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Evet, Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli katılımcılar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Elbette, bu araştırma komisyonu bizler için çok önemli ve burada saatlerce müzakere yapıyoruz. Siyaseten, Türkiye Büyük Millet Meclisinde millet iradesini taşıyan arkadaşlarımızın, kardeşlerimizin, milletvekili arkadaşlarımızın eleştiri bazında her türlü görüşüne saygı duyduğumuzu burada ifade etmek isterim. Ancak burada oturumu yönetirken de söyledim, şimdi de tekrar söylemek istiyorum. Şu hak hiç kimsede değildir: Dünyanın hiçbir gelişmiş ülkesinde, hiçbir yerde, demokrasilerde, kendi ülkesini, kendi ordusunu, kendi Silahlı Kuvvetlerini aşağılayan, itibarsızlaştıran bir dile müsaade edilmez. Burayı ben tekrar hatırlatmak istiyorum. Burası neresi? Burası, bu topraklar, aziz milletimizin yedi düvele karşı Kurtuluş Savaşı’nda, rahmetli Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarıyla

birlikte Çanakkale’de ve ülkemizin her sahinında, din, dil, ırk, mezhep ayrımı gözetmeksizin, vatanını seven, milletini seven, bayrağını seven ve bu uğurda mücadele eden insanların, canını veren insanların bize emanet ettiğı topraklardır. Bu memlekette, benim hatırladığım, 1974’te bir Kıbrıs Barış Harekâtı olmuştur. Ondan sonra da biz bu ülkede, bu topraklarda nasıl ki dokuz yüz elli bir senedir küresel güçlerin ve emperyalistlerin bu ülkeyi bölmek, parçalamak için...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kol kolasınız, kol kola.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Serpil Hanım, lütfen...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Cevap vermek zorundayım.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – ...verdiği mücadelesine karşı birlik ve beraberlik içerisinde mücadele vermişsek yaklaşık kırk beş yıldan beri bu topraklarda...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Söz vermezseniz cevap vermek zorundayım. Bana sataşıyor Sayın Başkan.

Sizinle aynı görüşte olmak zorunda değilim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Olmayabilirsiniz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz burada değildiniz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ya, olmayabilirsiniz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ama görüşlerimi ifade ettim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Lütfen...

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – ...emperyalistlerin maşası olmuş...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bu şekilde sataşılmasını kabul etmiyorum.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – ...Türkiye düşmanlarının maşası olmuş...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hamasi nutuklara karnımız tok.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – ...terör örgütlerine karşı Türkiye Cumhuriyeti devleti mücadele ediyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ya bana cevap hakkı verirsiniz ya da ben konuşurum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yok.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Konuşmak zorundayım.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Bu mücadelesine de devam edecektir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hamasi nutuklarınızı kendinize saklayın.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Kararlılıkla devam edecektir.

Bebek katillerine “terörist” diyemeyen, aziz ve savunmasız insanları katleden...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hamasi nutuklarınızı kendinize saklayın, karnımız tok.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Gündemimiz bu değil.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Serpil Hanım, lütfen...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gündemimiz bu değil.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – ...bu ülkenin birliğine, beraberliğine, kardeşliğine kasdeden Türkiye düşmanlarına karşı...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ne kardeşlik biliyorsunuz ne insanlığa saygınız var ne de barıştan yanasınız.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – ...bizim mücadelemiz devam edecektir; bu böyle biline ve burada da ben tekrar ediyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Türkiye’yi karanlık bir koridora soktunuz.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Burada, bu çatı altında...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Şimdi seçimlere gidiliyor.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Lütfen sözümü kesmeyin, lütfen sözümü kesmeyin.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bana söz verilmedi.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Bakın, lütfen...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Söz vermeyeceğiz, hayır.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bana sataşılmasına müsaade ediyorsunuz.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Ben, Türkiye düşmanlarına ve terör sevicilere söylüyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Terör sevicisi sizsiniz.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Lütfen sözümü kesmeyin.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kandan beslenen de sizsiniz.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Ve burada, bu kararlı mücadele...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Aynen iade ediyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Serpil Hanım, lütfen...

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – ...aynen devam edecektir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bu konunun yeri de bu Komisyon değil.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Burası Maden Komisyonu.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında vatan, millet, bayrak için hem yurt içinde hem yurt dışında...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – “42 maden şehidi” diyorsunuz, 42 madencinin katledilmesinin karşılığı...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Serpil Hanım, lütfen...

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – ...bu topraklar için mücadele eden askerimize, polisimize ve memleket sevdalılarına buradan selam olsun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hamaseti bırakın, gerçekleri konuşalım.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Ve onları her hâlükârda gerektiği yerde canımızı bile vererek destekleyeceğimizi buradan ifade etmek istiyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hiçbir şeyinizi vermiyorsunuz, hiçbir şeyinizi vermezsiniz.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Vatanını seven, milletini seven, bayrağını seven herkesin bizim kardeşimiz olduğunu buradan ifade ediyor...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ancak yoksul çocukları ölüme gönderirsiniz. Ya madende ölürlere ya çatışmada.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – ...aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bunların hiçbirini kabul etmiyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, değerli arkadaşlar, şimdi, şöyle: Herkes fikrini söyleyecek.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İade ediyorum hepsini.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Serpil Hanım, siz PKK’nın bir terör örgütü olduğunu söyleyecekseniz söz vereceğim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ben sizinle aynı görüşleri paylaşmak zorunda değilim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Aynı görüşleri paylaşmayabilirsiniz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bu Komisyon bunun için kurulmadı.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Bakın, bir dakika...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Beni hizaya sokmaya çalışan sözlerinizi aynen iade ediyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Arkadaşlar, on beş dakika ara veriyoruz. Ondan sonra sözü size vereceğiz.

Kapanma Saati: 17.10

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.31****BAŞKAN: Taner YILDIZ (Kayseri)****BAŞKAN VEKİLİ: Muhammet BALTA (Trabzon)****SÖZCÜ: Polat TÜRKMEN (Zonguldak)****KÂTİP: Lütfi KAŞIKÇI (Hatay)**

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, toplantıyı açıyoruz arkadaşlar.

IV.- SUNUMLAR

1.- Genel Maden İşçileri Sendikası Genel Başkan Yardımcısı İsa Mutlu'nun Amasra'da meydana gelen maden kazası, sendikanın işçi sağlığı, iş güvenliği ve eğitimi faaliyetleri, maden iş kolundaki kazaların azaltılması için alınması gereken önlemler hakkında sunumu

BAŞKAN TANER YILDIZ – Sayın Genel Maden İşçileri Sendikası Genel Başkan Yardımcısı İsa Mutlu Bey, sözü size veriyorum.

Sorulardan cevaplamadığınız veya atladığınız bir konu olursa onları lütfen bize bildirin ama hemen hemen bütün cevapları vererseniz de memnun oluruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sorulara müdahale etmemek için bir tek cümlelik soru soracağım.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tek cümlelik?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tek cümlelik.

BAŞKAN TANER YILDIZ – O çok “unbeliveable” yani...

Buyurun, tek soruluk bir cümle. Bakalım...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Türkiye Taşkömürü Kurumuna işçi alım metodunun nasıl olması gerektiğini de yanıtlarsanız sevinirim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yani çok teşekkür ediyoruz. Gerçekten tek cümlelik bir soruydu.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O yüzden teşekkür bile edemedim ikinci cümle olacak diye.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Deniz Bey, hakkınızı yedim. Ben bunu yapamayacağımızı düşünmüştüm ama yanılmışım. Yani siz haklı çıktınız.

Buyurun lütfen.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın milletvekillerimize önce teşekkür ederim. Burada, inanıyorum ki herkesin amacı bu Komisyonunda, buradaki eksiklikleri tespit edip eksikliklere mahal veren, kasıtlı veya kasıtsız, farkında olarak veya olmadan eksikliklere mahal veren yönetim kadrolarının veya sorumluların gerekli cezayı alması için, bir katkı sağlamaya çalışmak için, bu tür kazaların bir daha yaşanmamasına katkı sağlamak için hepimiz buradayız. Biz de bu manada buradayız.

Ben öncelikle kendimi tanıtmak istiyorum: İsa Mutlu. 1975 doğumluyum. 2000 yılında Türkiye Taşkömürü Kurumu Kozlu Müessese Müdürlüğünde kazı işçisi olarak işbaşı yaptım. Dört yıl kazı işçiliği yaptıktan sonra sınavla nezaretçi olduk. Sekiz yıl da o insanların, o arkadaşlarımızın başında, o arkadaşlarımızla beraber, aynı kaderi paylaşarak nezaretçilik yaptım; daha sonra profesyonel sendikacı olarak çalışma hayatıma devam ediyorum. Yani biz buraya gökten zembille gelmedik. Kaybettiğimiz 42 arkadaşımızın içinden geldik, onlarla aynı duyguları yaşayarak, aynı olayların içinden geçerek buralara geldik. O yüzden şundan emin olabilirsiniz: Sorulan tüm sorulara en kalbi şekilde, samimiyetle cevap vereceğimden emin olabilirsiniz.

Genel Maden İşçileri Sendikasının geçmişten günümüze nasıl bir mücadele anlayışına sahip olduğunu, “sarı sendika” diye tarif edilen kavramdan ne kadar uzak olduğunu, sözde değil fiiliyatta, yaşayarak, yaptığı mücadelelerle gösterdiğine inanıyorum. Sendikamızın yöneticisi olmakla da iftihar ediyoruz.

Sendikamız hakkında bilgi soranlara şunu söylemekle geçmek istiyorum soruyu: Lütfen, ama internette ama değişik kaynaklardan Genel Maden İşçileri Sendikasının mücadele tarihini araştırırlarsa zaten benim anlattıklarım gerektirmeyecektir. Çünkü 1990 ve 1991 yürüyüşünde yaptığı eylemlerle, Türkiye işçi sınıfına ve dünya işçi sınıfına adını altın harflerle yazdırmış bir sendikayız.

Ben saatlerce burada dinledim, aynı şekilde sizin de dinleyeceğinize inanıyorum. Biz sadece AK PARTİ zamanında değil, AK PARTİ zamanından önce de AK PARTİ zamanında da değişik eylemlere imza atmış ve birçok eylemin başarısızlıkla sonuçlandığı son yirmi yıllık AK PARTİ döneminde yaptığı eylemlerden sonuç almış bir sendika olarak mücadelemize devam ediyoruz. Yani bu konuda hiçbir siyasi iktidar veya hiçbir siyasi görüşün, hiçbir ideolojinin bugüne kadar etkisi altında kalmadık, kalmayacağız. Bunu bizim temsil ettiğimiz işçi arkadaşlar da Zonguldak ve Bartın havzası da gayet iyi bilir; hiçbir siyasi güç, hiçbir siyasi iktidar veya da ideoloji bizi bugüne kadar etkisi altına alamadı; mücadelemizde hep emek mücadelesi, hak mücadelesi, ideolojiden uzak, siyasetten uzak bir mücadele sergiledik. Bu böyle devam edecek, o konuda soru olduğu için bunları söyleme ihtiyacı hissediyorum.

Öncelikle şunu aydınlatmakta fayda görüyorum: Son zamanlarda, iki gün önce birtakım basın-yayın organlarında çıkan şahısla alakalı bir söylemden yola çıkarak hakkımızda söylenen haberlere ve sorulara cevap vermek istiyorum. Ben isterdim ki bu soruyu soran arkadaşlarımız veya haber kanalları keşke açıklamanın tamamını oraya koysaydılar veya da açıklamanın tamamını inceledikten sonra orada yoruma açsaydılar. Çünkü bu açıklama 42 maden şehidini, yanındaki arkadaşlarını feda etmiş, onları şehit vermiş ve ondan sonra işe çağırılıp çalışma hayatına başlayacak olan işçilerimize yapılmış bir konuşma ve yer altına incek arkadaşlara yapılmış bir konuşma değil. Yer üstünde iş hayatlarını devam ettirmek üzere işe çağırılmış, yer altında sağlıklı çalışma ortamı olmadığından dolayı yer üstünde geçici olarak çalıştırılacak arkadaşlarımız işe çağırılmış, biz de onları motive etmek için, onların derdini paylaşmak, onları orada çalışma hayatının bundan sonra nasıl devam edeceği konusunda aydınlatmak için bir konuşma yapmaya gittik; arkadaşları selamlamaya gittik, arkadaşların derdiyle dertlenmeye gittik ve orada böyle bir konuşma yaptık. Konuşmanın içerisinden, tamamından, sadece, nasıl atalarımız Çanakkale’de savaşırken veya diğer cephelerde savaşırken yanlarındakileri şehit verdiğinde savaşmaktan vazgeçmedilerse... Biz de bugün neticede hepimiz söylüyoruz bunu, iyi niyetle “Şu anda dünya gündeminde en iyi mücadele yöntemi sanayi ve taş kömürü, sanayinin vazgeçilmez bir unsuru.” diye hem muhalefet tarafı hem iktidar tarafı bağırarak söylüyoruz. Eğer bugün dünyadaki savaşların en büyük sebebi enerji kaynaklarıysa biz de üretim cephesinde arkadaşlarımızla beraber arkadaşlarımızı şehit vermiş olmamıza rağmen, nasıl daha önce 1983’te Armutçuk’ta, 1992’de Kozlu’da ve daha sonra Soma’da ve diğer kazalardan sonra arkadaşlarımızın orada şehit olduğunu bile

bile, göre göre ve bu toplu şehitlerimizin dışında bireysel olarak zaman zaman yanımızda çalışırken şehit verdiğimiz arkadaşlar olmasına rağmen, çıkacağız, hep beraber, sağlıklı bir ortamda, iş güvenliği ortamının sağlandığı bir ortamda üretmeye devam edeceğiz. Ve bunun sorumlusu olan, bu kazanın, bu facianın sorumlusu olan herkesin de en iyi şekilde cezalandırılması için mücadelemize devam edeceğiz diye konuşmanın tamamında belirtiyor. Ama maalesef...

AYDIN ÖZER (Antalya) – Konuşmayı dinlettirelim isterseniz. Video konuşmasında kayıtlı, bir dinlettirelim bakalım.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Sayın Özer, hatip bitirsin.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, sadece FOX Haberde verilen haberi dinletirseniz, sadece FOX Haberde verilen belli kesimi dinlerseniz sağlıklı bir sonuca varamayız.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Yok, bende videonun tamamı var.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Ben söylediğimde yanlış bir şey olduğunu düşünmüyorum, son derece iyi niyetle, hamasetten uzak çünkü benim hamasete ihtiyacım yok.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – İsa Bey...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Konuşmanın kendisi hamaset.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Şimdi, bak...

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – İsa Bey, lütfen... Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, millet iradesinin temsil edildiği yer. Milletvekillerimize böyle karşılıklı söz değil, milletvekillerimizin, değerli milletvekillerimizin sordukları sorulara lütfen cevap verin. Cevap verdikten sonra da sataşmalar olabilir; siz sataşmalara cevap vermeyeceksiniz, sorulan sorulara cevap vereceksiniz; ondan sonra da sorular varsa onlara tekrar söz veririm, sorularını sorarlar. Lütfen, sorulara cevap verin.

Buyurun.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Sayın Başkanım, yanlış bir şey yaptıysam özür dilerim.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Başkanım, bir sendika başkanına da muhalefetteki bir milletvekili, iktidardaki bir milletvekili de nasıl konuşması gerektiğiyle ilgili tavsiye ve telkinde bulunmasın.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Ya, ne alakası var şimdi kardeşim yani?

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Sayın Özer...

Sayın Mutlu, buyurun.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, ben yanlışlık, saygısızlık yaptıysam özür dilerim ancak ben kaç saattir dinledim; sadece sorulara cevap vermeye çalışıyorum, hakkımdaki iddiayı aydınlatmaya çalışıyorum. Onun dışında sorulara sırayla cevap vereceğim.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Kendini anlatıyorsun!

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Lütfen Sayın Özer...

Lütfen siz sorulara cevap verin, buyurun Sayın Mutlu.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Şimdi, dolayısıyla, sadece bir haber kanalında küçük bir parantez içinde açıklamanın içinden alınmış bir haberdır. Son derece iyi niyetle işçi arkadaşlarımıza yapılmış bir konuşmadır. Konuşmanın tamamının incelenmesinde fayda görüyorum. Bunu söylemekle geçmek istiyorum.

Şimdi, akabinde Sayın Genel Başkanımızın basında “Burada sorun yoktur.” diye açıklama yaptığı soruldu. Böyle bir açıklama yoktur. Genel Başkanımız çıktığı her açıklamada, söylediği her açıklamada “Burada ihmal vardır, ihmallerin sorumluları cezalandırılana kadar sürecin takipçisi olacağız.” demiştir ve hâlen daha bu söylemini devam ettiriyor, sendikamızın da politikası bu yönde ilerlemeye devam ediyor efendim.

Efendim, Türkiye Taşkömürü Kurumunun üretim yaptığı bölge, havza diğer kömür sektörlerinin bulunduğu havzaya göre çok farklı bir havza; jeolojik yapısıyla, üretim kültürüyle, metan bazlı varlığıyla, diğer bütün riskleriyle diğer kömür havzalarından çok farklı bir havza. Biz burada bu zor şartlarda, bu zor jeoloji şartlarında üretim yapan işçilerimizin haklarını savunmak için mücadele veriyoruz. Bu eksiklikler, iş sağlığı güvenliği toplantısında işçilerimizden gelen eksiklikler, toplantılara götürülmüştür, gündem yapılmıştır ve orada eksiklerin giderilmesi yönünde telkinlerde bulunulmuştur. Ancak takdir edersiniz ki sendikaların ocaklarda denetim yetkisi ve yaptırım yetkisi yoktur. Ancak işçilerimizin iş güvenliğinden dolayı işte çalışmaktan kaçınma şansı vardır ve işçilerimiz bir araya gelerek zaman zaman bunu hayata geçirmekle bu fiiliyatı gündeme getiriyorlar. Biz de sendikalar olarak onların haklarını sonuna kadar savunuyoruz.

Şimdi, iş güvenliği toplantıları... Öncelikle, şunu söylemek istiyorum: Bir söylem vardı; ailelerin bir önceki vardiyada saat on ikide ocağın boşaltıldığına dair söylemler olduğu söylendi. Buraya gelmeden önce o bölgede çalışan bir önceki vardiyada yani gündüz vardiyasında sekiz-on altı vardiyasında çalışan arkadaşımınla beraberdim. Arkadaşıma şunu sordum: Olur ya, belki bizim şubecilerimiz gözden kaçırmış olabilir, temsilcilerimiz gözden kaçırmış olabilir veya bizden kaçırıyor olabilirler, “Sevgili kardeşim, sen o vardiyada çalışan bir işçi olarak gerçekten böyle bir sorun oldu mu? O gün veyahut da ondan önceki gün sendikana ulaştırman gereken bir sorun oldu mu?” Arkadaşın bana söylediği “Asla o gün öyle birisi... O bölgede çalıştığını ama o gün öyle bir sorunla karşılaşmadığını ve ocaktan on ikide çıkarılmadığını...” bana ifade etti, arkadaşımın söylemidir, işçi arkadaşımın, ismi de bizde vardır, işçi arkadaşın söylemidir. Fakat biz her ay iş güvenliği toplantılarımızı düzenli olarak işverenle beraber yapıyoruz. Buna sendika temsilcisi olarak yöneticilerimizin, yöneticimizin olmadığı yerde iş yeri temsilcimizin dışında yine o bölgede seçimle sendikadan bağımsız olarak göreve gelmiş işçi temsilcisi arkadaşımız Sabri Ayaz da bulunmaktadır. Dolayısıyla, sendika olarak biz görevimizi orada eksik yaptığımızda, bu işçi arkadaşımız da orada bizi uyardığında biz gerekli hassasiyeti zaten gösteriyoruz.

“İş güvenliği toplantılarında bu eksikliklerle alakalı işverene bir yazı veyahut da herhangi bir söylemde bulundunuz mu?” diye sorular geldi. Biz iş güvenliği toplantılarında, son yapılan iş güvenliği toplantısında...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Başkanım, somut cevaplar değil de genel konuştu arkadaşımız. Yani somut cevaplar istiyoruz.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Yok, somuta geliyorum efendim.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Genel bir şeyleri anlatıyor yani böyle olmaz. Hangi tarihte, ne zaman, ne talep etmiş örneğin yani.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Şimdi söylüyor.

Buyurun.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – 8’inci ayın 31’i 2022 tarihinde yapılan iş sağlığı ve güvenliği kurul toplantısı. Toplantı gündemi, yukarıdan aşağı maddeleri okumuyorum, sadece 4’üncü maddeyi okuyorum: “Eksi 350 sağ kalın damar tabanda degaj sondajı yapılması...” gündemimiz, iş güvenliği toplantısı gündemi.

Yine, bunun dışında, sondajlar ve iş güvenliği kurallarıyla ilgili hassasiyet gösterilmesiyle alakalı 19 Aralık 2017 tarihinde yazmış olduğumuz sendika olarak altında benim de imzam bulunan bir yazı, öncesini okumuyorum, birçok madde var. “Türkiye Taşkömürü Kurumu ani gaz ve kömür püskürtmelerine degaj olaylarına karşı alınacak emniyet tedbirleri yönergesi maddeleri eksiksiz uygulanmalı. Havzadaki arazi ve damar şartlarımıza uygun sondaj makineleri alınmalı. Yönergenin 72’nci maddesinde belirtilen uygun ekipman temin edilerek baş yukarı çıkılacak dip ve baş taban yolu arası sondaj da delinerek baş yukarı çıkılması esnasında karşılaşılabilecek tehlikeler önceden tespit edilmeli...”

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu çok kritik.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – “... Ani gaz boşalma olasılığı bulunan iş yerlerinde çalıştırılacak işçi ve nezaretçilere periyodik olarak eğitim verilmesi sağlanmalıdır...” Devam ediyor, altında benim ve o günkü yönetim kurulu arkadaşımın imzası var.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – “Degaj drenajı” derken neyi kastettiniz?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Nasıl?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – “Metan drenajı” derken kastedilen hangisi?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Nasıl?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ne tür bir metan drenajı? Yani metan nasıl drene edilecek? Ona dair bir formül var mı?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sondaj...

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Sondajla...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Bu sondajla alakalı.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kaç metrelik şeyler var?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Yani metan şöyle bir şey: Teknik olarak arkadaşlar daha iyi cevap verebilir belki ama biz kömürü arında kazarken önümüzde bilmediğimiz, arkasını bilmediğimizden dolayı yani 25 metre önceden sondaj delikleri olması lazım. Teknik arkadaşlar daha iyi cevap verir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Anladım, tamam.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Yani o sondaj deliklerinin düzenli olarak yapılması...

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Anlaşıldı, devam edin.

Lütfen, buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Başkan, ben o zaman ona bağlı olarak soru sorabilir miyim. Yani siz burada kurumun yeterli sayıda ve yeterli uzunlukta kontrol sondajı yapmadığı için mi bu uyarıları yaptınız?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, o gün iş kazalarında artış olduğunu gözlemlediğimizden dolayı, o aralar. Yani ille de bu... Bakın...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – İş kazalarının artma sebeplerinden birisi yeterli sayıda...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Bu sondaj delikleri yapılmadığından değil. Daha hassas davran... Çünkü o yıllarda -biliyorsunuz- bir kaza artışı olmuştu. Ondan dolayı biz de bu maddede, daha önceki maddeler de var ama bizim asıl buradaki mevzumuza daha yakın olduğu için bu maddeler...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bunun tarihi neydi?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ama şöyle, bakın...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Tarihi 2017.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ama bakın, şöyle, İsa Bey...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim... Nasıl?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – 2022’de yok mu?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Geliyorum efendim, geliyorum.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yani şunun için diyorum: Kontrol sondajı yeterliyse o zaman onu niye hatırlatıyorsunuz ki? Yani yetersiz ve eksik miydi de siz bunu hatırlatma gereği duydunuz?

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Veya tekniğine uygun olarak mı yapılmadı?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Tekniğine uygun olarak mı yapılmadı? Nerede yanlışlık var, bunu biraz açar mısınız?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – O günkü şartlarda, burada yazılarda olmadığı için oraya tam net olarak o günkü şartlarda... İsterseniz teknik elemanımız bir devreye girsin orada.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Olur.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Çünkü biz...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bunu niçin soruyoruz biliyor musunuz? Bu çok önemli çünkü somut olarak bunu...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Teknik eleman...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Şunu söylemek istiyorum: Bu yaptığınız iş güvenliği kurullarında yaptığınız uyarılar, özellikle 2022 yılındaki uyarılar, daha önceki uyarılar da şunun için çok önemli: Kazayla bağını kurabileceğimiz için önemli. O yüzden lütfen bize okuduğunuz

evrakin hangi yıla ait olduğunu, bir de somut olarak hangi sorundan dolayı... Örneğin, metan drenajı talep ettiğinizi, kontrol sondajı talep ettiğinizi ya da hangi tip metan drenajı talep ettiğinizi onu da belirtirseniz seviniriz.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Evet.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İş güvenliği kurulunda hangi yetkililer bulunuyor?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Bu iş güvenliği toplantısı dışında bizim sendika olarak teknik bünyemizde bulunan 2 maden mühendisimiz var. Sadece şikâyetlerden dolayı değil, zaman zaman şikâyetler dışında da biz teknik personelimizi bölgelerdeki üretim alanlarına gönderip oradaki işçi arkadaşlara hem sormalarını “Nelerde eksiklik yapılıyor, bir eksikliğinizi var mı?” diye sormalarını...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ama biz sana bunu sormadık ki!

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Karşılıklı şey yapmayın arkadaşlar.

Sayın Mutlu, devam edin.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sormadığımızın cevabını veriyor.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Burada şey anlatıyor.

Devam edin, bitirin.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Hem de olur ya bize ulaştıramadıkları şikâyetlerini teknik personelimiz vasıtasıyla tespit etmek için turnelerimiz oluyor, ocak turnesi yapıyor arkadaşlarımız. Büyük olasılıkla ona istinaden hazırlanmış ve o günkü kaza oranlarındaki yükselmeden dolayı hazırlanmış bir yazı diye düşünüyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Biz size iş sağlığı güvenliği kurullarındaki raporları soruyoruz; siz bize başka bir şey anlatıyorsunuz.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Ama bir sebebi olması lazım. Kazanın bir sebebi olması lazım.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Teknik personelimiz, sen bir devreye gir.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Evet, buyurun.

Kısa ve öz cevap istiyoruz kısa ve öz.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – Efendim, şöyle: O tarihteki yapılan sondajlarla özellikle arınlarda, baca arınlarda yapılan sondajlar şeylere uygun, yapılan ölçümler uygun ama yine de degajlar oluyordu, daha sık degajlar oluyordu. Dolayısıyla, biz bu degajları azaltmak için şimdi nasıl ki mevcut yönetmelikte “25 metre yapılacak, 15 metreye kadar yenilenecek.” diyordu o tarihlerde. Biz de dedik ki: Hani bu 15 metre 5 metreydi. Dolayısıyla, yani bu sondajlar tam yapılmıyor...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yönetmelikte mi 5 metreydi?

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Yok, yok.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – ... veya yapılıyorsa bile bu topuk, kalan topuk yetersiz kalıyor. Yani bu açıdan bunun üzerinde çalışma yapılması doğrultusunda zaten yıl sonu itibarıyla yaptığımız rapor efendim.

Arz ederim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Şunu anlayamadık, açıklığa kavuşsun diye soruyorum.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – Evet.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 15 metre yönetmelik gereğince yapılması gereken sondaj var ama 5 metre miydi?

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – 25 metre, 25 metre.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Özür dilerim, 25 metre.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – Şöyle Sayın Vekilim: Daha önceki yıllarda bu yönetmelikteki sayı daha düşüktü, onu demek istiyorum. Daha sonra bu 15 metreye çıkarıldı aradaki topuk mesafesi, bunu demek istiyorum.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Tamam ama 5 metre gibi bir ifade kullandınız hani...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – İşte, o daha önceden öyleydi, daha eskiden.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – 15 metre üzerinden devam mı etti yoksa etmediği için mi uyardınız?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – Şöyle diyorum efendim: Şimdi, iş yerinde kaza oluyor, degaj olmuş, degaja gittiğimizde bakıyorsunuz kaç tane sondaj var; 4 tane, 5 tane sondaj var.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Evet.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – O günkü yönetmelik şartlarına göre o metrajlar yeterli, uygun ama “Yine böyle bir kaza olduysa.” diyoruz, hani o tarihte de bunu tartıştık. Ya bu yapılan sondaj sayıları gerçek değil veyahut da bu yapılan sondajlar gerçekten yapıldı, kontrolleri yapıldı...

AYDIN ÖZER (Antalya) – Yeterli değil.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – ... ama aradaki topuk mesafesi bizim o tarihteki belirlediğimiz yeterli değil.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Topuk mesafesi yeterli değil.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – Teknik anlamda.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İdari tedbir almak gerektiriyor.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – Evet.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yönetmelik ne zaman değişti? Peki, bu 15 metreye ne zaman çıktı?

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – O, 25; 15 topuk mesafesi, topuk 15.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – İşte, onu şu andaki tarih tam şey yapmıyorum. Maden kazasından sonra geçmiş olabilir. Soma kazasından sonra geçmiş olabilir.

Şimdi...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ama yalnız bakın, Soma kazasında öyle de şimdi İsa Bey 2017 yılında uyarılarda bulunmuş.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Şimdi, burada zaten bir paragraf var, onu okuyayım isterseniz.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Okuyun.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Yani bu yazının yazılmasındaki asıl etken bu olduğu anlaşılabilir diye.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Okuyun, buyurun.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – “Son yaşanan gaz degajında nezaretçinin ve çalışanların dikkatiyle daha kötü sonuçlar önlenmiştir.” Yani o an ondan önce bir gaz degajı yaşanmış o bölgede. “Ancak gaz degajları hâlen devam etmekte ve can almaktadır. Bu kazalar incelendiğinde gaz püskürtmelere karşı ciddi tedbirlerin alınması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Kurumda metan gazı ve kömür katmanlarının ani boşalma olasılığının önlenmesi amacıyla...” diye devam ediyor. Yani yaşanan kazalardan sonra yapılan bir inceleme Şimdi, o günkü şartlarda o sondaj delikleri yeterli mi, yetersiz mi ona tam cevap verme şansımız yok.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Peki, şöyle İsa Bey: 2017’de bu tespitlerde bulunmuşsunuz. 2017’den 2022 yılına kadar beş yıllık bir süreç geçmiş. Siz her toplantıda bunu söylemiş misiniz, yoksa kurum düzeltilmiş mi bunu? Beş yılın içerisinde düzeltilmiş mi kurum?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Yani en son yaptığımız, en son yaptığımız iş güvenliği toplantısında da zaten -az önce okudum ya, o toplantının tarihini söylemiştim, yanlış hatırlamıyorsam- yani bu bölgede, Amasra bölgesinde yapılan iş güvenliği toplantısının gündemi, 8’inci ayın 31’i 2022 tarihinde yapılan iş güvenliği toplantısının gündemi.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Evet.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – “Eksi 350 sağ kalın damar tabanda degaj sondaj yapılması...” gündeme gelmiş.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yani sorun yine çözülmemiş o zaman anladığımız kadarıyla.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Hayır, yani şu var: Takip yapılıyor yani bizim...

Bakın, yani biz orada gidip de temsilcilerimizin veya bizim yani o gaz sondaj deliklerini her gün ölçme gibi... Ancak biz de kurumun bize verdiği veriler veya işçilerimizden gelen şikâyetler üzerine gidip gerekli incelemeleri yapıyoruz. Zaman zaman da teknik personelimizi gönderiyoruz “Bir dolaş, bir bak, arınlara bak, üretim yapılan yerlere bak, bir eksiklik tespit edilebiliyor mu veya işçilerin tespit ettiği eksikler var mı?” diye o şekilde gönderiyoruz. Bunları iş güvenliği sağlığı toplantılarında gündeme getirip veyahut da onun dışında, aynı burada yaptığımız gibi kurumla yazışarak veyahut da şifahi olarak gidip, gerekli görüşmeleri yapıp gerekli hassasiyetin gösterilmesi konusunda uyarılarımızı yapıyoruz. Bunu anlatmaya çalıştık.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yapmazlarsa ne yapıyorsunuz?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Nasıl?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yapmazlarsa ne yapıyorsunuz?

AYDIN ÖZER (Antalya) – Mesela, kurum görevini yapmadı; ne yapacaksınız?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Şu ana kadar, bu kazaya kadar, zaman zaman tabii taşeron zamanında yapılan kazalar var fakat bu kazaya kadar bu bölgede böyle bir kaza yaşanmamıştı. Biz eğer iş güvenliği eksikliği varsa sendika olarak zaten orada iş durdurma eylemini yetkimiz, denetim yetkimiz olmamasına rağmen bugüne kadar

yapmışızdır zaman zaman. Yani yazıya dökülmeden yapmışızdır, şifahi olarak yapmışızdır ama bir şekilde iş güvenliği konusunda bakın, yani bu konuda ne kadar hassas olduğumuzun görülmesi açısından söylüyorum: İşverene yine işe alınan işçilerin veya tekâmül eğitim kurslarının yapımında sendikaya da sendikanın görüşlerine de yer verilmesi konusunda ve sendikanın da oraya ders verme konusunda saat ayrılması konusunda yazılarımız var yani eğitimlerin süreklilik arz etmesi konusunda, iş güvenliği kurallarının, eğitimlerinin devamlı verilmesi konusunda zaman zaman yazılarımız ve takiplerimiz var. İş güvenliği değişik müesseselerde, sadece Amasra'yla ilgili değil, diğer üretim müesseselerinde de iş güvenliği toplantıları tutanakları incelendiğinde bunun hakkında sendikamızın elinden gelen takibi yaptığı görülecektir.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Ama “Yaptık.” diyorsunuz da bakın ben size bir şey söyleyeceğim...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Bakın ama yazı var elimizde yani.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Mesela, bir işçi “Ben gaz maskesi takma şeyini yapamadım kendim, yan taraftan bir arkadaş geldi, usta geldi, o bana gösterdi.”

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Şayet...

AYDIN ÖZER (Antalya) – Şimdi, bakın, size bir şey söyleyeceğim: Şimdi, burada herkes bu işten kendini soyutlamaya kalkarsa yani “En iyisini biz yaptık, biz bu işte...” “Ortada kaza niye oldu?” diye sorarlar adama. “42 işçi niye öldü?” diye sorarlar. Onun için bak, eğitimi takip etmemişsiniz demek ki, işçi eğitimlerini takip etmemişsiniz. Adam “Bana uygulamalı, tatbiki maske takılması öğretilmedi, orada gösterdi birisi şöyle takılıyor.” Aynı, uçaktaki hostesin yaptığı gibi, şurada boruyu üflüyorsun can yeleği şişiriliyor gibi bir şey oluyor.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Sayın Özer...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Şimdi, efendim, şunu söyleyebilirim...

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Sayın Özer... Şöyle bir şey yapalım arkadaşlar: Ben hiçbir milletvekilimin sözünü kesmek istemem, onu söyleyeyim, hepsinin de görüşleri saygındır. İsterseniz bitirsin, yine söyleyeceklerimiz varsa bunları yine söyleyelim çünkü böyle karşılıklı olunca bitmeyecek. Bizim açımızdan söylüyorum, daha verimli olur. Değerli arkadaşımız bitirsin cevaplarını. Eğer uygun görürseniz.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Estağfurullah.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Yoksa ben hiçbir milletvekilimin sözünü kesmek istemem.

Evet, buyurun.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Şimdi, efendim, bu konuda zaten gerekli teknik incelemeler yapılıyor yani. Eğer işçi arkadaşlarımıza eğitim verilmediyse bunlar ortaya çıkacaktır. Nasıl mı? Eğitim alan işçi arkadaşım eğitim aldığına dair, zaten kursa tabii tutulduğuna dair imza atıyor ve imza karşılığında bu eğitimi alıp almadığı ortaya çıkacaktır.

Şimdi, az önce buraya gelmeden işçi arkadaşımla görüştüğümde de yani değişik iddialar vardı “Yok, işte, ocak boşaltılmış gibi, sendikanın bundan haberi yok muydu?” gibi iddialar var. Tabii ki bunlar oluyor ama yani bu teknik incelemeler, bilirkişi veyahut da savcılık soruşturmaları zaten bunların

olup olmadığını tüm yönleriyle ortaya çıkaracak. Burada suçlu kimse, bensem eğer benim de cezam kesilmeli, onun cezası zaten kesilsin. Biz bunu talep ediyoruz. Ancak şimdi söylemler üzerinden benim burada söyleyebileceğim fazla bir şey yok. Yazılar var elimde, yazışmalarla takip ettiğimi söyleyebilirim ancak. Bunun dışında şayet işçi arkadaşımın gerçekten eğitim almadığı, yapılan incelemeler sonucunda imzası yoksa, kursa tabi tutulmadıysa kayıtlardan zaten çıkacaktır. Orada gerekli cezalar verilsin zaten, verilmelidir de zaten yani. Biz de aynı şeyi iddia ediyoruz, farklı tarafta değiliz.

Şimdi, yine, bununla beraber...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Başkan, bu uyarıları, bu tutanakları Komisyonumuza sunmanız mümkün mü acaba?

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Evet, Sayın Mutlu...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Bu tutanakları sayın milletvekillerimiz Komisyonumuza sunmanızı istiyorlar.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Tabii ki sunabiliriz ancak isterseniz daha sonra düzenli olarak dosya hâlinde verelim, isterseniz buradaki...

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Düzenli olarak sunun, biz de arkadaşlara şey yaparız.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Nasıl isterseniz öyle yapalım.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Mevcudu alalım, geri kalanları da toparlayıp gönderirsiniz.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Tamam, hiç sakıncası yok Sayın Vekilim.

Şimdi, sorulardan bir tanesi: “İşçi eksikliği iş güvenliği tehlikesi oluşturacak boyutlara geldi, siz ne yaptınız sendika olarak? Bunu bakanlığa veya genel müdürlüğe veya değişik birimlere ulaştırdınız mı?” Efendim, biz yıllardır hem Türkiye kamuoyuna hem de gerekli yetkili mercilere işçi açıklarının iş güvenliği tehlikesi oluşturduğu boyuta geldiğini, hem yazılı basında hem görsel basında hem de yetkili birimlerle yaptığımız görüşmelerde dile getirdik. Burada 8’inci ayın 7’si 2020 tarihinde ve değişik tarihlerde, ondan sonraki tarihlerde de yine işçi açığının iş güvenliğini ve üretimi olumsuz şekilde etkilediğine ve acilen bu kuruma işçi alınması gerektiğine dair yazılarımız var, bununla ilgili yazılı ve görsel basında demeçlerimiz var.

Yine, en son Sayın Enerji Bakanımız Fatih Dönmez ve Yardımcısı, kurumun Genel Müdürü ve diğer milletvekillerimiz Polat Türkmen, Hamdi Uçar ve Ahmet Çolakoğlu Bey’in olduğu toplantıda bunu dile getirdik. Sayın Bakanımız da bize işçi alımını kendilerinin de istediklerini, bunun için gerekli çalışmaların yapıldığını, Cumhurbaşkanımız takdir ederse işçi alımının olabileceğini ifade etmişti. Bunun için fazla tefferruata girmeyi gerek görmüyorum. Çünkü niye? Patlamadan az bir zaman önce patlama olan, facia olan, madenin kuyu başında Sayın Enerji Bakanımız, Sayın TÜRK-İŞ Başkanımız ve biz oradaydık. İşçi arkadaşlarımızın promosyon ve işçi eksikleri konusunda orada biz TÜRK-İŞ Başkanımız vasıtasıyla Bakan Bey’e dileklerimizi, sorunlarımızı ilettik ve orada zaten yazılı ve görsel basının huzurunda kendisi de bunu ifade etti. İşçi alınması için gerekli çalışmalar yapıldığını, promosyon konusunda bir an önce çözülmesi talimatını kendileri Genel Müdürümüze verdiler. Promosyon konusu o günden bugüne kadar çözülmedi. Arada bir patlama yaşadık, facia yaşadık. Tabii,

o bizim sürecimizi durdurdu. Biz yani yeri gelmişken aynı soru olduğu için ikisini aynı anda cevaplamak istediğim için -yanlış anlamayın sakın- promosyon konusunda şu anda gerekli çalışmalar yapıldı. Genel Müdürlük sözleşmeyi feshederek, ihale sözleşmesini feshederek gerekli cezayı da ihaleyi alacak banka üzerinden ödemesi yapılarak yeniden ihaleye çıkılacağını söyledi ve yazışmalarımız tamamlandı. Fakat şunu istiyoruz: İhale yapılırken devlet bankalarına bir ayrıcalık tanınmamasını, özel bankaların da burada ihalede tekliflerini aynı şartlarda sunarak orada güzel bir ihale olmasını temenni ediyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Rekabet olsun yani.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Rekabet olsun, işçilerimizin hakkı yenmesin, bunu talep ediyoruz, yazılarımızda da, söylemlerimizde de bunu dile getiriyoruz.

İşçi alımı konusunda zaman zaman yaptığımız eylemlerde, yaptığımız mitinglerde, yine dediğim gibi yazılı ve görsel basın demeclerinde, Bakanlık nezdinde, sayın milletvekillerimiz hem muhalefet milletvekillerimiz hem iktidar milletvekillerimizle beraber yaptığımız görüşmelerde Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine taşındık, Bakanlığa taşındık, elimizden gelen çabayı sarf ettik. Dünyada hiçbir yerde görülmemiştir; sendika, örgütlü olduğu iş yerine işçi alınsın diye mücadele etsin ama biz bunu dahi yapıyoruz. İşçi alınsın diye canımızı dişimize takarak mücadele ediyoruz. Bu konuda Genel Müdürlüğümüze defaatle yazılar yazdık, defaatle söyledik, Bakanlığımıza yazı yazdık, defaatle görüşmeler yaptık. Bugüne kadar sonuç alınmadı. Tabii ki kesinlikle işçi açıkları...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yazıları ibraz edebilir misiniz?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Nasıl?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yazıları... Hem Bakanlığa hem de Genel Müdürlüğe.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, bir tanesi burada elimde, verebilirim size.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Komisyonumuza yani.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Değişik tarihlerde de vardır, onları da çıkarıp ulaştırırım size. Yani işçi alımı...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Arkadaşlar, müsaade edin, tamamlayacak.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Kurumumuz için işçi alımı elzemdir. İşçi alınmazsa ya müesseselerimiz birer birer kapanacak ya da bu tür faciaları yaşamaya devam edeceğiz; bunu her zaman söylüyoruz, burada da söylemek boynumuzun borcu. İşçi eksikliği, acilen giderilmelidir. Türkiye Taşkömürü Kurumu 14 bin işçiyle çalışacak, 5 milyon ton üretim yapacak kapasiteyle kurulmuştur ve şu anda 7 bin işçiyle 1 milyon ton civarında üretim yapıyoruz. Tabii, bunu yaparken bu kadar işçi eksikliğinin olduğu yerde ve Türkiye'nin ihtiyacı olan üretimi karşılamak için üretim yaparken de zaman zaman bu facialar kaçınılmaz oluyor, bunları gerekli mercilere ilettik. Sendika olarak şunu ifade etmek istiyorum...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben şunu diyorum işçi alımını yaparken AK PARTİ'nin elini kolunu tutan mı var?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Deniz Bey, ben size haksızlık yaptığımı söylemişim ama yapmamışım ya, yani gerçekten.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, bildirmişler.

BAŞKAN TANER YILDIZ – O sözümü tekrar geri alayım diye dedim. Yani size haksızlık yaptığımı düşünüyordum ama yanılmışım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama şimdi yani Sayın Cumhurbaşkanı ve Enerji Bakanı bir temenni makamı değil ki gereğini yapma makamı. Ellerini kollarını tutan mı var?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Deniz Bey...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Alsaldı işçi.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Deniz Bey... Arkadaşlar... Ya, bakın, bitirecek. Bitti mi sizin?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tamam, Değerli Bakanım ama bakın...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İzinlerle ilgili cevap verdi mi?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Arkadaşlar...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Dinliyorum ama çelişkiyi de ortaya koyalım.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Sendikacı arkadaşlar cevapladıktan... Deniz Bey, Deniz Bey...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – 2020 Sayıştay Raporu’nda “Amasra’da 1 barutçu var.” diyor. Yani olmaz ki...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Deniz Bey... Arkadaşlar...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – “Alacağız, alacağız.” diye diye yıllar geçiyor.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Deniz Bey, sunum yaptıktan sonra sorusu olanlar varsa ben tekrar alacağım. O yüzden yani rahat olalım.

Buyurun.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, biz bu konuda sendika olarak üzerimize düşen sorumluluğu fazlasıyla yerine getirdiğimizi düşünüyoruz, getirmeye de devam edeceğiz. Eksiklerimiz olduğunu kabul etmiyorum çünkü çok mücadele ettik bugüne kadar, Sayın Bakanımız da bu mücadeleyi en iyi bilenlerden, her defasında kendilerine “İşçi alınsın.” diye defaatle söyleyen sendikayız ve bu mücadelemiz işçi alınana kadar devam edecek; bunun bilinmesini istiyoruz.

Şimdi, o konuşmayı yaptığım sabah, işçi arkadaşlarımızın 140’ı senelik izni bittiği için işe çağrıldı. Patlama olduktan sonra sözleşmemiz gereği, toplu iş sözleşmemiz gereği, işçi arkadaşlar 10 gün moral iznine çıkarıldı. Daha sonra 10 gün moral izni bittikten sonra senelik izinlerinden mahsup edilmek üzere senelik izne çıkarıldılar. Senelik izne hakkı olmayan arkadaşlarımız gelecek yılki senelik izinlerinden mahsup edilmek üzere yine ücretli senelik izne çıkarıldılar. Biz bunu tasvip etmediğimizi işçilerimize o sabah da anlattık. Biz, işçi arkadaşlarımızın kendilerinden kaynaklanan bir sorun olmadığından dolayı, mücbir sebeplerden dolayı, bu müessesenin çalışmadığından dolayı arkadaşlarımızın senelik izlerinden mahsup edilmesi yerine, aynı pandemi döneminde özel bir kararla yapıldığı gibi o bölgeye mahsus, sadece o müesseseye mahsus, işçilerimize bu senelik izin süresi kadar izinlerinin idari izinli sayılması için taleplerimizi yineliyoruz. Bu konuda Genel Müdürlüğümüze ve Bakanlık nezdinde yazılarımızı gönderdik. İnanıyoruz ki inşallah, buna da bir karşılık bulunur, verilir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Cevap geldi mi yazılara?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Henüz daha cevap gelmedi. Genel Müdürlüğümüz yaptığı görüşmede kendisinin buna hukuki olarak yetkisi olmadığını... Ancak Bakanlık nezdinde, biz de Bakanlık nezdinde görüşmeler yapacağımızı ve taleplerimizi oraya iletteceğimizi ifade ettik. Şu anda taleplerimize cevap gelmesini bekliyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Yazıyı Komisyona sunabilir misiniz, talep yazılarınızı? Yanınızda varsa ya da daha sonra.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Danışman arkadaşta olması lazım. Onları size iletiriz, yazılarımızı size iletiriz.

Yine, efendim...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Her konu bir yerlere iletiliyor ama tıkanıyor, kalıyor.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Deniz Bey, Deniz Bey, Deniz Bey...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Şimdi, ben yani yıllarca kömür kazmış bir insan olarak orada yaşanan kazayı tasvip etmem, faciayı tasvip etmem imkânsız diyelim. Yani en az benim kadar veya bizim kadar, o işi yaşayan insanlar kadar inanıyorum ki hepiniz duygulusunuzdur, öfkelisinizdir. Ancak yani benim sanki bizim bundan yani... Ben onu kabul etmiyorum yani biz de herkes kadar muzdaribiz bu konudan, şikâyetçiyiz ve gerekli şikâyetlerimizi yaptık, savcılığa başvurumuzu yaptık. Davaya taraf olmak istediğimizi de zaten şikâyetimizi avukatımız vasıtasıyla bildirdik. Yönetim kurulu olarak da kararımızı aldık.

“Orada hiç iş yeri boşalttınız mı?” Yani inanın, o güne kadar, patlama anına kadar bize ulaşmış en ufak bir şikâyet yok. Yani ben burada teknik tarafını savunma adına filan söylemiyorum, biz kimseyi savunmak için burada değiliz, bizim savunacağımız tek insan var, işçilerimiz. Şehitlerimizin hakkını savunmak bizim işimiz ve samimiyetimle söylüyorum, az önce konuştuğum arkadaşın -ismini de verebilirim daha sonra size- ifade ettiği gibi ve değişik işçilerle yaptığımız konuşmalardan, bir önceki vardiyadaki işçi arkadaşlarla yaptığımız görüşmelerden de aldığımız neticeden sonra da buna yeterince kanaat getirdik. Bize ulaşmış, bir tane, şubemize ulaşmış, iş yeri temsilcimize ulaşmış, bizim dışımızda iş sağlığı güvenliği temsilcisine ulaşmış en ufak bir şikâyet yok.

Ancak şu var: Kendim de madencilik yapmış bir insan olarak söylüyorum yani kazalar bazen, daha önceki veriler olmadan, ansızın, oradaki yapılan bir ihmal sonucunda yaşanabilir. Oradaki bir sorumlunun yapmış olduğu küçük bir ihmalin, “Bir şey olmaz.” diyerek yapmış olduğu bir ihmalin sonucunda olabilir. Gaz verilerinin zaman zaman yükseldiği ve belli derecelere geldiği ifade ediliyor, bilirkişi tutanaklarında. Fakat biz yer altında yüzde 1’e geldiğinde oradaki lağım atılamaz. Efendime, söyleyeyim, yüzde 1,5’a geldiğinde yol kesici devreye girer, elektrikler kesilir. Yüzde 2’ye geldiğinde ancak oradaki işçi arkadaşlarımız o iş alanını terk eder, ocağı komple değil, o çalışma alanını. Çünkü orada gaz vardır ama başka diğer yerlerde gaz yoktur. Sadece oradaki gaz sorunu varsa eğer o gazlı bölgeyi işçi arkadaşlarımız terk eder ve güvenli bölgeye geçer. Ta ki oradaki sorun -güvenli hâle gelene kadar- giderilene kadar. Dolayısıyla yani oradaki patlamanın sebebi, müsebbipleri, yapılacak teknik araştırmalardan sonra ortaya çıkacaktır. Yani oradaki olaylar hakkında şu anda hepimizin yürüteceği bir öngörü, teknik analizler tamamlanmadan benim bu konuda bir şey söyleme şansım yok. Ancak şunu söyleyebilirim: Gaz izleme cihazının başındaki arkadaşlar, memur arkadaşlar bildiğim kadarıyla yani dolayısıyla bizim üyemiz olan arkadaşlar değil.

Bir ikincisi, o gaz oranları işçinin ocağı terk edeceği boyutlara gelmeden veyahah da büyük bir patlama riski yani o aşamaya doğru yürüyüşe geçmeden işçilerimiz bize bildirmemiş olabilir. Ama inanın, samimiyetimle söylüyorum, sendika olarak bizim temsilcilerimize, şubemize ve bilhassa genel merkezimize ulaşmış en ufak bir bilgi yok. Yani işçi arkadaşlar da zaten bunları kendileri ifade ediyorlar.

Yine, bununla beraber “İşçilere ‘Konuşmayın.’ dediniz mi?” Sevgili vekillerim, yani sizler bizim vekillerimizsiniz, biz de işçilerin vekiliyiz. Böyle bir faciadan sonra işçilere “Bildiklerinizi anlatmayın.” demek... Yani bunu burada kullanmak istemiyorum bu kelimeleri, bu, insanlıkla bağdaşmaz. Bizim

sendika olarak böyle bir töhmetin altına girmemiz mümkün değil çünkü çok büyük bir facia var, bir soruşturma var. Bu aşamada işçilere “Konuşmayın.” demek gibi bir sorumsuzluğun içine hiç kimse giremez. Bırakın sendika olarak bizi yani sıradan bir insan da bu cesareti, bu deli cesaretini gösteremez, böyle bir töhmetin altına giremez. Ve biz işçilerimize hep şunu söyledik: “Herkes bildiğini anlatsın.” Çünkü burada vebal var. O konuşmamda da yine defaatle söyledim işçi arkadaşlara: “Lütfen, herkes bildiğini anlatsın, gördüğünü anlatsın, yaşadığını anlatsın, hiç kimse töhmet altında kalmasın.” Çünkü bunun vicdani sorumluluğu var. Ben de bu vicdanla yaşayamam, işçi arkadaşım da anlatmadığı takdirde o vicdanla yaşayamaz. Bu konuyu da samimiyetle söylüyorum.

Şunu da belirtmek istiyorum yani belki “Takılı kaldın.” diyeceksiniz ama küçük bir anekdot olarak geçmek istiyorum. O gün 140 işçi arkadaşımız işe çağrıldı, 40’ı hâlâ daha işe gelemedi. Yani biz o arkadaşlarımız için de -emin olun, son derece dirayetli, son derece vakur- bu facianın aydınlatılması konusunda hem süreci bir yandan takip ediyoruz hem sorumluların bulunması için sürece katkı sağlamaya çalışıyoruz hem de o işçi arkadaşlarımızı motive ederek iş yerleri sağlıklı bir hâle gelince, iş sağlığı güvenliği kurallarına uygun hâle, üretime uygun hâle gelince tekrar işe dönmeleri konusunda motive ediyoruz. O motiveyi yaparken de bu açıklamayı yapmış bulunmaktayız, onu tekrar söylemekte fayda görüyorum.

Özele devredilmesi konusunda efendim, biz yıllardır... 2005 yılında Zonguldak havzasına özel sektör getirildi. Sunumumda da söyledim, özel sektör gelmeden önce bölgemizde kaçak ocakçılık had safhadaydı ve onlara bir resmiyet kazandırılması için, kaçakçılığın önlenmesi için, vergi, SGK ve iş güvenceli işçi çalıştırsınlar diye o insanlara redevanssız saha teslim edildi. Redevans bizim bölgemize geldi ve 2005 yılında birtakım büyük firmalar -ismini kullanmamda sakınca görmüyorum- “Hattat Holding” dediğimiz firma en büyük ihaleyi aldı. Alacaagızı Kandilli işletmesi ve Amasra B Projesi. Yani 2005 yılından bu yana defaatle söylememize rağmen, bütün bakanlıklara, bütün yetkili mercilere gidip âdeta yalvarmamıza rağmen bu insanlar burada üretim yapmak için gelmediklerini, buraya termik santral açmak için geldiklerini ifade ediyorlar, Mehmet Hattat’ın bizzat kendisi bize bunu söylüyor, bu insanlar on altı yıldır, on yedi yıldır bu bölgede bir kürek kömür çıkarmadılar. Daha bir iki yıl önce termik santralle onları ortaklaştırıp canlı yayından yayın yapıldı. “5 milyon ton buradan üretim yapılacak. 5 bin kişi çalışacak.” denildi. Şu anda Hattat Holdingde çalışan kişi sayısı 100 ve bir kürek kömür çıkarılmadı.

Şu anda insanlığımdan utanarak söylüyorum, bunu başka bir şekle sokmak için söylemiyorum. Faciayı yaşadığımız gece Mehmet Hattat telefonu açmış canlı yayında, müdürü önünde, bizim önümüzde, arkasına bir tane Çinli uzman takmış, sayın bakanlarımızın yanına girmeye teşebbüs ediyor: “Efendim, Çinli uzmanımız var, iyi bir tahlisiyeci, kurtarma ekibine dâhil olsun.” Türkiye Taşkömürü Kurumunun tahlisiye ekibinden daha büyük tahlisiye ekibi şu anda Türkiye’de yok. Dünyada ödül almış bir tahlisiye ekibimiz var. Ve bu özel sektör sahibi, bu acıdan nemalanmaya çalışarak şu anda orada sanki işçi alıyormuş gibi bir hava uyandırıyor ve devleti de milleti de işçimizi de bizi de sömürmeye devam ediyor; biz bunu söyledik, söylemekten de çekinmeyeceğiz. Yani az önce burada bizi mevcut iktidarın hegemonyası altında olmakla suçlayanlara iyi bir cevap olsun diye söylüyorum.

Bugün yapmıyoruz, geçmişten bugüne yaptık. 2005’ten bu yana, orada hiç kimsenin çalışmadığını ve orada üretim yapma amacıyla gelinmediğini yaşayarak gören insanlarız. Ve bugün yine de çalışılmayacak, yarın yine çalışılmayacak, iddia ediyoruz. Çünkü kendisi ağızyla ifade ediyor: “Ben buraya termik santral açmaya geldim. Ben kömürcü Hattat olmaya gelmedim.” diyor. Dolayısıyla bu konuda eski Sayın Enerji Bakanımız da buradayken, gerekli mercilerdeki yetkililer de buradayken hepinizin huzurunda söylüyorum: Bizim bu faciayı yaşamamızın yegâne sebeplerinden biri Hattat

Holdingdir çünkü bizi bir kenara sıkıştırdılar, üretim alanlarımızın büyük çoğunluğunu Hattat Holdinge verdiler. Biz, ruhsat bölünmesi aşamasında Hattat Holdinge tolerans tanındığına dair mahkemeye verdik. “Siz yetkili değilsiniz.” diye mahkeme bizi reddetti. Üst mahkemeye taşındık, mücadelemiz devam ediyor.

Biz, söylenen bütün eksikliklerle alakalı vicdanen rahatız. Mücadeleci bir sendikayız. Türkiye’deki en mücadeleci maden sendikası olduğumuzu söylüyoruz ve iddia ediyoruz ve bu mücadelemizden bu faciayı yaşadık diye vazgeçmeyeceğiz. Orada ifade ettiğim gibi hem üretimimize inadına devam edeceğiz, şehit arkadaşlarımızın hatırına, anısına o müesseseyi yaşatmak için mücadele edeceğiz hem iş güvenliği ve iş sağlığı kurallarının daha iyi uygulandığı ortamlarda üretim yapmaya inadına... “Bizi yok etmek isteyenler” diye telaffuz ettiğim, sizler değilsiniz veya soruşturmayı yürüten savcılarımız, bilirkişilerimiz değil, bizi yok etmeye çalışan, kapitalist sistemin patronları. Az önce de söyledim, biz kapitalist sistemin patronlarından korkmadık, korkmayacağız. Bizi bu hâle getiren kapitalist sistemin patronları, bizi köşeye sıkıştırdılar, o dar üretim alanında işçi eksikliği hâlinde üretim yapmaya bizi mecbur ettiler. “Nasıl olsa Amasra’yı özelleştireceğiz.” zihniyetine bizi mahkûm ettiler, şimdi, biz bu dar alanda az işçiyle çok iş yapalım -tabii ki muhakkak bunun etkisi var- iş güvenliği şartlarından uzaklaştık. “Nasıl olsa müessese kapatılacak.” düşüncesini hâkim kıldılar, lakaytlık hâkim oldu ve bu facia yaşandı. Ben de buna katılıyorum. Biz de sendika olarak elimizden geldiği kadar mücadele ettik.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Redevans sözleşmesi paralarını da ödemiyorlar, değil mi?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, Hattat Holding de kendi kendine gelmedi tabii oraya. Onu da kim getirdi? Sayın Bakanım, bu konuda yanıt hakkı doğdu size.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Deniz Bey, bir dakika.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siz bu konuda lütfen yanıt verin.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Redevans sözleşmesinin parasını da ödemiyor Hattat, onu da söyleyiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Aysu Hanım...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hattat’ı oraya AK PARTİ getirdi zaten.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Arkadaşlar...

Siz bitirdiğinizde söyleyin.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, kusura bakmayın belki biraz yani fazla şey yaptım ama kusura bakmayın yani yanlış anlamayın beni sayın vekillerim yani...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Bakan...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Arkadaşlar, ya, dinliyoruz. Bir dakika dinliyoruz sizi.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Biz, efendime söyleyeyim, bütün bu eksikleri hem hem yazılı hem görsel basında dile getirdik. Bunlarla alakalı biz emeğe saygı mitingi yapan bir sendikayız, AK PARTİ döneminde yaptık bunu. Yılına hatırlamıyorum, 2013, 2014’lerde emeğe saygı mitingi yaptık. 5 bin, 6 bin kişiyle Zonguldak meydanlarında miting yaptık.

Yine, bu Hükûmet döneminde, 15 Temmuzdan önce, bir gün önce Karadon bölgesi özelleştirilirken oradaki işçi arkadaşlarımız başka bölgelere nakledilecek diye yine 5 bin kişiyle Zonguldak Meydanı’nda miting yaptık, eylem yaptık ve karşılığını aldık; müessesenin özelleştirilmesinin önünü kestik.

Yine, 2017’de “58’inci madde” diye tabir ettiğimiz ocakların özelleştirilmesinin önünün tamamen açılacağına dair madde çıkarken kendimizi işçilerimizle beraber ocaklara kilitledik ve eylem yaptık. Sonucunda maddenin değişmesini sağladık. Biz elimizden geldiği kadar canımızla başımızla mücadele ettik. Bu eksiklikleri de işverene, gerekli mercilere yazılı olarak, sözlü olarak defaatle söyledik. Ve her yaptığımız mitingde, her yaptığımız eylemde, her yaptığımız açıklamada, her konuşmamızda iş ve işçi sağlığı güvenliğini tehlikeye soktuğuna dair işçi açıklarını gündeme getirdik.

Ben ayda bir iş yerlerini ziyaret edip 3 vardiya işçileriyle konuşma yapan bir sendikacıyım. Her konuşmamın sonunda şunu söylüyorum: “Arkadaşlar, madenden çıkan en önemli cevher sizsiniz. Sakın, en ufak bir ihmali ‘Bir şey olmaz.’ deyip de önemsemezlik yapmayın. Gece iki de olsa bizi arayın, biz anında yanınızdayız. Lütfen, sizden istirahat ediyorum, video kayıtlarını sizlere gönderebilirim. “Lütfen, sizden istirahat ediyorum, gece iki de olsa bizi uyarın. Sizden daha değerli bir şey yok.” diye işçilerimize nasihat eden, uyarıda bulunan bir sendikacıyım. Bu konuda konuşma videolarımı, söylemlerimi yazılı veya görsel olarak Komisyona ulaştırabiliriz.

Sevgili Komisyon...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Niye işçi alınmıyor? Oraya takılıyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yani Deniz Bey, lütfen ama ya. Bir tamamlasın ya. Deniz Bey, onu siz kaç defa sordunuz? 15 defa sordunuz mu bu soruyu? Sordunuz, değil mi?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Söyledim, söyledim hatta bu faciadan önce de söyledim, büyük bir felaket geliyor dedim, oldu, geldi.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ya, sordunuz. Bakın, sordunuz, ben şahidim. Ben gerçekten şahidim, siz sordunuz, en az 15 defa sordunuz. O yüzden anlaşıldı o.

Buyurun, devam edin.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, biz iş güvenliği konusundaki denetim ve eksiklikleri yani Çalışma Bakanının, Enerji Bakanının, Sayıştayın yaptığı denetimleri -zaten Sayıştay denetimleri gizli oluyor, sadece 2019’daki bir şekilde basına yansımış- biz elimizden geldiği kadar takip ettik. Hatta biz Çalışma Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Başkanlığında yaptığımız eğitimlere onlardan da bir uzman gelmesi konusunda talepte bulunduk. Önümüzdeki yıllarda yapacağımız seminerlere onlardan da bir uzman alacağız. Yani biz elimizden geldiği kadar bu eksiklikleri dile getirdik. Hatta iş güvenliği ve sağlığı kurullarının yazışmalarını dediğiniz gibi size gönderebiliriz. Değişik müesseselerde değişik kararları, değişik gündemleri size gönderebiliriz. Zaten son yapılan iş güvenliği toplantısında da bu sorunları gündeme getirdiğimizi kendiniz yazılı olarak burada görüyorsunuz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Hangi sorunlar?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Az önce söylemiştim, siz yoktunuz. Yani şimdi, bunun dışında gözden kaçırdığım soru, sorusuna cevap alamayan varsa... Yani tek tek cevaplayayım isterseniz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Sizin bitti mi?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Benim şu anda söyleyeceğim...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Başkanım, bittiyse ben tekrar arkadaşlardan sorusuna...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Başkanım, bir gözden geçirelim soruları olmazsa, bir müsaade ederseniz şayet.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tabii, buyurun.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – “Denetim raporları size geliyor mu, siz bu konuda neler yaptınız eksiklerle alakalı?” Bu raporlar bize gelmez efendim. Az önce de söyledim, sendikaların zaten denetim yetkisi olmadığından dolayı bu raporlar da bize gelmiyor. Biz buna rağmen, bu raporların bize gelmemesine rağmen kendimiz araştırıp gerekli mercilerden ama el altından ama bir şekilde gidip alıp inceleyip ona göre İSG toplantılarında dile getiriyoruz. Sayın Vekilimizi görmüşken...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Hangi raporlar size gelmiyor dediniz?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Çalışma Bakanlığı ve Enerji Bakanlığının yapmış olduğu denetim raporları bize gelmiyor.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – İş güvenliğindeki kurula da mı gelmiyor?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Gelmiyor efendim, bize ulaşmıyor.

KANİ BEKO (İzmir) – Benim sorum farklıydı yani iş yerlerinde siz de biliyorsunuz işçi sağlığı, iş güvenliği komisyonu olması lazım.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, onun var olduğunu ve toplantılara katıldığını söyledim zaten.

KANİ BEKO (İzmir) – Bitireyim, bitireyim.

Şimdi, bu komisyonlarda ben yıllarca görev yaptım, bu komisyon almış olduğu kararların bir nüshasını tabii ki sendika başkanına iletir. Ben de diyorum ki facia olmadan önce işçi sağlığı ve iş güvenliği kurulunun almış olduğu o kararı bize okur musun?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Başkanım, zaten onun cevabını verdiğimi düşünüyorum, söyledim. Az önce, en son yapılan iş güvenliği toplantısını okudum zaten size.

KANİ BEKO (İzmir) – Genel bir...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Tarihin genel olarak burada zaten dosyamızda mevcutlar diye söyledim. Onlar bizde var zaten. Çünkü niye? Bizden sendika olarak orayı yetkili temsilci katılıyor. Şubeci veya temsilci katılıyor. Dolayısıyla o kurulun raporları bize geliyor. Ben Çalışma Bakanlığının ve Enerji Bakanlığının denetim raporlarının bize gelmediğini söylüyorum, iş sağlığı güvenliği toplantı raporları bizde zaten var, o farklı.

Sayın Vekilimizi görmüşken onun bir sorusu vardı, onu cevaplama ihtiyacı hissediyorum. “Siz bu sorunlarla alakalı Meclise geldiniz mi, bizlere geldiniz mi?” diye soru sormuştu. Biz bu konuda herhâlde İYİ Parti Milletvekili, Sayın Meral Akşener Hanımefendi ve diğer il başkanınız gerekli yetkileri bize hem bizi ziyarete geldiklerinde hem de onları ziyarete geldiğimizde... Biz sorunlarımızı, iş yerindeki işçi eksikliğinin iş sağlığı ve güvenliğini tehlikeye soktuğuna dair buralarda neler yapılması gerektiğine dair raporlarımızı bütün siyasi parti liderlerimize ve yöneticilere, milletvekillerine, bölge milletvekillerine ilettik.

Ve bununla alakalı bunun dışında 2017 yılında Bülent Ecevit Üniversitesi öğretim üyelerine bir rapor hazırlattık, kitapçık hâlinde. Bölge bölge hangi havzada hangi yönetim koşulları uygulanmalı, ne gibi iş güvenliği önlemleri alınmalı; sorunlar ve öneriler olacak şekilde bir kitapçık, bir rapor hazırlattık, Bülent Ecevit Üniversitesi öğretim üyelerine. Ve o raporu bütün siyasi partilere ve bütün siyasi partilerimizin genel başkanlarına bizzat ulaştırdık. Yani biz defalarca bu Meclisin kapılarını,

bakanlıkların kapılarını, genel başkanların kapılarını aşındırdık bu konuyla alakalı. Bu konuda üzerimize düşen sorumluluğu sonuna kadar yerine getirmeye çalıştık, onu az önce ifade ettim, siz yoktunuz, tekrar etmekte fayda görüyorum. Bu konuda sizin partinize de muhakkak ulaşmış rapor olması lazım efendim, onu da söylemiş olayım.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Tarihi var mı, ne zaman?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Tarihi... Bizim sendika kayıtlarına bakmam lazım efendim, ulaştırırım size hatta partinize de sorarsanız il başkanınıza bizi ziyarete geldiğinde en son o zaman da vermiştik. 2018’de var, yine daha sonraki yıllarda var.

Efendim, bir soru vardı “Sendika başkanları olarak ne kadar ücret alıyorsunuz?” Şunu iddia edebilirim: Dekontumu da işçilerimizin göreceği şekilde panoları asmaktan çekinmeyen bir sendikacıyım. Maaşım, bugün elime geçen net maaşım 27 bin lira. Kesintilerden sonra, vergisi, sigortası, kesintisinden sonra, düğün yardımı, gelen fakir fukaraya yaptığımız yardımlar hariç elime geçen para 27 bin lira. Madencinin aldığı parayla hemen hemen eşit maaş alıyorum. Yer altında çalışan madenciler biliyorsunuz, 2 asgari ücret ve üzerine, sözleşmede aldığımız hakları alıyorlar. Bu kadar alını açık bir sendikacı, hiç kimseye veremeyecek cevabım yok. Maaşımı da isterseniz size yazılı olarak, resmî olarak ulaştırabilirim. Türkiye’de sendikacıların içinde en düşük maaşla sendikacılık yapan sendikacıyız diye iddia edebiliriz belki de belki ekonomik durumunuzdan dolayı, belki başka nedenlerden dolayı. Bizim veremeyeceğimiz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sizden sonraki...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Yani bizim dekontumuzu da Sayın Milletvekilime resmî olarak ulaştırabilirim.

“Seçimler ne zaman oldu? Bu havalandırmanın seçimlerle bir alakası var mı?” sorusu var. Efendim, bu havalandırmanın teknik boyutlarını zaten teknik personel, teknik müdürlerimiz size izah etmişlerdir, edeceklerdir. Biz havalandırmanın değişeceğini, evet, sendika olarak biliyoruz ama bize söylenen, bu havalandırmanın normalde yeterli olduğu ancak buna rağmen daha dijital, daha modern bir havalandırma sistemi kurulacağı, bununla alakalı ihaleye çıkıldığı, ihaleyi alan firmanın gerekli talepleri, gerekli tedarikleri sağlayamadığından dolayı ihalenin ertelendiğine dair... Seçim, işçilerimiz evde olsa da yapılacak, olmasa da yapılacak. Dolayısıyla bir seçim için o kadar işçinin hayatını tehlikeye atmak, bırakın bir sendikacılığı, buna kimse müsaade etmez. Dolayısıyla bizde böyle bir şey olmadı ve bunu da kabul edemeyiz, etmiyoruz.

Böyle zamanlar zor zamanlar, böyle zamanlarda herkes aklına geleni söyler yani bir duyumdan başka duyumlar ortaya çıkararak değişik şeyler söyleyebilir ama asla ve kata... Bizim seçimlerimizden bir hafta sonra patlama olmuştur. Bizim Amasra’daki seçimlerimiz ayın 6’sında yani 6 Ekimde yapılmıştır. Dolayısıyla seçimlerimiz bir buçuk ay önce karar aldığımız seçimlerdir yani o bölgedeki havalandırma sisteminin değişmesi bizim sadece o bölgedeki seçimlerimizi etkilemez. İşçilerimiz evde de olsalar zaten oylarını kullanmaya gelebiliyorlar. O yüzden ocakta olmalarının veya havalandırmanın tamirata girmesinin veya modernize edilmeye başlamasının bize bir engeli yoktu. Onun için bunu kabul etmiyoruz, böyle bir şey yok, olamaz da; onu da söylemekte fayda görüyorum.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Yukarıdaki aspiratörler yer üstündeki aspiratörler mi, yer altındaki mi size söylenen?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Arkadaşlar, bitiremiyoruz bakın.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, bize söylenen yer üstündeki aspiratör yani daha modern bir aspiratör yapılacak, dijital bir aspiratör olacak. Bize söylenen bu, yapılacağını biliyorduk, ancak yer altında havalandırmayı karşıladığı ve havalandırmada sorun olmadığı bize söyleniyordu ve şu ana kadar öyle bir sorun da zaten tarafımıza -samimiyetle söylüyorum- gelmedi zaten. Gelse biz de diğer sorunlarla ilgili gerekli yazışmaları yapmışız; bizim işverene bir gebeliğimiz veya bir boyun eğriliğimiz yok, onu da yazardık ama öyle bir şey olmadı.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Kaza günü havalandırma sisteminde bir arıza olduğunu...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Arkadaşlar, toplantıya ara vermek zorunda kalıyorum. Lütfen, bakın, bir bitirsin ya! Bakın, Deniz Bey söz verdi “Bir soru soracağım. Bir daha müdahale etmeyeceğim.” dedi, 15 defa müdahale etti. Arkadaşlar bitirsin bir. Bakın, tekrar söylüyorum...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bana niye sataşıyorsunuz?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ya, arkadaşlar...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben bir cümle soru soracağım dedim, bir cümle sordum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Arkadaşlar, tekrar sözü size vereceğim diyorum ya, anlatamıyor muyum! Ya, söz sizde olacak.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siz bana sataştınız.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Deniz Bey, siz, bakın, sözünüzde durmadınız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Durdum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Duramadınız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Durdum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Duramadınız ama ya, duramadınız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – On dakika sonra katkı vermek...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Bakın “Ben bir cümlelik soru soracağım, ondan sonra müdahale etmeyeceğim.” dediniz ama siz müdahale de ettiniz.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Hakikaten bir cümle söylediyi ya!

BAŞKAN TANER YILDIZ – Arkadaşlar, siz bitirdikten sonra ben sözleri tekrar milletvekillerine vereceğim.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Devam ediyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ya niye kaygılanıyorsunuz? Sözü size vereceğim ben.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tahtaya “çok konuşanlar” diye adımı yazan bir...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Kani Bey herhâlde yoktu az önce. İşçi eksikleriyle alakalı raporumuzu...

(Gürültüler)

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ya, arkadaşlar...

Siz bitirin bir...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, bitirmeye çalışıyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Bakın, eğer size herhangi bir soru sorduğunda, siz sunumunuz bitirin, cevaplarınızı bitirin.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, sırasıyla zaten cevaplamaya çalışıyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Devam edin.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Biz -az önce söyledim- bütün raporlarımızı bütün partilere verdik, ulaştırdık. Kani Bey az önce yoktu, onu da söylemiş olayım.

“Amasra’daki temsilciler kimdir? Eksikleri tespit edip gerekli önlemleri almış mıdır ve ocağa iniyorlar mı?” sorusu var. Amasra’da bizim 7 iş yeri temsilcimiz, 4 şubemiz vardır. 7 temsilcinin 1’i baştemsilcidir. Baştemsilcimiz sözleşme gereği, sözleşmede hak gereği bir saat geç girip bir saat erken çıkar ama iş yerindedir yani o arkadaşların içinde benim baştemsilcim de olabilirdi, 3 şube yöneticim de amatör sendikacı oldukları için o anda onların yanında olabilirdi. Ama onlar gündüzde olduğu için baştemsilci sözleşme gereği, yasa gereği gündüzde tutulduğundan dolayı orada değildi.

7 temsilcimiz var. Bunlardan baştemsilci bir saat geç girer, bir saat erken çıkar. Diğer temsili arkadaşlarımız da yarım saat geç girer, işçiden sonra girer, yarım saat erken çıkar, iş yerindeki sorunları şubesine ulaştırmak için. Yasal hakkıdır arkadaşın, böyle bir uygulamayla çalışıyoruz. Yani temsilcilerimiz bizzat iş yerlerinde, üretimin olduğu en son noktada ve işçilerimizin bulunduğu her ortamda görevlerini yerine getirmeye çalışıyorlar.

Şimdi bununla beraber “Nezaretçiler ocağa geç mi iniyorlar?” sorusu vardı. Az önce soruyu soran Milletvekili... Mühendis “Nezaretçiler normalde kırk beş dakika sonra inmesi gerekiyor.” demiş. Mühendis yanlış biliyor, mühendis arkadaşım olayı yanlış biliyor. Nezaretçi işçiyle beraber yer altına inmek zorundadır. Kırk beş dakika sonra değil, işçiyle beraber inecek, işçiyle beraber oradaki ölçümü yapacak, gerekli güvenlik önlemlerini alacak. Mühendis arkadaşımız yanlış biliyor, yanlış söylüyor. Dolayısıyla bizim sendika olarak “Nezaretçilerimiz ocağa inmesin, geç girsin.” gibi bir talebimiz olamaz. O da benim üyem, orada çalışan da benim üyem; nezaretçi benim üyem ama çalışan da üyem. Dolayısıyla benim “O ocağa inmesin, geç girsin.” diye bir baskım söz konusu değil, olamaz da böyle bir şeyi de kabul etmiyoruz. Kaldı ki vefat eden işçi arkadaşlarımızın isimleri ve unvanları incelendiğinde, içlerinde 2 nezaretçi arkadaşımızın şehit olduğu görülecektir. Şimdi, o arkadaşlarımızı böyle bir töhmetin altına sokmaya hiç kimsenin hakkı yok. Arkadaşlarımız zamanında görev yerlerine gitmişlerdir. Bir başkası girmemiştir ama o onu bağlar. Orada hayatını veren arkadaşım da nezaretçi, postabaşı, ustabaşı ama o görevinin başında can verdi yani. Bunu da kayıtlara bakarak görebilirsiniz. Bu soruyu da cevaplamış olalım.

“Sanatı dışında çalıştırılan işçiler var.” Evet, işçi açıklarından dolayı özellikle 2010 yılından sonra... Bizim, biliyorsunuz, 2006 ile 2009’da işe alınan arkadaşlarımız gruplu olarak işe alınmıştı yani iki ay çalışıp bir ay yatıyorlardı veya bir ay çalışıp bir ay yatıyorlardı. 2014’ten sonra bu grup olayı kalktı. Dolayısıyla gruplu arkadaşlar grup hâlinde çalışırken köye gitmesi gereken ayda, işçi arkadaşımızı geçici sanat değişimiyle yasal olarak yan iş kolunda çalıştırabiliyordu işveren. 2015’ten sonra bu grup olayı kalktığı için, daimi çalışan işçiler bütün işçilerden... Yan servislerdeki işçi ihtiyaçlarını, geçici sanat değişimi yaparak, yasalara uygun şekilde, sözleşmeyle 4857 sayılı İş Kanunu’na uygun şekilde işçi arkadaşlarımızı çalıştırıyor, evet ama yan işlerde işçi olmadığı için bunu yapıyor. Çünkü üretimde işçi çekebiliyor geriye, daha önce giren işçiyi, 2006 yılında giren işçiyi, 2009 yılında giren işçiyi yan işe çekip orada çalıştırabiliyor onun enerjisi azaldığı için. Bunu yasaya uygun yapıyor.

Genelde arında ölenler acemi işçilerdi, yeni işçilerdi, 2019 muameleli işçi arkadaşlardı. İşe alınan arkadaşlarımıza eğitimleri veriliyor ve tecrübeli ustaların yanında ustalık yapabileceğine inanılan işçi arkadaşlar usta olarak arınlarda tertip ediliyor. Dolayısıyla bu, iş yerinin zaten normal işleyişi. Ancak kendi sanatı dışında, geçici sanatta işçilerin çalıştırılmasının sebebi yer altındaki işçi açıkları. Yani bu konunun ana teması, aslında, nereye gidersen git, bir şekilde işçi açıklığına geliyor. “Acilen iş yerindeki işçi açıkları giderilmelidir.” diye biz avaz avaz bunun için bağıryoruz

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ne kadar işçi alınmalı?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, bugün en az 5 bin işçi alınmalı. Eğer mevcudu korumaya çalışırsak, kimse emekli olmazsa 3.500 kişiyle devam edebiliriz. Sizin bahsettiğiniz, en az 4 bin işçi gerekiyor dediğim madde, oradaki unsur yani hiç çalışma yapmasak, ocakları ayakta tutmak için, ana yolları ayakta tutmak için 4 bin kişi lazım. Bizim çalışan sayımız zaten 7 bin. 7 binin 4 bini bunu ayakta tutmaya gidiyor zaten. Bunun dışında bizim 5 bin işçi almamız lazım. Norm kadromuz 14 bin ama en azından 5 bin işçi almamız lazım bizim. Bunu defaatle bunun için dile getiriyoruz. İş güvenliğimiz tehlikede bu yüzden, sanatı dışında çalıştırılan işçilerin sebebi bu. Yani birçok maddenin sonucu işçi açıklığına gidiyor zaten yani.

“Sensörlerin başında, gaz izleme cihazlarının başında 1 kişi varmış.” sorusu bizim dışımızda, teknik personele sorulacak, gerekli yetkililer sorulacak bir unsur çünkü orada çalışan arkadaşlar memur ve ondan bizim bilgimiz olmaz yani orada o anda kaç kişi varsa onu bilemeyiz

“Hastanede yatan işçilerin maaşlarında eksiklik varmış.” diye bir soru geldi. Hastanede yatan arkadaşlarımız iş kazası yaşayan arkadaşlardır. Dolayısıyla sözleşmemiz gereği SGK’den istirahat paralarını aldıklarında, gelirlerinde herhangi bir kayıp var ise bu aldıkları dekontları işverene ibraz etmeleri hâlinde eksiklikleri işverence ödenecektir. Sözleşme maddemiz budur, bunu gerektirir. Şu anda arkadaşlar henüz daha istirahat parası alamadıkları için, arkadaşlarımız istirahat paralarını aldıklarında aradaki eksiklik işverence mahsup edilecektir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Peki, bunun dışında mevcutta izinli olan madenciler çalışmadıkları için... Ne diyorsunuz...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Ücretli izne, yıllık izne çıkarılan arkadaşlarımızın ücretlerinden vergi kesildiği için maaş kayıpları vardır. Az önce söyledim, onların idari izinli sayılması gerekiyor aynen pandemide olduğu gibi. Mücbir sebeplerden dolayı, ellerinde olmayan nedenlerden dolayı işverence izne çıkarıldıkları için idari izinli sayılıp ve hakedişlerinin hepsinin ödenmesini talep ediyoruz diye söylemiştim, tekrar ediyorum onu da

“Burada yetkili başka sendika var mı?” diye bir soru geldi. Bu Türkiye Taşkömürü Kurumunda olan Maden Tetkik ve Arama Kurumunda Genel Maden İşçileri Sendikası yetkilidir, bizim dışımızda yetkili sendika yoktur.

“İşçi alım metodu nasıl olmalı?” dedi Milletvekilimiz Deniz Bey. İşçi alım metodu daha önceki yıllarda mülakat usulüyle oluyordu yani madencilğe bünyesel olarak veya orada yapılan imtihan usulüyle, madencilğe elverişli olmadığına inanılan arkadaşlarımız eleniyordu mülakatta, daha sonra kuraya giriyorlardı. Ben kurayla işe alımın son derece adaletli olduğunu ve iyi olduğunu düşünüyorum. Ancak bunun önünde veya sonunda bir mülakat yapılırsa, bünyesel olarak veya bence olarak madencilğe elverişli olan arkadaşlar seçilirse daha isabetli bir alım olur. Bunun bir dahaki adımlarda gündeme gelmesini talep ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Mülakatta neye bakılıyor?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Mülakatta arkadaşın boyuna, posuna, kilosuna, fiziksel yapısına, kürek tutuşuna, balta tutuşuna... Yani hayatta hiç kürek görmemiş, balta görmemiş, sadece konfeksiyonda veya berberde çalışmış arkadaşın o kürek tutmaya elverişli olup olmadığı orada görülüyor. Bu tür seçimler olsun diye talep ediyoruz.

Bu tür arkadaşlarımız mülakat yapılmadan işe alımı olduğu takdirde son alınan işçilerden bayağı bir kısmı, neredeyse yüzde 10'u işi bıraktı çünkü arkadaşın kendisi madencilğe elverişli olmadığı için; köyde büyümemiş, şehirde büyümüş dolayısıyla hiç madencilikle veya kazma kürekle bir alakası olmamış, işi bırakıyor. O yüzden mülakat faydalı olur, onu tekrar edelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bir de ayrılması gereken kontenjanlar Zonguldak iline, ilçelere madencilik kültürünü taşıyan köylere...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, daha önce köylere yayılıyordu. Bu, son alımlarda alelacele olduğu için köyler yayılmadı. Dedğiniz gibi, köylere yayılırsa... Yani yeter ki alım olsun efendim. Biz onun o zamanki şartlarda nasıl olması gerektiğini, hep beraber bir araya geliriz, hâllerimiz ama bizim canımızı yakan... Bakın, Amasra'daki, gözüne bakarak o açıklamayı yaptığım o işçi arkadaşlar bana içleri kanayarak, gözleri dolu dolu şu soruyu soruyorlar: "Sayın Başkanım, müessese kapatılacaktı. Bilginiz var mı? Haberiniz var mı?" Ben buradan şunu söylemek istiyorum: Yani o müessese kapatılmamalı, o müessese yaşatılmalı, inadına yaşatılmalı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kapatırmayız Başkanım.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Çünkü orada üretim yapmayan özel sektörler pınlını pırtısını toplayıp gittiler. Nitekim Armutçuk'ta gittiler bilirsiniz. Armutçuk'ta "Dükkânı kapatıyorum." dedi. Devletin yaptığı hazırlıklarda üretim yaptı parayı kazandı. Hazırlık ve yatırım yapma yasağı gelince çamura yattı, pınlını, pırtısını topladı, Hattat Efendi gitti İstanbul'a. Aynı şey Amasra'da da olacaktır. Termik santrali açmadığı takdirde Hattat Holding Amasra'dan pınlını pırtısını toplayacak ve devlete ödediği teminatı da alacak, aynı Armutçuk'ta olduğu gibi Amasra'yı terk edecek. Biz yine orada olacağız oranın insanı olarak, o bölgenin insanı olarak yine arada olacağız; içimiz kanasa da şehitlerimiz olsa da inadına üretim yapmaya devam edeceğiz. Bunu defaultle söylüyorum, birileri kızsada da söylüyorum, yine söyleyeceğim, yine söyleyeceğim. İçimiz yana yana atalarımızın yaptığı gibi biz de o bölgede üretim yapmaya devam edeceğiz; bu böyle bilinsin.

Teşekkür ediyorum efendim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Aynen katılıyoruz ve destekliyoruz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Arkadaşlar, yalnız, milletvekillerimiz soru sorarken siz lütfen sözlerini kesmeyin.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Lütfen, ben böyle bir şey yapmam zaten.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Siz yapmayın yani milletvekillerimiz... Siz yapmayın.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, biz yapmıyoruz da siz birbirinize yapıyorsunuz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şöyle, siz yapmayın.

Şimdi, biz sırayla soru soracağız. Tekrar bunları not alın, tekrar sözü size vereceğiz milletvekillerimizden sonra.

Şimdi Muhammet Balta Vekilimizden başlıyoruz.

Buyurun.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Sayın Mutlu, siz, belirli zamanlarda, işçi sağlığı ve iş güvenliğiyle ilgili kendi içinizde yetişen teknik elemanlarla da değerlendirmeler yapıp temenni kararlarınızı yetkililere sunduğunuzu ifade ettiniz. Özellikle orada da işçi sağlığı ve iş güvenliğiyle ilgili veya metan deşarjıyla alakalı eksikler olduğundan bahsettiniz.

Şimdi, siz yer altında çalışmış olan birisi olarak burada delme, patlatma konusunda eksikler gördünüz mü? Birincisi bu. İki, siz şu ana kadar gecikmeli patlatma yapıldığına şahit oldunuz mu? Üçüncüsü, özellikle barutçuların delme, patlatma yaparken, zaman açısından, patlatma emrini aldıktan sonra, patlatmayı yaptıktan sonra alana, aynaya veya patlatma yapılan yere -ana nakliyat galerisi de olabilir- yarım saat sonra ulaşması lazım, oraya gidip yarım saat sonra denetlemesi lazım gaz ölçümlerini, kavlak var mı yok mu, tavan kontrolünü, tahkimat kontrolünü yaptıktan sonra, bütün güvenlik önlemleri alındıktan sonra işçiyi buraya çağırır, işçileri çağırır çalışan işçileri. Sizin şu ana kadar tespitlerinizde bu barutçuların, yaptığı bu işlerde, bu zamana uyduklarını veya uymadıklarını gördünüz mü? Diğer taraftan da burada, bu ocaklarda patlamamış deliklerin bu zamana uymadan tekrar patlatıldığının hiç örnekleri var mı? Şahit oldunuz mu? Evet, bunları sormak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, teşekkür ediyoruz Başkanım.

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ünal Bey’e mi söz vereyim, size mi söz vereyim?

KANİ BEKO (İzmir) – Ben alayım, ondan sonra Ünal Bey toparlasın.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Öyle mi? Peki, Kani Bey, önceliği size veriyoruz o zaman.

Buyurun lütfen.

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, Amasra Taşkömüründe Hattat’la ilgili çok ifade kullandınız. Ben de o konuyla ilgili kısaca bir soru sormak istiyorum.

Şimdi, Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi Türkiye Taşkömürü Kurumuna bağlı bir işletme. 1800’lü yıllardan bu yana taş kömürü üretimi yapılan bölgede Amasra A havzası Türkiye Taşkömürü tarafından işletilmektedirken, havzanın yüzde 97’lik bölümü Hattat Holdinge ihaleyle verilmiş; yüzde 97, size kalan yüzde 3.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Kaç yılında?

KANİ BEKO (İzmir) – 1800 yıllarından bu yana.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Hayır, Hattat’a ne zaman verilmiş?

KANİ BEKO (İzmir) – Anlatıyorum.

Hattat Holdinge ihaleyle verilmiştir. Hattat Holding 2005 yılında ihaleye girmiş, üretime hazırlık süreci birden fazla kez uzatılmış ve nihai olarak, mahkeme kararıyla, üretime 2019 yılında başlanmak üzere hazırlık aşaması uzatılmıştır. Fakat Hattat, bölgede termik santral kurmak için -sizin de belirttiğiniz gibi- bir türlü, başta Bartın Platformu, bölge halkını aşamamış ve ÇED düzenlemelerini aşamadığı için... Liman da kurmak isteyen Hattat, son olarak kazanın yaşadığı ocağın eksi 400 ve üzeri rezervin ihalesini de almış fakat mahkeme süreci hâlâ devam ediyor. Şimdi, burada benim anladığım bir şey var, Hattatın arkasında bir siyasi iktidar var, bir devlet var ve dolayısıyla siz, sendika olarak, işçiler olarak ve Amasra halkı olarak yüzde 3’te sıkışıp kalmıştınız; zaten bunları sen de ifade ettin, bu bir. Şimdi, bununla beraber ben şunu söylemek istiyorum: Şimdi, biz, Türkiye Büyük Millet Meclisinde Bartın Amasra maden cinayetlerinin araştırılması, aydınlığa kavuşturulması için kurulan

bir Komisyonuz. Bu Komisyonun kuruluş gerekçesi, bugüne kadar madenlerde ve Amasra’da yaşanan iş cinayetlerinin nedenlerini ve niçinlerini soruşturmak, bundan sonra madenlerde iş cinayetlerinin yaşanmaması için Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir kanun çıkarmak yani maden kanunu çıkarmak; görevimiz bu. Şimdi, ben, sizi çok dikkatli bir şekilde dinledim, sürekli, sensörlerle ilgili, üretimle ilgili, işçi eksikliğiyle ilgili, havalandırmayla ilgili, vardiya ile ilgili yani işçilerin ekonomik, demokratik, siyasi, sosyal haklarıyla ilgili yaptığımız bütün konuşmaların hemen arkasından yöneticilere konuyla ilgili bilgi verdiğiniz ve talep ettiğinizi söylediniz. Şimdi, ben de diyorum ki: Bartın Amasra’da 42 işçinin yaşamını yitirdiği taş kömürü ocağının bağlı olduğu Türkiye Taşkömürü Kurumunun Genel Müdürü Kazım Eroğlu, 2013’te Kozlu’da 8 işçinin öldüğü maden kazası davasında ceza almış. Eroğlu o kaza sonrası iş cinayetinin baş sorumlusu olarak yargılanmış, dava sürerken 2017’de Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğüne vekaleten, 2018 yılında asli olarak atanmış. 2019 yılında, Kozlu davasında suçlanan Eroğlu’na verilen üç yıl dört ay hapis cezası para cezasına çevrilmiş. Şimdi, geçmişte sicili bozuk yöneticilerin, bugün de Bartın Amasra madenlerinde 42 işçinin yaşamını yitirdiği taş kömürü madenlerinde yöneticilik yaptığı ortaya çıktı. Bu arkadaşlarımızın demek ki liyakati yok ama hâlâ yöneticilik yapıyor, bu bir. Şimdi, siz, bu yöneticilerden önümüzdeki dönemde madenlerde sağlıklı, sağlam bir iş, işçi sağlığı, iş güvenliği kurulacağına inanıyor musunuz? Biraz evvel de söyledim, siz, yüzde 3’e sıkışmışsınız yani madencileri, madenleri ve Türkiye’yi Hattat dediğimiz bu şirketlerden kurtarabilmek için sizin nelere ihtiyacınız var? Ki bizim de eğer bir katkımız olacaksa, tabii ki katkı sunacağız. Şimdi, bir başka yönetici, kırk üç yıldır görevli olan müdür yardımcısı, iş hayatı boyunca yer altına hiç girmediklerini beyan etmiş. Şimdi, benzeri birçok konu ihmaller zincirini oluşturmuş ve baktığımızda, kırk üç yıl TTK’dan maaş almış fakat iç madenlere inmemiş bir kişinin orada yöneticilik yapması sence doğru mudur?

Önemli konulardan bir tanesini söyleyerek sözlerimi toparlıyorum. Şimdi, Bartın Amasra madenleri -bunu sordum, bir daha soruyorum, bu çok önemli bir şey- metan drenajı konusu. “Türkiye Taşkömürü Kurumuna bağlı ocaklarda metan gazı drenajı uygulanması yapılmamaktadır. Bu durum, yaşanan kazanın yetersiz ve etkisiz havalandırmayla birlikte temel nedenlerinden biri. Metan drenajı uygulaması hayata geçirilmiş olsaydı meydana gelen kaza olayı önlenebilirdi.” Tam 7 uzmanın ve bilirkişinin raporları böyle. Bu konuyla ilgili sizin görüş ve düşüncelerinizi merak ediyorum.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Demirtaş Milletvekilimize sözü veriyorum, buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Aydın Vekilimize verebilir miyiz önce?

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Peki, Sayın Demirtaş bugün hep centilmenlik yapıyor.

Evet, Sayın Özer’e sözü veriyorum.

Buyurun Sayın Özer.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Uslu’nun, ilk başta konuştuğumuz gibi, o videodaki konuşmayı, basında çıkan haberleri biraz savunma işi var. Ben işin şu tarafına bakıyorum: Bak, ben o videoyu izledim, ben maden mühendisiyim onu baştan bir söyleyeyim size. Ben, Eskişehir maden mezunuyum. Sayın Muhammet Balta ile biz, herhâlde Mecliste 2 tane maden mühendisiyiz.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – 3.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Şimdi, şunu söylemeye çalışıyorum: Bakın, sizin yaptığınız o konuşma bir sendikacıya hiç yakışmayan, sanki bir işveren gibi yapılan bir konuşma. Şimdi, bunu savunuyorsunuz, bence hiç savunmayın. Şimdi, bu tür konuşmalarda: “Ölsek de kalsak da bu işletmeler çalışacak.” dersiniz ölümleri meşrulaştırırsınız. Yani Soma’yı meşrulaştırırsınız, Ermenek’i meşrulaştırırsınız ve Amasra’yı meşrulaştırırsınız; o zaman ölümlerin önemi kalmaz. Ölümlerin öneminin kalmadığı bir ortamda da siyasetçinin yapacağı fazla bir şey olmaz. Sizin burada az önceki savunmanızı dinledik, ben dikkatle dinledim, hakikaten çok güzel, yaptıklarınızı anlatıyorsunuz. Bu konuda açık bırakmadığınızı, sendika olarak üzerinize düşenin fazlasını dahi yapmaya çalıştığınızı anlatıyorsunuz. Orada isim vere vere, kimlerin bu işlere girdiğini, hangi yollarla girdiğini, niye üretim yapmadıklarını, niyetlerinin ne olduğunu anlatıyorsunuz; bunların hepsi kabul ama “Biz, ölsek de kalsak da bu üretimi yapacağız.” dediğiniz anda ölümleri meşrulaştırıyorsunuz; bu bir.

İki, bence öyle yapmayın, gereken vazifenizi yapın, sendika olarak gereken uyarılarınızı yapın, bunu basınla paylaşın. İşçi örgütlenmeniz var elinizde, onları greve çıkarın, iş durdurma kararı verdirin, birilerini uyarın, güvenlik alınsın, işçi ve işçi güvenliği sağlansın, ondan sonra da zaten orada bir kaza olmayacağı için üretim de adam gibi yerine gelir. Yahu Çinlileri işte anlatıyorlar, TKİ anlatıyor, Çin’de 700’lerden sıfıra düşmüş maden kazaları, özellikle bu kömür, yer altı kazaları. Bizim bunu bilmemiz lazım, bunu bulmamız lazım, ne eksiklerimiz var buna bakmamız lazım, biz siyaset kurumu olarak kendimizi de sorumlu tutmamız lazım. Demek ki biz, caydırıcı cezalar uygulatabırız, öyle yasalar çıkarmamışız. Geçen gün arkadaşlar anlatıyor: 7 bin lira ceza kesmişler bir işletmeye. 7 bin lira ceza ile milyonlarca lira günlük kapasitesi olan bir işletmeyi durduramazsınız. Yani burada bu işlerin durdurulması konusunda siyasete de, siyasi kuruma da rol düşüyor, sendikalara da rol düşüyor, herkese rol düşüyor burada. Herkes bir araya gelecek, bir ortak akılla bu işin içinden çıkma şansımız olacak, yoksa bu ölümleri çok konuşuruz biz. Bizim vekilliklerimiz biter, sizin sendika başkanlığınız biter, genel başkan yardımcılığınız biter, sizden sonraki nesil de bu masalar etrafında toplanır her gün, her kazadan sonra aynı konuları bir daha konuşur. Derdimiz burada birbirimizi suçlamak değil, birbirimizi aklamak da değil ama hakikaten burada hata neredeyse onu bulmak ve o hatanın bir daha yapılmamasını sağlamak; derdimiz bu olmalı. Onun için o yaptığınız konuşmayı unutun, çok yanlış bir konuşma.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Evet, Sayın Demirtaş, sıranızı başkasına verecek misiniz, siz mi kullanacaksınız?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yok, artık ben konuşayım.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – O zaman buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Benim az önce sorduğum soruların önemli bir bölümü cevaplandı ama 3 soruma yanıt alamadım, onunla ilgili o sorularımı tekrarlamak istiyorum.

Birincisi, Türkiye Taşkömürü Kurumunda, biliyorsunuz, son on iki yılda bu üçüncü büyük maden kazası; 2010’da Karadon’da yaşandı, 2013’te Kozlu’da yaşandı ve bununla ilgili en son da işte Amasra’da yaşandı. Şimdi, Amasra’yla ilgili, İş Sağlığı ve Güvenliği Kuruluna veya daha farklı, kurumun değişik birimlerine de yönetim kadrolarına da bazı iş sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerinin alınması yönünde sizin uyarılarınız olmuş. 2017’de dediniz galiba ve 2022 yılında da böyle bir uyarınız olmuş. Ben o soruyu sorduğum zaman siz dışarı çıkmıştınız da duydum ama tekrarlıyorum şimdi, Türkiye Taşkömürü Kurumunun Amasra müessesesinin dışında 4 müessesesi daha var; Kandilli var, Kozlu var, Karadon var ve Üzülmüş var. Şimdi, bu diğer 4 müessesede de iş sağlığı ve iş güvenliğini

zafiyete uğratacak birtakım eksiklikler tespit ettiniz mi sendika olarak? Eğer tespit ettiyseniz ne gibi eksiklikler var? Çünkü yani 3 müessesede olmuş büyük maden, belki diğerlerinde de olabilir yani olmasın diye uğraşıyoruz zaten, amacımız o. Var mı bu yönde? Varsa uyarılarınız, eksikler, noksanlıklar bunu Komisyonumuza hem açıklamanızı hem de ilgili evrakları sunmanızı rica edeceğim.

Bu soruyla bağlantılı olarak da Üzülmez müessesesinin havalandırma sistemi yenilenmemiş, kurum yetkilileri daha önce bunu ifade etmişlerdi. 3 müessese yenilenmiş ama Üzülmez yenilenmemiş, bununla ilgili süreci takip ediyor musunuz? Üzülmez müessesesinin havalandırma sisteminin yenilenmesiyle ilgili süreç ne durumda, bilginiz var mı? Bununla ilgili bir takip süreciniz var mı?

Bir başka sorum: Kazanın oluş sebeplerinden biri bilirkişi raporunda havalandırma sistemi olarak öngörülüyordu; bu havalandırma sistemiyle ilgili sizin görüş ve düşünceleri nedir? Yani kazanın oluşuna etki yapmış mıdır size göre, sendikanıza göre ve hatta kazanın oluşumuyla ilgili bir heyet oluşturduunuz mu? Kazanın sebeplerini sendika da araştırıyor mu? Bu yönde bir çalışmanız var mı?

Bir başka sorum: Yönetimin en yukarisından, genel müdürden teknik nezaretçisine kadar bir yönetim zafiyeti olduğunu düşünüyor musunuz Kurumda? Böyle bir kanaatiniz var mı, yok mu?

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Sayın Kenanoğlu, buyurun.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Şimdi, burada 42 kişi yaşamını yitirdi ama sunumları dinlediğimiz zaman herkes kendisini çok masum ilan ediyor. Hani bunu sizin şahsınızla ilgili ya da kurumunuzla ilgili söylemiyorum. Bundan önceki sunumları da dinledik, Barutçu’yu suçladılar, bundan bilginiz olsun yani. Yani orada yaşamını yitirenler bu kazanın sorumlusu olarak ima edildi burada. Yani sizden önceki, geçtiğimiz haftalardaki sunumlarda falan “havalandırma” diyenler oldu, “havalandırma” diyenlere kurum “Yok, asla, katiyen böyle bir şey değil.” falan dedi. Yani neredeyse yaşamını yitirenlerin bu işin sorumlusu olduğu bir noktaya evrildi yani Komisyondaki görüşmeler; bilginiz olsun diye söylüyorum bunu Sayın Sendika Başkan Yardımcısı. Biz, burada, bir daha bunların olmaması için bu çalışma yürütüyoruz. Dolayısıyla çok canınızı yakan sorular soracağız, canınızı yakan sözler de söyleyeceğiz ki hakikaten orada emeği için mücadele eden, ailesi, çocuk çocuğu için mücadele eden insanların canı bir daha yanmasın diye. Şu bir gerçek, herkes bunu kabul ediyor, siz de söylediniz yani: Sonuçta, bütün bu yaşananların hepsi önlenabilir durumda dolayısıyla bu bir kaza değil arkadaşlar; bunun altını defaatle çiziyoruz yani böyle bir kaza mağaza falan tabirini de kabul etmiyoruz. Önlenabilir ise dünyada bunun örnekleri, önlenebilirliği üzerinde örnekleri de var ise bu bir katliamdır, cinayettir, faciadır ve bunun sorumlusunun bulunması gerekiyor. Bunun sorumlusunun bulunması gerekiyor ki bir daha bunlar olmasın.

Şimdi, eğitimden bahsediyorsunuz. Yani bütün gelen kurumların hepsi çok iyi eğitim verdiklerini, her türlü prosedürü uyguladıklarını falan söyledi. Şimdi siz de dediniz ki: “Ya, zaten eğitim almamışsa orada imzası yoktur.” diye. Bakın, imzayla ilgili ben size bir şey söyleyeyim; biz bu toplantıya girdik değil mi? Bize bir imza attırıldı Komisyon üyeleri olarak yani biz imzayı atmazsak burada yok yazılıyor yani bugünkü Meclis faaliyetine katılmamış yazılıyor. İmzayı attık, bak, sıralar bomboş, görüyorsun değil mi? Yani sonuçta imzayı atıyorsun, çekiyorsun, gidiyorsun, bitti, buradasın yani ama burada değil, yok; arkadaşlarımız şu veya bu sebepten dolayı gitmişler ama burada yoklar. Dolayısıyla mesele imza üzerine... Yani şöyle bir savunma mekanizması içerisinde olmalıyım: “Ya burada işte, eğitim almışsa imzası vardır, imzası yoksa eğitim almamıştır.” Şimdi, burada işçinin beyanı var. Bakın bu nedir? Cumhuriyet Başsavcılığına verilen ifade tutanaklarını da söylüyor, diyor ki: “Burada çalışanların birçoğu yeni işçi. Dolayısıyla iş güvenliği kursu verildi ama eğitimler teorikte kalıyordu yani pratikte

bir işleme tabi değildik.” Şimdi, geçen gün, 12 Kasım’da İçişleri Bakanlığı Türkiye’de bir afet tatbikatı yaptı depreme karşı. SMS’ler geldi, herkes işte kameraları koydu böyle, kafasını eğdi, bilmem ne. Ama bu gece bir deprem oldu, bütün arkadaşlar diyor ki: “Ne yapacağımızı şaşırdık.” Yani Ankara’da da hissettik, burada biz, ben depreme uyandım açıkçası yani gece, sese uyandım. Herkes ne yapacağını şaşırdı, acaba ne yapacaktık? Yani mesele öyle “Ben tatbikat yaptım, ondan sonra SMS gönderdim, bütün telefonlara alarm gönderdim...” Ya bu, şovla olacak iş değil. O anda bunu sağlayabilmeniz için, bu eğitimlerin belirli sürelerle sürekli yapılması lazım yani bir refleks kazandırılması lazım, davranış kazanılması gerekiyor, Bizim şu anda bilinçaltımızda ezberlememiz gerekiyor. Şu anda bir deprem olsa ne yapacağız örneğin biz? Bunu bilinçaltında ezberlemek gerekiyor. Yani böyle “Bir SMS attım, hadi telefonlara alarm gönderdim, ondan sonra...” Bu değil yani, bu bir şov yani. Şimdi, burada işçiler diyor ki: “Uygulamalı eğitim olsaydı bunlar olmayabilirdi.” Bu, savcılığa verdikleri ifade yani. “Tecrübesiz ve yeni başlayan işçilere çok daha kapsamlı eğitim verilmeliydi. Yani, belki bunlar olsaydı bu ölümler olmayabilirdi.” Diyor. Şimdi, siz diyorsunuz ki: “İmzası yoksa zaten eğitim almamıştır.” Ya, bu işlerin bizim ülkemizde böyle uygulanmadığını hepimiz biliyoruz yani birbirimizi kandırmaya da birbirimizi ikna etmeye de ihtiyaç yok arkadaşlar. Mesele, bu insanların yaşamını yitirmesini engelleyecek tedbirleri nasıl alacağız, kusur nerede var; bunu engellemeye yönelik davranmamız gerekiyor. O nedenle bu eğitim meselesi konusundaki eksikleri gördük. Şimdi, havalandırma diyoruz ya “Kesinlikle, katiyetle havalandırmada hiçbir sorun yoktur.” TTK burada acayip derecede savunuyor. Yani ne çıkacak, ben açıkçası merak ediyorum.

Bir de şunu sormak istiyorum size, cevap vermediniz, başka yetkili maden sendikası var mı burada diye.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Söyledik, siz kaçırdınız herhâlde.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Peki, Soma’da yetkili miydiniz siz?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Değildik.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – “Değildiniz.” Peki, bu güzel çünkü Soma’da yetkili bir maden sendikası eğer hâlâ madencilikten, sendikacılıktan bahsediyorsa vallahi hiç boşuna uğraşmasın yani kendini feshetsin, çeksin, gitsin. Yani bu Soma’da yaşananlardan sonra eğer hâlâ konuşuyorsa; anlaşılan var demek ki burada, konuşacaklar onlar da görüşeceğiz onlarla. Şimdi, Soma’da yaşananların takibati yapılmamışsa, orada sorumlular cezalandırılmamışsa ve hâlâ burada sendikacı olarak oturuyorlarsa pes doğrusu, başka bir şey söylemiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bahsetmiş olduğunuz demokratik kitle örgütlerinin, meslek örgütlerinin yaptırım gücü, hani bir kanun gücü yok ama Anayasa’dan, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nden, uluslararası sözleşmelerden aldığı haklar vardır. Bu haklar da demokratik haklarını kullanmadır. Şimdi, ben size soruyorum, diyorum ki: Yani sendikanız hangi tür eylem, etkinlik... Şunlardan bahsetti. Siz, 93’lerdeki yürüyüşten bahsediyorsunuz. Ya, vallahi AKP kurulurken de “Yasaklara, yolsuzluklara, bilmem şunlara, bunlara bütün karşıyız.” diyerek kuruldu, halktan da bu şekilde oy aldı ve geldiğimizde en büyük yasakçı iktidar oldu şu anda. Yani dolayısıyla 1990’larda yapılan eylemler sizi kurtarmaz. O 1990’larda olmuş, yapanlar doğru yapmış, iyi de yapmışlar, mutlaka ki Türkiye demokrasisine ve işçi mücadelesine katkıları olmuştur; buradan onlara sığınmak şey değil dolayısıyla bunlara bakmak gerekiyor. Hani ben bilmiyorum, dedim yani, ben sendikacı değilim, bilmiyorum; siz, sarı sendika mısınız, kırmızı sendika mısınız, yeşil sendikası mısınız, hangisisiniz, hangi renge aitsiniz bilemem ama netice itibarıyla hanginiz, neredeyseniz fark etmez, sonuçta, orada çalışan insanlar, -sizin bahsettiğiniz

gibi- sizin arkadaşlarınız, birlikte mücadele ettiğiniz, birlikte yemek yediğiniz, çay içtiğiniz, yoldaşlık ettiğiniz arkadaşlarınız ve bu insanların ölümü ihmal sonucudur arkadaşlar; bunun altını çizelim ve dolayısıyla bu iş “kaza” “kader” “fitrat” ondan sonra “Vatan, millet, Sakarya.” bilmem ne meselesiyle kapatılacak, örtbas edilecek bir mesele değildir. Soma’yı örtbas ettiler, bunun örtbas edilmesine de müsaade edersek bunun devamı gelecektir ve bu konuda en çok karşı çıkması gereken sizlersiniz; bunu tekrar hatırlatıyor, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Evet, biz de teşekkür ediyoruz.

Sayın Bankoğlu...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Evet, iki tane soruyu hatırlatacağım, bu Sayın Atmaca’yla ilgili cevap vermediyseniz eğer. “Sadece oturup maaş alıyorum.” diye ifadeleri vardı Sayın Atmaca’nın, sendikaya bu konuyla ilgili bir bilgi geldi mi yani sizin bu konuyla ilgili yetkililere ayrıca bir şikâyetiniz oldu mu? Soruyu hatırlatayım.

Bir de ek bir sorum vardı, onu sormayı atlamışım. Bir haber çıktı, iddia, bu Amasra’daki müessesede çalışan işçilerin sigortalarıyla ilgili. Sigortaları nereden yapılıyordu? Acaba var olan sigortalar hangi sigorta şirketi tarafından yapılıyordu? Sanırım Cumhuriyet gazetesinin de bir haberi bu. İşte, kazadan önce bu şirketin gelip baktığı ancak koşulların uygun olmadığı, sigorta yapabilmek için kırk beş gün süre verdiğiyle ilgili bir haberi vardı, sigortayı yenilemeyebileceklerini iddia ediyor. Bu konuyla ilgili bir bilginiz var mı? Sigortaları ayrıca sendika denetliyor mu? Bu konudaki prosedür nedir? Bir aydınlatırsanız iyi olur.

Bir de son olarak, bu patlamayla ilgili, neden oldu size göre, bir fikriniz var mı? Varsa da bunu kişisel fikriniz olarak paylaşır mısınız?

Ve iki not: Sayın Sendika Başkan Yardımcısının da söylediği gibi, bu izin meselesine bu Komisyonun bence bir el atması lazım. Hani, hep diyoruz ya siyasetüstü yani siz diyorsunuz: “İşte, bu Komisyonunda, biz neden oldu bu facia, araştırmak istiyoruz.” E, burada madencilere yapılan bir haksızlık var ve bunun tarafları da belli; bir tarafı sendika toplu iş sözleşmesinin, diğer tarafı TTK. TTK diyor ki: “Benimle bir ilgisi yok toplu iş sözleşmesi.” Sayın Sendika Başkan Yardımcısı diyor: “Biz yazı yazdık, biz talep ediyoruz madenci işçilerimiz idari izinli sayılınsınlar diye, TTK Genel Müdürlüğü bize dedi ki: ‘Bizim yetkimizi aşar.’” O zaman kimin yetkisinde? Eğer Bakanlığın yetkisindeyse ya da eğer iki tarafın bu konuda bir uzlaşısı varsa neden bu iş çözilemiyor? Biz, Komisyon olarak, bu konuda bir ön almalıyız yani bunu ben dile getirmeye, defalarca söylemeye razıyım, bunda hiçbir sorun yok ama siz ve biz birlikte bu işi çözmeliyiz. Yani iktidardaki milletvekili mevkidaşlarımızdan da ricam, bu konuyla ilgili iktidar kanadını lütfen hareketlendirin ve bu madenci kardeşlerimizin idari izinli sayılmasıyla ilgili adımların atılmasına önayak olun, önayak olun; siz yapın, bu sefer ben de size teşekkür edeyim ama siz yapın.

İkinci konu; Hattat’la ilgili mesele. Sayın Başkan Yardımcısı da söyledi. Değerli milletvekilleri, ya, yüzde 3’ü kaldı devlete, ya, yüzde 3’ü kaldı havzanın, yüzde 97’si Hattat’ta. Keşke Komisyon Başkanı Sayın Taner Yıldız burada olsaydı, onun Bakanlığı döneminde verildi. Geldi, iyi insan lafın üstüne gelirmiş.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Çok sağ olun.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sizin Bakanlığınız döneminde verildi Hattat’a bu araziler. Bakın, sendika da söyledi. Biz kömür çıkarmayan “Ben Kömürcü Mehmet Ağa değilim.” deyip termik santral kurma niyetiyle Amasra’ya gelen ama dediğini yapmayan, Amasra halkının, Bartın halkının ciddi direnişiyle karşılaşmış olan bu şirketin elinden bu sahaların alınması lazım, bu sahaların alınması lazım

ve bu Komisyonun da bunun artık farkında olması lazım. Yani ben Sayın Taner Yıldız'dan duymak isterim ki... Sanırım 2012'deydi, kendisi geldi, Hattat "Buradan çıkarılan ilk kömür efendim." diye Taner Yıldız Bey'e, Sayın Bakana o dönem sundular. Ya, ben yanlış mı biliyorum? 1800'lü yıllardan beri bizim havzamızda kömür çıkıyor, öyle değil mi Sayın Başkan? Yani o bölgeden çıkan ilk kömür o değil, belki Hattat'ın ilk çıkardığı kömür o olabilir ama ben size şunu da söyleyeyim: Size verilen o kömürden sonra oradan bir daha hiç kömür çıkmadı Sayın Taner Yıldız. Yani sanırım o kömür de Bakanlıkta duruyor, ben Enerji Bakanını ziyarete gittiğimde görmüştüm.

BAŞKAN TANER YILDIZ – O kömür 1 kilo civarında.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – O kömürden sonra bir daha hiç kömür çıkarılmadı. Yani ben sizden beklerim ki... Sayın Sendika Başkan Yardımcısı sendikanın bu konudaki fikrini söylüyor yani açıklamaları da var sendikanın. Buranın devlet eliyle işletilmesini talep ediyoruz yani bu konuda bu Komisyonun da bence sizin de bir söz söylemeye ihtiyacınız var. Yani şimdi, bu şirket üretime başlamadı, değil mi? TTK'ye, devlete kalan havza yüzde 3, bu şirketin üretim tesisleri ve lavvar için jeolojik etüdü yok. Bir başka şey, bu şirket farklı ortaklarla yatırım finansmanı sağlamaya çalışıyor ama ilk üç yılda üretime başlama taahhüdüyle alınan sahayı bir taraftan da genişletmeye devam ediyor ama üretime hâlâ başlamıyor. Daha kötüsü, çalışanlarının hakları, ücretleri ve sendikalı olmaları konusunda ciddi sıkıntılar var ve biz çalışanları işten çıkardığını biliyoruz; mahkemelikler, çalışanlar aylarca eylem yaptılar. Yani ülkenin kömür ihtiyacı, bölgenin istihdam ihtiyacı gözetilecekse eğer kiralama ilişkisi sonlandırılmak zorundadır. Ben Taner Yıldız'dan da bu adımı bekliyorum yani bizim taleplerimize bu noktada sizden destek bekliyorum Sayın Yıldız.

Stratejik ürün olan taş kömürünün öncelikle kamu eliyle işletilmesi sağlanmalıdır ve bu konuda iktidar da muhalefet de samimiye gerçekten iktidar adım atmalıdır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanın telefon konuşması bitince Komisyona devam edelim. Hayır, yanlışlıkla biraz daha yüksek sesle konuşursa Sayın Bakan stenograflar kayda girecek, uyarırsanız iyi olur.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Sayın Yavuzylmaz, buyurun.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Evet, şimdi, bu özellikle Zonguldak'taki taş kömürü havzasında taş kömürü madenciligi ve maden mühendisliğini de ilgilendiren boyutta nasıl bir geriye gidiş olduğunu ve vizyonunun da ne kadar daraldığını size bir örnekle aktarmak istiyorum.

Bu öğretim yılında Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesinin Maden Mühendisliği Bölümüne 12 öğrenci kayıt yaptırdı, sadece 12 öğrenci. Bakın, bu öğrencilerin 10'u Suriye, Mısır, Irak, Moğolistan olmak üzere yabancı uyruklu, 1'i ÖSS'yle, 1'i de dikey geçişle bölüme geçen 2 de Türk, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bulunuyor yani durumun vahameti bu. Bir dönem 60-70 maden mühendisi öğrencisi alan, bölgenin parlayan yıldızı Türkiye Taşkömürü Kurumuna girmek isteyen maden mühendisi adayları varken şu anda durum oldukça vasat yani bir gelecek göremiyorlar, bunun altını çizmek istiyorum. Tabii, son yirmi yılda bu gidişat, kendi kendine koşullar ve şartlar gelişmedi yani bu AK PARTİ'nin izlediği enerji politikası ve aynı zamanda istihdam politikasındaki hataların bir sonucu olarak geliyor. Yani Zonguldak'ta Maden Mühendisleri Odasının bulunduğu tarihî bina bir kahvehaneye dönüştürülmek isteniyor, örnek olarak; böyle bir durum, durum oldukça vasat.

Şimdi, biz biraz çözüm önerileri üzerinden de hareket edelim. Sayın Mutlu sorulara yanıt verirken şunu ifade etti, dedi ki: "Biz kendi mevzuatımıza göre Amasra'daki maden ocağında da gündüz vardiyasında iş yeri temsilcisi bulunduruyoruz, bulundurabiliyoruz."

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Baştemsilci, diğer temsilciler vardiyalarda.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ha, “Baştemsilci bulundurabiliyoruz.” diye. Evet, şimdi, baştemsilcinin ve iş yeri temsilcilerinin sayısı orada çalışan işçi sayısına mı bağlı? Evet. Bir müessesede birden fazla baştemsilci bulunabilir mi? Tek bir baştemsilci mi bulunuyor?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Ben isterseniz daha sonra cevap vereyim, siz sorun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tamam, oradan sinyal mi geldi acaba demin “Sus, sus”. diye.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Yok, gelmedi de gelecek birazdan o yüzden.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, peki.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ben sinyal vereceğim birazdan.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tamam. Hayır, telefonla konuştuğunuz için meşgulsünüz belki, kaçırmayın müdahale edeceğiniz yerleri...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ben, şimdi telefon konuşma metninin “tape”lerini çıkarırım, gönderirim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Çünkü zaten cevap hakkı doğdu size özellikle, onlara cevap vermenizi bekliyorum.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Ya, bilinçli olarak yapıyorsunuz...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şimdi, şöyle: Sendikanın yaptığı sendikal faaliyetlerin işçi alınmasıyla ilgili, teknik personel sayısının artırılmasıyla ilgili, eşit işe eşit ücretle ilgili... Yani TTK’nin yer üstü işçilerinin büyük bölümü, bir kısmı aynı atölyede çalışıyor, bir işçi belirli bir ücret alıyor, diğeri aynı işi yaptığı hâlde sırf işe girdiği tarih farklı olduğu için, orada dayatılan koşullar farklı olduğu için yarısı kadar ücret alıyor. Bu haksızlığın giderilmesiyle ilgili yapılan girişimlerde en önde biz mücadele ettik ve bunları biz AK PARTİ’ye anlatmaya, onları doğru karar almaya sevk etmeye çalıştık ama hep bir dirençle karşılaştık, hep yıllarca süren bir direnç. O nedenle, burada sendika yetkilisi işçi alınması gerekliliğini söylediğinde aynen katılıyorum ama şu cümlesine katılmıyorum ve yeterli bulmuyorum kesinlikle -işte, biraz da eleştirileri sendikanın üzerine çektiği kısım tam olarak burası aslında- o da şu: “Biz, işçi sayısının artırılmasıyla ilgili talepleri Sayın Cumhurbaşkanına aktardık, onlar da bizim fikrimize katıldılar...” Ki hiç de katılmış falan değil, ben bunu bir milletvekili olarak biliyorum, katılsalar tek imzayla bu işçi eksiğini giderebilirler. Hayır, elini kolunu tutan mı var? Sayın Cumhurbaşkanının elini kolunu tutan varsa söyleyin -Türkiye Cumhuriyeti’nin Cumhurbaşkanı- kim tutuyorsa o kolları, tutalım, bıraktıralım, işçi de alınsın. Sayın Bakana aktarılmış, Sayın Bakanda hiçbir faaliyet yok, hiçbir icraat yok. Tek icraat 2019 yılında, o da bizim de yoğun baskımızla, yoğun girişimlerimizle 1.500 işçi alındı. 1.500 işçinin alınması sürecine başvuru yapan toplam aday sayısı kaç? 35 bin. Böyle garip, acayip, uçuk süreçler yaşandı ve neticede 1.500 işçi alındıktan sonra da zaten binlerce işçi emekli oldu. Yani şu an itibarıyla, resmî verilere göre, 2023 sonu itibarıyla 1.935 işçi daha emekliliğe hak kazanmış olacak. Yani şöyle diyelim: İki-üç yıl içinde eğer Türkiye Taşkömürü Kurumuna zaten işçi alınmazsa fiilen sadece ocak açık tutulabilecek ve kömür üretimi yapılamayacak duruma gelecek. Yani bu dakikadan itibaren AK PARTİ’nin yapacağı bir işçi alımını ben alkışlayamayacağım zaten. Ya, iş bu noktaya gelmeden önce yapılması gerekiyor. 31 madenci yani şehit olan 42 madencinin 31’i en fazla dört yıllık tecrübeli. E, şimdi, ne bu? Bu istihdam

politikasındaki bir hata değil mi? Ölümcül bir hata değil mi bu? Ya, ben mi yaptım bu hatayı? Bu hatayı kim yaptı; sendika mı yaptı, kurum mu yaptı? Yani böyle bir araya gelip de işçi alımına karar verebilen biz miyiz? Biz ne diyoruz? Alınsın. Her yıl peyderpey emekli olacak işçi sayısı kadar en az Kuruma işçi alınması gerekiyor ki hiyerarşik tecrübe zinciri devam etsin. Dolayısıyla, şehit olan 42 madencinin 31'i, maalesef, daha henüz bu görevine başlamış gencecik madencilerden oluşuyor. Bu, sistematik yapılan AK PARTİ'nin enerji politikası ve istihdam politikasındaki hatanın bir sonucudur.

Peki, bu sonucun bir sorumluluğu olmayacak mı? Soru bu, olmayacak mı? Yani bilirkişi ön raporu sorumlulukları dağıtırken, teknik personel eksikliğini yazarken, bu doğrultuda kurum yetkililerine ve çeşitli yetkililere suç isnat ederken, bu alımları yapmakla sorumlu olan AK PARTİ hükümetlerinin yetkilileri sorumsuz mu kalacak? İşte, bu çelişki olduğu sürece, buradaki Amasra faciasının sebeplerini ve sorumlularını araştırma Komisyonu da maalesef, üzerinde bir karanlık perdeyle bir araştırma yapmak zorunda kalacak.

Evet, diğer taraftan, özellikle eğer ki sendikanın denetim alanındaki yetkisini artırmak mümkün olacaksa, mutlaka bu Komisyonda, ben hem Genel Maden İşçileri Sendikası yetkilisinden hem diğer sendika temsilcilerinden veya bu Komisyondan sonra da yazılı olarak mutlaka sizi güçlendirecek, denetim yetkinizi artıracak mevzuat değişikliği önerilerini bekliyorum. Ha “Yok.” diyorsanız “Bizim bir önerimiz yok, her şey mükemmel, bizim denetime bu kadar yani bir yerine doğrudan, dolaylı dâhil olmamız yeterli.” Diyorsanız, yeterli değil. Bunu mutlaka önermelisiniz çünkü sendikalar işçileri temsil ediyor ve işçiler de sendikalara karşı daha açık, daha şeffaf, yaşadığı sıkıntıyı doğrudan bir ihbar hattı gibi iletebilecek durumda. O nedenle, sendikaların mutlaka daha homojen bir yönetim oluşturması da çok önemli, aksi takdirde böyle telafisi mümkün olmayan sıkıntılar yaşıyoruz.

Sayın Mutlu... Şimdi, şöyle: Cumhuriyet Başsavcılığının sorgulama tutanağından bir mühendisin, nezaretçilerin maden ocağına indiği süre, saatle ilgili olarak verdiği bilgiyi aktarmıştım, bir başka mühendisin de ifade tutanağında şöyle geçiyor, diyor ki: “Müessesede çalıştığım günden beri alışılmış gelenek üzerine önce işçiler ocağına inerler, nezaretçiler ise hiyerarşik yapıyı bozmamak için yaklaşık bir saat sonra ocağına inerler.” Bu da yine onun ifadesinden aldığım yani benim şahsen iddia ettiğim bir husus değil ama 2 mühendisin ayrı ayrı ifadelerinde belirttikleri bir husus.

Şimdi, burada konu... Ben bir suçlama amacıyla söylemiyorum, mutlaka bu ifadeyi veren mühendis arkadaşlar da suçlamak amacıyla değil ama bir gerçeği tespit edip buradaki konuyla ilgili de eğer bir uygulama değişikliği yapılacaksa yani belki yazılı bir uygulama zaten yok, yazılı mevzuatta geçen bir husus ama bununla ilgili olarak da yine daha fazla tedbir alabilecek, buradaki uygulamayı daha sorunları ortadan kaldıracak yönde veya ortaya çıkabilecek sıkıntıları bertaraf edecek şekilde bir değişiklik veya mevzuata bağlanması gibi bir nokta olacaksa bunu da yine ben önermenizi istiyorum. Bu toplantı bittikten sonra “Milletvekilleri sorular sordu, işte, çeşitli sendika yetkilileri de yanıtlar verdi”yle bitmemeli, bir ürün ortaya çıkarmalıyız ve bu ürün bizi bir sonraki yani daha ileriki tarihlerde gerçekleştirilecek faciaların engellenmesinde bize kalkan olabilsin; bu kısım çok önemli.

Son sözüm de şu: Hem İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulunun, hem de sendikanın kendi içinde yaptığı, o kendi 2 mühendisiyle birlikte tespit ettiği eksikliklerle ilgili 2 ayrı dosyayı bize teslim etmenizi istiyoruz. Bu doğrultuda, biz, şu ana kadar Komisyona gelen hem Kurum yetkilileri, Türkiye Taşkömürü Kurumu yetkilileri hem Enerji Bakanlığı yetkilileri ve müfettişleri hem Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilileri ve müfettişlerinin yaptıkları denetim raporları ve onların ekindeki belgeler ile sizin bize vereceğiniz belgeleri yan yana koyarak, bunların birbirine uyumu, sizin bunda

orada tespit edilenlerden daha ileriye, öteye giden tespitlerinizin olup olmadığı ve sizlerin tespitleriyle birlikte bu patlamayla ilgili bazı ipuçlarını ve onun üzerindeki sis perdesini kaldıracak, aydınlatabilecek bazı bilgilere ulaşmayı hedefliyoruz.

Ben tekrar Komisyona geldiğiniz için, katkı verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Tekrar altını da çiziyorum: Genel Maden İşçileri Sendikası bizim sendikamızdır yani bizim toprağın çocuklarının doğal olarak... Evet, görüntüde şöyledir: Şu anda yaklaşık 10 bin işçinin üye olduğu bir sendikadır ama aslında Zonguldak'ta yaşayan 600 bin Zonguldaklının doğrudan, fahri olarak üyesi olduğu bir sendikadır. O yüzden omzundaki yük, sorumluluk da çok yüksektir. Biz bugüne kadar hafifletmek için Cumhuriyet Halk Partisi olarak elimizden geleni yapmaya çalıştık. Ümit ediyorum, iktidar oluruz; olduğumuzda bugüne kadar ısrarla dile getirdiğimiz birçok sorunu yani Türkiye Taşkömürünün kronikleşmiş, işte, eşit işe eşit ücretle ilgili sorunu, işçi eksikliği konusundaki sorunları ve burada dile getirdiğimiz birçok sorunu nasıl çözdüğümüzü ortaya koyma fırsatımız olur.

Bugüne kadar, ben, AK PARTİ'nin, özellikle Türkiye Taşkömürüyle ilgili izlediği politikanın yeterli olmadığı, başarılı olmadığı kanaatindeyim. Bu konudaki rahatsızlığımın da yaptığımız uyarılara rağmen, 14 Ekim 2022 tarihi itibarıyla bir patlamayla telafisi mümkün olmayan bir hâle dönüşmüş olması dolayısıyla da çok üzgünüm. Sayın Mutlu'nun ifade ettiği, işçi alımı konusunda sitem ettiği -ben bunu kendi yorumum olarak, katarak söylüyorum- ve Hattat AŞ'yi de Amasra taş kömürü sahalarına sokanın AK PARTİ olduğunu ve bu yanlışlığın da Türkiye Taşkömürü Kurumunu günden güne küçülten, Amasra müessesesini bugün, yarın, iki yıl sonra, üç yıl sonra kapanmasına sebebiyet verecek bir sonucu doğuracağını tekrar ifade ediyorum. O nedenle, eğer Amasra müessesesinin kapanmasını istemiyorsak, Türkiye Taşkömürü Kurumunun büyümesini istiyorsak ve işçi alımlarının yapılmasını istiyorsak -ki bunlar böyle tek seferlik alım da değil yani her yıl, peyderpey bu alımların yapılıyor olması gerekiyor- ilk etapta belki 3 bin, 5 bin işçi alımı, daha sonra da her yıl emekli olan işçi sayısı, en az o işçi sayısı kadar işçi alınmasını istiyorsak bunun çok hızlı, çok net bir çözümü var; o da bizim iktidara gelmemiz diyoruz.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Fahrettin Yokuş Milletvekilimize söz vermeden önce... Önceki toplantılarda uzman arkadaşlarımıza, gelen misafirlerimize biraz haksızlık ettiğimizi düşündük. Yedi buçukta ara vereceğiz sekiz buçuğa kadar. Komisyonumuzu, bütün misafirlerimizi, istemeleri hâlinde milletvekillerimiz de dâhil yemeğe davet ediyoruz, yemeğe götüreceğiz Meclis lokantasına.

Yedi buçuktan önce size söz vereyim mi Fahrettin Bey?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, bana da söz verin, öyle ara verin.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ama sizin yaklaşık yirmi beş dakika falan sürüyor ya Serpil Hanım.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yok, o kadar sürmeyecek, söz veriyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Peki.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Kısa sürede bitireceğim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – O zaman, Fahrettin Bey, lütfen buyurun siz. Ondan sonra Serpil Hanım söz istedi, ona söz vereceğim.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Tamam.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Evet, Sendika Başkanımızı dinledik, gerçekten heyecanlı bir savunma yaptı. Sorduğum soruların büyük bir bölümüne cevap alamadım. Şimdi, tekrar, bir kere daha soruyorum. Kendi cümlesini bir kere daha okuyorum, diyor ki: “Bu kadar büyük çaplı kazanın meydana gelmesi, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinde ve alınması gerekli sıralı emniyet tedbirlerinde büyük bir eksiklik ve ihmal olduğunu göstermektedir.” Net, açık, aleni bir süreci anlatıyor; benim anladığım bu, hem de uzun bir süreci anlatıyor. “Bu eksiklik işveren ve temsilcilerinin olup kazanın meydana gelmesinde çalışanlarımızın kusuru yoktur.” Şimdi, bunun cevabı yok ortada, başka soruların da yok. Ha, şimdi, ben o cevabı sizin o sunumunuzdan şöyle anladım, dediniz ki: “Evet, birçok kusur var. Bu kusurlar kimin? TTK’nin. İşte, özelleştirme, taşeronlaşma bizi zaten küçülttü. Madenlerimiz, işte, şuna buna verildi, hatta taşeronlaştırdığımız, özelleştirdiğimiz madenler artık işletilmiyor da. Dolayısıyla, bölge maden işçisi sayısı her geçen gün azaldı yirmi yıl boyunca, kala kala bir avuç insan kaldık. Bölgemizde işsizlik çok yoğun. Biz, şimdi, iki arada bir derede kaldık sendika olarak. Ya, desek ki: ‘Efendim, şu bilinen, gördüğümüz eksiklikleri yapın, yapmıyorsanız iş bırakacağız, uyaracağız, işe girmeyeceğiz yani üretimden gelen gücümüzü kullanacağız.’ E, bu defa karşımıza şu çıkıyor: ‘Böyle bir şey yaparsanız, kapatırız.’ İktidar ‘Kapatırız, kapatır gideriz kardeşim, siz de işsiz kalırsınız.’ diyor.” Yani diyorsunuz ki: “İşimizi mi kaybedelim? Buradaki yanlışları görmeyelim, idare edelim çünkü bunu yaparsak cezalandırılırız, işsiz kalırız ve biz ekmeğimizden oluruz. Sendika olarak da zaten yirmi yıldır üye sayılarımız özelleştirmelerden dolayı kalmadı yani burada sendikal alan da daralır, bize de bir şey kalmaz.” İnşallah, bunu ben yanlış düşünmüyorum ama çıkardığım özet bu. Çünkü eğer sıralı tedbirler alınmamışsa ve bu süreci siz biliyorsunuz ki buraya yazdınız. Ya, kardeşim, ne yaptınız, bir eylem mi ortaya koydunuz? Yani “İşte, biz yazdık, çizdik.” Bir dayatma mı yaptınız? Kusura bakmayın, ben ikna olmadım, hiçbir sözünüze ikna olmadım ama şu doğruları söylediniz: İktidarın yanlışlarını; özelleştirme, taşeronlaştırma, efendim, TTK, Türkiye Taşkömürü Kurumunun yanlışlarını gayet güzel anlattınız. Zaten biz bunları biliyoruz ama ben şunu istirdim: “Evet ya, biz de maalesef, -benim özetlediğim gibi- göz yummak zorunda kaldık işimizi kaybetmeyelim diye.”

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Teşekkür ediyoruz Fahrettin Bey.

Şimdi, Sayın Serpil Kemalbay Milletvekilimiz, buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, çok kısaca bir önceki aradan önceki tartışmalarla ilgili usul üzerine bir şey söylemek istiyorum: Burada, çeşitli konularda, başlarken temenniler, dilekler, söylemlerimiz olabilir. Kimse kimseye kendi görüşlerini empoze etmemelidir, burada herkes kendi durduğu yerden, duruşunun gereği olarak kendini ifade etmelidir. Ben doğrusu hiç doğru bulmadım oradaki tartışmaları ve müdahaleleri, sizin de müdahalenizi demokratik bulmadım. Bunu söylemek istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Mesela, biz de sizin söylemlerinizi doğru bulmuyoruz ama yani...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Tamam yani ben de sizin yönteminizi eleştiriyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tabii.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Düşüncelerinizi ayrıca zaten eleştiriyorum.

Şimdi, ben konuşmam olduğu için, Genel Kurula gittiğim için cevapları tam alamadım ama ondan önce birkaç şey söylemek istiyorum öncelikle buradaki hazıruna: “Çalışmak Sağlığa Zararlıdır” diye çok değerli bir kitap var, Annie Thebaud-Mony’nin kitabı. Fransız çalışma hayatındaki iş cinayetlerini anlatan bir kitap ve burada da sendikacı, Sendika Başkan Yardımcısının da ifadelerinde vardı. Rekabet edilebilirlik ya da kalkınma gerekçe gösterilerek çalışma hayatında, çalışanlar hastalanıyorlar ya da iş

kazasında yaşamlarını yitiriyorlar. Burada insan öldürme, başkasını tehlikeye atma, onura saldırı ya da tehlikeye insanı yardım etmeme suçları aslında sadece Türkiye’de değil, dünyada pek çok kapitalist merkezlerde cezasızlık politikasıyla karşı karşıya kalıyor ve bu kitapta, işte, bu sistematik hâle gelmiş olan bu cinayetleri, işçi cinayetlerini anlatıyorlar. Kısaca, Korkut Boratav bu kitap hakkında şunu söylemiş, diyor ki: ‘Çalışmak sağlığa ciddi biçimde zarar verebilir mi?’ Bu soruyu bir Fransız sosyolog Annie Thebaud-Mony önce kendi ülkesi için soruyor, sonra da Fransa dışındaki ülkeler için soruyor ve ‘Ne yazık ki evet, hem de çok ciddi biçimde.’ cevabını veriyor, diye yanıtıyor.” Yani çalışmak, sağlığa ciddi biçimde zarar veriyor. Kapitalizmin pek çok kişi tarafından tarihe karıştığı sanılan trajik bir yüzünün 21’inci yüzyıl başlarındaki çirkin görüntüleri ortaya koyan bu canlı ve önemli çalışma emeğin ve emekçinin kaderiyle, gönenciyle ilgilenen Türkiye’den okurları da yakından ilgilendiriyor. Bir sendikayı, bu kurulu yakından da ilgilendirdiğini düşünerek ben bu kitaba dikkat çekmek istedim, gerçekten çok değerli bir kitap.

Evet, kalkınma için ya da rekabet için işçilerin yaşamlarını, canlarını feda etmeyi normal gören anlayışı burada reddediyoruz ve çalışma yaşamında işçilerin, çalışanların yaşamlarının yüzde 100 korunabileceğini söyleyen bilimin gereğinin yerine getirilmesi için kârlardan vazgeçmek gerekiyor ve körü körüne rekabet edilebilirlik, işte, milliyetçi duygular ve kapitalist merkezlerin ihtiyaçları doğrultusundaki politikaların normal görülmemesi gerekiyor. O politikaların bir tanesi de neoliberal politikalar ki neoliberal politikalar Türkiye 80’lerden sonra sokuldu, 12 Eylül darbesiyle sokuldu ve fakat AKP’li yıllarda neoliberal politikalar herhâlde daha önceki, o 80’den sonraki dönemden katbekat mahir bir şekilde hayata geçirildi ve o politikaların da biz tezahürünü bugün görüyoruz.

Siz, konuşmanızda, bu katliama, maden katliamına dair bilirkişi raporuna referans vermediniz yani atlamadıysam eğer referans vermediniz ve buna karşılık önemli bir şeyden de bahsettiniz; o da aslında, maden sahalarının parçalanarak özelleştirilmesi. Çünkü biz özelleştirmenin işçi cinayetlerinde başat rol oynadığını biliyoruz ve kamu kurumlarını işçi cinayetlerinde daha dikkatli, işçi sağlığı, iş güvenliği önlemlerini hayata geçirebildiği kurumlar olarak tarif ediyoruz. Tabii ki TTK’nin bu özelliğinden uzaklaşması -tabii ki TTK’de de işçi cinayetleri oldu ama- özellikle Amasra maden sahasındaki 42 yaşamın sonlanmasına sebep olan bu maden katliamında bu özelleştirme politikasının büyük bir rolü olduğu kesin. Yani işte, bir taraftan maden sahaları şirketlere parsellenirken parça parça, maden sahalarındaki işçi sağlığı, iş güvenliği yatırımları anlamsızlaşmaya ve sermaye bakış açısıyla baktığımızda da verimliliği olumsuz etkileyen, masrafları artıran yatırımları, işçi sağlığı, iş güvenliği yatırımlarını artırarak “Buna değmez, bunu yaparsak kapatmamız gerekir.” düşüncesini ortaya çıkaran tablolarla karşılaşıyoruz. Burada da yine sizin vurguladığınız nokta, işte, sahanın büyük bir bölümünün, neredeyse tamamının şirketlere verilmesi ve buradaki alanın işçi sağlığı, iş güvenliği açısından da riske atılması oldu.

Ben size şöyle bir soru yöneltmek istiyorum tekrar: Şimdi, metan drenajı olsaydı Amasra sahasında, TTK Amasra sahasında, müessesesinde bu iş cinayeti, bu patlama, grizu patlaması olur muydu, bu konuda ne düşünüyorsunuz? Yine, bilirkişi raporunda yer alan havalandırmayla ilgili tespitlere katılır mısınız, katılmıyorsanız neden katılmıyorsunuz? Bilirkişi raporunun 2’nci maddesinde diyor ki: “Türkiye Taşkömürü Kurumuna bağlı ocaklarda metan drenajı uygulaması yapılmamaktadır.” Sizin 2017’de işçi sağlığı...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Başka müessesede olan sorundan dolayı...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Başka müesseseden dolayı söylüyorsunuz ama buradaki metan drenajı sorununu tespit etmediğinizi, öyle söyleyeyim.

Yine, tozla mücadele konusunda bu maden sahasında, Amasra’da bir sorun tespit ettiniz mi? Bu, hiç o raporlarınızda, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulu raporlarında yer aldı mı? Onu sorayım. Ve teknik personel sayısına dair pek çok soru burada yöneltildi, bu konuda sizin görüşünüz nedir? “İşletmede yer altında farklı kartiye ve birimlerde yapılan tüm teknik işleri tek bir vardiya mühendisiyle denetlemenin ve yönetmenin yetersiz kalacağı aşikârdır.” diyor bilirkişi raporu. Bu konuda siz bu kurullarda herhangi bir tespit yaptınız mı ve bu tespitler doğrultusunda herhangi bir çalışma yaptınız mı? Buradaki bilirkişi raporunda, kaza, kusur durum çizelgesinde sorumlu tutulan, kazada rol oynayan hususlar ve unvan ve makam adları sıralanmış. Siz sendika olarak bu konuda herhangi bir çalışma yaptınız mı? Siz bu tespitlere katılıyor musunuz, bizimle paylaşır mısınız? Sorularım bundan ibaret.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Biz de teşekkür ediyoruz.

Şimdi, Sayın Genel Maden İşçileri Sendikası Genel Başkanımız Sayın Mutlu’ya sözü vermeden önce ara vereceğiz. Saat 20.45 civarında tekrar, inşallah, bir araya gelelim.

Son olarak, soru sormak isteyen başka bir arkadaşımız yoksa şöyle bir şey söyleyeyim ben, tabii, kapitalizme karşı olan biri olarak söyleyeyim. Serpil Hanım, eğer burada kapitalizmin kuralları işletilseydi, bu işletme zarar eden bir işletme yani başka türlü davranmak gerekirdi. Hâlbuki onun kuralları işletilmediği için normalde devam ediyor.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Biz de müsaade etmediğimiz için kapatamıyorsunuz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yok, şöyle...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz parçalamasaydınız maden sahasını, zarar etmezdi Sayın Başkan.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şöyle: Kapitalizmin kuralından bahsettiğimiz için söylüyorum. İşçinin haklarını AK PARTİ hükûmetlerinden daha iyi savunan kimse olmadı şu ana kadar ve bütün zarar, kâr hesabı yapmaksızın şu ana kadar, hamdolsun, gelindi çünkü dert para meselesi değil...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Soma’da 301 madenci öldü Sayın Başkan, para değil ki mesele burada.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Para meselesi değil yani kapitalizm teşhisi tek başına doğru değil anlamında söylüyorum. Ben kapitalizme karşı olan biri olarak söylüyorum bunu yani o teşhis tek başına doğru değil.

Şöyle yapalım: Başka sorunuz yoksa, dediğim gibi, 20.45’ten itibaren toplantıyı tekrar açacağız ve sizinle beraber başlayacağız. Bütün soruları da cevaplamanızı bu vesileyle tekrar temenni ediyoruz.

20.45’te toplanmak üzere ara veriyorum.

Kapanma Saati:19.39

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.45****BAŞKAN: Taner YILDIZ (Kayseri)****BAŞKAN VEKİLİ: Muhammet BALTA (Trabzon)****SÖZCÜ: Polat TÜRKMEN (Zonguldak)****KÂTİP: Lütfi KAŞIKÇI (Hatay)**

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Evet, değerli arkadaşlar, başlıyoruz.

Sayın Mutlu, zaman geçmiş, 3 sunum daha var; yorum katmadan kısa kısa milletvekillerimizin sorduğu sorulara cevap verelim, diğer sunumlara geçeceğiz.

Söz sizde.

Buyurun.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Öncelikle, sizin sorduğunuz sorulardan başlayayım.

“Bu ocakta eksik gördünüz mü? Gecikmeli patlama gördünüz mü? barutçu arına otuz dakika sonra gitmeli, gitmesi gerekirdi konularında bir eksiklik gördünüz mü?” diye soruyorsunuz. İlk cevaplarımda da bahsettim, bize bu ocaktan yansıyan bir eksiklik olmadı, görseydik zaten müdahale ederdik çünkü biz ocaklarda insan canının en ufak bir ihmali kabul etmediğini biliyoruz; en ufak bir ihmalin bedelinin ne kadar ağır olacağını, böyle toplu facialara sebep olacağını biliyoruz. Görseydik ve bize en ufak bir şekilde intikal etmiş olsaydı bu sorunlar zaten müdahale ederdik ama bizim bilgimiz dışında ki illa orada bir eksik olmadı diyemeyiz çünkü belli ki bir ihmal var, bu ihmalden kaynaklanan bir facia yaşandı. Bu ihmalin orada nasıl gerçekleştiğini... Yani daha sonra yapılacak teknik analizlerden sonra, ocak açıldıktan sonra, yangın söndükten sonra yerinde yapılan incelemeler yapıp bittiğinde daha değişik görüşler ortaya koyabiliriz belki ama şu anda bunun hakkında bir şey söylemek zor olur çünkü oradaki ihmal yani kimin sebep olduğu veya nasıl geliştiğini bilemiyoruz. Patlamanın etkisi ve nerede gerçekleştiği ocak açıldıktan sonra görüldüğünde ancak o zaman daha şeffaf şekilde ortaya çıkacaktır.

“Barutçuların erken arına gittiğini ve patar attığını gördünüz mü?” Yine aynı cevabı verebilirim yani normalde bunun kurallarını barutçu arkadaşlar hem aldıkları kurslarla biliyorlar hem de Ankara’ya gelerek barutçu ehliyetini almadan sınava tabi tutuluyorlar ki yani bu kuralları iyi biliyorlar. Sınavı geçerek, İçişleri Bakanlığının, Milli Savunma Bakanlığının yapmış olduğu o sınavları geçerek ehliyet alan arkadaşlarımız bunlar, kurumun ehliyet verdiği arkadaşlar değil. Dolayısıyla bu kuralları iyi biliyorlar, oraya gidip de yani erken, tekrar gerekli havalandırma yapılmadan zamanından önce oraya gidip lağını atmaması, patar atmaması gerektiğini bilen arkadaşlarımız. Başlarında nezaretçiler var aynı zamanda, vardiya mühendisi olması gerekiyor yani bunların gözetiminde bu işler yapılıyor normalde orada nasıl bir eksiklik yapıldı onu tespit etmek için dediğim gibi yerinde görmek lazım.

Amasra’nın kapatma mahkemesiyle alakalı soru gelmişti. Bu sadece Amasra Müessesesinin kapatılmasıyla alakalı bir sorun değildi, zannederseniz Çalışma Bakanlığı müfettişlerinin o zaman Kozlu ve değişik birkaç müessesede delme patlatmadan dolayı, bu sistemin çalışmamasından dolayı bir kapatılma söz konusu olmuştu, yanlış hatırlamıyorsam Muharrem Bey, lütfen düzeltin.

TÜRKİYE TAŞKÖMÜRÜ KURUMU GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MUHARREM KİRAZ – Sulfür sensörü yok diye idi o, 10 martta yönetmelik çıkmıştı.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Evet, birkaç müessesede birden olmuştu, yönetmelik yeni çıkmıştı; dolayısıyla onları tamamlama zamanı verilmediğinden dolayı böyle bir sorun yaşanmıştı. O sorun o zaman hem mahkeme tarafından hem de gerekli merciler tarafından görüşülerek zamana yayıldı herhâlde, çalışılmasına izin verildi. Dolayısıyla o günkü şartlarda biz yani kararı zaten mahkeme bozmuş ve artı o günkü şartlarda orada yeni çıkan bir uygulamayla ilgili, maddeyle ilgili bir sorun vardı ve anlatılanlara göre, bize kurum tarafından ve gerekli merciler tarafından anlatılanlara göre bunun sorun teşkil etmediği, oradaki çalışma hayatını tehlikeye sokmadığı ifade edilmişti. O şekilde çalışma devam etmişti.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Çalışma Bakanlığı öyle söylemiyor tabii.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – “Mahkûmiyeti olan yöneticiler hakkında ne düşünüyorsunuz?” Liyakat konusu sorulmuş. Mahkûmiyeti olan yöneticilerimiz, mahkeme bir karar vermiş, tabii zaman zaman bunlar hakkında bizim de söylemlerimiz olmuştur ancak mahkeme karar vermiş, aklamış; devletin mahkemesi karar veriyor, devletin bakanı atıyor, sendikaların bu konuda “Yapamazsın.” “Atayamazsın.” diye yaptırım yapma şansı yok neticede.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Direnebilirsiniz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ceza alanlara...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Nasıl?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Direnebilirsiniz, sendikalar direnerek kazanırlar.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Neticede, imkânlar dâhilinde gerekli açıklamalar söylenmiştir o zaman.

Kurumda şöyle bir sorun var sayın milletvekillerim: Yani az önce söylediğim gibi işçi açıklarının giderilmesi konusunda olan sorun, kurumda teknik eleman olarak da kurumun içi boşaltıldı. 2006 yılında kuruma “işçi mühendisi” adı altında, “işçi teknikeri” adı altında işçi statüsünde mühendis ve teknikerler alındı. Bu arkadaşlarımızın kurumda yöneticilik yapma yetkisi olmuyor, atama, terfi yetkisi yok, sadece işçi gibi işçi mühendis olarak girip emekli oluyor. O zaman zarfında kuruma memur mühendis yani teknik eleman alınmadı; yetki sahibi olabilecek, ileride, zamanı geldiğinde işletme müdürlüğü yapabilecek, pano mühendisliği yapabilecek, müessese müdürlüğü yapabilecek memur mühendis alınmadığı için teknik olarak da kurumun içi boşaltıldı. Aynı işçi açıklarında olduğu gibi işçi aldığımız gibi teknik eleman da alınmadığı için yönetimde bir yönetim zafiyeti var; bunu biz de kabul ediyoruz. Öyle tahmin ediyorum ki ne kadar bürokrat da olsa kurum yöneticileri de bu eksikliği kabul ediyorlardır çünkü teknik eleman yetersizliği olduğu için hak etmeyen arkadaşlarımız mecburiyetten, başka personeli olmadığı için yetersiz de olsa üretim panosunun başına, işletmenin başına, müessesenin başına müdür yapılabiliyor şu anda kurumda çünkü yok, teknik eleman yok. Şu anda atıyorum X müessesesinin başından müessese müdürünü alın, yerine müessese müdürü olarak atayabileceğimiz, gerekli vasıfları taşıyan mühendislik süresini doldurmuş olan mühendis yok. Dolayısıyla işveren de ne yapıyor doğal olarak? Elindeki mevcut imkânlarla kurumu, müesseseyi yaşatmaya çalışıyor. Biz bunu defalarca söyledik; yönetimde bir yönetim, kurumda bir yönetim zafiyeti var yani bunu inkâr edemeyiz yani.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkanım, Enerji Bakanlığı yetkilileri varsa buna cevap versinler.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Artı, öyle bir şey ki siyasi otorite; ben bunu sadece AK PARTİ veya diğer partiler için söylemiyorum, bu, önceden de böyleydi, bugün de böyle yani öyle tahmin ediyoruz ki artık yarın hangi parti gelirse gelsin, herhâlde öyle gidecek çünkü liyakat sahibi olmadığı hâlde “Senin adamın, benim adamım” diye yapılan atamalar var. Bunu kabul ediyoruz ve söylüyoruz, her kulvarda da söyledik, burada da söylemekte fayda görüyorum. Madem, bu Komisyonun asli vazifesi burada yaşanabilecek olası diğer faciaların önünü kesmek, hep beraber Komisyon olarak bunlar gündeme getirilsin, Komisyon olarak gerekli mercilere gidsin, liyakat sahibi olanların ataması sağlansın. “Sendikaların denetim ve yaptırım gücü yok.” dedik az önce. Bugüne kadar... Maden Yasası çıktı Soma faciasından sonra; sendikalar faciaların dışında nerede hatırlandı ki maden kanunları çıkarılırken, madencilerle ilgili yasa çıkarılırken sendikalar nereye davet edildi de biz gelmedik? Hangi toplantıya çağrıldık da gelmedik? Biz kapı kapı dolaştık, Soma faciasından sonra Maden Yasası çıkarılırken sendika olarak “Lütfen, bizi dinleyin, yanlışlar yapıyor, bu yasalarla bu işi geçemeyiz, eksik yapıyor...”

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Sayın Mutlu, sözlerimin başında söyledim; siz yaptıklarınızı değil, milletvekillerimizin sorularını cevaplayın, kısa süre...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, soruların içinde olduğu için değiniyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kesmeyin, niye kesiyorsunuz?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Açıklama yapıyordu.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Şöyle: Sorularını cevaplayın milletvekillerimizin. 3 tane daha sunum var yani 3 tane daha sunum var; şimdi, toplantı uzadıkça milletvekillerimizin de...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – “Sendika olarak siz bu eksikliğe karşı ne yaptınız?” diye sordu vekilim, o yüzden cevap veriyorum efendim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Zonguldak’ın sesini getiriyor buraya aynı zamanda.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Şimdi, bizim denetim mekanizmasında yetkimiz yok.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Sayın Yavuzylmaz, aynı şeyleri tekrar ediyor, aynı şeyleri tekrar ediyor ama aynı şeyler tekrar ediliyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama şunu diyor: 600 bin vatandaşın düşüncelerini aktarıyor aslında aynı zamanda.

OTURUM BAŞKANI MUHAMMET BALTA – Dinliyoruz biz de.

Lütfen buyurun.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Lütfen... Bunu bir siyasi şey olarak söylemiyorum, sadece görüşlerimiz bunlar. Biz liyakat konusunda daha hassas davranılmasını talep ediyoruz yani bizim için hükümetler önemli değil, bu hükümet olur, başka hükümet olur; dün de böyleydi, dün de karşı çıktık, bugün de çıkıyoruz; yarın başkası da olsa karşı çıkacağız. Sendikalar olarak denetim ve yaptırım gücümüz yok; tekrar söylüyorum, lütfen, bu Komisyondan ricam, yeni maden kanunları çıkarılırken, işçilerle ilgili yasalar çıkarılırken sendikalar bu toplantılara davet edilsin, bizim görüşlerimiz o zaman alınsın. Facia zamanları sadece sendikacıları

“Siz de sorumlusunuz.” diye buraya dikip de ifadeye çekmekle bu işler bitmiyor. Sizden rica ediyorum, Komisyon olarak maden yasaları çıkarılırken, işçi yasaları çıkarılırken sendikalar da bu toplantılara dâhil edilsin, görüşleri alınsın. Ondan sonra hesaplaşalım hep beraber. Şimdi...

DEMİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Madende denetim sürecine de sendikalar dâhil edilmiyor değil mi?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Dedim ya, denetim ve yaptırım konusu dedim zaten onu.

“Diğer müesseselerde eksiklikler var mı? Bu konuda girişiminiz var mı?” Diğer müesseselerde de İSG toplantılarımız yapıyor, bu konularda gördüğümüz eksiklikler İSG toplantılarında dile getiriliyor, tutanaklara geçiyor. Bununla ilgili çalışmalarımızı zaten yazılı olarak göndereceğimizi ifade ettik, değişik müesseselerden değişik belgelerle bunları size göndereceğiz zaten.

“Üzülmez’in havalandırma cihazını takip ediyor musunuz?” demiş Sayın Vekilimiz yani Üzülmez’in havalandırma cihazının ihale sürecinden bahsediyorsunuz herhâlde, onun yenilenmesi için Sayın Deniz Vekilim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ben sordum.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Ondan bahsediyorsunuz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Yok, ihalesinin olup olmadığını bilmiyorum, herhâlde şu anda yok.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Üzülmez’in havalandırma sistemiyle alakalı şu ana kadar bize intikal eden bir şey yok ama gittikten sonra ilgileneceğim.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Ama eski bir sisteminin olduğu söyleniyor onun.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Bir bilgi alıp size dönerim, o konuda daha sonra cevap vereyim.

“Eğitim için imza yeterli mi?” demiş sayın vekilimiz. Cumhurbaşkanının da bize katıldığı söylemi sonuç için yeterli değil. Efendim, biz sendika olarak üyelerimizin o eğitimlere katılıp katılmadığını, o kurslarda... Gidip orada onlara da konuşma yapıp ne yapmaları gerektiğine dair hassasiyet göstermelerine dair, kendimiz de ders veriyoruz ve orada arkadaşımız imza atarak eğer eğitimden kaçtıysa tabii ki bizim sendika olarak birebir bunu, herkesin bir bir takip etme şansımız yok, takdir edersiniz. Biz genel olarak, bu eğitimlerin sürekli şekilde verilmesini, düzenli şekilde verilmesini ve burada sendikaya da söz hakkı verilmesini talep ediyoruz ve bunları gerçekleştiriyoruz. Sendika da gidip iş yerlerinde verilen İSG kurslarında, bizzat o derslere katılarak kendisi de bu işe, bu sürece müdahil olmaya çalışıyor ancak bunu yapabiliyoruz. Tabii, imza atıp da arkadaşımız o dersten kaytırdıysa ve gerekli dersi alamadıysa birebir de bunu takip etme şansımız yok, siz de takdir ediyorsunuz. Cumhurbaşkanımız...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İşçiler kaytarmıyordur genellikle işletmeler eğitim sürelerinden kaçınıyorlar.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Yok, eğitim.... Ama şunu söyleyebilirim: TTK’de gerçekten eğitim süreçleri hassasiyetle yürütülüyor, biz bunun takipçisiyiz. Zaten İSG şart -tutanaklarımızda da göreceksiniz- eğitim konusunda TTK yani iş güvenliği eğitimi konusunda, iş güvenliği hassasiyeti konusunda Türkiye’nin okulu, zaten en eski Kurumu. Tabii ki bu ihmale bakarak, bu faciaya bakarak da tamamen de Kurumu da öldürüp atamayız.

Neticede bu Kurum bizim Kurumumuz, orada hakkını yememek lazım yani işvereni savunmak adına bunu söylemiyorum, lütfen yanlış anlaşılmasın. “Cumhurbaşkanımız da bize katıldı veya Bakan Bey de bize katıldı işçi alımı için; bu, sonuç için yeterli değil.” Evet değil ama biz, yaptığımız baskılarla, yaptığımız görüşmelerle, şifahi görüşmelerle, yazışmalarla ancak yani devletin bakanı, işçiye hitaben kamuoyuna, yazılı ve görsel basına hitaben, bunu söylemiş; “Bizim çalışmalarımız devam ediyor, işçi alınmasını biz de istiyoruz.” diye söylemiş, biz de umut ediyoruz bir an önce alınsın. Çalışmalarımızı tabii, böyle dedi diye bırakmıyoruz, sonuç alınana kadar da mücadeleye devam ediyoruz, istemeye devam edeceğiz. “İsteyenin bir yüzü kara, vermeyen zenci.” denilmiş yani. Biz isteyeceğiz, sonuna kadar, işçi alınana kadar isteyeceğiz; işimizi yapacağız sonuna kadar.

Sendikaların denetimlerdeki etkisi artırılmalı zaten bunu sunumda söyledik bir öneri olarak, az önce de tekrar söyledik.

Nezaretçiler geç iner olayı... Efendime söyleyeyim, mühendis arkadaşlarımız... Belki o serviste nezaretçi yetersizliği olmuş olabilir. Normalde bizim 2 nezaretçimiz vardır veya bir postabaşımız, bir nezaretçimiz vardır servisin başında. Nezaretçimiz tertip yapar dolayısıyla tertip yaptıktan sonra, işçileri tertip ettiği yerleri deftere yazmak için veya giyinip soyunmak için işçilerden yarım saat, kırk beş dakika sonra iner bir tanesi ama onun dışında postabaşı veya yanındaki diğer “sıra başçavuşu” dediğimiz, “sıra çavuşu” dediğimiz nezaretçi, işçiyle beraber ocağa gider. Eğer o serviste nezaretçi yetersizliği varsa nezaretçi arkadaşımız yanındaki “postabaşı” dediğimiz ustabaşını işçilerle beraber ocağa göndermiştir, nezaretçi arkadaşımız kendi tertip düzenini yaptıktan sonra giyinmiştir. Ocağına kırk beş dakika sonra gider çünkü yetişemez işçiyle beraber gitmeye. Bunun da yine temeline baktığımızda işçi yetersizliği olduğundan, nezaretçi yetersizliği olduğundan, tek nezaretçiyle orada çalışmak zorunda kalındığından nezaretçi arkadaşımız ocağa öyle geç gitmiştir. Mühendis arkadaşımızı da töhmet altında bırakmayayım eğer böyle bir gelenek orada alışlageldiyse nezaretçinin yetersizliğindendir. Yani nezaretçi arkadaş ocağa geç gitmiş olabilir ancak sayısı yetersiz olduğu için.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayısının yetersizliği.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Fakat nezaretçi arkadaş gitmediyse onun yerine ustabaşı olan, “postabaşı” diye tabir ettiğimiz görevli arkadaş muhakkak ki ocaktaymış ki şehit olanların içinde arkadaşlarımızın bir tanesi “postabaşı” diye tabir ettiğimiz görevini ifa eden arkadaşımız.

“İSG raporları size geliyor mu?” diye sorulmuş. İSG raporları bizim şubemize gelir, Amasra’daki şubemize gelir, Armutçuk’taki şube... Yani şubelerimize gelir, direkt bize gelmez, şubelerimiz onu değerlendirir, bu işin muhatabı şubelerimizdir; biz de yaptığımız Başkanlar Kurulu toplantılarında, şubelerimizle ayda bir yaptığımız toplantılarda şubelerimize sorarız: “Eksiklik var mı? Başaramadığınız bir eksiklik var mı? Gideremediğimiz bir eksiklik var mı?” diye sorarız, varsa onları bize yazıyla veya sözlü olarak bildirir, biz Genel Müdürlükten müdahale ederiz, çözmeye çalışırız. Sistem bu şekilde çalışıyor. Dolayısıyla İSG raporlarının hepsi şubelerimizde mevcuttur.

Soma’dan sonra -onu az önce söyledim- madenciler için değişik kanunlar çıkarıldı. Biz yıllarca “Düşük ücretle çalışıyor, gruplu çalışıyor işçilerimiz.” diye mücadele ettik. 2015’e kadar başaramadık, maalesef acılardan medet uman bir toplum hâline geldik, bunu üzülerken ifade ediyorum. Madende, Soma’da şehit olan şehitlerimize Allah rahmet eylesin, o faciadan sonra birtakım haklar madencilere verildi, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum; Hükümet nezdinde, muhalefet nezdinde herkese teşekkür ediyorum. Güzel haklar verildi, yeterli mi? Değil, güzelin sonu yok. Biz yine de isteyeceğiz ama o günkü şartlarda güzel haklar verildi fakat isterdik ki tabii, az önce de söyledim o yasalar çıkarılırken sendikalarda çağırılsaydı, diğer eksiklikler de giderilseydi keşke, daha iyi olurdu.

“Siz, sarı mısınız, kırmızı mısınız?” Onu soruyor vekilimiz ısrarla ama ne hikmetse cevap verirken de burada olmuyor; az önce de yoktu. Tekrar söylüyorum, yok. İYİ Partili milletvekilimiz sormuştu, az önce cevap verdim ama tekrar cevap verme gereği duymuyorum çünkü az önce onun cevabını verdiğimi de düşünüyorum. Biz, hiç kimsenin sendikası olmadık, biz siyasetüstü bir sendikayız. Bugüne kadar hangi hükümet geldiyse... 90’larda da mücadele ettik, eylem yaptık, bugün AK PARTİ döneminde de eylem yaptık defalarca, yarın gerekirse yine yaparız. Biz hiçbir siyasetin, hiçbir ideolojinin sendikası olmadık, olmayız. Bunu sözle değil... Zaten YouTube sayfamıza girerse geçmişte yaptığımız mücadeleleri -benim de sendikacı olduğum dönemlerde- son on yılda yaptığımız sendikal mücadeleleri görürse kendisi de buna kanaat getirecektir diye düşünüyorum. Biz ne muhalefetin adamı oluruz ne iktidarın adamı oluruz; biz sadece emeğin adamıyız, işçinin adamıyız, onların haklarını savunmakla mükellefiz, o işi yapıyoruz sadece.

“Sendikanız hangi eylemleri yaptı?” “90’lardan başka ne eylemler yaptınız?” diye sormuş vekilimiz, onun da cevabı zaten içinde var. 2013’te, 2016’da, 2017’de yaptığımız eylemler YouTube sayfamızda, internet sitemizde mevcut; oradan vekilimiz görürse zaten gerekli kanaate varacaktır.

Havalandırma konusuna az sonra teknik personelimiz cevap verecek.

“Bu facia neden olmuştur?” İhmalen olmuştur diye zaten söylüyoruz, sunumumuz da vardı, defalarca söyledik ama ihmalin nereden, kimden kaynaklandığına daha sağlıklı karar verebilmek için ocağın açılıp, patlamanın olduğu yerin tespit edilip nereye ne kadar zayıat verdiğinin, nereye ne kadar tesir ettiğinin görülmesi lazım, daha sağlıklı bir karar olur.

Salih Atmaca’yla ilgili soru sormuştu vekilimiz. Evet, Salih Atmaca... Az önce de söyledim, ben kişiler üzerinden yürümek istemiyorum. Maalesef, bu kurumda siyasetin eli var, bunu inkâr edemeyiz; geçmişte de vardı, bugün de var; öyle tahmin ediyoruz, artık yarın kim gelirse gelsin yine olacak gibi duruyor. Ama biz bu arkadaşın, bu yetkilinin oraya zarar verdiğini, gerektiği görevleri yerine getirmenin dışında üstüne vazife olmayan işlere karıştığını daha önce bir iki yazıyla işverenimize bildirdik, şubemizin de yazısı var, bizim de yazımız var ama görevden alınmadı. Öyle tahmin ediyorum Genel Müdürlüğümüzün de kendine göre geçerli sebepleri vardır, bilemem ama biz sendika olarak bu konuda vazifemizi icra ettiğimize inanıyorum çünkü yazılarımız var; söylemle değil, yazıyla da alınması gerektiğini ifade ettik.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sunar mısınız Komisyona yazılı olarak?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Yazışmalarımızı göndeririz.

“İşçilerin sigortası hakkında bilginiz var mı?” diye sormuştunuz. Kazadan sonra işçilerinin sigortaları vardı, ferdi kaza sigortaları vardı. Kazadan sonra sigorta şirketiyle yaptığımız görüşme neticesinde işçilere 150 bin TL para yatırdıklarını bize ifade ettiler ki sigortaları olmasaydı zaten bu parayı yatıramazlardı. Ama sonradan gidip de “Biz bu şartlarda buraya sigorta yapamayız.” falan gibi bu söylemlerden bizim bilgimiz olmaz çünkü kurumun bu konularda bize bilgi verme zorunluluğu yok. Dedim ya az önce de biz yönetmelikler çıkarken bile işverene etki edemiyoruz ancak yaptığımız mücadeleler sonucunda görüşlerimizi bildiriyoruz veya “İşçilerimizle grev hakkımızı kullanırız.” diye tehdit ederek zaman zaman isteklerimizi yerine getirtme kabiliyeti sergileyebiliyoruz; onun dışında yasal olarak hiçbir yetkimiz, hiçbir yaptırımımız yok. Yani yasalar sendikaların önünü kesmiş bu konularda. Biz işverene yönetmelikleri çıkarırken dahi, 79 sayılı Genelge’yi çıkarırken dahi tesir edemiyoruz veya yanlış düzeltiremiyoruz, işveren “Bizim dediğimiz olur.” diyor “Yönetmelik çıkarma hakkı,

genelge çıkarma hakkı benimdir.” diyor, doğal olarak yasa ona hak vermiş. Biz bu konularda yasalar düzeltilirse daha etkili olacağımıza inanıyoruz, daha tesirli olacağımıza inanıyoruz. Yasalar olmadığı hâlde elimizden gelen mücadeleyi verdik.

“Patlama size göre neden oldu?” Zaten söyledim, ihmallerden olduğu zaten belli.

“‘Emniyet tedbirlerinde eksiklik var.’ diyorsunuz fakat buna rağmen ne gibi yaptırımlar yaptınız?” diye İYİ Partili Sayın Milletvekilimiz sordu. Anlattım fakat tekrar kısaca geçeyim: Emniyet tedbirlerinde eksiklik olmasa bu patlamanın olma şansı yok, biz bunu burada ifade ediyoruz, zaten bilirkişi raporlarında da her şey ortada ama bu eksikliğe karşı bize şikâyet olmadığı için herhangi bir yaptırımımız olmadı. Eğer bize intikal eden bir sorun olsaydı, daha önce de söyledim... Ben ocaklara 2000 yılında kömür amelesi olarak işe girdim; maalesef, üzülererek ifade ediyorum, belki çok tuhafızımıza gidecek, bunu burada da söylemem ne kadar doğru bilmiyorum; kömür amelesi olarak başımda 92’de grizuda kalmış bir postabaşı vardı “postabaşı” diye tabir ettiğimiz ustabaşı, tecrübeli usta vardı, 92’de grizudan sağ çıkmış. Yeni girmiş bir maden işçisiyim, ocakta “tumba” dediğimiz çalışma sistemi vardır, kömürü dürterek kara tumba yaparız. İçeride gaz var, metan var yüzde 3-yüzde 4, oraya girmemem lazım fakat ustabaşı “Hemen şuraya gir, burayı dürt, kömürü dolduralım, gidelim.” tarzında beni orada yönlendirdiği için girdik. Yüzde 3-yüzde 4 metan olan yere nefes alarak girdim, içeride nefes almadan dürtükleyip çıktım kaç defa, bu şekilde arabaları doldurduk, dışarı geldik ve o zamanki şartlarda ben -şimdiki aklıma şaşıırıyorum o zamanı düşündüğümde- bir işçiyim. Başımdaki tecrübeli ustabaşı, grizudan çıkmış bir ustabaşı bana bunu yaptırıyor. Şunu anlatmaya çalışıyorum: Biz zaman zaman yer altında bu tür refleksleri maalesef, üzülererek ifade ediyorum gösterebiliyoruz; bundan ne işverenin haberi var ne sendikanın haberi var. Hâlbuki bana düşen, o gün dışarı çıktığımda sendikama bunu bildirmektir ama o günkü psikolojin onu götürmüyor, o anki psikolojim onu götürmüyor. Maalesef, her işyerinde olduğu gibi, her iş kolunda olduğu gibi zaman zaman madende de bu eksiklikler “Şunu yapalım, bir şey olmaz.” denildiği zamanlar oluyor ama “Bir şey olmaz.”dan oluyor her şey, bunu ancak toplu facialarda görebiliyoruz. Ben o anım aklıma geldikçe hâlâ daha kendi kendime isyan ederim “Nasıl yapmışım?” diye ama maalesef, bunlar zaman zaman yaşanabiliyor. Dolayısıyla ben bunu yaşayan birisi olarak bize şikâyet gelmiş olsaydı emin olun gece iki de olsa o ocağı gider, o ocağı durdururum. Çünkü biz işçilerimize şunu tembih ediyoruz her konuşmamızda “Lütfen, en ufak bir eksiklik görürseniz gece iki de olsa, üç de olsa -kurumun santralinden bizi bağlayabiliyorlar, serbest; cep telefonlarımızı bağlayabiliyorlar- hemen bize ulaşın, biz gerekli müdahaleyi yapalım.” diye arkadaşlarımıza yani âdeta yalvarıyoruz konuşmalarımızda. Bize böyle bir şikâyet gelmedi, emin olun gelmedi; gelseydi gece iki de olsa oradaki şubeci arkadaşımızı ocağa gönderir, gerekli müdahaleyi yapardık ama gelmedi; keşke gelseydi, gerekli önlemleri hep beraber almış olsaydık.

Milletvekilimiz “İşçi açığı var, ocaklar kapatılmasın diye yoksa siz bunlara göz mü yumdunuz? Bu suçu siz de mi üstlendiniz, buna ortak oldunuz?” tarzında söylüyor. Evet, işçi açığımız var; evet, yetersiziz ama biz kurumları yaşasın diye, orada üretim devam etsin diye insanlar ölsün demiyoruz ve insanların ölmesine de razı gelemeyiz. Kesinlikle ve kesinlikle gördüğümüz eksikliklere karşı mücadele ettik. Yaptıklarımızı belgelerle anlattım fakat vekilimiz yine yok burada, herhâlde tutanaklardan alacaktır cevaplarını, öyle tahmin ediyorum yani öyle olacaktır.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Genel Kurul da çalışıyor, vekillere o konuda çok şey söylemeyin.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – “Metan drenajı olsaydı patlama olur muydu?” sorusu var, aynı zamanda havalandırmayla ilgili soru var; onların ikisini teknik personelimiz cevaplayacak.

“Tozla mücadeleyle ilgili İSG’de madde var mı?” diye soruldu. Evet, İSG toplantılarının tutanaklarını size gönderdiğimizde orada gerekli toz çalışmalarının yapılması gerektiğine dair kararları zaten göreceksiniz. İSG Kurulu toplantılarımızın tutanaklarında tozla mücadeleyle ilgili gerekli uyarılar var, alınmış gerekli kararlar var, işveren ile sendikanın ortaklaşa almış olduğu kararlar var.

“Kazada rol oynayan unvanlara katılıyor musunuz?” Tabii ki yani bu kazada adı geçen unvanlar... Neticede burada bir başarı varsa liderlerindir, başarısızlık da liderlerindir. Kurumun yukarıdan aşağıya yöneticilerinin hepsinin takip etme bakımından muhakkak bir payı vardır. Ama şunu da yapamayız: “Bu kazadan tamamıyla Genel Müdür veya X şahıs, X mühendis sorumlu...” Ben bunu yapamam çünkü az önce de ifade ettim, kazanın olduğu patlama yeri, patlama şiddeti önemli yani kaza teferruatlarıyla analiz yapıldığında ancak bunu söylemek mümkün olacaktır. Tabii ki daha önceki kazalarda mahkûmiyet alan yöneticilerimiz var ama az önce de söyledim, mahkeme kararları var; bizim bu konularda atamalara etki etme şansımız yok.

“Eylem neden yapılmadı?” diyor. Biz işyerindeki herhangi bir hak mahrumiyetten dolayı eylem yaptığımızda dahi -değişik sendikalar var aramızda- işverenlerin oradaki zararlarını bizden rücu etme hakkına sahip, işçiden rücu etme hakkına sahip. Ben işçime eylem yaptırdığım zaman “Eylem yaptın, benim şu kadar zararım var.” diye işçiden yasal olarak işverenin rücu yapma hakkı var, sendikadan rücu yapma hakkı var. Şimdi burada tutup da “Sendika olarak sen niye sessiz kaldın?” Milletvekilime soruyorum: Siz, sendikacı olarak beni, sendikalar olarak bizi bugüne kadar çağırıp da defalarca rapor vermiş olmamıza rağmen “Arkadaş, sizin derdiniz ne?” diye davet edip de dinlediniz mi ki? Biz bütün partilere sunduk raporlarımızı, hiçbir parti diyemez ki “Bize sizin raporunuz gelmedi.” 2013’te HDP’ye bile sunduk.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Biz her zaman sizi savunuyoruz ama...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Sağ olun, teşekkür ediyoruz, savunuyorsunuz. Ama o konuda bir eksiklik var.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – “HDP bile” deme. “Bile” ne yani?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Yok, estağfurullah. O zamanki değişik partiydi.

Yani şunu ifade etmeye çalışıyorum: Burada benim olduğu kadar hepimizin suçu vardır, hepimizin olduğu kadar benim de suçum vardır. Ben burada inşallah bundan sonraki süreçlerde bu eksiklikleri bu Komisyon daha ciddiye alarak, daha iyi analiz yaparak, Komisyon olarak eksikliklerin arkasında durup gerekli yasaların çıkmasında büyük rol oynasın istiyorum. Yine, bununla beraber...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Maden Kanunu görüşmelerindeki tutanakları incellerseniz HDP’nin tavrını orada çok net görürsünüz, ben de size onu söyleyeyim Sayın Genel Başkan Yardımcım.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Teşekkür ederim.

Biz, az önce söyledim, sendika olarak facialardan sonra akla geliyoruz. Facialardan önce bir sürü mücadele verdik, eşit işe eşit ücret sorunumuz var. Yer altında yıllarca çalışanlarımız, bugün şehit olan kazmacılarımız, yer altında asgari ücretle çalıştıkları günlerin mücadelesini biz verdik. Düzelsin diye mücadele ettik, kapı kapı dolaştık. Soma faciadasından sonra -Allah rahmet eylesin, mekânları cennet olsun- yer altındaki arkadaşlarımızın haklarını aldık. Keşke o faciadan sonra değil de daha önce alabilseydik çıkan yasalarla. Yine maden şehidi ailelerin hakları vardı, yıllardır mücadele ediliyordu, bu faciadan önce sözü verilmişti ama maalesef kötü bir tesadüf oldu, bu faciadan sonra onların da

hakkı kendilerine iade edildi. Ben emeği geçen hem iktidara hem muhalefete teşekkür ediyorum. Burada bölge milletvekillerimiz çok çaba sarf ettiler, bu konuda çok yorulular. Bartın, Zonguldak milletvekillerine de ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Son bir şey söylemek istiyorum. Zonguldak'ta bugün bu faciayı yaşadık, toplu ölümler, o toplu facia olduğu için bugün buradayız ama Zonguldak'ta her gün ölen, kaçak ocakta çalışan insanlar var. Defalarca devletin Valisinden tutun devletin Bakanına kadar, siyasi partilerin genel başkanlarına kadar bu sorunu anlattık. Gelin bir komisyon da Zonguldak'taki kaçak ocak çalışanlarını ve kaçak ocakları incelemek için kuralım. Gelin bir komisyonda da onları tartışalım. Gelin orada da sorumluların kimler olduğunu, orada da suçluların kimler olduğunu hep beraber masaya yatıralım. Orada biz yetkili sendika değiliz, yetkili sendika olmamamıza rağmen arkadaşların sendikası, sigortası olmamasına rağmen az önce söylediğim milletvekilim beni belki de yadırgadı, o yüzden bu soruları bana sordu. "Dışarıda açlık, aşağıda ölüm, aşağıda ölüm olasılık ama dışarıda açlık kesin." Evet, Zonguldak'ın içinde bulunduğu durum...

Zonguldak gibi bir yerde redevans kanunu çıkarılmasına rağmen 2 bin kaçak ocak çalışanından bahsediyorsak o zaman ben bunu söylerim. Ben bunu söylediğim için kimse yadırgamasın. Bir komisyon da gelin Zonguldak'taki kaçak ocaklarla ilgili kuralım ve o sorunu burada hep beraber tartışalım. Biz varız, devletin Valisine de söyledik. Bakın bunları kimse dile getirmiyor, biz dile getiriyoruz. Bu kaçak ocaklarda sorunlar dururken Zonguldak'ta 2 bin kişi, kopil kopil çocuklarımız, o 15 yaşındaki çocuklarımız mahalle aralarından madenci elbisesiyle kaçak ocaklara girerken bütün birimlerimiz görüyor, kimse sesini çıkarmıyor ama "TTK zarar ediyor." diye devletin Valisi çıkıyor, açıklama yapıyor. Devletin Bakanı, milletvekillerimiz "TTK zarar ediyor." diye açıklama yapıyor. TTK'nin zararını konuştuğumuz kadar Zonguldak'taki kaçak ocaklarda ölen insanları konuşsak onların sayısı emin olun bu 42 kişiden çok daha fazla. Onların sayısı çok daha fazla, kaçak ocaklarda ölüyorlar, elektrik direklerinin dibine atılıyorlar, hastane kapılarının önüne atılıyorlar.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Başkanım, cevaplamadığınız yer var mı?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Onlar da...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Başkanım, başka cevaplamadığınız yer var mı milletvekillerimizin?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, yok, son sözüm diye söyledim zaten, cevaplamadığımız yer kalmadı.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Müdahale geldi. Müdahalede biraz geciktiniz ama.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Sizden Komisyon Başkanı olarak da Komisyon olarak da rica ediyorum, o hastane kapılarına bırakılıp da kaçılan cenazelerin hesabını sormak için bir komisyon kurulsun. O kaçak ocaklar redevans sahalarında oluyor. Hiç kimse bizim onlardan haberimiz yok diyemez, devletin redevansa kiraladığı sahalarında oluyor. O kaçak ocakları lütfen gelin masaya yatıralım. İnsaf istiyorsak, vicdan soruyorsak, ben vicdanımla sorgulayanlar lütfen hep beraber bir araya gelelim, o kaçak ocakları masaya yatıralım; yazıktır, günahtır. Ben son sözümü söyledim.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ben tekrar Komisyon üyesi arkadaşlarımıza verilmemiş bir cevap veya atlanmış bir yer varsa orayı tekrar müzakere açmayı öneriyorum.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, teknik personelimiz havalandırma ve metan drenajıyla ilgili bilgi verecekti, onu atladık, o da son bilgisini verirse lütfen müsaade ederseniz o soruya cevap verecekti yani.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tamam da teknik kısım mı verecek?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Soru vardı, teknik kısım cevap verecek.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tamam, buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bu arada, Başkan, Soma’dan sonra haklar için mücadele ettiğinizi söylediniz, Bağımsız Maden İşçileri Sendikası Genel Başkanı Tahir Çetin’i ve Ali Faik arkadaşları da burada saygıyla anıyorum.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Saygıyla anıyorum, kusura bakmayın yani o da...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Saygıyla analım.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Mikrofonunuzu açayım Serpil Hanım.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Evet.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Buyurun lütfen.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Soma katliamından sonra işçilerin bazı haklar aldığını söyledi Başkan. Buradan Bağımsız Maden İşçileri Sendikasının Genel Başkanı, Onursal Genel Başkanı Tahir Çetin’i ve Ali Faik Bey’i saygıyla anıyoruz. Yaşamlarını bir trafik kazasında yitirmişlerdi. Onlar çok direniş yaptılar, gece gündüz mücadele yürüttüler. Özellikle Soma’da işçilerin haklarını kazanmaları için ve Soma’da yaşamını yitiren 301 madencinin ailelerinin kazanımlarını koruyabilmek için, hak almak için, burada onları da analım çünkü çok katkıları olmuştur.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Yorgunluğuma ve heyecanıma bağışlayın. Rahmetle anıyoruz, saygıyla anıyoruz.

Teşekkür ediyorum hatırlattığınız için, sağ olun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sendika yöneticilerinin söylediklerine AK PARTİ hükümetlerini temsilen bir cevap vermeyecek misiniz?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Arkadaşlarım söz istediklerinde alırlar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani bu görüşleri doğru kabul ediyoruz eğer siz yanıt vermediğiniz takdirde.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Komisyonunda bütün görüşleri saygıyla karşılıyoruz.

Sizi tanıyalım, buyurun.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TIRYAKI – Şimdi, Soma kazasından sonra, biliyorsunuz, önce bir yaşam odaları çıktı kamuoyunda tartışılan, bir de tabii daha sonra efendim, bu ana pervanenin, havalandırmanın yönünün gerektiğinde emici olanı tekrar tersine çevirme şeyi çıktı. Şimdi, benim teknik olarak görüşüm şöyle: Eğer biz çok katlı çalışılan bir yerde, ana havalandırmanın yönünü bu şekildeki kazalarda değiştirirsek yer altındaki diğer çalışanlarımızın yerini, kaçış yerlerini yer üstünden bire bir görme şansımız olmadığı için onları da bir şekilde ölüme terk etmiş oluruz. O yüzden o belki tek kat çalışılan, tek bir noktada üretim yapılan yerlerde düşünülebilir ama bizim Karadon gibi, Kozlu gibi, efendim, Armutçuk gibi eksi 550, eksi 650’lerde birden fazla katta çalışma yapılan yerde ve çalışanlarımızın aldıkları İSG eğitimlerinde

hangi noktalara doğru kaçış yapılacağı zaten yönetmelikte de belirtiliyor, “Temiz havaya doğru kaçın.” diyoruz. “İşte, OFK maskeleri olan tarafa doğru kaçın, orada OFK’leri değiştirin.” diyoruz. Şimdi, burada onun tam tersi yönünde, efendim, yukarıdan bir değişiklik yapılabilmesi için bütün çalışanların yerlerinin, yönlerinin yukarıdan görülebiliyor olması lazım. Bir de onlara hangi yöne gidecekleriyle ilgili o anda bilgi verilebilmesi lazım.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Amasra faciasında temiz hava hattı üzerinde bulunan maden işçileri de hayatını kaybetti. Nasıl kaybetti?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – Ben şöyle diyorum Sayın Vekilim: Ana pervanenin şu andaki havanın yönünün değiştirilip değiştirilmemesiyle ilgili 2014 kazasından sonra yönetmeliğe giren o şeyi açıklamaya çalışıyorum yani bunun bizim madencilik sektörü için yanlış olacağını ifade etmeye çalışıyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Arkadaşlar, ben bu konuda müsaadenizle çok kısa bir...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Madencilik sektörü için mi diyor acaba yoksa Amasra müessesesi için mi?

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Amasra.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Aysu Hanım, şöyle diyor: Bunu hatırlarsanız Komisyonda başka maden mühendisi arkadaşlarımız da gündeme getirdiler, Nevzat Bey de dâhil. Şimdi, bu her maden damarı için ve her maden yolu için uygulanabilecek bir kural değil. Bu, Soma’dan sonra çıkartılan “Hani işte, 110 tane madde, bunlar niye uygulanmıyor?” dediğimiz ve en fazla tartışılan noktalardan bir tanesi. Hatırlarsanız -tam da deprem, gündemin gerekçesiyle konuşuyorum- Işı kara konuşurken 2 profesör, bırakın 2 maden mühendisini otuz yıl aynı dal üzerinde eğitim yapmışların birisi diyordu ki “A”, birisi diyordu ki “Hayır, bu Z” Birbirine taban tabana zıt fikirler televizyonlarda günlerce tartışılıyordu. Bu konu, pervanenin ters yönde yapılıp da havalandırmanın nasıl olacağı konusu, bu yönetmelik tartışılıyor arkadaşlar. Şimdi, Soma’dan sonra bazı hocalarımızın, o Soma’daki MADEN-İŞ’in aldığı kararın her tarafa uygulanabileceğini kesinlikle ama kesinlikle madenciler düşünmüyorlar, çalışanlar bunu düşünmüyorlar, hocalarımızın bir kısmı da bunun yüzde yüz yanlış olduğuna inanıyorlar. Şimdi biz Büyükşehir Yasası’nı çıkarırken hatırlarsanız ilk çıkış noktası İstanbul ve Kocaeli’yle alakalıydı ve “İl sınırlarıyla sınırlıdır büyükşehir.” diyorduk fakat aynı yasa bir Mardin için, bir Van için, bir Kayseri için 30 tane büyükşehir kriterine uymasına rağmen o kriterlere uymadığı görüldü. Bunun üzerinde kesinlikle -bir mühendis olarak da söylüyorum- bazı yerlerde tam tersi, yeni ölümlere yol açılacağı kesinlikle söyleniyor. Bu tartışmalı bir maddedir, bu yalnızca lokal bir maddedir, orası için konuşulan bir maddedir, her tarafa uyarlanabilen bir madde değildir. Nizamettin Bey görüşünü yalnızca kendi görüşleri olarak değil, birçok maden mühendisi arkadaşımızın görüşü olarak da burada sunuyor, o yüzden bunu Komisyon üyelerimizin dikkatine bir kez daha getirmek istedim.

Devam edelim Nizamettin Bey.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ - İkinci husus, metan drenajı. TTK’de geçmiş yıllarda metan drenajı yapılmış, şu anda metan drenajı -genel kapsamda dediğimiz şeyi- bildiğim kadarıyla yok. Sadece degaje müsait damarlarda, efendim, kontrol sondajları ve sonrasında degaj sondajları yapılmakta. Bu metan drenajıyla ilgili de damarın yapısı, gaz içeriği, efendim, bunun yapılabilirliğiyle ilgili geçmişte yapılan araştırmalar, incelemeler var tabii ki. Örneğin, mesela “Boru içerisindeki metan gazı oranının emiş yapılırken yüzde 30, hatta yüzde 27 oranında olması lazım.” deniliyor şeyde. Bizim, şimdi, bu sunumda önerimizin gerekçesi de şöyle: Şimdi, biz, geçmişte -mühendis arkadaşlar da bilecekler- TTK’nin jeolojik şartlarından dolayı yer

altında mekanizeye uygun değil diye ve dolayısıyla ağaç tahkimatına yönelik bir şey vardı ama 2010 senesinden sonra Çin’de, Macaristan’da yapılan incelemeler neticesinde bugün hem dik damarlarda hem de düz damarlarda mekanize sistemler gayet rahat bir şekilde uygulanabiliyor. Biz de o yüzden bu konunun tekrardan gündeme gelip incelenmesi neticesinde daha sağlıklı olur; bize, kuruma ve sektöre faydalı olur diye şey yapılmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Metan drenajı hakkında mı diyorsunuz?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – Evet.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Mekanize sistemler...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – Mekanize sistemler önceden bizim damar şartlarımıza uygun değildi, o yüzden kullanamıyoruz diyorduk hep ama 2010 yılı sonrasında Çin’de olsun, diğer ülkelerde olsun Kurumun yapmış olduğu araştırmalar neticesinde, oradaki teknolojilerin bize uygun olanları buraya geldi dolayısıyla daha sağlıklı, daha güvenli çalışma ortamlarımız oluştu.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yani drenajdan ayrı bir başlık bu.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – Yani bunu örnek veriyorum. Hani, biz, şimdi “Drenaj olmaz.” diyoruz ya...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ben sizin ne dediğinizi anlayamadım da yani o yüzden...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şimdi, şöyle, Serpil Hanım: Metan drenajı bir kere yüzeyden yapılması hâlinde, Nevzat Bey Komisyonu bilgilendirdiğinde, onun bir kısım komplikasyonlarını ve yan tesirleriyle beraber yapılamadığını, hatta başladıktan sonra bıraktıklarını söylediler; hatta, bir iki böyle zararlı operasyon düzenlenebileceğini, öyle bir sınıra geldiklerini söylediler.

Metan gazı drenajı, yine ocaklara göre değişebilen, her ocağa aynı standartta uygulanamayabilen bir konu. Metan drenajı yapan çok güzel damarlar var yurt dışında ve oradan hatta enerji elde edip bunu faydaya dönüştürenler var yani tehditken bunu fırsata dönüştürenler var. Ama bizim aynı ocaklarımız için her şekilde bir standart, bunu söyleyemiyoruz. Metan gazı drenajıyla alakalı arkadaşların genel söyledikleri bu. Ama tahkimatla alakalı, önceden ağaç tahkimatı tamamen her tarafta kullanılıyordu, hatta bu tahkimattan dolayı metan gazı drenajının yapılamayacağını söyleyenler vardı ve bu tahkimatın artık metallerle beraber; yarı mekanik, tam mekanik sistemlerle beraber yapılabileceğini söylüyor Nizamettin Bey. “Biraz ona ağırlık vermek lazım.” dediniz siz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Başkanım, ben ne demek... Yani neyi savunduğunu anlayamadım o yüzden... Siz, kendiniz, böyle açıklıyorsunuz ama burada hocalar metan drenajı konusunu başka türlü açıklamışlardı.

BAŞKAN TANER YILDIZ – “Mekanize sisteme geçmemiz lazım.” diyor.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – Açıklayayım mı Sayın Bakan?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sendikanın düşüncesini merak ettiğimiz için, onu soruyorum.

Pardon Kani Bey, buyurun.

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Tiryaki, biliyorsunuz, Amasra’da bir maden katliamı yaşandı, 42 arkadaşımız, maalesef, üzülmekle söylüyorum, öldü. Bu katliam neden oldu?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – Efendim, şimdi, tabii ki bu kazanın neden olduğunu direkt şu an için benim söyleyebilmem mümkün değil, birincisi.

İkincisi: Tabii, bilirkişinin tespit etmiş olduğu hususlar var. Tabii, bu tespitlerin yer altıyla, o açıklıkla teyit edilmesi lazım. Şimdi, işte, arında fikir yürütüyoruz, eğer arında patlamayla birlikte bir degaj olduysa ondan sonra patlama olduysa bu sefer orada degaj sonrasında büyük bir posta oluşumu olması lazım. Efendim, şimdi, patlama noktalarının metan gazı patlamasından sonra sıralı işte, toz patlamalarının olduğu ifade ediliyor; bunların da yer altına inildiğinde hangi noktalarda patlamalar olduğu gözlemlenerek teyit edilmesi lazım ki ondan sonra daha net bir şey söylemek mümkün olabilir.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Kani Bey, bu konu, siz belki Genel Kuruldaydınız, bu soru cevaplandı, şöyle cevaplandı ama; bunu ısrarla biz üyeler soruyoruz, ısrarla soruyoruz, onlar da doğru olarak şu cevabı veriyorlar: “E, biz aşağı inmedik, kaza tespitini yapmadık. Bizden kesin bir fetva isterseniz biz bu fetvayı veremeyiz.” diyorlar ama şimdi, ısrarla tekrar soruyoruz ya -siz Genel Kuruldaydınız- dediler ki: “Biz bunun cevabını net olarak veremeyiz, vermemiz de bak, varsayım, böyle olduğu kabul edilirse, orada posta olursa, şu olur. Ya, bunların hiçbir tanesini şu anda biz bilmiyoruz.” O yüzden bunun net cevabını, bütün vekil arkadaşlarımız adına net cevabını istersek bunun cevabını bulamayız diye bir kez daha hatırlatmak istiyorum çünkü arkadaşlar bunun cevabını böyle verdiler. Siz Genel Kuruldaydınız, dediler ki: “Biz bunu ‘Kesin olarak şundan olmuştur.’ diyemeyiz aşağı inmeden bu tespitler yapılmadan.” dediler. Ben bir kez daha bunu hatırlatmak istedim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sonuç olarak bilirkişinin bir ön raporu var, bir ön görüşü var. Sendikanın da eğer gerçekten o sahaya hâkimse mutlaka bu bilirkişi raporu hakkında ve kazanın nedenleri hakkında bize daha somut, daha elle tutulur bazı şeyler söyleyebilmesi gerekiyordu. Biz bunu soruyoruz, yoksa tabii ki bu araştırma sonuçlandığında, hepimiz, hep birlikte biz aşağı indiğimizde maddi gerçeklik o zaman açığa çıkacaktır diye düşünüyorum.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Efendim, küçük bir hatırlatma yapabilir miyim?

Yani mesela, televizyonlara çıktı, Cumhurbaşkanımıza şehidimizin ailesi diyor ki: “Çocuğumuz ‘Bizi patlatacaklar.’ diyordu ‘Metan kokuyor, gaz kokuyor her taraf.’ diyordu.” Az önce milletvekilimizle dışarı çıkarken bana dedi ki “Ya, aileler böyle böyle diyor, sizin nasıl haberiniz olmaz?” Ya, bir kere metan gazı, maden mühendisi olan vekillerimiz ve Bakanımız takdir eder ki gaz kokmaz; metan gazı kokmaz, görülmez

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ya, belki hidrojen sülfür kokmuştur canım.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Yok, şunun için, şuraya getireceğim lütfen: Yani şimdi, madenciligi bilenler belki bunu daha iyi anlayabiliyor şey olarak çünkü arında eğer gerçekten bir degaj olduysa oranın postayla dolması lazım ve orada kalanların postanın altında kalması lazım. Yani gerçekten bir degaj olduğunu söylememiz gerekir. Mesela, Kozlu’daki degaj olmuştu yani zor bir degaj oldu, bir ayda zor temizlendi postası. Yani bunun gibi şeyler. Yerinde görmek lazım, patlama nerede oldu, nasıl oldu, nereye tesir ettiği; bunları teknik personelimizin de dediği gibi iyi analiz yapmak lazım ancak o zaman net bir şey söylenebilir.

Teşekkür ederiz, sağ olun.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Sizin ekleyeceğiniz bir konu var mı Nizamettin Bey?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI TEKNİK MÜDÜRÜ NİZAMETTİN TİRYAKİ – Teşekkür ederim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Peki.

Arkadaşlarımızın bununla alakalı en son söyleyeceği konu yoksa Türkiye Maden İşçileri Sendikası Genel Maden İşçileri Sendikasının bir nevi mütemmim cüzü belki ama yer değiştirip onlara söz vereceğiz. Ondan sonra, siz sunumunuzu veya söylemlerinizi bitirdikten sonra...

Hatice Hanım, siz hukuk müşaviriydiniz değil mi?

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Evet efendim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Peki.

Buyurun, söz sizde.

2.- Türkiye Maden İşçileri Sendikası Hukuk Müşaviri Hatice Salman'ın, Amasra'da meydana gelen maden kazasının ve benzer kazaların önlenmesine yönelik öneri ve tedbirler hakkında sunumu

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim ve sayın katılımcılar; önce, Türkiye Maden İşçileri Sendikası Yönetim Kurulu ve şahsım adına hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bugünkü toplantımızda ben kısa ve özet bir sunum hazırlamıştım yönetim kurulu adına. 14/10/2022 tarihinde Amasra ilçesinde meydana gelen maden kazasının ve benzer kazaların önlenmesine yönelik öneri ve tedbirlerden oluşan, ana başlıklarını şimdi sunumumuzda da göreceğimiz şekilde, birkaç talebimiz olacak, aslında önerimiz, teklifimiz olacak.

Biz, öncelikle, maden iş kanununun çıkarılıp çıkarılamayacağına ilişkin bir teklif sunmak istedik. Ağır ve çok tehlikeli bir iş kolu olan madencilik faaliyetlerinin gerek yer altı gerekse yer üstü bakımından kendine has bir çalışma sisteminde olduğunu hepimiz biliyoruz zaten Sayın Başkanım. Buna bağlı olarak, daha önce de her ortamda ifade ettiğimiz üzere, en kısa zamanda ayrı bir kanun içerisinde çalışanların hak ve menfaatlerinin düzenlenmesi gerektiğini düşünüyoruz. 4857 sayılı Yasa kapsamında yer altı maden işçilerine Soma faciasından sonra birkaç yasal düzenleme yapıldı ama biz bu düzenlemeleri bir kanun adı altında “Maden İş Kanunu” adı altında, nasıl ki Deniz İş Kanunu ve Basın İş Kanunu’na ilişkin çalışanların hak ve menfaatlerini koruyucu özel kanunlar dâhilinde, maden iş kolunda çalışan tüm işçileri kapsar bir maden iş yasasının da çıkartılabileceğini düşünüyoruz ve bunu bir teklif olarak Komisyon kayıtlarına geçmesini talep ediyoruz Sayın Başkanım. Burada da tabii ki asıl kanun olarak C176 sayılı Madenlerde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi’nin esas alınabileceğini de takdirlerinize arz ediyoruz.

Biz, sendika olarak Avrupa Birliğiyle birlikte bir proje kapsamında gölge İSG uzmanları yetiştirdik. En son olarak sizi bu konuda da aydınlatmak istiyorum. Aslında Teknik Müşavirimiz Ertuğrul Bayrak sunumunda bunu iletecekti fakat annesinin rahatsızlığı dolayısıyla erken ayrılmak zorunda kaldı Sayın Başkanım. Sendika olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Avrupa Birliği hibe destekli proje kapsamında madencilığe yeni bir bakış açısıyla 175 gölge İSG uzmanı kazandırdık ve bu uzmanlar her hafta raporlamalarıyla aktif olarak şu an örgütlü olduğumuz maden işletmelerinde görevlerine devam etmektedirler.

Bu İSG uzmanları ne yapmaktadırlar? Bunların amacı; madencilik sektöründe çalıştıkları iş yerlerinde denetim ve rehberlik ile İSG kapasitesini güçlendirmek, çalışanların ve işverenlerin sendikalaşmasına katkıda bulunmaktır. İSG uzmanları olarak eğitilen işçi sendika temsilcilerimiz vardır. İSG uzmanları eğitimi sonucunda hem karşılıklı öğrenime hem de madenlerdeki tüm işçilerde aşağıdaki becerilerin geliştirilmesi hedeflenmiştir; tehlikeyi olmadan önce öngörebilmesi, işte risk

içeren ortamları belirlemesi ve öğrenmesi, tehlike yaratacak davranışları önlemek, hayatın her alanında güvenliği ön plana almak, gereksiz risk almamak, güvenli davranışları yaşam biçimi hâline getirmek, güvenli davranış biçimini alışkanlık hâline getirmek noktasında kendilerine eğitimler verilmiştir.

İSG uzman adayları aldıkları hem işçi sağlığı güvenliği eğitimleri hem de psikososyal eğitimler sonucunda sahada aktif olarak hâlen de görevlerine devam etmektedirler. Buna bağlı olarak Türkiye Maden İşçileri Sendikası'na yapılan bu çalışmalar ne yazık ki pilot ölçekte kalmaktadır. Bunun ülke çapında, Çalışma Bakanlığı kapsamında da yapılması gerektiğine dair Komisyonunuza bir öneri sunmak isteriz. Örneğin, trafikte aramızda bulunan fahri trafik müfettişleri gibi bir sistemin Çalışma Bakanlığınca da yapılabileceğini düşünmekteyiz. Bu kapsamda işveren nezdinde hizmet akdiyle çalışırken iş yerine Bakanlık adına fahri olarak her an denetime hazır hâlde tutulan bu arkadaşların isimlerinin de gizlilik esasına dayalı olması gerektiğini düşünmekteyiz. Bunun daimî nezaretçilikteki açığı kapatacağını düşünüyoruz. Bu projedeki amacın en baştaki nedenlerinden biri, işverene bağlı ama aynı işvereni denetleyen denetçilerin yaşadıkları sorunları ortadan kaldırmak olacaktır; madenlerde oluşabilecek sorunları önceden belirleyip önlenmesine ve bu konulardaki subjektif değerlendirmeleri ortadan kaldırmasına sebep olacaktır. Denetçi, bağımlı çalışan olarak hayati önem taşıyan sorunlar hakkında işverenine ne kadar ısrarlı olabilecektir? Bu, tartışılması gereken sorunlar arasındadır.

Aynı zamanda, Sayın Başkanım, madenlerde yapılan düzenlemeler yer altı maden işçilerini kapsadığından yer üstü maden işçilerimizde de farklı talepler sendikamıza iletilmektedir. Yer altı ve yer üstü maden işletmelerini de düşündüğümüzde madenler bir bütündür, o yüzden madenlerdeki çalışma barışının da sağlanması gerektiğini düşünüyoruz. Bu kapsamda, yer altı ve yer üstü madencilik kapsamı ayrı ayrı risk taşımaktadırlar, yer altı ve yer üstü madencilik kanun koyucu tarafından ayrı ayrı değerlendirmeye alındığından çalışmalarda da farklı düzenlemeler yapılmıştır. Bir nebze kadar bu işin doğal tarafı olsa da Türkiye Maden İşçileri Sendikası olarak Dokuz Eylül Üniversitesi hocaları Sayın Profesör Doktor Halil Köse, Sayın Profesör Doktor Şükran Ertürk ve Sayın Turgay Onargan heyetiyle yer üstü maden işletmelerimizin yerinde yaptıkları inceleme neticesinde yapmış oldukları risk analizlerinde yer üstü maden işletmelerinin de çok tehlikeli kapsamda yer aldığını da tespit ettirdik. Bu rapor sonucunda yer üstü maden işletmelerinde çalışan bu işçiler içerisinde de size iletmek üzere bir teklifimiz olacak. Bununla ilgili sektörde şev açılardan meydana gelen sapmalar nedeniyle yaşanan heyelanlar olmuştur, geçmişimizde Sivas Kangal'da ve Maraş Elbistan'da çalışanların üstüne çökmüş ve ölenlerin naaşlarına dahi ulaşamadıran çalışma sahaları çalışanların mezarı olmuştur yer üstü maden işletmesinde Sayın Başkanım. Bu nedenle biz sendika olarak yer altı ve yer üstü maden işçileri için bir önerinin de Komisyon kayıtlarına geçmesini istiyoruz. Yer altı maden işçilerine 5510 sayılı Yasa'nın 40'ıncı maddesinde fiilî hizmet süresi zammı öngörülmüştür. Fiilî hizmet süresi zammına ilişkin 2014 yılında yapılan yönetmelik değişikliğinde fiilen riske maruz kalmasa da bir yer altı maden işçisi yılda üç yüz altmış gün çalışmasına karşılık yüz seksen gün fiilî hizmet zammı alabilmektedir anılan kanun uyarınca. Fakat orada iş kazası nedeniyle raporlu olunan süre noktasında açıkça bir hüküm bulunmamaktadır. Bu da işverenlerin farklı uygulamasına sebebiyet verebilecektir. Bu nedenle biz geçmiş dönemde tüm siyasi parti grup başkanlıklarıyla paylaştığımız bir önerinin de Komisyon kayıtlarına geçmesi üzerine burada tekrar kaleme aldık. Buna göre 5510 sayılı Yasa'nın 40'ıncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "yıllık ücretli izin" ibaresinden sonra gelmek üzere "iş kazası nedeniyle raporlu olunan süre" ve 5510 sayılı Kanun'un 40'ıncı maddesinin ikinci fıkrasındaki tabloya "19) Yerüstü maden işletmeleri-Yerüstü maden işletmelerinde çalışanlar-90 gün" ibareleri eklenmiştir. Gerekçe olarak da fiilî hizmet süresi zammı içerisinde yararlanılacak süre kapsamında değerlendirilmesi öngörülen süre içinde fiilen çalışma koşulu aranmayan kısımlar için evleviyetle yer altı maden işletmelerinde çalışmakta iken geçirdiği iş kazası nedeniyle raporlu olunan sürenin de

sayılması gerekmektedir. Yer altı maden işletmeleri, iş kolu bazında çok tehlikeli işler sınıfında yer alan işletmeler bazında yer aldığından çalışanın iş kazası nedeniyle raporlu olduğu dönemde de fiilen çalışma koşulu aranmaksızın fiili hizmet süresinden yararlanması gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca, yer üstü maden ocakları da ülkemiz sınırları içinde çok tehlikeli işler sınıfında yer alması nedeniyle bu ocaklarda çalışan, yer üstü maden işletmelerinde çalışan işçilerin de fiili hizmet süresi zammından yararlanması gerektiğine ilişkin önerimizin de Sayın Komisyonca değerlendirmeye alınmasını talep ediyoruz.

Sayın Başkanım, yapılan denetimlere kısaca bir değinmek istedik. Günümüzde denetlemeler ne yazık ki sadece denetlenilen günü ifade etmekte, arkası ve önu denetleme kapsamına girmiyormuş gibi bir algı oluşturmaktadır. Maden iş yerleri anlık değişiklik gösterebilen, canlı çalışma koşullarına sahip olduğu gibi, her sahanın kendine özel avantajları ve dezavantajları bulunduğu da bilinmektedir. Sahalar değerlendirilirken bu şartların göz önüne alınması gerekmektedir.

Bu bağlamda, madencilik yılın her günü denetime açık olmalıdır. Bu yüzden, denetleme yapan kurumların bir kollarının yoğun madencilik faaliyeti içeren bölgelerde bölge temsilciliği olarak bulunmasının kazaların önceden belirlenmesinde etkin olacağı düşünülmektedir.

Sayın Başkanım, özellikle, Enerji Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığının maden iş yerlerinde denetim yapmaya kuruluşlar olduğu düşünüldüğünde, Çalışma Bakanlığının bölge temsilciliklerinin havzalar bazında olduğu görülmekte fakat Enerji Bakanlığının havzalar bazında temsilciliklerin olmadığı tespit edilmiştir. Bunun da Komisyon kayıtlarına geçmesini istiyoruz. Ve bu şekilde bölge temsilciliklerinin Enerji Bakanlığı denetimleri içinde yapılabileceğini düşünüyoruz.

Sonuç olarak, özetle, gerek işveren gerek sendika gerekse kanun koyucunun ortak amacının madenlerde çalışmanın güvenli ortamlarda sürdürülebilir olmasını sağlamak olduğu açıktır. Bu kapsamda, Türkiye Maden İşçileri Sendikası olarak üzerimize düşen tüm sorumlulukları almaya da hazırız.

14 Ekim 2022 tarihinde meydana gelen kazada vefat edenlerle birlikte, tüm maden şehitlerimizi rahmet, minnet ve saygıyla anıyoruz.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Biz de teşekkür ediyoruz.

Şimdi soru sormak için Kani Bey, buyurun.

KANİ BEKO (İzmir) – Hatice Salman Hocam, ben şimdi Türkiye Maden İşçileri Sendikası'nın hazırlamış olduğu sunumu dinledim fakat benim öğrenmek istediğim şey, az önce diğer uzman arkadaşımıza da sordum: Amasra'da 42 işçi kardeşimiz maden cinayetinde katledildi. Neden? Şimdi, bu elimizde olan rapor yani hepimizin elinde var, hep bildiğimiz şeyler bunlar.

Sunum yaptığınız için de teşekkür ederim, bir emeğiniz var, bunda mutabıkız. Zaten burada gördüğüm kadarıyla siz de hep Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'yla ilgili vurgular yaptınız ki bunlar doğru şeyler; başından beri bizim de anlatmak istediğimiz konular bunlar ama maalesef Türkiye'de bunlar uygulanmıyor. 176 sayılı Maden Yasası -belki burada 10'uncu kez söylemişimdir- bu uygulanmıyor maalesef.

Ancak, tekrar ediyorum, benim burada sorum şu: Burada ihmal mi var? Bu işçi kardeşlerimiz neden öldü? Eğer ihmal varsa havalandırmada mıdır, sensörlerde midir, yoksa az işçi çalıştırıldığından dolayı mıdır, madende deşarj yapılmadığından dolayı mıdır; birçok faktörler vardır.

Bizim burada elimizde o kadar çok şey var, sadece 1 tanesini ben size anlatmaya çalışayım; havalandırma ile ilgili. Şimdi şöyle söylüyor uzmanlar, bu, belki 15'e yakın uzmanın ortak bir görüşü: "Yetersiz ve etkisiz havalandırma sistemi olayın meydana gelmesindeki en temel unsurdur." deniliyor, ayrıca ekliyorlar "Havalandırma sistemi yeterli olsaydı, olayın meydana gelmesi önlenirdi." Bunlar belki 10-15'e yakın işte, bilirkişi, uzman raporları bunlar.

Bir diğeri de şöyle: "Türkiye Taşkömürüne bağlı ocaklarda metan drenajı uygulaması yapılmamaktadır." Yine ekliyorlar, "Uygulama yapılsaydı kaza önlenirdi." deniliyor. Yani şu anda, yine o havzadaki diğer maden ocaklarında da biz burada bu toplantıdayken bile "Her an metan drenajı sebebiyle patlama olabilir." deniliyor. Nitekim, biz bu toplantılara başladıktan bir gün sonra -benim hatırladığım kadarıyla- Zonguldak'ta bir maden kazası oldu, 4 arkadaşımız yaralandı, bildiğimiz kadarıyla 2'si ağır yaralıydı, Zonguldak milletvekillerimiz konuyu daha iyi biliyorlar. Gerçekten, bu, uzman arkadaşlarımızın anlattığı şekilde oldu, keşke olmasaydı. Sonunu da şöyle bağlamışlar: "Hatta, göz göre göre bu cinayete biz seyirci mi kalıyoruz? Bakanlık bu uygulamanın yapılmadığını biliyorken bu cinayete göz yummuş mudur?" demişler, uzmanların görüşü bunlar. Ben açık bir şekilde bir cevap arıyorum. Tamam, biz madenlere inmedik, siz de inmediniz ama o kadar çok uzman arkadaşı burada dinledik ki arkadaşlarımız başta havalandırma olmak üzere metan drenajından bahsettiler ve onunla beraber, denetlemenin yetersiz olduğunu söylediler -ben fazla uzatmamak için sadece başlıklarını okuyorum- kömür tozu mücadelesinin yeteri kadar yapılmadığından bahsettiler. Başkanım da biraz evvel söyledi "Teknik personel sayısı eksik." dedi, Sendika Başkanı da aynı şeyden bahsetti. İş güvenliği eğitimleri ve acil durumlara yönelik tatbikatların gerçekten yapılmadığını söylediler. Bir kez daha söyleyeyim: Ben Soma maden cinayetinden sonra bir üniversiteye gittim, üniversitede hiç yakışık almayan bir şekilde madenci arkadaşlarımıza belgeleri verilmiş, sertifikaları verilmiş. Bunlar yaşanıyor herhâlde, anladığım kadarıyla bu devam ediyor. Bunlara çok dikkat etmek lazım, madenci olmak kolay değil. Madenci olabilmek için en az dört ay o eğitimden geçmeniz gerekiyor. Yani o sertifikayı alan kişinin sabahtan akşama kadar "Evet, ben madenci oldum, ben madenlere inebilirim artık." diyerek kendinde bir güven olması gerekir düşüncesi içindeyim. Ama ben böyle olduğunu sanmıyorum çünkü ben Soma'da -bir daha söylüyorum- o cinayetten sonra üniversiteye gittim, o sertifikaların nasıl alındığını ben oradan öğrendim, üzüldüm şahsen. Yani benim sorum şu: Bu 42 arkadaşımız Amasra madenlerinde neden, niçin öldü?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Serpil Hanım.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Maden İşçileri Sendikası yöneticileri burada olmadığı için şimdi bir şey söyleyemiyorum çünkü hukuk müşaviri arkadaşımız burada ve o da bize bir sunum getirmiş. Bizim burada aydınlanmamız için herhangi bir çalışma da olmadığını görüyorum. Bu çalışma tabii ki Komisyonun çalışmalarına katkı yapabilir, değerlendirilecek şeyler ama biz burada, 42 maden işçisinin yaşamını yitirdiği maden katliamının aydınlatılması için sendikacılar olarak sizlerden de -daha doğrusu- sendikalardan da buraya daha hazırlıklı gelmelerini, daha, bu maden katliamına yönelik öngörüler, tahminleri ya da gördükleri eksiklikleri anlatmalarını bekliyoruz. O anlamda, baktığımız zaman, sunumun böyle somut şeyler içermediğini görüyorum.

Tabii ki sendikalar projeler yaparlar ve o projeler kapsamında bazı pilot çalışmalar da yapabilirler ancak burada, madencilik sektöründe çok köklü sorunlar var ve sendikacı arkadaşlarımızın, burada sunumlar yapan üniversite hocaları kadar öfkesini donanmış ve 42 insanın yitirilmesinden kaynaklı

öfkelerini donanmış -çünkü öfkenin bir değiştirme gücü vardır, o anlamda söylüyorum- olarak, bu meseleyi de sahiplenmiş olarak burada bulunduklarını görmüyorum. Sizi burada ayrı tutuyorum çünkü sonuç olarak siz hukuk alanında buraya katkı yapıyorsunuz, bu sendikaya ama sendika yöneticilerini kastediyorum, seçilenleri kastediyorum.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Anlıyorum Sayın Vekilim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ben buradaki sunumdaki işçi sağlığı ve iş güvenliği konusundaki gölge İSG uzmanları önerisine de çok... Tabii ki bir renklilik, bir katkı olabilirler ama esas olarak biz burada tartıştığımızda, işçi sağlığı ve iş güvenliği uzmanlarının yapısal bir nedenden dolayı, aslında çalışma yaşamındaki iş cinayetlerine doğru bir şekilde katkı yapamadıklarını tespit ediyoruz. Çünkü sonuç olarak, işverenlerden ücret alan işçi sağlığı ve iş güvenliği uzmanları sürekli olarak oradaki işletmelerin baskısı altında çalışma yapmak zorunda; o eksiklikleri, yanlışlıkları deftere yazarken de ciddi baskı altındadırlar. O yüzden, burada, bu Komisyon şunu önermeli diye düşünüyorum: İşçi sağlığı ve iş güvenliği uzmanlarının bir otonomi kazanması, bir çeşit özerklik kazanması, bu anlamıyla ekonomik özgürlüklerinin, ekonomik olarak işletmelere bağımlılıklarının sonlandırılması için daha yapısal bir düzenlemeye ihtiyaç var ve burada bir önceki sendikacı, Sendika Başkan Yardımcımız sendikaların işletmelerin içindeki olumsuzluklara müdahale etme konusunda ellerinin kollarının bir çeşit bağlı olduğunu söylemişti yani “Bizim yetkimiz ne ki, biz ne yapabiliriz ki?” anlamında söylemişti. Tabii ki sendikalar -burada Kani Başkan da var, bilir- gücünü örgütlülüğünden ve üretimden gelen gücünden alır ve iktidarlara karşı, patronlara karşı, kendi üstlerindeki her türlü baskıya rağmen bu direnme, örgütlenme, mücadele etme gücünden hareket eder elbette ki ama tabii ki yasaların da sendikaları, sendikal örgütlenmeleri güçlendirmesi ve yetki alanlarını da çoğaltması gerekiyor. Önümüzdeki dönem yapılacak olan mevzuata dair düzenlemeler içerisinde sendikaların önerilerini bizim baş tacı etmemiz gerekiyor. Yani sendikaların mevzuata dair gördükleri eksiklikleri gidermek ve sendikalara alan açmak burada en önemli görevlerden oluyor çünkü parlamenter olarak en hızlı şekilde yapabileceğimiz şeylerden bir tanesi de budur diye düşünüyorum.

“Günümüzde denetlemeler ne yazık ki sadece denetlenilen günü ifade etmektedir.” sözünüze aynen katılıyorum ve oradaki madenlerdeki o dinamik yapıyı kapsayan ve bütünlüklü bir denetim, bütünlüklü ve fıkri takibi de olan denetim sisteminin kurulamamasının sorunlarını da yaşıyoruz. Tabii ki burada da denetime dair ciddi eleştiriler de oldu ama bu konuda, örneğin, sizden yani sendikalardan beklerdik ki hem Sayıştay raporlarından hareketle bize bir şeyler sunulabilsin hem de diğer hem Çalışma Bakanlığının hem Enerji Bakanlığının buradaki raporları, o raporlardaki yetersizlikler, eksiklikler ya da düşüncenizin ne olduğu yani sendika olarak düşüncenizin ne olduğu burada belirtilebilsin. Yine sizin şahsınızı ayrı tutarak bunları söylüyorum.

Yine, bir sonuç olarak buradaki maden katliamında bir bilirkişi ön raporu hazırlanmıştır ve bilirkişi ön raporunun arkasına baktığımız zaman, 7 profesör ve bu alanlarda çalışma yürüten yani maden mühendisi, jeofizik mühendisi, elektrik yüksek mühendisi gibi uzmanlıkları olan, ihtisasları olan bilirkişiler, bilirkişi heyeti bu raporu hazırladı ve oradaki tespit edilen eksikliklere dair de yorum da yapılmıyor burada dolayısıyla yine bize yardımcı olamamış oluyor Türkiye Maden İşçileri Sendikası. Bu konularda Türkiye Maden İşçileri Sendikasını eleştirdiğimi söylemek istiyorum. Yani burada bize yol gösterme konusunda daha fazla sunum sağlamalıydı çünkü -işçileri- ille de Amasra Maden Müessesesinde örgütlü olmak gerekmiyor. Biz nasıl ki bütün Türkiye’nin milletvekilleriyiz, sendikalar da aslında bütün işçi sınıfının, emekçilerin haklarını korumak için varlar. O yüzden, eğer

bir yerde işçiler ölüyorsa aslında bütün işletmelerde işçinin yaşam hakkı tehlikede demektir ki Türkiye aslında bir işçi mezarlığı ve bunda sendikaların da ciddi anlamda sorumlulukları var, yetmezlikleri var; bunu da belirtmek istiyorum.

Metan drenajı konusunda soracağım ama cevabı sizden alamam elbette ki, o yüzden en iyisi sormayayım.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Maalesef.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Görüşlerim bu şekilde.

Teşekkür ediyorum sunumunuz için.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Teşekkür ediyoruz.

Sözü size veriyoruz.

Buyurun Ünal Bey.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sunumunuz için teşekkür ederim Sayın Meslektaşım.

Sunumunuzun başında şunu ifade ettiniz: “Uluslararası Çalışma Örgütü’nün 176 sayılı Maden İşyerlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi ülkemizce 2014 tarihinde Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girdi.” dediniz ve aynı zamanda da “Maden İş Kanunu’nun düzenlenmesinde de esas alınması gereken temel kanun olarak mevzuatımızda yer almalıdır.” diye bir görüş ifade ettiniz.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Evet.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Uluslararası sözleşmeler imzalandıktan sonra artık iç hukukta kanun hükmünde oluyor ve mevzuatımıza giriyor aslında. Uygulamada 176 no.lu Sözleşme’nin eksik uygulandığı yönünde kaygılarınız mı var veya tespitleriniz mi var da bunun temel kanun olarak yer almasını talep ediyorsunuz? Bununla ilgili görüşünüz nedir? Gördüğünüz eksiklik yani sendika olarak 176 no.lu Sözleşme’nin uygulanmasından doğan eksiklikler, noksanlıklar nedir? Onu merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Teşekkür ederim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Teşekkür ediyoruz.

Aysu Hanım, buyurun.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Soru aslında aynıydı, sözleşmenin etkin olarak uygulandığını düşünüyor musunuz ve bu sözleşme kapsamındaki uygulama eksiklikleri nelerdir diye soracaktım, zaten Sayın Vekilim söyledi.

Sunum için teşekkür ediyoruz. Hukuki kısımlar güzel ama hani -sizin şahsınızdan ayrı olarak- Amasra’yla ilgili de faciayla ilgili de bir şeyler duymak isterdik. Mutlaka bunların rapor açısından katkısı olacaktır ama hatırlatmak isterim ki Soma’da da çok güzel bir rapor çıktı, 111 tespit ve öneri vardı, tozlu raflarda durmaya devam ediyor. Amasra Araştırma Komisyonunun böyle olmayacağını umuyorum, olmasına da izin vermeyeceğimizi bir kez daha söylemek istiyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şu anda başka söz talebi yok.

Sorulan sorular ve konular için sözü tekrar size bırakıyoruz.

Buyurun.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Maden İşçileri Sendikası -ben yirmi beş yılı bitirdim sanırım hukuk müşaviri olarak yani avukat ve hukuk müşaviri olarak çalışıyorum- ile Genel Maden İşçileri Sendikası arasında etik bir sözleşme vardır ve bu yazılı bir sözleşme değildir. O, Zonguldak'ta örgütlenmiş ve orada faaliyet gösteren bir sendika olarak -ben bildim bileli- görevini başarıyla yürütmektedir. Biz de Zonguldak haricindeki diğer linyit ve kömür sahalarında örgütlü sendika olarak faaliyet göstermekteyiz ve ben maden mühendisi değilim, teknik bilgim takdir edersiniz ki sınırlı. Havza olarak da linyitten çok farklı bir havzada olduğunu yani havza olarak farklı özellikler ve teknik nitelikler taşıdığını, biraz önce yanımdan ayrıldığı için kendisi şu anda olmayan Ertuğrul Bey'le de konuşmalarımızdan biliyorum.

O yüzden, keşke hiç kaza olmasaydı, evet, kazalar hiç yaşanmasaydı. Ölenlerin sayısal çoğunluğu benim için önemli değil, bir kişinin de ölümü, o haneye ateş düşmesi bizim şu andaki Komisyonu oluşturmamız için yeterli bir sayı olarak bakıyorum yani sayısal çoğunluğun hiç önemli olmadığını düşünüyorum. Evet, bir kişinin bile ölümünde hata var mıdır? Mutlaka hatalar vardır. İhmal var mıdır? Evet, Sayın Vekilim, mutlaka ihmallere vardır ve bu ihmallerde hem işverenin hem Bakanlığın hem sendikanın da ihmali olduğunu düşünüyorum. Hatta -çok özür dileyerek söylüyorum- belki de çalışanların ekonomik sıkıntıları nedeniyle kendilerini ifade edemediklerinden dolayı ihmalleri de vardır diye düşünüyorum. Keşke hiç yaşanmasa, keşke bu toplantılar böyle kazaların sonuçlarından oluşmasa; temennimiz o yönde olacaktır diye düşünüyorum ama ben de bir sendika hukuk müşaviri olarak, sendikaların da ihmallерinin olabileceğini, insan unsuru olan her yerde, kurumları temsil ettiğimiz sürece ihmalimizin söz konusu olabileceğini şahsım adına ifade etmek isterim.

6331 sayılı Yasa yürürlüğe girdiğinden itibaren daimi nezaretçilerin işverenle bağlantısını koparamadık maalesef Sayın Vekilim yani bu, birçok defa komisyonda olsun, sohbetlerde olsun, hep konuşuldu fakat daimi nezaretçiler maaşlarını işverenden almaktalar, Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlılıkları yine işveren nezdinde devam etmektedir ve biz bu arkadaşların işvereni açık yüreklilikle eleştirmesini bekliyoruz. Nasıl olabilir? Ben size soruyorum yani böyle bir şey beklemek çok haksız bu işçi arkadaşlarımızdan çünkü onlar da çalışanlar ve evlerine ekmek götürecekler yani bir nebze kadar usulünce yazabilecekleri birkaç nattan ibaret kalacaktır kurullarda yazdıkları ya da ifade edebilecekleri eksiklikler. Bu nedenle, ben bunları da çok açıkçası eksiklik olarak nitelendirmiyorum. Biz kanun koyucu olarak daimi nezaretçileri koruyamadığımız sürece görevlerini tam olarak yerine getiremeyeceklerini düşünüyorum ve bunda da kendilerinin haklılık payı olduğunu düşünüyorum açıkçası. Biz o yüzden “Gölge İSG uzmanları olabilir mi acaba?” diye düşündük, hatta bu gölge İSG uzmanları yine Çalışma Bakanlığınca eğitilsinler, yine işveren nezdinde çalışsınlar ama bunları işveren bilmesin, hatta sendikalar bile bilmesin yani sendikaların da baskı unsuru olabileceğini düşünerek söylüyorum bunu bir sendika çalışanı olarak düşünün. Yani bu işçiler tamamen Çalışma Bakanlığıyla irtibat hâlinde olsun ama işverenin işçisi olsun fakat bu isimler sadece Bakanlık nezdinde gizli kalsın. Nasıl trafikte bir ceza geliyor ve cezanın biz fahri müfettişten gelmiş olabileceğini sonradan öğreniyoruz, farkında olmuyoruz, işveren desin ki “Ya, bana Bakanlık müfettişleri de gelmedi ama bu tespit nereden yapılmış acaba?” Yani buna ilişkin kişilerin ya da işçilerin yetiştirilebilme ihtimali varsa Bakanlık nezdinde bunun değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

176 sayılı ILO Sözleşmesi, evet, 2014 tarihinde Resmî Gazete’de yayınlandı, yürürlüğe girdi. Aslında bakarsanız 6331 sayılı Yasa’mız da gayet nitelikli, ayrıntılı, olabildiğince yönetmeliklerimizle desteklenmiş bir kanun hükmüdür, yeterli bir iş güvenliğine ilişkin hükümleri içermektedir ama uygulayıcılar bilinçli olmadığı sürece bu kazalar yine olmaya devam edecektir. Ne yaparsak yapalım kültür olarak biz iş güvenliği eğitimlerimizi alamazsak ve bu ta çocukluktan gelebilecek bir eğitim zincirinde biz bunu aşılayamazsak daha sonra işçi arkadaşlarımızdan iş sağlığı ve güvenliği kurallarına tamamen uymasını beklemek de bir yere kadar oluyor Sayın Başkanım çünkü ekmek ile yaşam hakkı arasında neredeyse tercih yapmak zorunda bırakılıyorlar. Ben ilk işe başladığımda 23-24 yaşlarındaydım, Kömür İşletmeleri AŞ bünyesinde 16 yer altı maden işçisi vefat etmişti. Ben çok üzül müştüm nasıl olabilir diye. Bir hafta sonra aynı köyden 300 işçinin ölen 16 kişinin yerine müracaat ettiğini öğrendiğim gün sendikada dedim ki demek ki bu bir döngü yani bu ekmek kavgası. Evet, bile bile tercih yapıyorlar. O zaman kendi canının önemli olduğunu, bu bilinci vereceğiz ki bu devam edecek, bu döngü devam edecek... İş sağlığı ve güvenlik kültürünün oluşması gerektiğini düşünüyorum. Bu kültür eğitimlerinin de sadece Bakanlık nezdinde değil, Millî Eğitim Bakanlığı çerçevesinde, ilkokullarda bile eğitimlerde dikkate alınması gerektiğini düşünüyorum.

ILO Sözleşmeleri’nin... Evet, Maden İş Kanunu özel olarak düzenlenirse ILO Sözleşmesi’ndeki maden işçilerine ilişkin anayasa hükmü gibi alınarak somut olaylar, somut haklar nezdinde Maden İş Kanunu’na yansıtılabileceğini düşünüyorum. Evet, uygulanma eksiklikleri var. Keşke uygulanabilse, keşke imza attığımız bütün uluslararası sözleşmelerde mevzuatın şu anda fiilen uygulanabilir olduğunu söyleyebilsem ama maalesef, hepimiz bilmekteyiz ki uygulama eksikliklerimiz var. Resmî Gazete’de yayımlanmış olması bunun uygulanır olduğu anlamını da maalesef taşıyor Sayın Vekilim.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Nezaretçi meselesinde söylediğiniz şey, bu denetçilerin ücretini işveren tarafından almasıyla ilgili olan; 8’inci madde, onun yedinci fıkrası değil mi?

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Evet, aynen Sayın Vekilim.

KANİ BEKO (İzmir) – Aslında hatırlarsanız geçmişte bu, bir, Türk Tabipleri Birliği; iki, Mühendis ve Mimar Odaları Birliği tarafından denetleniyordu; sonra mevcut siyasi iktidar tarafından bu değiştirildi. Zaten ne olduysa ondan sonra oldu. Ya, dolayısıyla...

Bakın, bir daha söylüyorum ben: Bakın istatistiklere, o zamandan bu zamana 30 bine yakın arkadaşımızı biz iş cinayetlerinde kaybettik yani. Sizin söylediğiniz son cümle bana göre önemli bir cümleydi.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Evet.

KANİ BEKO (İzmir) – Yani bir iş yerinde iş sağlığı ve güvenliği uzmanı patrondan maaşını alıyorsa o iş yerinde iş güvenliği beklenemez bana göre.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Maalesef.

KANİ BEKO (İzmir) – Ben Türkiye’deki bütün işletmeler için söylüyorum bunu.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Evet Sayın Vekilim.

KANİ BEKO (İzmir) – Söylediğiniz doğru, katılıyorum ben.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Serpil Hanım, buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ben bir şey soracaktım: Bir maden işletmesinde çalışanların bir nebze olsun çalışma koşullarını düzeltmek için Meclisteki tüm Grup Başkanlarına aşağıdaki...

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Öneriyi, teklifi sunduk; evet.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kanun teklifi önerisi herhâlde.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Evet.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bu hangi yıl olmuştü acaba?

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Pandemiden önce Sayın Vekilim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – HDP’ye uğradınız mı? Çünkü ben doğrulatamadım da o yüzden soruyorum.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Sayın Vekilim, uğramış olabiliriz, uğramışızdır inşallah.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Peki, teşekkür ederim.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Peki, eğer başka soru ve sunum yoksa 3’üncü sendikamız olan ÖZ MADEN-İŞ Sendikasına geçeceğiz.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Sayın Başkanım, bir ilave yapacaktım.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Buyurun İsa Bey.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Birincisi, iş güvenliği uzmanlığıyla alakalı.

Ben merak ettiğimden soruyorum: Şu anda bu kazayla ilgili iş yerinde iş güvenliği uzmanlığı ücreti alan mühendis arkadaşlarımız var. Onlar da bu işten sorumlu olarak burada ifade veriyor mu? Çünkü şöyle bir şey var...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Bunu TTK’ye mi soruyorsunuz?

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Yani Komisyon olarak çağırılıyor mu acaba o arkadaşlar buraya?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tabii, tabii. TTK burada, şu anda izliyor sizi, dinliyor.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Bir de bizim yer altında çalışan nezaretçi arkadaşlarımız yani üyemiz olan nezaretçilerimiz, işin başında olan arkadaşlarımız birçok alandan sorumlu olmasına rağmen, herhangi bir alanda iş kazası meydana geldiğinde, bilirkişilerin -İstanbul’daki üniversiteden, oradan, buradan- iş yerine gelmediği hâlde tuttukları raporlar sonucunda suçlu kabul ediliyor ve ödenen tazminatların bir kısmı belirlenen yüzdelik oranına göre nezaretçilerimize rücu ediliyor. Yani nezaretçimiz hem oradaki işi organize ediyor hem hiçbir hakkı yok, iş güvenliği uzmanlığı parası almıyor, çalışan işçiyle aynı ücreti alıyor ama onun olmadığı herhangi bir yerde, sadece nezaretçisi o olduğu için, ödenen tazminatın bir kısmı nezaretçimize rücu oluyor. Biz artık nezaretçilik yapacak arkadaş bulamıyoruz; sınavlara gitmek istemiyor arkadaşlar, nezaretçilik yapmak istemiyorlar. Bu konuda Genel Müdürlüğümüzle defalarca yazışmalarımız ve

görüşmelerimiz de var ama sonuç alamadık çünkü Genel Müdürlük yasal olarak bunu uygulamak zorunda olduğunu ifade ediyor. Lütfen, bu nezaretçilerimize uygulanan rücu olaylarının çözümü için bir adım atılırsa iyi olur çünkü İSG uzmanı değil, bir şey değil arkadaş ama sorumlu olduğu alanda, kendisi olmadığı hâlde arkadaşımıza tazminat rücu ediliyor; bu bir.

İkincisi: Sayın hukukçumuzun söylediği fiili hizmet zammının -eksik- iş kazası günlerini ödemediği sorunu var. Yasa herhâlde sizin Bakanlığınız döneminde çıkan bir yasa; 2008’de çıkmıştı, 2014’te biraz değişiklik yapılmıştı. Yer altı işçilerimiz izinli oldukları, çalışılmış gibi sayılan hâllerde fiili hizmet zammından faydalanamıyor. Bu da onların -yıllık yirmi beş-otuz gün, on yılda yaklaşık iki yüz elli gün- idari izinlerde, tatil günlerinde fiili olarak yer altında olmadıklarında fiili hizmet zammından faydalanamıyorlar. Çok büyük bir eksiklik.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – 2014’te düzeldi.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – 2014’te biraz düzeldi ama hâlen daha büyük kısmı duruyor. Çünkü orada bir kısmı düzelmiş ama incerseniz hâlâ daha normalde tatil günlerindeki günlerin fiili hizmet zammı kendilerine ödenmiyor yer altı çalışanlarının. Orayı bir incerseniz, bu eksiklik devam ediyor.

BAŞKAN TANER YILDIZ – İsa Bey, bununla alakalı şimdi notlarını aldılar arkadaşlar. Biz TTK’ye gidip cevaplanamayan kısımlarla alakalı yerinde bizzat sunumu orada alacağız. Bu sorununuzu da Komisyon adına ekliyoruz.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU - Bir de küçük şunu da belirtiyim efendim: Yer üstü çalışanlarımız var, Sayın Hukukçumuzun dediği gibi. Onlar da asgari ücretin bir tık üzerinde çalışıyorlar kamuda. Yani onların sorunlarının da gündeme gelmesi için illa bir facia yaşanmasına gerek yok. Lütfen, o konuda sizden yardım istiyoruz, o arkadaşların da sorunlarının çözümü için yardımlarınıza ihtiyacımız var efendim.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Buyurun Ali Kenanoğlu Bey.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkanım, soru değil de şunu tutanaklara geçmesi ifade etmek istiyorum: Hatice Hanım’ın belirtmiş olduğu kanun teklifi, önergesi bize ulaşmadı. HDP’ye ulaşmış olsaydı ben Enerji ve Tabii Kaynaklar Komisyondayım, elimize gelirdi; gelmedi. Ancak şunu bilin: Bu bahsetmiş olduğunuz denetçilerin işverenden maaş alma konusu en son görüşülen Maden Kanunu’nda -ki ben Komisyondaydım, orada tartışmaların içindeydik- en çok tartıştığımız, en çok itiraz ettiğimiz, bütün muhalefet partileri olarak en çok üzerine düştüğümüz bir konuydu; bunun için çok uğraştık, bunun sonuçlarının felaket olacağını da ifade ettik fakat sonuç değişmedi. Sadece bilginiz olsun diye söylüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, buyurun Hatice Hanım.

TÜRKİYE MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI HUKUK MÜŞAVİRİ HATİCE SALMAN – Sayın Başkanımın ifade ettiği gibi, 2008 yılında 5510 sayılı Yasa yürürlüğe girdiği zaman sanki şöyle bir algı oluştu: “Yer altı maden işçisi fiilen çalıştığı günler için risklere maruz kalır. Risklere maruz kalmıyorsa fiili hizmet süresi zammından yararlanabileceği günler sayılmamalıdır.” gibi bir uygulama oldu. Hâlbuki bu 506 sayılı Yasa’da yer altı maden işlerinde çalışan, 2008’den önce giren yer altı

maden işçileri için yasada açık hüküm var Sayın Başkanım; yıllık izinde, hafta tatilinde ya da idari izinde fiilen risklere maruz kalmasa da çalışılmış gibi sayılır ve otuz günü yer altı üzerinden düzenlenir. Bu sorunun tespit edilmesi üzerine 2014 yılında bir yönetmelik yayınlandı ve 2008 ile 2014 arasında risklere maruz kalma şartı arandı yer altı maden işçileri için. Aslında bu boşluk da yasal düzenlemeyle giderilebilecekken çalışan arkadaşlarımız 2008 ile 2014'te bu haklardan mahrum bırakıldı çünkü çıkarılan yönetmelik geriye yürümedi Sayın Başkanım. 2014'ten sonraki çalışmalar için düzenleme yapıldı, orada da iş kazasında yani raporlu olunan süre hüküm altına alınmadı. Bizim teklifimiz işte tam da bu noktada. Kayıtlara geçmesi açısından iletmek istedim.

Bir de şunu söylemek istiyorum: Biraz önce de ifade ettiğim gibi, madeni bir bütün olarak düşündüğümüzde gerçekten yer altı maden işçileri, çalışanlarımıza yapılan böyle ufak bir iki jest yer üstü maden işçilerimizde çok büyük hayal kırıklıklarına, böyle umutsuzluğa neden oldu Sayın Başkanım ve inanın biz onları yaptığımız toplu iş sözleşmeleriyle bile toplayamıyoruz. Yani o yüzden yer üstü maden işletmeciliğinde çalışan işçiler de çok büyük riskler altında. Yani bu bahsettiğim şev açılarını ben bir teknik adam olmadığım için çok açıklayamasam da hepimiz bu kazaları basından takip ettik. Bu nedenle kanun koyucu olarak sizlerden bunun basit bir dekapaj olarak algılanmamasını rica ediyoruz çünkü gerçekten çok riskli çalışma koşullarındalar. Yapacağınız yasal düzenlemelerde bu konunun da dikkate alınmasını rica ediyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Eğer başka bir soru veya öneri yoksa Öz Maden-İş Sendikası'ndan Genel Başkan Fahrettin Kütükçü ve Genel Başkan Yardımcısı Aytekin Koç'a sözü vermek istiyoruz.

Buyurun Fahrettin Bey, söz sizde.

3.- ÖZ MADEN-İŞ Sendikası Genel Başkanı Fahrettin Kütükçü'nün, maden kazalarını önlemek için alınması gereken tedbirler ve öneriler hakkında sunumu

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ- Sayın Bakanım, değerli komisyon üyeleri; sendikamız Öz Maden-İş adına hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Konumuz olan maden şhitlerimizi rahmetle anıyor, en son yaşanan depremde de yaralanan vatandaşlarımıza acil şifalar diliyorum.

Değerli hazırun, toplanmamızın sebebi Amasra'daki maden ocağındaki göçükle ilgili ama benim söyleyeceklerim daha çok bundan sonrakilere ve birtakım öneriler çünkü toplanma sebebimiz bu ancak her olaydan sonra toplanmadan ziyade alınması gereken tedbirler, birtakım öneriler hazırladım. Sayın Başkanım, ben bunları sunmak istiyorum.

Bir: Madenlerde görev yapan iş sağlığı ve güvenliği mühendis ve teknikerlerinin ilgili bakanlığa bağlı olarak çalışmaları, maaşlarını ilgili bakanlıktan almaları... Bakanlık nezdinde bir denetim birimi kurulmalıdır. Herhangi bir olumsuzluk tespit edilmesi hâlinde işi durdurmak dâhil yaptırım uygulayabilmelidir. Tetkik, analiz yaparak bizlerin de aynı tedbiri almamızı sağlamaları gerekir.

İki: Ocak içi gazlarda ve yer altı çalışma alanlarında oluşabilecek olumsuzluklarda yapılması gereken eylemlerde tek yetkili ve sorumlu, işletmelerde bulunan yetkili kişilerin üstünde bir kurum oluşturulması lazım.

Üç: İşletmelerde bulunan kontrol merkezinin sadece ocak içi gazları kontrol etmesi ve personel takip sistemini de takip etmesi gerekir.

Dört: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından bir birim kurularak kurulacak olan birimin 7/24 ulaşılabilir olmasını sağlamak. Kontrol merkezlerine bir sistem kurulup ocak içinde bulunan gazların tehlikeli seviyeye ulaşması durumunda bu sisteme mesaj yoluyla işveren tarafından da müdahale edilmemesini sağlamak.

Beş: Ana galeriler sürülürken yapılan metan kontrol sondajlarının üretim hazırlık galerilerinde yapılması ve üretim ayaklarında göçüğe metan drenaj sisteminin zorunlu hâle getirilmesi.

Altı: Madenlerde tahlisiye ekiplerinin hâlihazırda bekletilmesi ve dış görev hâlinde araçların hazır tutulması ve tahlisiye araçların olay esnasında geçiş üstünlüğünün olması.

Yedi: Maden işletmelerinde iş sağlığı güvenliği eğitimlerinin yılda 1 kez değil altı ayda bir yapılması ve on beş saat iki gün değil otuz yedi buçuk saat beş gün olarak düzenlenmesi.

Sekiz: Maden işletmelerinde işe başlayacak olan işçiler için eğitim ocağının yapılması, eğitim ocağında yer altında bulunan bütün ekipmanların bulunması ve bütün branşların eğitiminin bir ay süreyle verilmesi, eğitim sonunda sınav yapılması, sınavdan başarısız olanların işe kabul olmamasını sağlamak. Örnek olarak Almanya’da bulunan RAG firmasının eğitim ocağı göz önünde bulundurulabilir.

Dokuz: İşçiye branşında çalıştırmak yani herkese asıl işinde görev vermek.

On: İş denetçilerin denetleyeceği maden ocaklarına habersiz gitmeleri.

On bir: Madenlerde mühendis, tekniker şef, çavuş, başçavuş gibi yetkili kişilerin özel eğitimden geçirilmesi ve sınava tabi tutulması gerekir.

On iki: Mühendis, tekniker gibi yetkililerin sorumluluk altına girmeden önce yani imza yetkisi verilmeden önce en az beş yıl yer altı işçisi olarak tecrübe kazanarak yetkilendirilmesi.

On üç: Toz ölçüm değerlerinin denetlenmesi ve toz bastırma makinelerinin işletmelerde zorunlu hâle getirilmesi.

On dört: Maden işletmelerinde kullanılan alev sızdırmaz ekipmanlarının kullanım ömürlerinin belirlenmesi, ekipmanların montaj ve demontajlarda deformasyonu olduğu için mutlaka yenilenmesi.

On beş: Maden ocaklarında sayısına göre iki yıllık yer altı ve yer üstü ayrı ayrı olmak üzere maden ocaklarına yakın yerlerde maden meslek okulu ya da yüksekokullarının kurulması ve madenlerde çalışanların eğitim seviyesinin yükseltilmesi.

On altı: Madencilik 1820 yılından beri yapılmakta olup Osmanlı Dönemi’nden beri vardır.

On yedi: Bugüne kadar maden kazalarında 5 bini aşkın şehit vermişiz.

On sekiz: Madenlerde kademeli olarak maden okulu mezunlarını artırmak gerekir. İtfaiyelerde olduğu gibi -yani kademeleri zorunlu olarak- madenlerde çalışanların belli bir eğitim seviyesinden geçirilerek madenlere alınmasını sağlamak gerekir.

Biz bunlarla, bu tip önerilerle geldik.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ –

Daha çok ileriye dönük Sayın Bakanım. Derdimiz şu: Futbol takımı gibi değil, başa geldikçe bir şeyi tartışmak değil. Her maden kazasından sonra toplan, kanun çıksın; o madene göre değil. Bir, Amasra özelinde Türkiye’de bir sürü maden ocağımız var. Bugün burada bu olay olabilir, yarın başka yerde olabilir ancak yasa yapıcı olarak sizlere bizim birtakım önerilerle gelmemiz gerekiyor ki bunun önünü kesebilelim. Biz madenlere girdiğimizde arkadaşların eğitim alanlarına giriyoruz, bakıyoruz; işveren tercihini yaparken eli kazma tutuyor mu, fiziği yerinde mi, yaşı uygun mu? Madenci olabilirsin.

Eğitimler çok sıradanlaşmış durumda, ciddi eğitimler yok. En önemlisi artık madenlerde çalışacak insanların da belli bir eğitim seviyesine ulaşması lazım ki orada iş kazaları da minimize edilebilsin. Herhangi bir okuldan yani itfaiye okulundan mezun olmuş gibi o eğitimi alan işçi Çalıştıran işveren için bir rahatlık diye düşünüyorum. Niye? Zaten temel eğitimi almış, o temel eğitimi aldıktan sonra o iş yerine münhasır küçük bir eğitim yani o iş yerine münhasır olabilecek herhangi bir eğitim verilerek tekrar aynı işine başlatılmaz. Ama madem madenleri konuşuyoruz, tabii, maden deyince sadece kömür madenini görmemek lazım. Yani ülkemizde yer altı madenleri son zamanlarda bir hayli çeşitlendirildi. Özellikle maden dediğimizde mermer ocaklarındaki can kayıpları hiç gündeme gelmiyor. Oralarda, hiçbirinde sendika yok. Yani Türkiye’de çalışma hayatına baktığımız zaman 215 bin-220 bin madenci var, 40 bin tane sendikalı yok. O kadar çok bakır alan var ki yani sendikalaşmanın ve örgütlenmenin önünü açmamız gerekiyor ki biz oralarda denetim yapabilelim, biz oralarda söz sahibi olabilelim, biz oralarda kayıp kaçağı önleyebilelim, kayıt dışını önleyebilelim. Onun için birtakım yasal düzenlemeler yapılması gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Peki, Fahrettin Bey, teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlarımızdan Serpil Hanım’a sözü vereceğim.

Buyurun lütfen.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Epey de yorulduk herhâlde ama...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ama sanki daha yeni açıldık gibi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Peki.

Şimdi, bu sunum için teşekkür ederiz.

Öz Maden İş Sendikası Fahrettin Kütükçü Başkan... Burada aslında yapılması gereken şeyleri siz de sıralamışsınız. Öncelikle belki bazı şeylere açıklık getirmek gerekebilir. Ben sonuç olarak buradaki birçok şey mevzuatta var diye biliyorum. Mevzuatta olmayanları bir ayıklamak gerekir herhâlde. Yani bir de örneğin, ben iş sağlığı güvenliği mühendislerinin ve teknikerlerinin Çalışma Bakanlığına bağlı olarak çalışmasını önemli bir öneri olarak değerlendiriyorum. Burada birçok defa bu dillendirildi. Ya Çalışma Bakanlığına bağlı olarak çalışmalarını ya da daha farklı bir modelle mutlaka onların bağımsızlıkları sağlanmak zorunda ki kendileri orada etkin bir denetim yapabilsinler, değerlendirme yapabilsinler ve iş sağlığı ve iş güvenliğini hayata geçirebilsinler.

Burada şöyle söylüyorsunuz: “Ana galeriler sürülürken yapılan metan kontrol sondajlarının üretim hazırlık galerilerinde yapılması ve üretim ayaklarında göçüğe metan drenaj sisteminin zorunlu hâle getirilmesi.” Şimdi, üretim ayaklarında metan drenaj sistemi mevzuatta zorunlu mu, değil mi? Somutlaştırırsak Amasra sahasında bu nasıl gerçekleştirilebilirdi? Bu kazadaki bağımlı kurabilir misiniz? Sizce bu iş cinayetinde nasıl bir bağlantı kurabiliriz? Burada zaten bilirkişi değerlendirmeleri var - siz de görmüşsünüzdür bilirkişi ön raporunu- oradan bakarsak burada, Amasra müessesesinde metan drenajı nasıl yapılıyor? Nasıl yapılmalı? Onu sorayım size.

Şimdi, biz burada tartışırken genellikle sanki bir mevzuat sorunu, bilgi eksikliği varmış gibi daha çok öne çıkıyor, özellikle sendika başkanlarıyla olan tartışmalarda biraz o öne çıktı. Elbette mevzuatta yapılması gereken çok şey var, ona bir itirazım yok ama sonuç olarak burada şöyle bir temel çelişki var. Bir tarafta işveren tarafı var, bir tarafta da işçi tarafı var. İşveren daha fazla kâr etmek için, daha fazla iş sağlığı, iş güvenliğiyle ilgili, teknik ve teçhizatla ilgili, iş organizasyonu ile ilgili daha fazla birikimini artırmaya çalışıyor. Nitekim, mesela, bu konuda Bakanlık da el veriyor işverene. Nasıl el veriyor? “Redevans sistemi” diye bir sistem tanımlıyor ve bu redevans sistemine göre ya da genel

olarak taşeron sistemine göre -4857- bir şekilde orada muvazaalı durumlar ortaya çıkabiliyor. Büyük adı olan markalar, büyük şirketler kendilerini temiz ya da hukuki açıdan da fazla sorumlu kılmadan, işçileri daha kötü koşullarda, daha ağır koşullarda çalıştırabiliyorlar. Üretim sürecini parçalayarak, taşeronlaştırarak ya da madencilikte redevansa havale ederek ve burada biraz önce söylediğiniz gibi kaçak bazı işletmeler de yapılabiliyor. Bu tür şeylerle ne yapılıyor burada? Aslında, kârı maksimize etmek için işçinin kötü koşullarda çalışmasına göz yumuluyor. Hani, bir çeşit Soma'da olduğu gibi "olursa olsun" mantığıyla davranılıyor. Yani elbette ki kimse işçilerin ölmesini istemez ama bunu söylemek de lüks olmuyor mu Başkan? Bir sendikacı olarak size de sormuş olayım: Lüks değil mi? Tabii ki hiç kimsenin... Yani oradaki süper işçiler olsunlar ve taşeron sistemiyle, redevans sistemiyle, hadi hadi sistemiyle, ağır çalışma koşullarında, uzun çalışma saatlerinde, üretim baskısıyla ve kötü teçhizatla burada belki... Siz de burada belirtmişsiniz, teçhizatların atex özelliklerini yitirebileceğini, sık sık kötü koşullardan kaynaklı olarak deforme olabileceklerini, o yüzden onların denetimlerinin iyi yapılması, değiştirilmesi gerektiğini söylüyorsunuz ama patronlar da bu konuda para harcamak istemiyor. Diyeceksiniz ki: "TTK kamu kurumu." TTK böyle bir şey yapmayabilir ama ne yazık ki Çorlu tren katliamı da gösterdi ki, TTK de, Amasra maden katliamı da gösteriyor ki, aslında, kamu kurumları da giderek özelleştirme mantığını bir şekilde kendi içinde yaşıyor ve daha liyakatli işçi ya da gerekli sayıda -Sayıştay raporlarında olduğu gibi- işçi çalıştırmayarak, oradan kısarak ya da başka şeylerden kısarak ki... Burada, yine, şey vardı; TTK'nin hani bu çok konuşulan havalandırma sistemiyle ilgili olarak aldığı kararları sürekli değiştirdiğine, altyapısını yenilemeyle ilgili aldığı kararları sürekli olarak değiştirdiğine biz tanıklık ettik; bunun gibi birçok yönü var. Dolayısıyla da aslında, o özelleştirme zihniyeti yani zarar eden -tırnak içinde zarar eden- bir kurum olarak TTK'de görüldüğü için herhâlde buraya da Demiryolları işletmesinde olduğu gibi bayağı sirayet etmiş gibi görünüyor. Dolayısıyla, o bahsettiğimiz temel çelişki yani işçi ve işveren arasındaki çelişki burada sadece mevzuatla giderilecek bir çelişki değil; sendikaların üretimden gelen güçlerini kullandıkları, sendikaların örgütlendikleri ve gerektiğinde o şalterleri indirebildikleri, işçileri canlarını tehlikeye atacak koşullardan koruyabildikleri bir çalışma sistemine ihtiyacımız var. Bu anlamda, sendikaların siyasi iktidarların baskısından ve devletin baskısından uzaklaştırılması, sendikaların güçlendirilmesi, bağımsız sendikaların güçlendirilmesi gerekiyor. Konfederasyonlar için de aynı şeyi söylemek istiyorum. Dolayısıyla, ben şunu vurgulamak açısından bu cümleleri kullandım -bu uzun, geç bir saatte oldu, sizi yormak istemiyorum ama- burada mevzuat önemli ama temel mesele mevzuat değil, burada, aslında, temel çelişki işletmelerin daha fazla kâr için bazı yatırımlardan kaçınması. TTK de burada, özellikle, artık yatırım yapamaz işletme hâline getirilmiştir çünkü TTK küçültülüyor, özelleştirmeyle pek çok özel maden şirketlerine maden sahaları parça parça dağıtılıyor. O yüzden de aslında buralara da bakmak gerekiyor; pek çok kez burada da vurgulandı.

Siz, bu bilirkişi raporlarında sözü geçen havalandırma konusundaki tespitlere katılıyor musunuz? Eğer TTK'nin yönetimindeki maden sahasının genişliği daha fazla olsaydı maden drenajı için daha fazla yatırım yapma imkânları olur muydu ya da hangi koşullarda olurdu? Buradaki maden drenajıyla ilgili olarak bilirkişi raporu hakkında ne düşünüyorsunuz? Sadece bu ikisini sorayım.

Teşekkürler.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Teşekkür ediyoruz.

Deniz Bey, buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben öneriler için teşekkür ediyorum, her 3 sunum için de. Özellikle, sadece genel değerlendirmeler ve Amasra maden faciasına, onun sebepleri üzerine değil, ardından gerçekleşebilecek yeni felaketlerle ilgili de alınabilecek önlemler, mevzuat değişikliğiyle ilgili bilgi verdiniz.

Tabii, bugün biraz ilginç bir Komisyon toplantısı oluyor yani AK PARTİ’li arkadaşlar bedenlen burada ama ruhen neredeler, gerçekten onu anlamadım çünkü sendikaların aslında ifade ettiği eksiklikler ve öneriler doğrudan şu anda iktidar partisini ilgilendiriyor ve iktidar partisi yetkililerinin bunlara bazı cevaplar vermesi gerekiyor. Yani sebeplerini, alınması gereken bazı tedbirleri, eksik işçi sayısının neden giderilmediği, nezaretçi sayısının neden eksik olduğu, özelleştirmeye dönük eleştirilerde neden Amasra B sahasında özel bir maden firmasının tercih edildiği, ona belirli bir ruhsatlandırmanın yapıldığı, bunlarla ilgili bir yanıt verilmesi gerekiyor ancak bütün Komisyon toplantısında milletvekillerinin tümü sanki muhalefetteymiş gibi, muhalefet milletvekiliymiş gibi bir toplantı süreci geçirdik, oysaki AK PARTİ’li milletvekili arkadaşlar altı ay kadar sonra muhalefette yer alacaklar. Dolayısıyla, bugünden itibaren onun pratiğine mi döndüler bilmiyorum ama sorumlulukları şu anda devam ediyor. O nedenle, bu toplantının amacına ulaşması için...

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Ya, her şeyi bırakıp bize mi yürüyorsun? Çatışma mı çıkaralım burada?

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Yirmi yıldır gördükleri rüyayı görmeye devam edecekler.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, sadece sizden değil, Enerji Bakanlığı yetkililerinden yani mevcut, şu anda Komisyonunda bulunan yetkililerden, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkililerinden ve önceki dönem Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Taner Yıldız’dan bu konularla ilgili bir açıklama yapmasını Komisyonunda bekliyoruz.

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Siz de kameranızı açmayı unutmuşsunuz ama.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yoksa herkes anlattı, anlattı, anlattı yani duvara karşı anlatılmış gibi bir durumun da oluşmaması gerekiyor. Ben bunu ifade etmek istedim.

Teşekkürler.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şöyle Deniz Bey: Geçen bilen bir arkadaş sordum, normalde, altı ay sonrasıyla alakalı bu tür şeyleri ümit etmenin sağlığa herhangi bir zararının olmadığını söyledi bana. Yani bununla alakalı herkesin rahatlıkla bunu ümit edebileceğini, insanların...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sağlığa şöyle zararı var: İşte tedbirler alınmıyor, eksik kişi sayısı giderilmiyor, bu kronik sorunlar devam ettiği için maden kazaları oluyor ve maden işçilerimiz hayatını kaybediyor. Yani gerçekten, o arada geçen sürenin sağlığa bir zararı var.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yok, şöyle: Siz dediniz ya altı ay sonrasıyla alakalı “Nasıl olsa muhalefete düşeceksiniz.” diye. Ya, bu tür şeyleri ümit etmenin sağlığa herhangi bir zararının olmadığını söyledi bana o doktor arkadaşım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben de sizin zaten muhalefete düşmekle ilgili artık bir ümidinizin kalmadığını düşündüğüm için sizin de sağlığınız demek ki korunacak.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yok, yok, hamdolsun, bir sıkıntı yok o manada.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Deniz heyecanlı, ilk dönemi; yirmi yıldır senin gibi düşünen insanları çok gördüm bu Mecliste.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şöyle: Tabii, her birimizin fikrine saygımız var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, bir yanıt, bir cevap verin.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şimdi, bakın, şöyle bir şey var: Mesela, ben bunu onu söyleyen arkadaşımızın yüzüne söylemek istemezdim. Mesela işte deniyor ki: “Amasra B sahası Taner Bey’in zamanında özelleştirilmişti.” Şimdi orası 2005 yılında özelleşti.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hilmi Güler zamanında.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ama bakın, dürüstçe bir şey söyleyeceğim. Şimdi, ben şöyle bir şey söyleyebilirim...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani siz karşı mısınız?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Bak, onu söyleyeceğim daha cevabım bitmedi. Mesela, ben şöyle bir cevap verebilirim: Arkadaşlar, yanlış şey söylediniz, 2005 yılında ben Bakan değildim nokta; ben böyle söylemiyorum. “Yirmi bir yıllık AK PARTİ iktidarının doğru yaptığı kadar güçlendiği, yanlış yaptığı kadar zayıfladığı...” bu temel kural çerçevesinde milletimiz bize yirmi yıldan beri iktidarı verdi, biz ümit ediyoruz ve inanıyoruz ki önümüzdeki seçimde de bunu bize tevcih eder.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siz de ümit ediyorsunuz?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yani ben inanıyorum ama kesinleşmediği için tabii ki bunu karşımdakine olan saygımdan dolayı böyle ifadelendiriyorum. Anketler yapılıyor, siz yaptırıyorsunuz, hepimiz yaptırıyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sağlığa zararı yok Bakanın dediği gibi.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şöyle: AK PARTİ’nin yirmi bir yıllık bütün icraatlarını doğrusuyla, yanlışıyla ben sahiplenmek durumundayım; benim dava anlayışım bu. Hilmi Bey’in zamanında yapılanı da bizim zamanımızda yapılanı da bizden sonraki yapılanı da hepsini sahiplenmek durumundayım. Bunların içerisinde temel bir gerçek var: Doğruları yanlışından çok fazla olduğu için halkımız teveccüh ediyor yani kimsenin kara kaşına, kara gözüne filan milletimiz oy vermez, vermemeli de.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani İstanbul’da da yanlışları daha fazlaydı o yüzden kaybetti AK PARTİ diyorsunuz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Biz halkımızın İstanbul’da verdiği tercihe de son derece saygılıyız. İstanbul halkı Sayın İmamoğlu’nu Başkan seçti, o İstanbul halkının tercihidir ve biz ona saygılıyız. Bunu seçimden önce de söyledik, şimdi de söylüyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani iki kez seçilmek zorunda bırakıldı ama.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şimdi, Deniz Bey, bakın, şöyle bir noktaya gelmemek lazım. Şimdi bak ben seni yenmek için farklı argüman geliştireceğim “Zeki, çevik ve sporcuyum...” böyle bir noktaya gelmemek lazım. 15 seçim; Türkiye’de anayasa, yerel seçimler, genel seçimler, birçok seçim oldu. 15 seçimde...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Konumuz bu mu Sayın Başkan?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Konumuz bu değil Sayın Başkan.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ama bakın, şöyle, bu noktaya gelmemek lazım diye söylüyorum ben.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Başkan, çok oy alanın haklı olduğu anlamına gelmiyor. Tarihte bunun o kadar çok örneği var ki...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yok, halkımızın tercihiyle ilgili bakın...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yani çok oy aldığı hâlde dünyanın başına bela olan o kadar çok siyasetçiler var ki, katliamlara sebep olan, soykırımlara sebep olan o kadar çok siyasetçi var ki...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ben o yüzden “Doğru yaptığı kadar güçlenen.” dedim. Bakın, biz arada bir şey konuştuk...

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Sonları hüsrana oldu bu dediklerinin. Sonları perişan oldu diyorum o dediklerinin.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şimdi, Ali Bey...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Konuyu açtığımız bağlama getirsek Sayın Başkan, mesela, eksik işçi sayısını siz savunuyor musunuz?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ben ne dedim konuşmamın başında yani bu noktaya... Şimdi bakın...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben o konuya odaklı kalmak açısından soruyorum. Bir eksiklik devam ediyor, giderilmemiş; bunu savunuyor musunuz?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Özelleştirmeyi de savunuyor musunuz?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yok, hayır, savunmuyorum tabii ki.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O zaman bu eksikliği kabul ediyorsunuz tamam.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yalnız bakın, şöyle bir şey var Ali Bey, arada bunu konuşmuştuk, Chomsky diyor ki: “Demokrasi insanların eşit idare edildiklerini zannettikleri rejimin adıdır.” Eğer bir şeyi istismar ediyorsanız, bu bazen din, bazen demokrasi, bazen inançlar, vatan, millet, bayrak, ne varsa istismar ediyorsanız orada sıkıntı ve zarar vardır. İşçi hakları da böyledir, siyaset de böyledir. Yani biz normalde dürüstçe, inandığımı söyleyebildiğin bir ortamda bunları konuşuyoruz.

Bakın, tekraren söylüyorum: AK PARTİ doğruları yanlışlarından daha fazla olduğu için devam ediyor iktidarına yani bunu illa oy çokluğuyla alakalı söylemiyorum. O yüzden şimdi biz her türlü konuyu burada konuşabiliriz ama şimdi Deniz Bey...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ülkenin sosyolojisi çok farklı, bu tartışılabilir bir konu.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şimdi, bakın, Deniz Bey bir şeye davet etti. Ben diyorum ki illa galip gelmek, illa bileğini bükmek, bükülme konusu değil bu, buradaki ortak paydamız gerçekten bunun sebeplerine inmek.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, öyle tabii de doğrular ve yanlışların sayısından ziyade bazen bir yanlış madende grizu patlamasına yol açıyor.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Öyle oluyor zaten, zaten öyle oluyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O nedenle ben üzerinde duruyorum yani eksik işçi sayısının madendeki grizu patlamasıyla ilgili olduğunu düşünüyor musunuz?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Altı yılda diyelim ki yirmi bin gün iş günü yapıyorsunuz, geçiyorsunuz ama bir defasında bir yanlış yapıyorsunuz -sen, ben, o, biz, siz, onlar; kimse o yanlış yapan- sonunda bu çıkıyor ortaya. O yüzden, tabii ki bunun sebeplerine ineceğiz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bazen bütün tedbirleri sadece o yirmi bin gün içindeki bir gün çıkabilecekmiş gibi...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şimdi, bakın, mesela ben bir şey söyleyeceğim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Chomsky’le ilgili ben bir düzeltme yapabilir miyim Başkan?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Affedersiniz cümlemi tamamlayım size söz vereceğim.

Mesela, şimdi, biz ÖZ MADEN-İŞ Sendikasının 8'inci maddede -biz bunları konuşmadık değil, konuşuyoruz- mesela gayet güzel bir önerisi var. Yani "Maden işletmelerinde işe başlayacak işçiler için eğitim ocağı açılması -ki bunu yapan Türkiye'de firmalar özel sektörde başladı- bu branşlar üzerinde bir ay süreyle eğitim verilmesi, eğitim sonunda sınav yapılması, sınavdan başarısız olanların işe kabul olmamasını sağlama." Gayet güzel cümleler bunlar yani bunu konuşmuyor, anlamıyor, tekrar etmiyor değiliz. Bunlarla alakalı... Bakın, Hatice Hanım söyledi, 2008'de çıkartılan bir kanun AK PARTİ döneminde çıktı ve zamanla bunun daha iyisinin olduğu anlaşıldı, onunla alakalı bir düzeltmeye gidildi 2014'te. Ben yaptım veya başkası yaptı yani burada şahıstan daha ziyade konunun kendisi önemli, bir bütünü önemli. O yüzden, burada, her defasında iyiye gitmek iyidir.

Serpil Hanım, buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Chomsky'le ilgili söylediğiniz şeyle şöyle bir düzeltme yapmak istiyorum. Chomsky şunu demek istemiyor demokrasilerle ilgili söylediği o sözde: Sömürü düzenleri, otokratik rejimler, tek adam rejimleri doğru şeyleri yapıyor demiyor. Tabii ki demokrasiler otokratik sistemlerden, tek adam rejimlerinden daha iyidir ama demokratik sistemlerde de sömürü düzeni vardır; ve bunu vurguluyor. Önemli olan yani bir sınıfın başka bir sınıfı ezdiği, sömürdüğü o sistemin tamamen ortadan kalkmasıdır, halkın kendi kendini yönettiği sistemlerin düzenlerin kurulmasıdır. Bunun adı doğrudan demokrasidir, katılımdır, eşitliktir, sömürsüz bir dünyadır. Dolayısıyla, hani, sanki demokrasiyi biz burada eleştirirken otokratik rejimleri, tek adam rejimlerini...

BAŞKAN TANER YILDIZ – "İstismar edildiği anda." dedim. Zımnı kabul ediyormuşuz gibi...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – ...kabul ediyormuş gibi bir anlam çıktı.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Değil, hayır, Chomsky onu şey için söylüyor: İstismar edildiği anda demokrasi insanın eşit ideal... Bakın, hatta Amerika Birleşik Devletleri'nde bir diyalektik vardır "bilen azınlığın bilmeyen çoğunluğa tahakkümü" diye, demokrasinin göbeğinde bu söyleniyor. O yüzden bunlar çok tartışılıyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yani o demokrasilerde de sömürü sistemi var, eleştirilecek pek çok şey var; o başka bir tartışma konusu.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Deniz Bey, bakın, nerelere davet ettiniz bizi gördünüz mü?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – "Demokrasinin göbeği Amerika" dediniz ya, ona da pes!

BAŞKAN TANER YILDIZ – Öyle kabul ediliyor ya, hâlbuki ben onu kabul etmiyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kim ediyor acaba?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sonuç olarak, burada şunu söyleyip şöyle tamamlayalım...

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Genel Başkanınıza sorun o söylesin size.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şimdi bak, ne dedi Deniz Bey, bak nereye getirdiniz bak.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Kılıçdaroğlu oraya gitti ya, Sayın Genel Başkanınız, Amerika'ya.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bir ara bayağı gidenler vardı, nereydi orası, tarifeli seferler kaldırıyordunuz?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Burada çalışanların hakkını savunmak "istismar" olarak değerlendirilemez.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Kesinlikle öyle, ne demek.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sizin öyle bir sınıfsal bakışınız var ki, buradaki maddeler içinde bile sermaye sınıfına en ucuz gelecek olan maddeyi seçiyorsunuz, en az masrafla yapılacak olan maddeyi seçiyorsunuz, en kolay maddeyi seçiyorsunuz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ama bakın, işçinin sağlığıyla alakalı ne diyor? Hayır, ben onu bir örnek dedim. Bakın, o nedir biliyor musunuz aynı zamanda? Biraz önce siz güzel bir şey söylediniz, bir arkadaşım daha, hatta belki Arife Hanım da söyledi “Genç arkadaşlardan tecrübesiz olanlardan başlanıyor, bu yanlışır.” dedi. Bu madde ondan daha farklı bir şey mi söylüyor? Niye yani doğruyu birisi ifadelendirdiğinde iyi oluyor da diğeri ifadelendirdiğinde kötü oluyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – O maddeye de bir itirazım yok ama onu seçmeniz de manidar geldi bana çünkü öyle bir bakış açınız var sonuç olarak.

BAŞKAN TANER YILDIZ – 5 tane daha söyleyeyim ben size, 5 tane daha söyleyeyim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Metan drenajına bir sürü gerekçe getirirken, hep onun gerçekleştirilebilir olmadığını ima ederken hemen burada bir tane madde seçtiniz, o benim dikkatimi çekti, o yüzden söylüyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Metan drenajıyla alakalı...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yani burada kimse işçileri istismar etmiyor, emekçileri istismar etmiyor -söylediğiniz cümlelerden ben böyle bir şey çıkardım- tam tersine burada biz HDP vekilleri olarak işçilerin, madencilerin yaşam hakkını savunmak için çaba harcıyoruz yani görevimizi yapmaya çalışıyoruz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ama sizin onu söylemiş olmanız karşınızdakinin bundan farklı bir şey söylediği anlamına gelmez ki. Siz daha güçlü bir sesle söylersiniz ama karşınızdaki bunun tersini söylemiş olmaz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Tamam yani bunu vurgulamak istedim çünkü siz öyle bir imada bulundunuz diye bunu söyleme gereği duydum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yok yok.

Bakın, ben tekrar başa döneceğim, ilk toplantımızda konuşuldu, konuşuldu, konuşuldu; 9’uncu saatte -Nevzat Bey burada- Nevzat Bey bir söz istedi ve metan drenajıyla alakalı dedi ki: “Çok güzel şeyler söyleniyor, bunu yapmak güzel bir şey bir şey gibi görünüyor.” Nedir? Zararlı bir gazı fırsata çevirip enerji bile elde ediyorsunuz, ne kadar güzel. 1 ton kömürü kırıyorsun, içinden yerine göre 30 metreküp metan çıkıyor, yerine göre 48 metreküp gaz çıkıyor 1 ton kömürden yani bu çok güzel bir şey. Bu kontrol edemediğinizde tehdit, kontrol ettiğinizde fırsattır. Ne dedi Nevzat Bey? “Ama biz bunu yer üstünden yaptık, zararlı ve sıkıntılı olacağını gördük.” dedi. Bunu ben söylemedim ki, teknik olarak söylüyor yani buna objektif olarak yaklaşabilmemiz lazım. Metan gazından, bırakın, çöpten -o da bir metan gazı malum- kaç insanımızı kaybettik İstanbul’da.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz bilim insanlarının tezlerini objektif görmüyorsunuz ama -tabii ki deneyimine saygı duyuyorum, üstattır- Nevzat Bey size yakın düşündüğü için sürekli olarak hemen bunu öne sürüyorsunuz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Serpil Hanım, şimdi, bakın, söylemesi ayıp ben...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ben buna da itiraz etmiyorum, yine bu konu araştırılsın ve rapor olarak önümüze gelsin. Zaten metan drenajının Amasra Maden İşletmesindeki konumunun, durumunun, bu konuda yapılabileceklerin bilimsel olarak raporlanması gerekiyor bize, bir sonuç çıkarmamız gerekiyor. Ama...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Siz haksızlık yapmak istemezsiniz değil mi şu anda?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yok tabii ki.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ben İTÜ’den elektrik-elektronik mezunu olarak, mühendis olarak çalışarak buraya gelmiş birisiyim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ben de İTÜ’lüyüm bu arada, ne tesadüf.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ne güzel.

Bakın, şunu söylemek istiyorum: Yani teknik gerekçe nasıl benim için önemli olmaz? Bilim insanlarının arasından ben geldim buraya kadar. O yüzden bu cümleyi kullanmak... Bilmiyorum, öne çıkan kimliğim size nasıl görünüyor ama ben mühendis olarak geldim buraya.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama Nevzat Bey Amasra özelinde bir çalışma yapmadığımız için o özelde bir değerlendirme yapamıyor, Kozlu’yla ilgili örnek veriyor.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şöyle, evet, 5 tane müesseseden puanla...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O da dışarıdan yapılan metan drenajıyla ilgili. Belki metan drenajı aynı zamanda....

BAŞKAN TANER YILDIZ – Deniz Bey, aşağıdan yapıldığında belki de sonuç verecek.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İşte, onun için söylüyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ben bununla alakalı metan gazının aleyhine konuşan birisiymişim gibi anlatıyorsunuz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Biraz öyle oldu ama.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Değil ya, değil.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Konuşmayı zenginleştiriyoruz.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Belki, Başkanım, şu hassasiyetten kaynaklanıyor olabilir: Dokuz saat boyunca -yani Nevzat Bey pratikten hareket ettiği için söylüyorum, o toplantıyı ben de çok dikkatli dinledim- o bilimsel değerlendirmelerin ışında, aslında siz de biraz muhalefet olarak -“istismar” kelimesi belki orasıyla biraz örtüşür- “Aha, bak, bununla ilgili de bir metan drenajı yapılmalıydı.” üzerinden çok hareket ettiniz. Günün sonunda da pratikten, bölgenin, coğrafyanın kendi lokasyonu ile ilgili bir değerlendirme geldiğinde de... Bu da aslında sizin burada -bir siyasal eleştiri anlamında söylemiyorum- değerlendirmenizdir, bunu yapmak hakkınız; buna da itiraz etmiyoruz ama siz tekerrüre girmek kayıt ve şartıyla dokuz saat boyunca bunu -özellikle Deniz kardeş, sen- dillendirdiniz, günün sonunda bizim de bunu düşünme hakkımız normaldir.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şimdi, Nizamettin Bey biraz önce o bilgileri verirken...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şöyle, arkadaşım...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Mesela, Deniz Bey, Nizamettin Bey o bilgileri verirken “Mesela, bakın, şöyle şu konularda...” dedi yani kendi bulgularını anlatıyor ve o görüşte olan çok kişi var. Yani Soma’da çıkarılan bir sonucun Soma için geçerli olabileceğini ama başka bir ocak için geçerli olamayabileceğini bizim görmemiz lazım diyorum. Bu bilimsel bir şey yani bu bilimsel bir gerçek.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ya, bunda bir sorun yok. Sadece, tıkanıldığımız nokta şu; ben size soruyorum yani bilirkişi ön raporuna da dayalı olarak söylüyorum, diyorum ki :“Bu maden ocağında eksik...”

BAŞKAN TANER YILDIZ – Pardon, parantez açalım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben bir tamamlayayım.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ama bakın, siz genelde kesiyorsunuz ya, bunun ne kadar zararlı olduğunu anlatmak için söylüyorum size. Yani ne kadar zararlı, kötü bir şey olduğunu anlatmak için sözünüzü kesiyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Buyurun kesin.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Burada ilk bilirkişi raporuyla alakalı hepimiz bir heyecanla konuştuk, değil mi? Ya, öz eleştiri yapalım. Daha sonra TTK'den...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama siz konuyu şu an değiştiriyorsunuz, başka bir yere götürüyorsunuz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yok, aynen o konuyla alakalı diyeceğim, TTK'den arkadaşlar dedi ki: “Bilirkişinin şu satırını, bu sayfasını biz yanlış buluyoruz.”

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, ben başka bir şey söyleyeceğim, bilirkişi raporunu ayrı konuşuruz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Katılmak zorunda değiliz ama Başkan, onları hâlâ irdeliyoruz. TTK tabi ki öyle der.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bilirkişi raporu Türkiye Cumhuriyeti devletinin tespit ettiği bilirkişilerin hazırladığı bir rapor. Dolayısıyla burada...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ya “Ocağa inmeden adam hüküm vermiş.” diyor. “Kaza sonuç bildirgesini yapmadan nasıl yaparız?” dediler.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bu bir ön rapor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tekrar söylüyorum: Herhangi birisi Türkiye Cumhuriyeti devletinin belirlediği bilirkişilerin yayınladığı raporu istediği kadar itibarsızlaştırabilir de; bunu biz kabul etmeyiz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yok, itibarsızlaştırmak değil.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu rapor şu ana kadar yayınlanan en ciddi rapordur. Dolayısıyla da oradan hareket etmek mümkün.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Deniz Bey, bak, şimdi bir ön rapor diyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ancak bakın, bu Komisyonun bugün itibarıyla tıkağında nokta şu, şunu bir netleştirelim: “Eksik işçi sayısıyla çalışılıyor mu Türkiye Taşkömürü Kurumunda?” diyorum “Evet.” diyorsunuz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Çalışılmıyor işte o şeyde...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – “Neden eksik işçi sayısını tamamlamıyorsunuz, elinizi kolunuzu tutan mı var?” diyorum, çıt yok; bunu açıklayın.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Bak, bunun üzerine beş saat konuşabilirim ben, isterseniz de başlayalım, bakın saat gece on bir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Buyurun.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şimdi, ne dedi arkadaşlar? “1 milyon ton çıkartıyoruz, 7 bin işçi daha ekleyelim, 5 milyon ton çıkartırız.” Şu ana kadar...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ne dedi sendika yöneticisi? “Galeri açıklığını sağlıklı bir şekilde tutabilmek için zaten binlerce işçiye ihtiyaç var.” dedi. İster 1 milyon ton üretin, ister 5 milyon ton üretin.

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Söz alabilir miyim Başkanım?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Deniz Bey bitirdikten sonra, Deniz Bey’in sözünü kesmeyelim.

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Deniz Bey’in sözü bitmez ki sabaha kadar devam eder.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu arada ben de Yıldız Teknik Üniversitesi mezunuyum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ne güzel, hep beraberiz işte.

Sizin sözünüz bittiyse söz vereceğim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yine yanıtsız kaldı sorular ama...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Buyurun.

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Deniz Bey konuşunca geçmişten bir anım aklıma geldi. AK PARTİ İlçe Başkanım... Siyaseten ismini burada zikretmek istemiyorum, o zaman görevde olan, partide değer verdiğim bir arkadaşımızla -ya da yaşça benden oldukça büyük- bir büyüğümüzle bir ziyaretteyiz, orada bir siyasi partinin ilçe başkanı da var, işte söz istedi, o kadar uzun konuştu ki aynı Deniz Bey gibi, on dakika, on beş dakika falan, konu tamamen dağıldı, ziyaret amacını aştı falan; en son, bizim eşlik ettiğimiz devlet büyüğümüz dedi ki: “Muhalefet güzel şeydir, ben onu uzun zaman çok yaptım, AK PARTİ’ye gelene kadar.” Tabii, Deniz Bey’in böyle bir rahatlığı var, böyle bir konforu var -bütün arkadaşlarımızı da kastederek söylemiyorum yani Deniz Bey’e özel söylüyorum bunu- uzun uzun konuşmak, telefonunu açıp bunu kaydetmek, daha sonra sosyal mecralarda bunları yayınlamak falan, böyle, bunlar güzel şeyler.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Bizim derdimiz o değil, öyle bir derdimiz yok.

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Ama biz yürütmenin temsilcisi değiliz tabii, biz burada yasama organının üyeleriyiz ama sorumluluk sahibi insanlarız; bu sunumları dinliyoruz, toplantı aralarında ya da sonralarında kendi aramızda müzakere ediyoruz, hatta ara vermeden önce...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sadece dinlemek değil de buna bir çalışmak lazım.

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Deniz Bey, müsaade edin ya! Biraz nezaket sadece... Sizin konuşmalarınızı sabırla dinliyoruz, sadece biraz nezaket göstermeniz gerekiyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siz ama doğrudan ismimi vererek itham ediyorsunuz.

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Toplantıya ara verildiğinde Sayın Bankoğlu’yla ayaküstü, çok kısa da olsa konuştuk, dedim ki: “İşçilerin kazadan sonra ocağın çalışamaması sebebiyle yıllık izinlerinden düşülmesi yanlış bir uygulama.” Hatta yarın bu konuda direkt Enerji Bakanımız nezdinde ya da ilgili Bakan Yardımcımız nezdinde girişimde bulunulmasıyla alakalı Sayın Başkandan da talepte bulunmayı da düşündüm. Burada konuşulanlara elbette ki değer veriyoruz, notlarımızı alıyoruz, Komisyon raporuna öneri sunmak üzere de ayrıca notlarımızı alıyoruz; biraz önce o konuyu kısa da olsa müzakere ettik, hatta bu işin özel sektöre bırakılmaması; TKİ ve TTK kontrolünde, kamu kontrolünde yapılması noktasında da biraz müzakere ettik...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Eksik işçi sayısı konusunda da böyle bir fikriniz oluştumu?

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – ...ama sizin bizi işte savunma makamına oturttarak “Bakın, bunları söylediler, niye ağzınızı açmıyorsunuz, niye hiçbir şey söylemiyorsunuz?” şeklindeki yaklaşımınızı da açıkça reddediyorum.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Eksik işçi sayısının giderilmesi konusunda da aynı fikirde misiniz?

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Sizin böyle bir şey söylemeye hakkınız yok, istediğiniz kadar söz alıyorsunuz, istediğiniz kadar rahatlıkla konuşabiliyorsunuz, sınırsız sayıda soru yöneltebiliyorsunuz. Hiçbir şekilde konuşmanıza sınırlama konmuyor, atıyorum “3 soru sorabilirsiniz.” “5 soru sorabilirsiniz.” şeklinde bir sınırlama da getirilmiyor. Bakın, saat 14.00’te başlamışız, saat 23.00; tam dokuz saat olmuş. İşçi sayısını yani...

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Eksik işçi sayısı konusunda da talepte bulunacak mısınız, bulundunuz mu?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Bunlar sizin değerlendirmeleriniz...

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Burada bulunan hiç kimse, Sayın Bakan dâhil, TTK Genel Müdürlüğü değil, TKİ Genel Müdürlüğü değil, Enerji Bakan Yardımcısı veya Enerji Bakanlığının bir bürokrati değil, bunun hesabını size vermek zorunda da değil burası.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Onların da burada olması gerekiyor.

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Elbette ki bu öneriler, az önce söylediğim gibi, komisyon raporu oluşurken öneri olarak yer alır, eleştiri olarak yer alır. Ne kadar uygulanır, ne kadar uygulanmaz; o ayrı bir tartışma konusudur.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Yine muhalefet tarafına geçtiniz.

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Bu konuda sizi daha dikkatli bir dil kullanmaya davet ediyorum. Ayrıca, hukukçular nasılsa burada -4 hukukçu arkadaş var, 4 hukukçuyuz bugün için- hukukçuların arasında şöyle bir söz vardır: “3 hukukçunun olduğu yerde en az 4 farklı görüş vardır.” diye. Demek ki bu, mühendislerle de teşmil edilebilecek bir ifade yani 7’nci toplantı, herhâlde altmış yetmiş saatlik bir görüşme trafiği oldu; sunum, soru-cevap, müzakere trafiği oldu. Yani bu noktada şöyle bir sonuç çıkarıyorum: Bir, metan drenajı konusunda; iki, havalandırma konusunda hâlâ -ama sektörde diyeyim ama madencilik alanında- bu tartışmalar, görüşler net olarak ortaya konulamamış, net bir sonuca ulaşamamış. Mesela, hafta sonu yirmi beş yıllık madencilik geçmişi olan, hâlen de bir özel maden işletmesinde yöneticilik yapan bir arkadaşımınla sohbet ettik, bu havalandırma konusunu açtım. Dedi ki: “Biz çalışma koşullarımızda çift havalandırmayı yasal zorunluluk olduğu için yaptık ama bir faydası olduğunu düşünmüyoruz.” Soma kazasından sonra yaşam odası çok konuşuldu, çok tartışıldı ama hâlâ “Yaşam odası gereklidir.” diyenler olduğu kadar “Yaşam odasının hiçbir faydası yoktur.” diyen teknik ekipler, uzmanlar da var. Bu müzakereler yapıldıkça belki daha net sonuçlara ulaşacağız.

Sayın Başkanım uygun görürse Sendika Başkanımızın sunumuna geçelim ve toplantıyı nihayete erdirelim.

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, bir soru...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tabii, size söz vermeden önce bir şey söyleyeyim. Bakın, Düzce depreminin üzerinden daha yirmi dört saat geçmedi. Bakın sitelere, 3 profesör -birisi yirmi bir yıllık, birisi on yedi yıllık- “Bu çok büyük bir depremin habercisidir.” diyor; diğer 7 profesör de diyor ki: “Bu

normal, tetikleyici bir deprem değildir.” Ya, bakın, elde binlerce sayfa veri var, son derece somut bir konu ve buna rağmen iki tane ayrı görüş var. O yüzden, Deniz Bey, bu bizim nihai son toplantımız değil, 7’nci toplantımız, sonuçta bunların her birisi açık ve net olarak söylenecek.

Ben Kani Bey’e sözü veriyorum.

Buyurun.

KANİ BEKO (İzmir) – Şimdi, tabii, iş cinayetlerinden konuşuyoruz ama yani bunda yer altı, yer üstü diye bir şey yok. Örnek olsun diye ben söyleyeyim: Mesela, ben Siirt Şirvan maden kazasına gittim yani gittim ama çok üzüldüm. Siz orada mıydınız bilmiyorum, ben üç gün kaldım orada, Siirt Şirvan’da. Şimdi, yanı başıma bir yaşlı amca geldi, oturdu “Kani, evladım, hoş geldin.” dedi. Duymuş tabii, işte “DİSK Genel Başkanı Kani geldi.” falan diye, oradan öğrenmiş herhâlde ismimi. Şimdiki milletvekili Orhan arkadaşımız da oradaydı. Şöyle bir durdu, dedim ki: “Amca, çok derinden bir nefes aldın, hayrola, yakınların falan mı var?” Dedi ki bana: “Benim şu madenlerin altında torunum var.” Sonra ilave etti, isimlerini saydı birkaçının yani kendi köylerinden madencilerin orada çalıştığını ifade etmeye çalıştı. Durdu durdu, ellerini şöyle geriye doğru attı “Ya, oğlum, bizim köyün çobanı var.” dedi, “Evet amca.” dedim. “Bizim köyün çobanı şu görmüş olduğun yarığı görse koyunları oradan geçirmez.” dedi, “Nasıl yani amca?” dedim. “Bak, şuraya bak.” dedi. Hakikaten baktığında da gözüküyor yani Siirt Şirvan açık madenlere gittiyseniz siz de görmüşsünüzdür. Şimdi, temmuz, ağustos ayında bir heyelan olmuş orada yani yarıklar ortaya çıkmış. Şimdi, bu yarıklar olmasına rağmen burada maden çalışmaları devam etmiş. Tabii, baretili yetkililer var orada. Amca döndü: “Şunlara bak -ben onun diliyle konuşuyorum- koca koca okulları bitirmişler, kafalarında koca koca şapkaları var; şunlara bak. Bizim köyün çobanı bunlardan akıllı.” dedi, o amcanın söylediğini söylüyorum yani. Şimdi ne anlatmak istedim? Ya, ben hayatım boyunca o kadar çok iş cinayeti, o kadar çok iş kazası gördüm ki... Bizde biraz umursamazlık var. İşte, gine söylüyorum, orada hatırladığım kadarıyla 20 madenci arkadaşım değil mi Bakanım? Sizin döneminizde de oldu.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yok, benden sonraydı o.

KANİ BEKO (İzmir) – Sizden sonra mı oldu? Hiç fark etmiyor yine.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Fark etmez ya, fark etmez.

KANİ BEKO (İzmir) – 20’ye yakın arkadaşım... Şimdi, açık maden... Ya, nasıl olur yani? Ama bizde oluyor maalesef. Bir şey var bizde böyle, umursamazlık var.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şimdi ben sizi teyiden bir şey söyleyeceğim. Şimdi, Deniz Bey, tabii, sağ olsun konuşmaya davet ediyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yine konu bana geldi.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Çok konu var konuşulacak. Mesela, dediler ki: “Afşin Elbistan’da 11 kişi öldü.” hepsini biz de rahmetle analım.

Bakanlıktayım, bir önemli toplantı yapıyoruz, böyle, akşam üç dört civarı. Böyle, kapıyı vurmadan birisi hızlıca girdi “Efendim, önemli bir konu var, aktarmam lazım.” dedi. “Hayırdır?” dedim. “Afşin Elbistan’da bir şey oldu, bir sarsıntı olmuş.” dedi. Dedim ki: “Bütün işçiler -bak, daha hiç olayın ne olduğunu falan sormadım; orayı biliyorum, kömür sahasını- olduğu gibi her şeyi bırakıp terk etsinler orayı.” İlk söyleyeceğimiz bu. “Efendim, olayı anlat..” “Olayı anlatma, öncelikle herkes orayı bir terk etsin.” “Efendim, bir şey...” dedi. “Bana bir şeyden bahsetme, hemen orayı terk etsinler.” dedim. Sonra, yarım saat sonra olay nedir baktık; işte, orayı terk ediyorlar falan. İşte “Efendim, 1 tane kepçe biraz kaydı, kamyon oradan 3 metre o tarafa doğru biraz yıkıldı.” Olayı anlamaya çalışıyoruz. “Kaç kişi vardı orada?” dedim. “318 kişi var efendim.” dediler. “Arkadaşlar, herkes çekildi mi oradan?” “Çekildi.”

“Efendim, kepçeyi alabilir mi?” “Hayır, kepçeyi alamaz oradan.” dedim. “Efendim, iş makinesi var, değerli.” “Onu da alamaz, şoför oraya hiç girmeyecek.” Olayı kritize ediyoruz, kriz ekibinin topladık; orayı bilenler, bilmeyenler, işte, olayların hepsini tekrar bir masanın etrafında... Acil eylem planı, ne yapmamız lazım? Şunu yapalım, bunu yapalım. “Efendim, bir kayma var.” dediler. “Tamam, çok güzel. Ne kadar kayma var?” Biri “50 santim.” diyor, biri “1 metre.” diyor, biri “2 metre.” diyor. Ankara’dayız biz, hızlıca bir ekip çıkardık. “Kimse oraya girmeyecek, komple bütün o alanı...” 2 tane tepe var, büyük tepe, ortası vadi, burada işlem yapıyor.

KANİ BEKO (İzmir) – Açık maden.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Açık maden.

Burada da komple iş makineleri var, hafriyat yapıyorlar. İşte, gece arkadaşlar çalıştı. Arkadaşlar, topograf, mühendis, falan vasıfta, filan vasıfta 11 kişi seçildi, 11 kişi. Bunların görevi şu: Sahaya girmeyecekler ama kaymanın miktarını ve bu olayı tespit edecekler. Sabahleyin sekizde işe başlayacaklar -çıkarttığımız sonuç bu o toplantılardan, on saat toplantıdan sonra çıkan sonuç bu- bunun sebebine inecekler; anlaşıldı mı arkadaşlar, bunun sebebine inecekler. Ne kadar kayma oldu ölçüm yapacaklar. Bu arkadaşlar ölçüm yaparken bu dağ kaydı; şöylesine kaydı ve şu tepe şöylesine yıkıldı biliyor musunuz, 11 arkadaşla beraber. Onların hepsi bu işi bilen ve sırf ölçüm yapmaya giden arkadaşları ve biz -Allah korusun- o işe “Devam et.” desek orada 318 kişi vardı.

Şimdi, bakın, bir tedbir almak için bu ekibi çalıştırıyorsunuz ve diyorsunuz ki: “Bir dakika, burada ne oluyor, bir olayı anlayalım; ne kayması oldu?” Bir baktık ki altından büyük bir nehir... Burada su basıp bunun üzerinden büyük bir dağ kayak gibi komple şeyin üzerinden kaydı ve kapandı buraya.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Daha önce onun fizibilitesi yapılmamış mı?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yapılmıştı, 418 tane pompa çalışıyor o suyu deşarj için.

İşte, o oluyor, bu oluyor, şu oluyor; sen onu yanlış ölçtün, ben bunu yanlış...

Ermenek... “12 bin ton su var, 60 küsur metre var.” diyor. 6 metre kalmış. Hâlbuki, oradaki... Şimdi rahmetli oldu, Zonguldaklı bir mühendis arkadaşımız vardı, Zonguldak’tan oraya çalışmaya gelmiş Ermenek’e. Yani, şimdi, öldüğü için onu suçlamak da çok insani bir şey değil ama olayı inceledik, 4 tane paftayı üst üste getirecek; su paftasını, kazı paftasını, maden paftasını. “Biri şöyle, biri... Ya, örtüşmüyor mu? Bir dakika...” Şunu getirecek, bakacak ki “Bir dakika ya, burada suya gelmişiz biz.” diyecek. Kazmayla 12 bin ton suyun önünü açtılar ya. Konuşmalar var, “Efendim, burada su vardı, biz şeyden kömür boşaltmıştık, oraya su gelmişti.” diyor. “Ben biliyorum o suyu, o daha 60 metrede.” diyor. Yani, “Yakın mıyız?” diye soruyor işçi, “Hayır, yakın değiliz.” diyor. Kötü niyetinden demiyor ki o da, o da öldü.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – İşte, karar mekanizması. O yüzden mühendislikte bile ikincil kontrol mekanizmasının geliştirilmesi gerekiyor.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Öyle.

Hatırlar mısınız o arkadaşı, Zonguldak’tan gelen bir mühendis arkadaşımızdı.

MADEN MÜHENDİSİ VE İŞ GÜVENLİĞİ UZMANI NEVZAT ÜNLÜ – Ben hatırlamıyorum maalesef.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yani Ermenek’teki çalışan arkadaşımız sırf bir talimat verdi “Ya, yakın değil su, devam edin.” dedi ve gitti.

KANİ BEKO (İzmir) – Maalesef.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yani, ben şimdi “O çalışan yüzünden oldu.” anlamında demiyorum, bazen öyle bir hata yapıyorsunuz ki -ben yaptım, sen yaptın, o yaptı, o önemli değil- sistem orada normal çalışıyor...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Bakanım, işte bu hatalar aslında tesadüfle gelişmiyor. Yani orada tekrar yeni bir kontrol mekanizması olmalı veya süreci biraz daha...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Hah, paftayı alması lazım, bakması lazım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sadece 1 kişi de değil, belki bir başkası da bakacak. O eşleştirme ve paftaların üst üste yerleştirilmesi bilgisayar ortamında olacak, onu aynı zamanda, aynı anda birkaç kişi daha görüp onaylayacak, karar verecek, sahaya aktaracak.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Öyle.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bir dünya mevzuatsal olarak da orada alınması gereken dersler, tedbirler var.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet.

Serpil Hanım, buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Şimdi, burada, giderek herhâlde yorgunluğun da getirdiği bir şeyle biraz sohbet havasında gelişiyor. Ama sonuç olarak şöyle: Özellikle AKP’li vekiller çok fazla gizem katıyorlar ve çok fazla belirsizlik cümleleri içeren konuşmalar yapıyorlar. Yani, kesinlikle belirsizlik...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Serpil Hanım, konuşmuyor arkadaşlar, biz suçlanıyoruz; konuşuyorlar, biz suçlanıyoruz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ama hayır, yani, tabii, iktidar olduğunuz için ayrıca da eleştirilerin muhatabısınız, doğal olarak bu gelişiyor.

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Nasıl konuşacağımızı bir tarif edin bize o zaman.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Muhalefet gibi davranmaya çok alıştınız.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Şöyle bir şey var: Şimdi, bahsettiğiniz her şey önlenebilir meseleler, siz de mühendissiniz. Sonuç olarak, burada, zaten günlerce madencilikle ilgili pek çok şey dinledik, pek çok konuya aşına da olduk. Dolayısıyla ortada bir gizem ve belirsizlik yok. Yani, burada, kişilerin kahramanlıklarına da ihtiyaç yok çünkü bu, zaten iş güvenliği anlayışına da ters bir durum. Yani, sonuç olarak, kişilere hiçbir şey bırakılmamalı, biz sorunları kaynağından ortadan kaldırmayı başarmalıyız ve o yüzden ki maden drenajı diye tartışıyoruz ya da havalandırma sorunu olarak tartışıyoruz. Şimdi, havalandırma tartışmasını da bu mevzuattaki geri çevrilebilir havalandırma meselesine de indirgemeyelim. Sonuçta, metan gazını oradan uzaklaştırabiliyorsak grizu patlamasını ortadan kaldıracabiliriz. Demek ki havalandırmada bir yetmezlik olmuş ki orada metan gazı birikmiş, oksijenle buluşmuş, yanıcı etkenlerle buluşmuş ve bu patlama gerçekleşmiş.

Yani, ben daha önce de örnek vermiştim, hani, uçak kazaları ne kadar çok gizemli oluyor, bilmiyorum hiç o videoları izliyor musunuz; çok daha belirsiz, çok daha zor olan uçak kazalarında bile belli bir süre, disiplinli ve bilimsel, teknik bir çalışma yaparak kazaların sebepleri bulunuyor ve o sebepler dönülüp uçaklarda düzeltildiği için biz şu anda daha güvenli bir şekilde uçuş yapabiliyoruz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tabii, tabii.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ama çalışma hayatında bu sistem böyle ilerlemiyor, meseleler böyle kişilere bırakılıyor, belirsizliklere, bilinmezliklere bırakılıyor ve sonuç olarak da yol alamıyoruz çünkü bunun temelinde yatan meselede aslında konuşamıyoruz, bu konuda

tutum alamıyoruz. Evet, kapitalizme karşıyız diyoruz, şöyle diyoruz, böyle diyoruz ama aslında sistemin kendisi, vahşi bir kapitalizm, vahşi bir madencilik aşamasına gelmiş. Bakın, teknik bazı düzenlemeler var fakat anlayış olarak çok da yenilendiğini söyleyemeyiz çünkü 301 madenci bu ülkede öldü. Tarihin en büyük yani Türkiye tarihinin en büyük maden faciası ve 42 madenci Amasra’da yaşamını yitirdi; bu da çok büyük bir sayı. Ve burada sendika başkanlarının söylediği gibi yani aslında bakarsak her ay bir Soma gerçekleşiyor, her gün birer ikiye insanlar iş cinayetinde yaşamını yitiriyor. O yüzden lütfen bu konuları... Tabii ki teknik olarak ilerlememiz lazım, teknik olarak bazı yerlere çok fazla takılmadan yol almamız lazım. Ancak bunları bilimsel raporlara, teknik raporlara dayandırarak yol almamız gerekiyor. Ve burada maden...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Serpil Hanım, 3 bilinmeyen 2 denklemlerle çözülmez; şimdi, 3 bilinmeyen 3 denklemlerle çözülür. Tek bir tane, bütün madencilerin bizi uyardığı bir nokta var, diyorlar ki: “Siz 50 tane senaryo yapıp 150 tane tahminde bulunabilirsiniz ancak -nokta koyuyorlar- madene inmek kaydıyla ve bunları teyit edip görmek kaydıyla.” Bakın, bu çok önemli bir şey. Şimdi, nihai cümleyi kullanamıyor olmamızın ana sebebi, gerek TTK’nin kaza tespit raporuyla alakalı gerekse bütün arkadaşlarımız... bakın, dikkat edin, söylüyorlar, söylüyorlar, haklı olarak orada duruyorlar, nefesleniyorlar, diyorlar ki: “Bir dakika, madene inmeden bu nihai cümleyi söyleyemeyiz.”

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Başkan, ben hatırlatmalar yapmak durumunda kalıyorum çünkü bazen çok uzaklaşıyoruz meseleden. Şirvan’dan bahsetti Kani Başkan yani çok doğru bir hatırlatma da yaptı.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Doğru.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Çünkü ben de o maden faciasında Şirvan’a gitmiştim ve daha sonra hazırlanan raporlarla ilgili benim de çalışmalarım olmuştu. Ya, aslında tam da söylediği gibi orada da yine herhangi bir işçinin, madencinin ya da herhangi bir insanın dahi görebileceği koşullarda bu maden faciası oldu, o kayma, şev kayması oldu.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Çok affedersiniz Serpil Hanım, Şirvan’la alakalı konuşacağım.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Evet, buyurun.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Görevim döneminde biz oraya heyet gönderdik. Bana oradan dediler ki: “Efendim, böyle böyle bir durum var.” “Arkadaşlar gelmeden orayı kapatın, mühürleyin.” dedim. Bak, buraya gelmeden mühürleyin...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ama mühürlemediniz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Bir dakika... Orası mühürlendi. Bir hafta içinde 3 kişi öldü, biliyor musunuz? Mühürlenmiş yere girip oradan kaçak kömür almak yüzünden.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yo, kömür yok orada.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tarihini, çıkarttırırım. Mühürlenmiş yerden yaptılar, mühürlenmiş yerden. Bunu şunun için söylüyorum: Şimdi, bu suç tek taraflı olmuyor; sizin denetiminizden kaynaklanabiliyor, kamunun ihmalinden kaynaklanabiliyor.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bir cümleyle tamamlayayım, izin verin Başkan.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Son cümlem şu şekilde yapıyorum, söz hakkı yine sizde. “Efendim, şöyle dikine bir şey var, heyelan var, burayı biz dinamitle patlatalım.” dediler. Bakın, bunun normalde yapacağı... Mühürlü yerden bahsediyoruz. “En azından yıkılsın burası ki birinin başına yıkılma ihtimali kalmasın.” dediler. Bunların her biri yaşanıyor.

Buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, bunların hepsinin çözümü var, hepsinin.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tabii, tabii.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yani doğru şekilde o ayaklarda ilerlemek ya da doğru şekilde o şevlerle mücadele etmek mümkün ama burada... Bakın, biz gittiğimizde de çok ilginç bir şeyle karşılaştık; burası Ciner grubuna ait, yanlış bilmiyorsam Ciner grubuna ait ama yerel taşeronlarla o çalışmalar sürdürülüyor ve oradaki köylü...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şu anda bilmiyorum o devam mı ediyor, ruhsat devri mi oldu? Bilen var mı arkadaşlar?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Şunu vurgulamak için söyledim, yani...

TÜRKİYE DEVRİMCİ MADEN ARAMA VE İŞLETME İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKANI TAYFUN GÖRGÜN – Evet, Şirvan el değiştirdi.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ha, el mi değiştirdi?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Evet, evet, Şirvan...

TÜRKİYE DEVRİMCİ MADEN ARAMA VE İŞLETME İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKANI TAYFUN GÖRGÜN – Ciner grubundan Yıldızlara geçti, özel sektör yani.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yani kömür değil orası, evet.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tabii, bilmiyorum. Şimdi, en son kimde bilmediğim için sordum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Aynen.

Şunu söylemek istiyorum: Öyle bir ağ oluşmuş ki orada yani işçilerin de tek çalışma imkânları, biraz önce Sendika Başkanının defaatle vurguladığı gibi “Açlıktan mı öleyim yoksa çalışarak mı öleyim?” paradoksu. Oradaki insanların tek bulabildikleri iş bu madende çalışmak ve köylüler hem kendi topraklarını, köylerini veriyorlar maden sahası olarak, köylerini taşıyorlar, değiştiriyorlar, o köyü maden sahası olarak bu firmalara veriyorlar hem de taşeron olarak orada o köyün insanları çalışıyor. Dolayısıyla oradaki itiraz edecekleri birinci kişi de akrabaları olduğu için haklarını aramakta bile sorun yaşıyorlar. Dolayısıyla hani burada o katmanlarımda, taşeron sistemi ya da redevans sistemiyle sistemi güvencesiz hâle getirme politikası... O politikayı belirleyen kim? Siyaset. O politika zaten başlı başına oradaki iş güvenliğini belirleyen politika oluyor.

Şunu söylemek için en son tekrar söz istemiştin, bu...

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Çözüm, sistem eleştirisi değil ki ama burada madeni konuşuyoruz. O zaman deriz ki: “Sur’da hendek mi kazsınlar?” Yani biz de böyle bir siyasal yaklaşım... Bu, doğru bir yaklaşım değil ama ya.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bakın, buradaki sistem eleştirisi şu...

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Kapitalizmden bahsediyoruz, başka şeyden bahsediyoruz. Bizim de devlet...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bakın, bu madende 16 madenci yaşamını yitirdi.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Anladım ama...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bir senede bütün sorumlu tutulanlar...

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Bakın, doğru sorulara -Allah şahit- hiç itirazımız yok ama lütfen yani...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bakın, ama dinlemiyorsunuz ki siz, sistemdeki sorunlardan bahsediyorum.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Burada doğru sorular dışında ısrarla metodolojik, sekiz saat boyunca...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ama siz cümlemi bitirmeme izin verin.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Fehmi Bey, bir dakika... Fehmi Bey, sözünü kesmeyelim.

Buyurun Serpil Hanım.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Burada daha iş güvenliği, çalışma koşulları, bütünlüklü politikalar geliştirilmediği için 16 işçi yaşamını yitirdi. Buranın sorumlusu elbette ki en tepedeki firma ama o mekanizmayı kuran anlayışı ben eleştiriyorum zaten. Bitiriyorum, bakın, şunu söyleyecektim: Redevans ve taşeron sisteminden bahsediyorum, onun yarattığı sorun. Burada gözüktüne alınanlar bir yıl içinde serbest bırakıldılar yani cezasızlık sistemi zaten her şeyi boşa düşürüyor. Cezasızlık sistemi var aynı zamanda Türkiye’de. Yani 16 insan yaşamını bırakıyor, o toprağın altında kalıyor. Bir çobanın görebileceği kadar görünen; çünkü zaten gerçekten gözle görebiliyorsunuz, böyle yer altı madenciliği değil bu, görüyorsunuz. Orada bir yağmur geldiğinde çökeceğini görebildiğiniz o şevlerin altında işçiler çalıştırılıyor, ölüme gönderiliyor ama hiç kimse hesap vermiyor, ne siyaset hesap veriyor ne de en tepedeki büyük firma, Ciner hesap veriyor ne de alttaki redevans ya da taşeron sistemi. Bu, sorun değil mi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Sayın Başkanım, buyurun, söz sizde.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Serpil Hanım’ın 2 sorusu vardı yanlış hatırlamıyorsam. “Birçok şey mevzuatta var...” Biri denetçilerle ilgiliydi yanlış hatırlamıyorsam. Şimdi, bu denetçilerde şöyle bir şey, mutlaka devlet kendi özel denetleyicisini... Ama her iş yerinin mutlaka denetçisi, iş sağlığı ve iş güvenliği de olsun. Ancak özellikle iş sağlığı ve iş güvenliğindeki olması gereken insanların devlet tarafından yetkilendirilip gerekirse işi de durdurabilmesi lazım çünkü bize bir rapor falan verildiği yok. İş yerine iş sağlığı gelmiş, kontrolünü yapmış. Bir bakıyorsun “Kim var?” “İşte, devletten denetçiler geldi, kontrol yaptı.” “Ne yaptınız?” “İşte, baştemsilciyi çağırdık, temsilciyi çağırdık, bir komisyon kurduk, onlara anlattı.” “Ne anlattı?” “İşte, burada olan olumsuzlukları.” “Var mı bir rapor?” “Yok.” “Bize verilen bir şey var mı?” “Yok.” Ama sorulurken sendikacılara öyle şeyler sordunuz ki sanki burada hesap vermesi gereken biz olduk gibi geldi, aslında işimize geldi bu bizim. Niye? En azından soru sorma ve cevap alma hakkı doğdu bize. Biz sendikacıyız, denetmen falan değiliz; yetkimiz de yok, işçinin iş güvenliği de yok. Gittiniz, orada işi durdunuz, eylem yaptınız, üç gün sonra 3 adamı kapının önüne koyuyorlar. Sonra gidiyorsunuz, “Ya, yapma, etme, gitme.” diyorsunuz. Ne yapıyor? Sizin çıkardığınız yasalarla -en az dört aylık, en fazla sekiz aylık- altı aylık brüt maaşa hükmediyor, iş akdini feshediyor. Bu mu sendikacılık, bu mu işçilik yani?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İktidarın çıkardığı yasalar, bizim ellerimiz yetmiyor.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Güvencemiz var mı bizim? Yok. Denetim yetkimiz var mı? Yok ama hesabı biz veriyoruz.

Redevansı dediniz, galiba 2’nci madde de redevanstı.

Sayın Bakanım, ben daha çok özel sektörde örgütlenmeye çalışıyorum. Bizim Sendikamız 2011 yılında kurulmuş; barajı aşan 3 sendikadan 1'iyiz. MADEN-İŞ Sendikası var, 1963 yılında kurulmuş; GENEL MADEN-İŞ Sendikası var, o da TÜRK-İŞ'e bağlı; ondan sonra, bir de biz ÖZ MADEN-İŞ olarak şurada üç dört yıldan beri barajı aştık, yetki almaya çalıştık. Aldığımız yetkiyle aldığımız yerler var, daha çok özel sektördeyiz. Özel sektörde örgütlenmek o kadar zor ki... Ya, bu devlet bizi düşünmez mi? Yok, vazgeçtik, vergisini düşünmez mi, SSK'sini düşünmez mi? Kayıt dışı almış başını gidiyor. Emet'te örgütlenme çalışmasına girdik -taşeron, Eti Maden iş yeri- örgütlendik, işveren itiraz etti; beş yıldan beri mahkeme devam ediyor ama iş yeri de kapandı gitti. Arkadaşımız kaza geçirmiş...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Emet'in hangisi? Bor mu?

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Emet'e bağlı, yine Hisarcık'ta Uyum Yapı; bor madeni, evet, Uyum Yapı... Dekapaj yapıyorlar Sayın Bakan bunlar.

İşçinin birisi gece arar beni: “Başkanım ne haber?” “İyi, hayrola?” Zor konuşuyor. “Ne oldu, hasta mısın?” “Kaburgalarım kırık.” “Hayrola, ne oldu sana?” “Kamyonu devirdim.” diyor. “Ya, ne yaptın sen?” “Ya, Başkanım, tonaj fazla, hophopçu yok. Geri geri geliyorum; yumuşak yere geldi, araba yattı, yatınca kaburgalarım kırıldı.” diyor. “İşvereni ne yaptınız? Neredesin, hastanede misin? Geleyim mi?” “Yok Başkanım, evdeyim.” “Hayrola ya, niye gitmiyorsun hastaneye?” “İşveren dedi ki: ‘Bak, iş kazası raporu tutturursan seni işten atarım.’” Biz de sendikacıyız, öyle bir şey yok ya! İnanın, özel sektör çok zor. Yani, nereye giderseniz gidin özel sektörün de özel sektörü oluşmaya başladı yani bu redevanslı iş yerlerinde kayıt dışı almış başını gidiyor.

Sayın Bakanım, Isparta ve Burdur Üniversiteleriyle ortaklaşa, pandemiden önce Avrupa Birliği projesine hazırlık yaptık, “İşimdeyim, Güvendeyim” diye bir proje hazırladık ortak. Avrupa Birliği bu hibe projeyi kabul etti. Burdur Vali Yardımcısı da yanımızdaydı, rektör ve dekanlar vardı; biz de beraber Almanya, Avusturya ve İsviçre gezileri yaptık, iş sağlığı ve iş güvenliği kontrollerine, denetimlerine gitti. Daha çok, oradaki iş sağlığı ve güvenliği konusunda hangi tedbirlerle başarı elde etmiş insanlar, onlara baktık. Aslında bizim iş sağlığı ve güvenliğimiz onlardan iyi ama onlarda işçilik bilinci var, nerede neyi takacağını biliyor. Yani, bizim insanımız madene girerken, yer altına girerken takacağı maskeyi yer üstünde takmaya çalışıyor. Onlarda bilinç oluşmuş, kültür oluşmuş. Şu anda bizim maden alanına baktığımız zaman, dünyadaki maden ülkelerini sıralarsak biz kaçınıcı ligdeyiz? Herhâlde 1'inci-2'nci ligde falan değiliz yani.

Şu anda, özellikle Soma'dan sonra insanların, özellikle çalışanın ekonomik yönden belli bir refah seviyesi yakalandı ki bir kuruma bağlı yine kamuya bağlı bir kurumdaki müdür “Başkanım, 301 kişi ölmeden adam bulamazken şimdi adam beğenmiyoruz...” “Niye?” “Yer altı 2 asgari ücret; erken emeklilik var.” Güzel, iyi şeyler bunlar, olması gerekiyor; az bile bu insanların aldığı, ölüme gidiyor bu insanlar ancak eğitim veriyor musunuz? “Yok.” “Neden?” “Ya, işte, iş sağlığı ve güvenliği ekibimiz var, birimimiz var; veriyor.” Daha çok şuna üzülüyorum Sayın Bakanım: “Ya, okumazsa okumasın, olur madenci. Zaten baba da madenden emekli.” Ya, o kadar çok ki... Ya, bir sendikacı olarak biz sorumluyuz ya, biz vebal altındayız ya. Biz bunları söylemezsek Allah bize sorar ya! Ya, şurada ölen 42 arkadaşımız ne ilk olacak ne son olacak ancak biz doğruları söylemek zorundayız. Ya, bunlar önlenebilir kazalar ya, tedbir alınması lazım. Avrupa bunu nasıl çözmüş? Ama teknoloji çözmüş, ama kuralları koymuş, ama eğitim sistemini... Ben burada yazdım, dedim ki: “İşçiler olarak eğitim almamız gerekiyor ise en az benim kadar beyaz yakalı işveren de eğitim almalı.” Sadece mavi yakayı eğitiyoruz; sorguladığımız hep mavi yaka, sorguladığımız hep çalışanlar. Ya, işveren bu işin neresinde, ne tarafında yani? Ya, itfaiyelerde itfaiye okulları kuruldu; itfaiyeye işe alırken itfaiye okulu mezunu iş garantili işe giriyor. E, madende de olsun, ne kaybederiz? Bir yerden başlayalım. Yani, 1800'lü yıllarda

kömür işletmeciliği bu ülkede başlamış -ki Osmanlı döneminden beri- ama bir taban yok, bir sistem yok. Türk futbol takımı gibi bizim; her hocanın bir ekolü var ama sahaya çıktı mı Milli Takım nasıl oynayacağını bilmiyor.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Arkadaşlar, kesinlikle doğru.

Sayın Başkanım, şimdi, gidin yurt dışına; bir tane banyodaki, tuvaletteki o seramik işçiliğine bakın. Çağırıyorsunuz adamı “Bunu kim yaptı? Mühendis mi yaptı?” diyorsunuz, “Yok, işçi yaptı.” “Nereden buluyorsunuz, ortaokuldan mı?” “Yok. Eğitimini almadan seramik işçisi olamaz; seramik ustasını bırakın, seramik işinde çalışamaz.” diyor. Şimdi, seramik işi...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Boya badana yapamıyor Başkan, boya badana yapamıyor yani.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Boya badana yapamıyor. Yani, maden işi ondan daha mı az önemli ve daha mı az dikkat isteyen bir iş ki eğitim olmadan bu yapılsın? Kesinlikle doğru. Yani seramik işçiliği yapamıyorsunuz ki bunu yapasınız.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Sayın Bakanım, biz Öz Maden-İş Sendikası olarak bu olayı duyduğumuzda, Genel Başkan Yardımcımızı ve Zonguldak’tan da Zonguldaklı bir arkadaşımız, yer altı maden işçisini ve Kınık’taki yani Soma’daki Bölge Başkanımız 301 kişiden canlı çıkanlardan birisi.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Kınık’ta 46 kişimiz gitmişti.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Yani yer altında Soma’daki 301 kişiden, ölen arkadaşlardan sağ çıkanlardan biri bu arkadaşımız. Ben hemen arkadaşları görevlendirdim “Gidin hemen Amasra’ya; nedir, ne değildir, bakın.” dedim. Ben şimdi, arkadaşları her türlü vurabilirim yani “Tedbir almadı, etmedi, gitmedi.” bir sürü şey söyleriz ama bunu Allah sorar bana, bilmediğim bir şey hakkında nasıl hüküm vereceğim? Arkadaşlara “Gidin, orayı bir araştırın, beni de anlık bilgilendirin. Ben de HAK-İŞ Genel Başkanımı bilgilendireceğim, ne olabilir, ne yapılabilir.” dedim. Belli bir zaman sonra arkadaşlar bilgi akışı sağladı, sonra GENEL-MADEN-İŞ Sendikasının Genel Başkanını aradım, ziyaret etmek istiyoruz, bir göreyim, nedir, ne değildir, bize düşen nedir... Ve ulusal medyaya çıkmaya başladık, 7 tane ulusal medyaya çıktım bir, bir buçuk günde. Herkes bir şey soruyor, ne demem lazım? “Hükûmet tedbir alsaydı olmazdı.” “Sendika eğitim vermedi.” Ya da şöyle: Yani biz ilkeli, kararlı ve sorumlu sendikacılık yapacaksak bir dayanışma içinde olmamız lazım. İktidar da muhalefet de partiler de el ele verip bu problemi beraber çözmek lazım.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Bu Komisyon öyle bir komisyon olacak. Bu Komisyon öyle bir Komisyon.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – İnşallah. Yani bizim de...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bizim verdiğimiz her önerge iktidar oylarıyla reddediliyor ama biz yine de çabalayacağız tabii ki.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Hatırlatmakta yarar var diye düşünüyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Evet.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Sayın Bakanım, burada tabii, benim az evvel orada sıraladığım 14-15 maddede ileriye matuf talepler var bunun içinde. Yani sadece bugün günü kurtarmak değil. Şimdi, az evvel vekillerimiz anlatıyor, tartışıyorsunuz, biz de burada seyredivoruz sizi, diyorum ki: “Vekiller burada, asiller de burada, bakalım ne olacak?” Tabii,

sizin tartışmanızı bazen medyada da görüyoruz ya, televizyonda falan hoşumuza da gidiyor ama burada bir şey var: İktidar “Ya, bizim hatamız var.” deyince muhalefet mutlu mu olacak ya iktidar öyle bir şey derse? Ama ölen gene gitti. Ya, iktidardaki olan mazlum...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hatalardan öğreneceğiz, hataları düzelterek.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – İşte onu söylemek istiyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Onun için tartışıyoruz.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Yani burada tabii, muhalefetin somut, net çözüm önerileri koyması lazım ki biz de tedbir alabilelim, biz de kendimizi bilelim. Ya, biz sendikacıyız, sandıktan çıkıyoruz, işçi seçiyor bizi; iş yerinde benim kontrol etme yetkim yok, denetim yapma yetkim yok. İş yerinde işi durdursam “Sen nasıl sendikacısın?” diyor. Az evvel bazı sayın vekillere yani gerçekten teessüf ediyorum: “Sarı sendikacı.” Ya, ayıp ya, bizi aşağılamaya kimsenin hakkı yok ya, kimsenin hakkı yok ya. Biz emeğimizle geldik buraya, bu insanlar madenden çıktı geldi buraya. Ömrünü veriyor bu insan, canını veriyor canını. Hani diyor ya: “Siz zannettiniz ki kömür yanıyor, hâlbuki yanan bizdik.” Günahdır ya!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Başkanım, yalnız siz de bize şu anda haksız bir yüklenme içerisindeyiz. Çünkü biz...

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Şahsınıza münhasır söylemedim. Yani ortamda konuşuldu çünkü.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hayır hayır, buradaki eleştiriler... Sendikal alana da eleştirilerimiz var.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Olmalı.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sendikal alan işçinin yaşama hakkını korumalı. 301 maden işçisi öldüğü günden, yaşamını yitirdiğinden bugüne kadar sendikaların bu alanda görünür bir çalışması olmadı. Evet, bazı kanun teklifleri getirdiniz, buraya getirdiniz ama bu kanun teklifleri yeterli değil. O kanun teklifleriyle ilgili olarak bizim sorumluluklarımız var. Ben biraz önce o yüzden size söyledim, bizim getirdiğimiz öneriler iktidar eliyle reddediliyor. Siz bize şu anda dediniz ki: “İktidar ‘Kabul ediyorum, biz sorumluyuz.’ dese mutlu mu olacak?”

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Yok. “Problem çözülecek mi?” demek istedim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yok. İşte, problem nasıl çözülecek? Karşılıklı tartışarak ve çözüm önerilerinde anlaşarak, yol alarak çözülecek. Sendikaların da gerçekten büyük sorumlulukları var, “Sendikalar, biz seçiliyoruz, siz asilsiniz, buradakiler vekil.” dediniz. Siz de...

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Onu halk diliyle biraz söyledim ya.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İşçiler sizi de seçiyor ama işçilerin sendikalarına dertlerini anlatamadıkları, haklarını arayamadıkları pek çok örnek var. Ve “sınıf sendikacılığı” dediğimiz, aslında o sizin “uzlaşmalı sendikacılık” olarak tarif ettiğiniz sendikal anlayışın daha radikal olan sınıf sendikacılığı yani işçileri her durumda koruyabilmek... Şimdi, bu konularda açmazlar yaşanmıyor mu? Yaşanıyor sendikalarda. Siz de ifade ettiniz, sizin de sorunlarınız, sıkıntılarınız var.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Var tabii.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Başkanım, açarsanız, not tutamıyor arkadaşlar.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tabii ki.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Evet, o sorunlar nereden geliyor? O sorunlar sermayeden geliyor, bir de iktidardan geliyor, değil mi? Buralardan geliyor. Herhâlde muhalefetten size sorun gelmiyor. Siz grev yapınca... Ne dedi iktidar? OHAL’de, OHAL koşullarında, iktidar patronlara dedi ki: “Bakın, biz grevleri yasakladık. İşçiler grev yapamıyorlar, rahat olun.” “Bizim kıymetimizi bilin.” demedi mi Erdoğan? Bunu söyledi. Yani burada kimden bahsediyor “grev yasağı” derken? Sizlerden bahsediyor Sayın Başkan.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Peki, sendikalar ne yaptı bunun karşısında?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sendika Başkanlarından bahsediyor.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – O zaman sarı sendika devreye giriyor işte.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Şimdi anlıyorum; siz şimdi, evet, iktidarla çok karşı karşıya gelirsiniz, siz de elden gideceksiniz. Belki bize “Bir de öyle düşünün. Biz de olmasak -zaten şu anda sendikaların oranı herhâlde yüzde 15’lerde mi, o kadar bile değil galiba; güvencesiz çalışanları da sayarsak daha aşağı düşüyor, yüzde 10’ların da altına düşüyor herhâlde- zaten işçi sınıfının bu kadarı sendikalı, bizi de kaybedersiniz o zaman.” diyor olabilirsiniz. Ama size işçilerin, emekçilerin çok radikal eleştirileri var. Burada işçilerin örgütlenmesinde sizin de zorluklarınız var, sendikaların da zorlukları var ama önlerindeki zorlukları, engelleri muhalefet değil; iktidar, iktidarın emek rejimi politikaları. Bu politikalara karşı çıkmıyorsunuz, daha çok uzlaşarak o varlığını sürdürmeye çalışıyorsunuz, fazla kavga etmek istemiyorsunuz. Biz de diyoruz ki siz, iktidarla uzlaşmacı politikalarla var olmaya çalışmayın; tam tersine, işçileri daha çok örgütleyerek, çok sayıda işçinin gücüne dayanarak, işçilerle birlikte itiraz ederek ayakta kalın. Bizim eleştirimiz bu yönde. Bizim de sorumluluklarımız var, biz de kendimizi eleştiriyoruz işçileri örgütleyemediğimiz için. Bu konuda sadece sizi eleştirmiyoruz, biz kendimizi de eleştiriyoruz, bunu kastettik yani bence siz de sendikalar olarak böyle sorumluluk almadan bu sürece yaklaşmamalısınız, sizlerin de sorumlulukları elbette ki var yani ille de Amasra’da örgütlü olmanız gerekmiyor. TÜRK-İŞ olarak iş bölümü olmuş mesela ama bir GMİS örgütlü ama diğeri değil. Siz, HAK-İŞ’e bağlı bir sendikasıınız, DİSK’e bağlı sendika var burada ama hepimizin burada sorumluluğu var. Yani “Biz ne yapalım?” demeyin. Sizin en çok eleştireceğiniz yer de bence muhalefet değil, iktidardır.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – O zaman Sayın Vekilim... Cevap verebilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Bir dakika... Ali Kenanoğlu’na...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ben de söyleyeyim de beraber cevap verilebilir belki.

Şöyle Sayın Başkan: Bu sarı sendika meselesi eleştirilerini biz getirdik tabii yani. Bunu söylerken de “Siz sarı sendikasıınız.” filan üzerinden kurulu bir cümle kurmadan bu tanımı ifade ettik. Şimdi, şöyle bir durum var: Bakın -deminden beri sizler de konuşuyorsunuz, Sayın Başkan Yardımcısı da konuştu, siz de konuştunuz, Hatice Hanım da dile getirdi- yasalardan kaynaklı sorunlar var; örneğin, Maden Kanunu görüşmelerinde ifade etmiş olduğumuz bu denetim mevzusunda denetçinin parasını şirketin ödemesi, işletmecinin, işletmenin ödemesi filan gibi konular var. Şimdi, bir kanunun -Parlamentoya, Meclise geldiğinde- komisyona gelen bir kanunun muhalefet tarafından engellenme imkânı yok -hani bunu bilmeniz açısından da söylüyorum- çünkü...

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ - Aritmetiğe göre.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Evet, aritmetik var, işte bir işleyiş var, bir İç Tüzük var. Muhalefetin sadece bunu biraz geciktirme imkânı oluyor yani bir günde değil de iki günde çıkıyor, üç günde çıkıyor, beş günde çıkıyor ama sonuçta iktidar bunu istiyorsa çıkıyor. Bunu bizim yani muhalefetin engelleme imkânı yok ama sizin var; bunun örnekleri de var. Bu, o toplumsal kesim tarafından ya da o sendikal kesim tarafından ya o işçi kesimi tarafından ciddi bir şekilde, protestoyla, tepkisel bir şekilde ortaya konulduğu zaman engellenen yasalar var, geri çekilen yasalar var gerek komisyon aşamasında gerek komisyondan sonra Genel Kurul aşamasında. Dolayısıyla siz bu konudaki işte o görevinizi... Hani sokağa çıkana “terörist” deniliyor ya, siz de ondan dolayı geri duruyorsunuz ya terörist biz oluyoruz o yüzden hep; işte o zaman siz geri durursanız arkadaşlarınız ölüyor böyle. Yani arkadaşlarınızın ölümünde o zaman sizin de sorumluluğunuz oluyor yani çünkü sendikal görevinizi... Diyor ki: “Basın açıklaması yaptık, metin yayınladık, video çektik, YouTube’a koyduk.” Bu değil sendikanın görevi. O yasanın çıkmasını istiyorsanız ya da çıkmaması istiyorsanız yani benim size öğretecek hâlim yok bu demokratik mücadele yöntemlerini yani siz bu alanda çalışan sendikalarsınız, daha iyi biliyorsunuz. İşte, bunu yapmadığınız zaman, iktidarla iyi geçinmek...

BAŞKAN TANER YILDIZ – “Sarı”ya bağlayacaktınız Ali Bey yani “sarı”ya bağlayacaktınız.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – “Sarı”ya bağlayıp bitiriyorum.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Niye sarı renk? Siyah, beyaz, kırmızı değil?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yapmadığınız kadar sarı, yaptığınız kadar kırmızı mı?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yani bilmiyorum ben o “sarı” tabirini. Ben sendikacı değilim, ben çıkarmadım, o yüzden sordum zaten bu “sarı” ne demek diye?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tecrübeli Kani Bey’e soralım, tecrübeli sendikacı...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bitireyim.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Zonguldak’ı “siyah”a bağla, “siyah”a(!) Zonguldak kömürü...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Efendim, nereye?

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Siyah, siyah.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ha, siyah.

Şimdi, ben “sarı” kavramını bilmediğim için, sendikacı değilim, ben o yüzden bilmiyorum niye “sarı” diyorlar, onu da anlamış değilim de. Ama netice itibarıyla, bu yasalar sokakta iş bırakarak, protesto ederek, demokratik anayasal hakları kullanarak... Barışçıl protestolardan bahsediyoruz biz, bahsettiğimiz budur yani demokratik hakların kullanılması. Bu olmadığı sürece Parlamentodaki milletvekillerinin, bizim, muhalefetin yapabileceği bir şey yok arkadaşlar. Yani işte, görüyorsunuz saat on bir oldu, biz bunu belki üç-dört saat daha uzatabiliriz eğer hani direnirsek; hepsi bu. Başka da bir şey olmaz yani.

Teşekkür ederim.

KANİ BEKO (İzmir) – Ben o zaman kısa bir şey söyleyeyim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Serpil Hanım, siz bir daha söz almak ister misiniz? Şimdi, bir direnmekten bahsetti Ali Bey yani iki-üç saate... Ama tecrübeli isim Kani Bey’e de söz verebiliriz. Yani şimdi, o da renkleri bize izah edebilir.

KANİ BEKO (İzmir) – Evet.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ben bir cümleyle söyleyeyim isterseniz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tabii, buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sarı sendika işçinin hakkını değil işverenin hakkını gözeten, daha fazla gözeten sendika anlayışı, uzlaşmacı bir sendika anlayışı.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Niye “sarı” ama yani?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Kırmızı...

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Niye mavi değil de kırmızı değil de...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Kırmızı...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Uzlaşmacı renktir belki sarı, o yüzden...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tamam.

Peki, şimdi tecrübeli isme söz verelim.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Kani Bey biliyordur kesin.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kani Başkan zaten işin içinden geliyor, söyleyecektir.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Kani Bey, buyurun.

KANİ BEKO (İzmir) – Ya, şimdi kimse üzerine alınmasın ama sendikaların bir kuruluş amacı var. Sendikaların devletten, siyasi partilerden, sermayeden bağımsız olması gerekiyor. Sendikalar eşitlik, özgürlük, demokrasi, barış ve kardeşlik için mücadele ederler.

Bunun ötesinde, şimdi, sarı sendikalar... Sarı sendikalar, işte, bizim maalesef, ülkemizde yıllardan beri var. Kimdir bu sarı sendikalar? Az önce söyledim, siz şimdi devletten bağımsız değilseniz, siyasetten de bağımsız değilseniz, sermayeden de bağımsız değilseniz yani buralara bağımlı konuma geldiyseniz sendikal literatürde siz sarı sendikasıdır. Yani bugün baktığımızda, bir DİSK var, TÜRK-İŞ var, HAK-İŞ var, bazı bağımsız sendikalar da var. Şimdi, bu sendikaların zaman zaman işlevleri var; bazıları ülkemizin bağımsız, demokratik, laik, sosyal hukuk devleti olması için mücadele eder; kimisi mevcut siyasi iktidardan yana olur, kimisi de sermayeden yana olur. Söylediğim tarzda, bir daha söylüyorum, son bir cümlem, devletten, siyasi partilerden ve sermayeden bağımsız olan, sadece işçilerin ekonomik, demokratik, siyasi, sosyal haklarını koruyan, kollayan sendikalar gerçekten işçi sınıfının, Türkiye ve dünya emek hareketinin temsilcisi olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, teşekkür ederiz.

Şimdi, Tarkan Bey, -ben salona haber gönderdim YouTube gibi, Google gibi- sarı sendika nereden çıktı?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Niye sarı? Onu anlamadık yani.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, gerçek sebebi neymiş?

ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM GÖREVLİSİ TARKAN ZENGİN – Bütün heyeti saygıyla selamlıyorum.

1899 yılında Fransa’da bir fabrikada grev kararı alınıyor. Grev kararı alındıktan sonra işveren kendi güdümünde işçileri örgütüyor ve onlar da grev kırıcılık yapmak amacıyla faaliyete başlıyor ve kendilerine bir bina veriliyor fabrikanın içinde. Dış boyası sarı olduğu için diğer sendikayla onları ayıran şeyden dolayı diğer işçiler o sendikaya “sarı sendika” diyorlar ve daha sonra literatüre işverenin güdümünde olan, grev kırıcı olan sendikalara “sarı sendika” deniyor.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Üstadım.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Ya da “devletçi” mi diyeceğiz o zaman?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yok, “devletçi” kavramı farklı.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Söz hakkı alabilir miyim Sayın Başkanım.

Olayı nereden nereye getirdik yani bütün her şeyi bıraktık sendikaları tartışıyoruz; sarı, kırmızı, beyaz... Yani gerçekten bravo, tebrik ederim!

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Tartışacağız, onu da tartışacağız.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Hayır, o zaman deyin ki abi yani şimdi, biz sendikaların...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, arkadaşlar...

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Böyle bir şey olabilir mi? Sarı sendikanın ne olduğunu siz de biliyorsunuz, ben de biliyorum, burada bilmeyen yoktur herhâlde...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Arkadaşlar...

İsa Başkan, teşekkür ederiz, tamam.

Başkanım, sizin ekleyecek bir şeyiniz var mı? Başkanım, sizin ekleyecek bir konunuz var mı?

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Bir cümle...

BAŞKAN TANER YILDIZ – İsa Bey, bir dakika...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sendikalar görevini yapsa...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ali Bey, bir dakika...

Siz buyurun.

ÖZ MADEN İŞ-SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Sayın Başkanım, 12 Eylülde askerdim, TARİŞ olaylarını iyi bilirim. Kadıköy’de 3 kişi öldüğünde canımı ben zor kurtardım. Şu anda da sendikacılık yapıyoruz. Sarının, yeşilin, kırmızının ne olduğunu bu gariban iyi bilir; otuz üç yıllık sendikacılık hayatım var benim. Kimse şey üzerinden prim yapmaya kalkmasın. Biz milletin hakkını arayacağız. Hem işçimize sahip çıkacağız hem işverenimize sahip çıkacağız hem de emeğimize sahip çıkacağız. Demokratik hakkımızı her yerde kullanacağız. Önemli olan bizler için nedir? Çalıştığımızın...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Başkan, kimse bir şey üzerinden prim yapmıyor.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Efendim?

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bak, kimse bir şey üzerinden prim yapmıyor. Bir prim derdi değil burası yani yapmayın böyle.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Ya, tartışmayalım o zaman, biz de tartışmayalım yani gerek yok.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yapmayın böyle, bu cümleyi kullanmayın bizim için yani.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Ben genel söylüyorum, siz şahsınıza ne alınıyorsunuz yani.

KANİ BEKO (İzmir) – TARİŞ’in ne olduğunu biliyor musunuz Sayın Başkan?

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Olaylarını biliyorum.

KANİ BEKO (İzmir) – Şimdi, bak, Başkan, ben sana bir şey söyleyeyim...

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Yani uzattık galiba yine Sayın Bakan.

KANİ BEKO (İzmir) – Yani öyle bir şey söylüyorsunuz ki...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ama öyle bir cümle kullanıyorsun ki...

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Ama öyle yani.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Ben size “sarı sendika” dedim mi?

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – “Siz dediniz.” demedim ama.

KANİ BEKO (İzmir) – Bir dakika... Bir dakika...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şimdi, şöyle: Siz itham etmediniz...

KANİ BEKO (İzmir) – Bir dakika... Bir cümle...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Kani Bey, buyurun.

KANİ BEKO (İzmir) – TARIŞ İplik Fabrikası dediğimiz bu fabrika Balkanların en büyük fabrikasıydı. Burada 5 bine yakın işçi çalışıyordu. Burası benim mahallem, burası benim semtim; benim sülalemin birçoğu da burada çalışıyordu. Sonra bu özelleştirme, taşeronlaşma meseleleri gündeme geldiğinde işçiler orada bir direnişe geçti ve dolayısıyla TARIŞ İplik Fabrikasının satılmamasıyla ilgili o arkadaşlarımızın koymuş olduğu direniş. Belirli bir dönemde tabii, -dediğin gibi- olaylar da oldu ama...

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Yaktılar ağabey, yıktılar yani.

KANİ BEKO (İzmir) – ...şimdi ben sana sorarım: TARIŞ İplik Fabrikası ne oldu arkadaşlar; şimdi sana sorarım, ne oldu?

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Sayın Vekilim...

KANİ BEKO (İzmir) – Hayır, TARIŞ İplik Fabrikası ne oldu?

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Özelleşti, kapandı, bitti.

KANİ BEKO (İzmir) – Bak, gördün mü ya.

Teşekkür ederim, sağ olun.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Ben doğruyu söyleyeceğim ama ben şunu söylemek istiyorum yani...

KANİ BEKO (İzmir) – Ben cevabını aldım; tamam, bitti, tamam.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Diyalogla bunların çözülmesi lazım yoksa başka bir derdimiz yok.

KANİ BEKO (İzmir) – Satılmaması için direniş yaptı işte, kötülüğü nerede bunun?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Başkan, eleştireceğiniz yer biz değiliz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, şimdi şöyle...

Serpil Hanım, şöyle toparlayalım...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Başkan, sizin bu önerilerinizi Maden Kanunu’nda kaç kez önerdik, kabul edilmedi yani eleştireceğiniz yeri...

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Teşekkür ediyoruz, teşekkür ederiz.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ali Bey, Serpil Hanım; siz “sarı sendika” derken onları itham etmediniz; Başkan da ortaya söyledi, kimseyi itham etmedi.

Siz devam edin, toparlıyoruz.

ÖZ MADEN-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – Ben çok teşekkür ediyorum, böyle bir toplantıyı düzenlediniz, bizleri de çağırdınız. İnşallah bundan bir sonuç çıkar. Ben inanıyorum ki buradan çıkan kararlar geleceğe matuf olacaktır.

BAŞKAN TANER YILDIZ – İnşallah.

ÖZ MADEN İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI FAHRETTİN KÜTÜKÇÜ – İnşallah çalışan, çalıştıran için de hayırlı olur; ülkemiz için de hayırlı olur. İnşallah bundan sonra maden kazaları yaşamayız.

Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Teşekkür ediyoruz Başkanım, sağ olun.

Şimdi de Türkiye Devrimci Maden Arama ve İşletme İşçileri Sendikası/Dev Maden-Sen -DİSK’e bağlı- Genel Başkanı Tayfun Görgün’ü davet ediyoruz.

Buyurun Başkanım, söz sizde.

4.- Türkiye Devrimci Maden Arama ve İşletme İşçileri Sendikası Genel Başkanı Tayfun Görgün’ün, Sendika olarak Amasra’daki maden kazasına yaklaşımları ile benzer kazaların önlenmesine yönelik tedbirler ve öneriler hakkında sunumu

TÜRKİYE DEVRİMCİ MADEN ARAMA VE İŞLETME İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKANI TAYFUN GÖRGÜN – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, çok kıymetli üyeler ve burada bulunan bütün hazırın; ben de sizleri DİSK adına, DİSK/Dev. Maden-Sen adına saygıyla sevgiyle selamlıyorum, iyi çalışmalar diliyorum.

Çok önemli bir çalışma olduğunu düşünüyorum. Ben de DİSK adına birçok komisyona son on beş yıldan beri, yirmi yıldan beri katıldım fakat beni en heyecanlandıran, en ciddiye aldığım komisyonlardan biri Soma Komisyonuydu, biri de Amasra Komisyonudur. Belki bir madenci olduğum için, belki de can kayıplarının bu kadar çok olduğu, bu kadar hazin, bu kadar acı bir meseleden dolayı toplanıldığı için çok ciddiye alıyoruz. Soma Komisyonu da çok ciddi çalışmalar yaptı, işte sonuçları ortada. Şimdi bir çalışma daha yapılıyor. Umarım bu çalışmadan ülkemiz, bütün maden işçileri faydalanacaktır; buna inanıyorum, onun için dua ediyorum diyebilirim size.

Sayın Başkan, sayın milletvekillerimiz, Sayın Komisyon üyelerimiz; toplumumuzun çok geniş bir kesimi hakikaten “Neden oluyor bu kazalar? Nasıl önenebilir?” sorusunu her zaman sordu. Bu Soma’yla ayyuka çıktı. Sizin de orada biliyoruz çalışmalarınızı, rastlaştık orada. Ermenek’te hatırlarsınız sohbetlerimiz oldu ve daha birçok yerde...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tabii, çok iyi hatırlıyorum; geldiniz, orada görüştük.

TÜRKİYE DEVRİMCİ MADEN ARAMA VE İŞLETME İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKANI TAYFUN GÖRGÜN – Yani bir çaba içinde olun ama Türkiye’de bütün yasalar çıkarıldı, yönetmelikler çıkarıldı, çalışmalar yapıldı fakat sonuçta Sayın Başkan ve bütün heyet biliyor ki

Türkiye’de bu iş kazalarının önüne geçilemedi. Sayılarda bir düşme yok yani bütün çalışmaların boşa gittiğini söylemiyorum tabii ama bir şey var eksik olan. Zaten yüce Meclisin de komisyon kurmasının sebeplerinin en başında herhâlde bu olsa gerek.

Şimdi, bu Amasra meselesinde bizim yaklaşımımız şu: Teknik olarak oradaki ihmaller ortaya çıkacak. Zaten tahmin edilen ön raporlar, bizim kendi madencilikten gelen deneyimlerimizin bilgileri ışığında, işçiler ile ailelere ziyaretlerimizde çeşitli açıklamaları... Ne olup bittiğine aşağı yukarı kabataslak sahibiz fakat tek başına teknik sebeplere dayanmak, teknik meseleye indirmek sorunu Soma’da da çözmedi; Ermenek’te, Şirvan’da, Kemalpaşa’da, bir sürü şeyde çözmedi, burada da çözmez; bunu çok rahatlıkla -altını çizerek- söyleyebilirim,

Şimdi, Amasra’daki TTK kurumu, kamu kurumu ve çok büyük bir kurum. Teknolojik bütünlüğü, deneyimleri bakımından da... Özellikle taş kömürü, zaten alanı bu alanda da... Yani belki fırsat verilse, imkânlar olsa, dünya çapında deneyimler çıkaracak kadar önemli bir kurumumuz, önemli hizmetler yaptı Türkiye’ye ama son durum öyle değil.

Şimdi, burada konuştuğumuz yer... Bahsedildi aslında, biliyorsunuz yani tereciye tere satmış olmak istemem tabii ama tekrar etmek isterim bu bilgileri. Amasra maden havzası yani kömür havzası toplam Zonguldak havzasının dörtte 1’inden fazla bir kömüre sahip, 622 ton civarında bir şey var rezervde. Bunun 2005’te yüzde 97’si bir özel sektöre verildi, demin ismi de zikredildi burada ve birtakım şartlar icabında verildi. Belli şartlar icabında verildi fakat o şartları bu şirket yerine getirmedi, sonra tekrar uzatıldı bu. Hâlbuki şartları yerine getirmediği zaman kurum, Bakanlık ve karar mercilerinin, aslında, bunu niye yerine getirmediğine bakacak, mücbir ve haklı bir sebep yoksa eğer bu konuda gerekli cezalandırmaları yapması gerekiyordu ve o sözleşmeyi yenilememesi gerekiyordu ama hâlâ orada Hattatlar grubu Amasra havzasının, maden sahasının -daha doğrusu- yüzde 97’sine sahip ve hiçbir işlev yapmamış, hiçbir kömür üretmemiş. Redevansla başlayan süreç -bildiğimiz gibi- Sayın Başkan, kıymetli heyet; daha çok çıkarılan ton başına kömür hesaplamasıyla yapılabilen bir kiralama diyebileceğimiz amiyane tabirle... Ona rağmen kömürü orada çıkarmamış. Orada maden sahasının sadece yüzde 3’üne sahip olan TTK üretim yapmaya çalışmış.

Şimdi, bakın, bir yanda kocaman bir kurum var, Türkiye’ye emeği geçmiş, madencilikte duayen bir kurum, okul âdeta burada, ya muhteşem işler yapmış; bir yanda da bir tane işveren -büyük olur, küçük olur- orada duruyor bu orada... Yüzde 3’e sıkıştırılmış TTK’dan üretim bekleniyor. Orada bir üretim zorlamasından rahatlıkla bahsederez.

Sendikacı arkadaşımız, orada yetkili olan sendikanın başkan vekili arkadaşımız bunu bize açıklayabilir. Niçin orada üretim... Oradaki kömürler nereye gidiyor? Onları anlatabilir. Bir üretim bekleniyor ve başka yerde üretim yapılmadığı için burada bir üretim bekleniyor ama öte yandan Sayıştay raporlarıyla -ciddi bir kurum olduğu için Sayıştay raporlarından bahsediyorum ben- gerekse bilenler biliyor bunu, orada Sayıştay raporunu hatırlarsak eğer, diyor ki: Burada işte 1.200 küsur -küsurları söylemeyeceğim- civarında olması gereken personel sayısı 600 küsur civarındadır. Sonra, sayıyor sayıyor, eksi 350 kotuna gelmiş olduğunuz için artık metanın ciddi bir risk oluşturmamasından bahsediyor ve burada ek önlemler alması gerektiğini söylüyor. Mesela personel yapısındaki eksikliklere, demin, değindi sayın vekiller -zannederim Sayın Başkan Vekili de sözlerinin arasında söylemiş olmalı- 1 barutçu var, bakın, üç vardiya olan bir yerde 1 barutçu var. Bu, çok şey anlatıyor aslında. Tamam, diğer iki vardiyada üretim yok pek, değil mi? 4/12’de yani “paşa vardiyası, serseri vardiyası” dediğimiz vardiyada, sıfır vardiyasında yok burada ama gündüz vardiyasında üretim var ama 1 barutçu olacak iş

değil Sayın Başkan ve bir sayın vekilim de dedi ki burada: Ona yıkılmaya çalışılıyor yani şeyler öyle görünüyor. Hani patlatma, patlama, işte sonra bildiğimiz şeyler. Bilmiyoruz, öyle mi olacak? Umarız ki öyle çıkmayacak.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayıştayın 2020 yılı raporunda 1 barutçu var.

TÜRKİYE DEVRİMCİ MADEN ARAMA VE İŞLETME İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKANI TAYFUN GÖRGÜN - Tamam ama ben de onu söylüyorum zaten. 2019 ve 2020 Sayıştay raporlarında böyle dolayısıyla ve demiş ki: “Bu eksiklik iki tane şeye sebep olur; birincisi, üretim eksikliği olur yani üretemez burası yani kendi yüzde 3’lük bölümünde bile rantabl, verimli üretim yapamaz; -bu önemli bir şey değil mi, üretim için var TTK de orada ikincisi ise İşçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda çok ciddi riskler yaratıyor bu. Anlatmıştım, ben şimdi tekrar girmeyeyim oralara, bunları söylemiş. Şimdi, dolayısıyla bu kaza aslında sadece buradan baktığımızda bile “Geliyorum.” demiş. Her ne kadar işçi ailelerinin söylediklerinin bir kısmının abartılı olabileceğini, bir kısmının duygusal olabileceğini düşünssek de esasında en iyi biçimde televizyonların karşısında Cumhurbaşkanımızın yanında ifade etti aileler dediler ki: “Benim çocuğum on on beş gün önceden...” Oraya takılmayalım yani rengi, kokusu var mıdır metanın, o başka. Yani bunu ailesiyle paylaşmış, işçi bunu hisseder fakat işçinin bunu aktarabileceği ne sendikal mekanizmalar çalışmış olmadığını ne kamu kurumu mekanizmaları çalışmış olmadığını buradan çok rahatlıkla çıkarırız.

Ben toparlayacağım, raporumuzda daha uzun olarak burada size arz ettik, yine, gerekirse başka şekilde çalışma yani bu çalışmanın devamında yeni raporlar da size sunabiliriz. Kısaca sözlü olarak şey yapacağım, yani o raporlar kadar uzun tutmayacağım. Şimdi, bunun sebebi esasında, özelleştirmedir orada, açıkça söyleyebilirim, bunu açıkça söylemek gerekiyor. Neden? Ama kamu kurumunda olmuş, TTK’de olmuş fakat öyle bir baskı altında ki bu, şöyle bir şey: Yani tahsilat eksik, herkesin orada sıkıntısıymış, zaten sahanın yüzde 3’ünde varsın, özelleşeceğini biliyorsun tepesinde çıkmış orada kurum küçülmüş. Demin rakamlar verildi yani hem işçi sayısı rakamları verildi -dün neydi, bugün ne, yarın ne olacak- hem üretim rakamları verildi. Bunlar biliniyor falan. Dolayısıyla TTK içerisinde ve alt düzeydeki insanların oradan eksikleri olsa bile ben kendi vicdanında çok büyük sorumlu görmüyorum; politika yapıcılar burada sorumludur yani bu kararları verenler sorumludur çünkü durum ortada yani 2005 yılında, kalkıyorsunuz, yüzde 97’sini veriyorsunuz bir özel sektöre, hiç üretim yapmıyor, gereğini yerine getirmiyor. Yıl 2022 oluyor, hâlâ yüzde 3 paya sahip olan TTK orada üretim yapmaya çalışıyor. Üstelik de eksik personelle ve demin sayılan havalandırma, onun ihalesinin ertelenmesi falan gibi sebeplerle oluyor. Bütün bunların sebebi aslında özelleştirme meselesidir. Şimdi, Türkiye deneyiminden, Meksika deneyiminden, İngiltere deneyiminden biliyoruz ki bazı sektörlerde özelleştirme yapmamak lazım veya çok dikkatli yapmak lazım. Bir tanesi bunun sağlık sektörü. Mesela demir yolu örneğini İngiltere’den biliyorsunuz, tekrar devletleştirildi orada, demir yolu kazaları olmaya başlayan... Meksika’daki, Arjantin’deki sonuçlarını görüyoruz. Bunu, birçok defa, biz DİSK olarak bu Meclisin çatısı altında komisyonlara anlattık, sözümüzü ne kadar dinletebildiğimiz... Yani demek ki başarılı olmadık.

Şimdi, madencilik sektörü böyle bir sektör çünkü havza madenciliğini sadece üretimi tek şirkete vermek anlamında, tek bir işletme anlamında değil, bilgi anlamında, arşiv anlamında terk ederseniz... Demin, Sayın Bakanım, siz kendiniz söylediniz, dediniz ki: Ermenek’te oradaydık işte beraber. Bilmiyor işte, gelmiş 60 metrelik var zannediyor, üstte daha önceki başka üretim sürecinde açılan o büyük çukurda su birikmiş -o su birikmiş olacağı tahmin edilen bir şey- ama o birikintinin arasındaki tabakanın bu... yer altından gelen yeni şirketin ne yaptığını bilmiyor. Niye? İşte, bu bilgi eksikliğini bütünleştiren bir kurumlaşma yok Türkiye’de. TTK bu hâle gelmiş, bilmem ne kurumu o hâle gelmiş.

TKİ’de 1980, 1986, 1987’de 26 bin, 28 bin işçi çalışıyordu -o da linyitlerdir yani- ve işte orada şimdi 4-5 bin var sadece, hemen hemen hiç üretim yapmıyor. TTK’nin hâli böyle. Dolayısıyla burada mutlaka ocak incelemesinden sonra da kusurlar teyit edilecektir ama tablo, şimdi görünen de böyledir ve bunun sebebinin asıl olarak ne olduğunu ben uygulanan politikada buluyorum. Bunu Türkiye yeniden değerlendirmelidir. Madencilik sektöründe özelleştirmeyi böyle özellikle kömür madenlerinde yani böyle tehlikenin yüksek olduğu madende yapamazsınız. Mesela, metan meselesi, drenaj meselesi de konuşuldu. Bu meselede şimdi, her kömür metanı değil de mesela Orta Anadolu kömürleri, linyitleri öyle o kadar metanlı değildir ve orada grizu tehlikesi yoktur yani bizim bu yakınlardaki işte Adularya madeni Mihaliççık’tan başlayarak gelen yerleri söylemek istiyorum ama Soma ve Zonguldak çok metanlı yerlerdir, o bilinen bir şey, bütün maden mühendisleri bunu bilir, söyler, yazarlar yani. Dolayısıyla biline biline bir kaza olmuştur.

Şimdi, burada, elbette, sendika olarak biz sendikaların kusurlarını da konuşmak durumundayız. Bakın, Sayın Başkan, kıymetli heyetimiz, kıymetli vekillerimiz; Soma’da kaza oldu yani biz ona tabii, DİSK olarak “iş cinayeti” diyoruz yani önlenebilir olduğu hâlde önlenmediği için “iş cinayeti” diyoruz, buraya öyle söylüyoruz “iş cinayeti” Sendikaların burada sorumlulukları var. Neden sorumlulukları var? Şimdi, bırakıyorum olanı biteni bir kere, şimdi, Soma’da bir adli süreç yaşandı, hukuk süreci yaşandı. Oradaki 301 kardeşimizin hepsi Türkiye Maden-İş Sendikasının, TÜRK-İŞ’in üyesiydi arkadaşlar. Türkiye Maden-İş Sendikası -burada söylüyorum keşke yöneticileri gelseydi, yine söyleyecektim, arkasından konuşuyor gibi olmasın ama- o süreci izlemediler, davaya müdahil olmadılar, davaya biz müdahil olduk, başkaları müdahil oldu ve ondan sonra mahkeme bizim müdahalemizi kabul etmedi; “Siz direkt taraf değilsiniz, üyeniz değil.” falan gibi şeyler oldu. Başkan burada söz verdi sendikası adına genel manada “Biz bu davayı izleyeceğiz.” diye vallahi çok iftihar ederiz. Biz de hepsini izleyeceğiz, biz de devam edeceğiz.

GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKAN YARDIMCISI İSA MUTLU – Savcılığa başvurduk müdahil olmak için.

TÜRKİYE DEVRİMCİ MADEN ARAMA VE İŞLETME İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKANI TAYFUN GÖRGÜN – Tabii, şimdi güzel bir şey yani bu davanın sonuna kadar bakacağız. Biz bu davaları izlersek eğer bunu engelleyebiliriz yani burada konuşan sendika başkanları, sendika adına konuşanlar bizi dinlemiyorlar, “Denetim yetkimiz yok.” diyor. Bunlar şimdilik böyle olabilir fakat eğer siz davaları iyi izlerseniz, kamuoyuna durumunuzu iyi anlatırsanız, işi iyi toparlarsanız sizi herkes dinler o zaman. Ama bir sendika yöneticisi kazanın ilk akşamı kalkıp da demin ilk başta söylenen sözleri ederse veya o niyetle söylemese bile öyle anlaşılmaya yol açarsa eğer, ondan sonraki diğer yetkililerden işi saklamak, savaştırmak, geçiştirmek isteyenler de yanlış bilgileri verirler ama bugün iş ortaya çıkmış durumda...

Şöylesine bir noktaya gelmek istiyorum: Tabii ki bütün bu kazalara ülke çapında iktidarı, muhalefeti bütün insanlarımıza çok üzülmüyoruz, hepimizin içinin yandığı belli. Sayın Bakanım, sizin, Bakanlığınız döneminde ne kadar üzüldüğünüzün farkındayım, görüyorum ben ama ne kadar kişisel olarak üzülsük üzülelim eğer mekanizma olarak, sistem olarak durumu düzeltemezsek, gerçekten çözümler bulamazsak biz bu kazaları önleyemeyiz. O zaman da söyledik, Soma’dan sonra da söyledik “Önlenmeyecek bu kazalar bu şekilde.” dedik ve nihayetinde bunu görüyoruz. Evet bir Soma kadar daha büyük bir şey olmadı ama bunlar da hiç az değil, bu çağda, bu şeyde. Şimdi, baktığımızda, Türkiye’de mesela -benim raporum da var- denetimlerin, kamu kurumlarının yaptığı denetimlerin azaldığını görüyoruz; Çalışma Bakanlığının denetimlerinin azaldığını görüyoruz, Enerji Bakanlığının yaptığı denetimlerin azaldığını görüyoruz, bir kamunun denetim yapma yetkisinin, denetim yapma

kapasitesinin daraldığını görüyoruz, sayılardan belli bu, yazdık sayıları oraya yani yıldan yıla düşüşleri koyduk, Almanya'yla karşılaştırmasını bu raporumuza koyduk, başka ülkelerle karşılaştırdığımızda zaten çok geriyiz ama bir de kendi ülkemizde yıldan yıla baktığımızda o da ortaya çıkıyor.

Bir başka mesele de madenlerin özellikle -yani bunu öneri olarak baştan da söylemiş olayım- metanlı madenlerin çok özel olarak üretim yapması lazım, çok özeldir ve başta kamu olmak üzere, bunu çok iyi denetleyecek mekanizmalarının kurulması gerekiyor, bundan emin olmamız lazım ya da özelleştirme yapmamak lazım. Biz yapılmamasından yanayız yani kamunun işletmesinden yanayız, hele hele taşeron, muvazaalı taşeron, dayıbaşlığı, bilmem ne, oralara kadar giden süreçler yaşamamak gerektiğinin altını çizmek istiyorum.

Saatın farkındayım, uzatmamaya da çalışıyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Dinliyoruz Başkan, rahat rahat konuşun.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Sayın Başkanım, süremiz var yani siz bütün sunumunuzu nasıl isterseniz öyle yapabilirsiniz.

TÜRKİYE DEVRİMCİ MADEN ARAMA VE İŞLETME İŞÇİLERİ SENDİKASI BAŞKANI TAYFUN GÖRGÜN – Peki, çok teşekkür ederim.

Şimdi, bu denetim meselesi bütün madenlerde çok önemli, ağır olan bütün iş kollarında çok önemli ama kömür madenciliğinin metanlı olan kısımları Türkiye’de belli, buralarda çok daha önemli. Buraya hem Komisyonumuzun hem de devletimizin, yürütmemizin, yargımızın, sendikalarımızın, bütün insanlarımızın dikkat etmesi lazım. Buraya özel önlemler almazsak daha büyük facialar yaşayabiliriz Türkiye’de çünkü enerji denilen şeye ihtiyacımız var, bunu üretmek zorundayız, hele de şu Ukrayna-Rusya savaşı -ya da ABD-Rusya savaşı, ne deniyorsa ona- uzayıp da enerjiyle ilgili diğer sıkıntılar -yani doğal gaz vesaire- çıkar Türkiye’ye de yansır bu, o zaman biz döneceğiz kömüre demek oluyor. Büyük ölçüde döndüğümüz zaman da bütün bu temel duayen kuruluşlarımız -TTK, TKİ başta olmak üzere- bunlar teknolojik bütünlüklerini yavaş yavaş azaltıp üretim faaliyetlerini azaltmış olduğu için sağlıklı üretim yapmak bu alanda kolay iş olmayacak ve kazalarla yani daha büyük kazalarla karşı karşıya kalma riskiyle gerçekten burun burunayız. Dünyanın ne hâlde olacağı belli değil. İşte, kim bilirdi ocak ayında Rusya-Ukrayna’nın böyle olacağını, işte bu doğal gazın vesairenin böyle olacağını? Allah’tan Türkiye birtakım dengeleri gözetebildiği için, kurabildiği için oradan çok fazla etkilenmedik. Savaşlar her zaman kötüdür tabii de yani onun enerjiyle ilgili boyutundan bahsetmek istiyorum ama yarın başka bir şey olabilir, biz sadece kendi enerjimizi üretmek zorunda kalabiliriz. Onun da Türkiye’de kaynakları bellidir, işte, kömür burada önemli bir yer teşkil etmektedir çünkü yeteri kadar, uzun yıllar yetecek kadar kömür rezervi -linyit başta olmak üzere- Türkiye’de vardır. Bunlara Türkiye’nin dikkat etmeye çalıştığını biliyoruz.

Şimdi, bu Komisyonun çok önemli olduğunu söylemiştim Sayın Başkanım -Sayın Bakanım diyeceğim size, her zaman öyle bildiğimiz için- kıymetli milletvekillerimiz. Şimdi, bu yasamanın böylesine... Yani bütün demokratik ülkelerde bu önlenebilir olan kazalar, facialar, ihmal edildiğinin şüphesi olan olaylar gerçekten üç kurumun çok iyi çalışmasıyla ancak önlenir. Bildiğimiz gibi, birincisi, yasama, sonra yürütme ve yargı süreçleri vardır. Türkiye’de şu anda yasamanın faaliyeti içindeyiz ama biliyoruz ki yasama faaliyetleri içerisinde de sizin yaklaşımlarınız da -sizin de madenciliği çok iyi biliyor olduğunuz, sizin ve buradaki birçok yetkilinin, maden mühendisleri içlerinde var, mühendisler var ya da çok duyarlı milletvekillerimiz var, bölgeden, diğerlerinden- buradaki ortaya çıkan yaklaşımlarda eğer bir başarı elde edebilirsek yasamayı da doğru yönlendirebiliriz bu konuda, yürütmeye de ışık

tutabiliriz, teşvik edebiliriz, sendikaların da demin söyledikleri şikâyetleri azalır ve yargı da biraz rahat eder bu konuda diye düşünüyorum. Dolayısıyla biz bunların önüne ancak ondan sonra geçebiliriz diye söylüyorum.

Denetimlerin önemli olduğundan bahsetmiştik, hep bahsedildi, biliyoruz. Türkiye’de denetimler konusunda problem var, demin rakamları da vermiştim. İç denetim konusunda söylendi, gerçekten bu denetimlerin bütün aşamalarının işverenlerden maaş alan, onlara maaşları ve iş akitleri bakımından bağlı olan insanlar ve kurumlar tarafından yapılamayacağının yani objektif olarak yapılamayacağının, layıkıyla yapılamayacağının hepimiz farkındayız. Yani ben parasını ödüyorsam beni denetleyecek şirkete veya bireye, yetkiliye parasını ben veriyorsam, her an işine son verip başka birisini alabilme şansım varsa o zaman, o beni asla, hayatta objektif olarak denetleyemez yani hele bu işsizliğin dünya çapında bir dert olduğu bir ortamda. Dolayısıyla ilk yapılacak iş bu denetim meselelerini işverenlerin verdiği maaşa bağlı olmaktan çıkartıp bunu... Tamam işverenlerden bir şey alınsın, buradan bir prim alınsın ya da alınan primlerin bir kısmı oraya aktarılsın, devlet de yapabiliyorsa buna Çalışma Bakanlığı ve de belli şeyler, finansman araçları katkı versin, bağımsız, özerk bir havuz olsun burada, bu havuzdan bunların parası ödensin yani bu denetçilerin bütün hepsini söylüyorum; gerek işçi sağlığı iş güvenliği açısından gerek nezaretçiler bakımından söylüyorum bunu. Bu hassas, bu konu önemli, yoksa o denetimlerin hiçbir kıymeti kalmıyor orada daimi nezaretçiler de dâhil olmak üzere diyoruz.

İkinci olarak da “dış denetim” dediğimiz, işte, bizim madencilikte geçerli olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın birimleri zaten bütün işletmeleri denetler ama orada da teknik olarak yeterli mühendis kökenli iş müfettişlerinin çok çok azaldığını biliyoruz, artık bir kısmı da eskileri şey olduğu için, emekli olanların yerine de bu metanlı ocakları bilen çok fazla arkadaşımız hemen hemen kalmadı gibi Çalışma Bakanlığında, bilmiyorum Enerji Bakanlığında durum nedir? Hani bu ihtiyaçları da hesaba katarak, hem Enerji Bakanlığımızın denetlemelerini hem de -buna çok ihtiyaç var- Çalışma Bakanlığı denetlemelerinin bu teknik denetim... Yani sosyal denetimden bahsetmiyor, işte, bordroda şu eksik, şu yapılmış, ondan bahsetmediğini söylemek istiyorum. Bunların iyi yapılması için gerekli kadroların kurulması ve araştırmanın yapılması lazım. Neye ihtiyaç var, ne kadar eksikliği var Türkiye’nin; bunların ortaya çıkarılması gerekiyor. Baktığımızda, biz ne dersek diyelim, bir sürü şeyin tartışması yapılıyor, şimdi Türkiye’de dünyanın gelişmiş ülkelerindeki madencilikteki ölüm sayılarından 15 kat daha fazla kabataslak, mesela, -100 bin rakamı verilir bildiğiniz gibi- Amerika’da bu yüz binde 8 civarındadır, Almanya’da yüz binde 4 civarında, Türkiye’de yüz binde 40 olduğu ortaya çıkmıştır ve bu aşağı yukarı yani yüzde 1.500 değil mi? Evet, tabii yani çok yüksek bir sayıya sahip; hani bu da durumu anlatıyor zaten yani kömür madenciliğinde... Diğer rakamlara da burada girmeyeceğim ama nereden bakarsak gördüğümüz, yaşadığımız şeyler de dâhil olmak üzere rakamlara da baktığımızda Türkiye’de işçi sağlığı iş güvenliği ve ölümlü iş kazaları bakımından özellikle kömür madenciliği başta olmak bütün madencilikte çok ciddi sorunlar olduğunu biliyoruz.

Biz, tabii, şimdi metanı konuştuk, patlamayı konuştuk ama Türkiye’de madencilikte, kömür madenciliği, toplam maden işçisi sayısı bakımından dörtte 1’i civarında bir rakama sahip yani 50-60 bin civarında madende yani kömürde çalışan olduğunu şey yaparsak -bu rakamlar biraz daha değişebilir- 200 bini aşkın da diğer madenlerde var yani aşağı yukarı dörtte 1’i kömür diyelim ona çalışan işçi sayısı bakımından geri kalanı diğer madenler... Fakat Türkiye’de diğer madenlerde de sorunlar var işçi sağlığı iş güvenliği bakımından; onlar tek tek öldüğü için veya hemen ölmediği için çok gündeme gelmiyor ya da birer, ikişer öldüğü için... Mesela, diğer metalik madenlerde hani kömürü olmayan yerlerde böyle patlama, metan olmaz da orada çökme olur, su baskını olur, vesaire olur, işte, makine kazası olur, meslek hastalığından ölme vardır. Mesela Çine havzası bu konuda alarm veriyor. Çine havzasında neredeyse artık her yıl 20-30 civarında işçi akciğer hastalığından orada gitmeye başladı,

onun raporlarını da şimdi hazırlıyoruz ve sahada çalışma yapıyoruz. Böyle sahalar var yani Enerji Bakanlığımız bunu tekrar eski şeyine kavuşturup diğer bakanlıklarla ilişki kurarsa bize de eğer burada bize de görev verirse yani yardımcı olmamızı isterse seve seve canla başla bunu yaparız. Türkiye'nin envanter ihtiyacı var çünkü Türkiye madencilik bakımından Sayın Bakanım, çok iyi biliyorsunuz, çeşitlilik bakımından bir zenginliğimiz var, bazı maden kalemlerinde önemli rezervlerimiz veya toplu rezervlerimiz var; borun bunun başında geldiğini hep biliriz, söyleriz. Dolayısıyla madencilik yatırımları, şimdi metalik madenlere yatırımlar çok arttı son yıllarda altın başta olmak üzere, daha da artacaktır. Madencilik yapılınsı istiyoruz yani usulüne uygun, madencilik prensiplerine uygun madencilik yapılsın, işçi sağlığına ve iş güvenliğine dikkat edilsin. Ülkemiz bunun yararını çok görecektir. Madencilğin korkunç derecede faydası var ama bir ulusal madencilik politikasına ve bu politika içerisinde bir işçi sağlığına, iş güvenliğine ihtiyaç var. Bu politikayı yapmaya çalışmak lazım. Türkiye'nin ulusal madencilik politikası artık yoktur yani bitmiş durumdadır. Bu tekrar kurulamazsa eğer hem madenlerimiz bakımından hem bu iş kazaları bakımından çok büyük tehditlerle karşı karşıya Türkiye ve bu tehdit de giderek büyüyor burada. Metalik madenler bir anlamda, bildiğiniz gibi... Şimdi, o tehlikelerle Türkiye çok fazla karşılaşmadı, ufak tefek emareleri var ama çok büyük ölçüde kimyasal birikiyor orada siyanür başta olmak üzere. Atık havuzları seksen yıl, yetmiş yıl... Çok iyi koşulların sağlanması lazım, depreme dayanıklı olması lazım, doğaya sızması lazım vesaire, benden iyi bilirsiniz onları, dolayısıyla onlar daha yeni Türkiye'de. Bu altın madenciliği başta olmak üzere artıyor, artacak, biz de madencilğin artmasını istiyoruz yani yatırımlar artsın, insanlar işsiz kalmaması, kırsal bölgeler zenginleşsin, göçler engellensin, bir sürü faydası var ülkeye. İstiyoruz bunu ama bu şekilde götüremeyiz. Bu şekilde giderse kömürde yaşadığımızın 5 katını metalik madenlerde Türkiye üç, beş, on yıl sonra yaşayacaktır. Şimdiden önlem alırsak, şimdiden uyanık olursak, şimdiden bu Komisyonumuz bu konuda da uyarı yapıp da hem yasamamızı hem halkımızı hem yürütmeyi ve yargıyı da domine edebilir, morallendirebilir, doğru yönlendirebilir diye düşünüyorum.

Raporumuzda bunların bir kısmı var.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yazılı olarak da zaten bunları verdiniz.

TÜRKİYE DEVRİMCİ MADEN ARAMA VE İŞLETME İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKANI TAYFUN GÖRGÜN – Verdik, dağıttık.

Ben onun için çok fazla uzatmak istemiyorum.

Çok teşekkür ederim, çalışmalarınızda çok başarılar diliyorum.

Ne zaman isterseniz, emrederseniz, biz bunu çok önemli buluyoruz, gelip bu Komisyona, Komisyonun kuracağı bütün çalışmalara biz daha büyük zaman ayırmayı çok isteriz.

Elinize kolunuza sağlık efendim, yolunuz açık olsun.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Peki, teşekkür ediyoruz Tayfun Görgün Başkanımıza.

Aysu Hanım'a söz veriyoruz.

Buyurun

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Teşekkürler sunumlarınız için, fikirleriniz için.

Ben ilin milletvekili olarak sendikanızın “Bartın için meydanlardayız.” diyerek, iş sağlığı ve iş güvenliği koşullarında yaşanan sıkıntılara dikkat çekerek, bu facianın aslında ihmallerden kaynaklandığına dikkat çekerek, “Gerekli önlemler alınsaydı, Sayıştay raporları dikkate alınsaydı bu facia belki de yaşanmayacaktı.” diyerek bu konuya dikkat çekmek adına sendikanızın kendisini sorumlu hissedip bu konuya dikkat çekmesini kıymetli ve önemli buluyorum. O yüzden ilin milletvekili olarak

hemşehrilerim adına, kaybettiğimiz madenciler ve maden işçileri adına size teşekkür etmek istiyorum. İsterdim ki diğer sendikalar da burada -örgütlü olsunlar ya da olmasınlar- bu konuya dikkat çekmek için bir araya gelebilsin ve aynı şeyleri söyleyebilsin. Bunu vurgulamak istedim.

Sunumunuz için tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Teşekkür ediyoruz.

Serpil Hanım, buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Başkan size de teşekkür ederiz. Gerçekten ufuk açıcı oldu birçok şey. Sadece yaptığınız sunumdan kaynaklı olarak birkaç konudan bahsetmek istiyorum.

Şimdi, tabii ki Türkiye’de madencilikle ilgili yani madencilik sektörüyle sermaye birikim süreci oldukça hızlanmış durumda. Yani nasıl ki AKP döneminde inşaat sektöründe çok fazla bir gelişme olduysa, yatırımlar olduysa ve inşaatçı politikalar izlendiyse o alanın da biraz tıkanmasıyla birlikte -ki inşaat sektöründe de çok fazla iş cinayetleri yaşanıyor- özellikle madencilikte bir hızlanma yaşandı fakat madenciliği belki istihdam yaratacak bir alan olarak düşündüğünüz için tabii ki madenciliği desteklediğinizi söylediniz ama madencilikte gerçekten çok yanlış şeyler de oluyor. Hani siz o ilhamı verdiniz, ben de oradan giderek bir iki şeyin altını çiziyim. Mesela, Muğla’nın Milas ilçesi İkizköy Mahallesi sınırları içinde Yeniköy Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ Muğla 3. İdare Mahkemesinin yürütmeyi durdurma kararına rağmen yeni bir maden sahası açma çalışması yürütüyor. Orada, İkizköy’de köylüler, köylü kadınlar, özellikle kadınlar oradaki yaşam alanlarına çok vahşi bir müdahale yapıyor ve hukuki olarak da ÇED süreçleriyle müdahale etmeye çalışıyorlar, ormanlarını, zeytin ağaçlarını, özellikle sınırlı olan su havzalarını korumaya çalışıyorlar, yaşam alanlarını savunmaya çalışıyorlar fakat İkizköy’de işte yargı süreçleri de oradaki yerel halkın aleyhine geliyor. Bu da tabii ki iktidarın politikalarıyla biraz yön verdiği bir şey. Dolayısıyla, orada işte pek çok sorun yaşanıyor. Ama bunun sayısı çok fazla yani hem HES’lerde, RES’lerde yani diğer alternatif enerji alanlarında da ya da yer üstü madenciliğinde, kömür madenciliğinde... İşte, biraz önce bahsedildi; işte, Zonguldak, Amasra’da termik santral planları yapan şirketin de yaptığı gibi, aslında çevreyi, ekolojii, doğayı gözetmeyen, tahrip eden politikalar bunlar aynı zamanda. Dolayısıyla, aslında, madenciliği sadece çalışma yaşamında yarattığı korkunç işçi kıyımları için değil, aynı zamanda doğamızda, ekosistemde yarattığı tahribatlar ve yerel halka verdiği zararlar... Yerel halkın geçim kaynaklarını elinden alıp, hatta suyunu elinden alıp yani köylünün İkizköy’de suyuna göz diken bir madencilik anlayışı var ki gerçekten bu anlayışları bizim burada desteklemediğimizi söylemek istiyorum. Yani burada işçi sağlığı, iş güvenliği önlemleri bir yönü ama aynı zamanda, daha bütünsel bakmak gerekiyor ve bütünün çıkarları doğrultusunda kararlar vermek gerekiyor. Bunların bir parçası da bu jeotermal enerjilerden, işte, termik santrale yönelik planlamalardan ya da kömür madenciliğinden ve diğer metal madenciliklerinden tutalım da bütün bu süreçlerin aslında hepsinde çok kapsamlı sorunlar yaşandığını vurgulamak istiyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Deniz Bey size mi yoksa Kani Bey’e söz verelim?

KANİ BEKO (İzmir) – Ben bir öneri sunacağım sadece, kısa benimkisi.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Vekilimize verelim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Kani Bey’in söz önceliği var.

Buyurun.

KANİ BEKO (İzmir) – Evet, herkese iyi akşamlar.

Sayın Başkan, teşekkür ederim sunumun için.

Benimki sadece bir öneri olacak burada. Sendika Genel Başkanlığının olduğu yerde...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Siz halef selef değilsiniz değil mi? Yani DİSK'in veya DİSK'e bağlı bir Genel Başkanımız şu an Tayfun Bey. Siz DİSK'in Genel Başkanıydınız, Başkanımız bir kısmında değil mi?

KANİ BEKO (İzmir) – Ben DİSK'in Genel Başkanıyken Tayfun Bey DEV MADEN-SEN Genel Başkanıydı, DİSK'in de Ankara Bölge Temsilcisiydi. Hikâyemiz uzun.

Şimdi, arkadaşlar, ben şunu söylemeye çalışıyorum: Hatırlarsanız, bir dönem kıdem tazminatları gündeme gelmişti. Şimdi, kıdem tazminatı olmayan işçinin iş güvencesi olmaz. Bizim için çok hayati bir meseleydi. Biz bir çalışma yaptık DİSK Başkanlar Kurulunda, sonra da ben TÜRK-İŞ'e gittim, TÜRK-İŞ Genel Başkanıyla görüştüm, oradan da HAK-İŞ'e gittim, HAK-İŞ Genel Başkanıyla konuştum, dedim ki: “Biz bir çalıştay yapalım.” Sonra da Barolar Birliğinde kıdem tazminatlarıyla ilgili bir çalıştay yaptık. Ertesi gün Çalışma Bakanı, bakan tarihi, siz de göreceksiniz, kıdem tazminatı dosyasını rafa kaldırdı. Türkiye’de kanayan bir yara taşeron yasası. Dönemin Başbakanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan’la görüştük, bakanlarla görüştük. Bu kanayan yarayı durdurmak için bu konuyla ilgili de biz bir dosya hazırlamıştık. Tabii, HAK-İŞ’in de TÜRK-İŞ’in de çabası büyük yani birini diğerinden ayırmıyorum ama önderliğini biz başlattık. HAK-İŞ’e gittim, HAK-İŞ’teki Genel Başkanımız Mahmut Arslan’la görüştüm; TÜRK-İŞ’e gittim, TÜRK-İŞ’teki Genel Başkanımızla görüştüm. Bu konuyla ilgili de biz bir çalıştay yaptık, çok önemli bir çalıştay. Hatta oraya katılanlara şunu söylemiştim ben -şimdi, bilhassa havuz medyası çok kurnazdır, tuzak sorular sorarlar- dedim ki: Bu taşeron konusundan başka bir şey konuşmayalım. Eğer konuşursak bu kadar emeğimiz boşa gider. Sonuçta ertesi gün Çalışma Bakanı sabahın erken saatlerinde telefonla beni aradı, dedi ki: “Başkan hadi bakalım gözün aydın, Genel Başkanımız talimat verdi, yarından sonra taşerona kadro çalışmalarına başlıyoruz.” O zaman biliyorsunuz 1 milyona yakın taşeron işçisi vardı, hatırladığım kadarıyla 250 bine yakın taşeron işçisi Türk Silahlı Kuvvetlerinde, MİT’te, -o zaman Başbakanlık vardı- Başbakanlıkta, Mecliste önemli yerlerdeki taşeron arkadaşlarımıza kadrolar verildi ama istediğimiz gibi olmadı. Taşeron işleri de kamuda, belediyelerde, özel idarelerde şirketlere geçirildi biliyorsunuz. Bu da bana göre önemli bir adım. Neden? Çünkü her altı ayda bir, her yıl ihaleyi kaybeden taşeron işçiyi de alıp kendi memleketine götürmesi gerekliydi. İşte Van’dan geldiyse Van’a, Kars’tan geldiyse Kars’a, çok rezaletti bu işler. Şimdi, ne anlatmak istedim? Eğer siz hazır bir araya gelmişken bu maden yasasının, işçi sağlığı ve iş güvenliği yasasının maden işçilerinin lehine gerçekten çıkarılmasını istiyorsanız bir araya gelin arkadaşlar. Bu adımı bir atın bugün, isterseniz bu akşam, istiyorsanız yarın bir araya gelin ve genel başkanlarınızla görüşün. Söylediğim tarzda, yine sizin tarif edeceğiniz bir yerde, bize ihtiyaç varsa biz hazırız ama mutlaka bir maden çalıştayını hep beraber yapalım. Yani bu maden çalıştayını eğer başta TÜRK-İŞ, HAK-İŞ ve DİSK genel başkanlarının katıldığı tabii, bağımsız maden sendikaları varsa -onları da küçümsemiyorum, sakın yanlış anlaşılmasın- onları da davet ederek bir maden çalıştayına Türkiye’de ihtiyaç var. Burada gerçekten biz madencilerin ekonomik, demokratik, siyasi, sosyal haklarını koruyan, kollayan bir yasayı yani Avrupa Birliği kriterlerine ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) kriterlerine uygun bir hâle getirebilirsek harika bir iş yapmış oluruz.

Ben teşekkür ederim, herkese kolay gelsin diyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Buyurun Deniz Bey.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Evet DEV MADEN-SEN Genel Başkanı Sayın Tayfun Görgün'e sunumu için çok teşekkür ediyorum. Sebep-sonuç ilişkisi örgüsüyle birlikte faciaya giden yolun taşlarının nasıl döşendiğini çok parametrelili olarak aktardı. Önemliydi, aslında bugüne kadar Araştırma Komisyonunda teknik veriler ışığında yaptığımız bu araştırmanın sanki bir özeti niteliğindeydi. Tabii, bu özeti aktarırken Sayın Genel Başkan üzerinden aslında aktardığı özeti neredeyse daha önce yaşanan faciaların da bir kopyası özelliği taşıdığını, aynı şablon olduğunu tabii hissettik. Bu da ayrıca üzüntü verici ama Araştırma Komisyonunun üzerindeki ve aynı zamanda sendikaların üzerindeki sorumluluğu da arttıran bir durum. Bu bakımdan, bu tespitlerin ışığında ümit ediyorum ki sendikaların da bir araya gelerek güç birliği yaptığı ve Türkiye'de bu sivil toplum anlamında yasamanın üzerinde âdeta bir lokomotif etkisi yarattığı bir süreci daha fazla önümüzdeki süreçte canlandırırılar. Kani Beko Vekilimizin önerisini aynı şekilde desteklediğimi ben de ifade etmek istiyorum. Biz de milletvekilleri olarak burada gerçeğin peşindeyiz. O gerçek bilgiye, bilgilere ulaşabilmek adına; bazen doğrudan sorular sormuyoruz, bazen dolaylı soruyoruz, bazen bütün gün bekleyip tam on saat geçtikten sonra, herkesin en yorgun olduğu anda en kritik gördüğümüz soruyu soruyoruz, bazen şaşırtmalı soruyoruz, bazen bilim insanlarının birbirlerinin görüşlerine farklı yaklaşımlar sergilemesini arzu ediyoruz, istiyoruz ve oradan çıkan düşünce zenginliğinden hem de tutanaklara geçen o görüşlerden istifade edecek bir altyapının oluşmasını sağlamaya çalışıyoruz.

Ben bugün buraya gelen tüm sendika yetkililerine verdikleri bilgiler için, sabırla burada bekledikleri için, son ana kadar süre almak için bekleyip o süreyi de en verimli şekilde çok taze bir zihinle bize aktardıkları için teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, sözü Başkan Vekilimiz Muhammet Balta Bey'e veriyorum.

Buyurun Başkanım.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle, sunum yapan bütün sendika temsilcilerine, başkanlarına ben de teşekkür ediyorum. Aynı zamanda katkı yapan milletvekili arkadaşlarıma da çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, elbette burada 42 vatandaşımızı kaybetmenin derin üzüntüsünü yaşayıp tekrar bunların yaşanmaması için Türkiye Büyük Millet Meclisi, millet iradesinin temsil edildiği yerde çözüm arıyoruz. Bunları çok da değerli buluyorum, onu söyleyeyim. Bizim düşüncemiz ve gelecekle alakalı bakışımız inşallah, bu çalışmalar neticesinde milletimiz adına, madencilik adına, madenciler adına güzel kararlar olur, hayırlı kararlar olur; tekrar bunları yaşamayız ama şunu söylemek isterim: Çevre Komisyonunda da aynı şeyler söyleniyor, Türkiye gelişmekte olan bir ülke, gelişiyor, sürekli gelişiyor; büyüyor, büyüdükçe de ihtiyaçları artıyor; enerji ihtiyacı artıyor, bu enerji ihtiyacı da özellikle küresel dünyada ve çevreyle alakalı küresel ısınmanın etkisiyle de yenilenebilir enerji kaynaklarına doğru dünyada olduğu gibi Türkiye'de de bir dönüş var. Baktığımız zaman etrafımıza da savaşların çıktığı yer de genelde hep enerji kaynaklarının olduğu yer. Şu anda ülkeler savaşıyor, elektrikler kesilmiş, insanlar karanlıkta, bu karda kışta ısıtma ihtiyacını bile karşılayamıyor. Biz geçmişten günümüze Türkiye'deki sıkıntıları da gördük; 70'li yılları da biliyoruz, o zamanları da biliyoruz, yaşımız da ona müsait, bu ülkede neler çektiğimizi biliyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Türkiye'de elektrik kesildi yani AK PARTİ döneminde.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Ama... Şuraya geleceğim...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben bir elektrik mühendisiyim, konvektör sistemde böyle bir hata payının olmaması gerekir.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Sayın Yavuzyılmaz, seviyoruz seni, lütfen, müdahale etme de... İnsicamımı bozma bak, sen konuşurken şey yapmıyoruz. Bitiriyorum bu saatte, bitiriyorum; bir yere geleceğim ben, bir şey için söylemiyorum.

Elbette ki bizler burada bir şeyler yaparken geleceği düşünmek zorundayız. Biz şuna... Bunu kabul ediyor muyuz? Ediyoruz. Yer altı zenginliklerimizi ülke ekonomisine çevreye de insanlığa da zarar vermeden kazandırmak hedefimiz midir? Hedefimizdir ve bu yer altı zenginliklerini kazandırmak için de yıllardan beri biz yer altının fotoğrafını, MR'ını, tomografisini çekiyor muyuz? Neyle çekiyoruz? Sondajlarla zenginliklerimizi buluyoruz, ekonomiye kazandırıyoruz. Şunu eleştirebiliriz: Bunu da saygıyla karşılıyor. Bu yer altı zenginliklerini ekonomiye kazandırırken çevresel hassasiyetler ve işçi sağlığı, iş güvenliği burada tartıştığımız şeylerin en ideal bir şekilde yapılmasına hepimiz hemfikiriz, zaten onun için de buradayız ama şuna karşıyız: Neye karşıyız? “Biz HES’e karşıyız, RES’e karşıyız, GES’e karşıyız, santrale karşıyız, nükleere karşıyız...” Peki, soruyorum: Enerjinin başka alternatifleri varsa her yıl Türkiye yüzde 5 büyüyor. Başka alternatifleri varsa birileri bu alternatifleri bize sunsun. Biz de isteriz ki yer altı yer altında kalsın evet, dokunmayalım. Evet, Zonguldak’ı tartışıyoruz, 42 canımız gitti ama biz burada kapatmayı düşünüyor muyuz?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Düşünün, niye düşünmüyorsunuz?

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Bir saniye, bitiriyorum.

Her taraftan düşünmüyoruz. Niye? Orası devam edecek ama orada çalışan kardeşlerimizin, insanlarımızın...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İşçi canı pahasına devam edemez.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Lütfen sözümü kesmeyin, ben sizin sözünüzü kesmedim. Bir hanımefendisiniz, saygılı olun lütfen ya!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Niye tekrar “Saygılı olun.”a getiriyorsunuz?

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Ama lütfen, biz sizi saatlerce dinledik, beş dakika tahammül edilemiyor mu? Lütfen ya!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Niye “Saygılı olun.”a geliyorsunuz hemen?

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Saygılı olun lütfen. Ben konuşurken sözümü kesmeyin lütfen.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bunun saygılı olmakla bir ilgisi yok ki.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Lütfen sözümü kesmeyin.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Söylediğiniz şeyler sabrımızı taşıyor.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Sabrını taşırmıyorum. Ben sizi sabırlı şekilde dinledim. “Lütfen” diyorum bak, lütfen. Ama lütfen sürekli aynı şeyleri yapmayın ya.

Biz bundan sonra bu madenleri, enerjide de yaptığımız HES’leri, GES’leri, RES’leri, hepsini bu ülkenin insanları için, dışa bağımlılığı azaltmak için yapacağız ama bunun yanında da elbette ki çevresel hassasiyetlere, elbette ki işçi sağlığı ve iş güvenliğine, elbette ki burada tekrar kazaların olmaması için mücadelemize devam edeceğiz yani bunu da hiç kimse engelleyemez. İktidarı da muhalefeti de ana muhalefet partisi de söylüyor, biz yenilenebilir enerji kaynaklarını arttıracakız, evet, aynı düşüncedeyiz, bizim gibi düşünüyor; bizleri de eleştirebilir. Eksikleriniz vardır, çevresel hassasiyetlerde eksikleri vardır, bunlar normal şeylerdir. Elbette ki bizler de eksikleri varsa bunları tamamlayıp yolumuza devam edeceğiz.

Ben tekrar burada, bu masanın etrafında olan sivil toplum kuruluşlarımızın, sendikalarımızın değerli başkanlarına teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, sizlere de sabrınızdan dolayı teşekkür ediyoruz.

Hayırlı geceler diliyorum bütün herkese.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Teşekkür ediyoruz.

Ali Bey, buyurun.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, kapanırken yeni bir tartışma açıldığını ifade etmek isterim çünkü çizilen çerçeveyi kabul etmediğimizi söylemek isterim. Yani Türkiye’nin enerjiye ihtiyacı var, dünyanın enerjiye ihtiyacı var; bunların altını çiziyoruz, söylüyoruz, buna itiraz ettiğimiz falan da yok ama bu “yenilenebilir enerji” kavramını tartışmaya açıyorsunuz. Yani bugün iklim krizinin yaşandığı bir coğrafyada, bir dünyada HES’leri yenilenebilir enerji olarak kabul etmiyoruz. HES’lerin -doğayı tahrip eden, suyu ortadan kaldıran- zaten su sıkıntısı yaşanan bir ülkede hâlâ yenilenebilir enerji kapsamında ve YEKDEM kapsamında tutulmasını kabul etmiyoruz. HES’ler geçen sene çalışmadı. Niye çalışmadı? Susuzluktan dolayı çalışmadı, çalıştırılmadı yani. Şimdi bütün bunları değerlendirirken böyle “Muhalefet her şeye karşı. Biz ülkeyi geliştiriyoruz, bunun için şunu yapıyoruz.” falan gibi kavramlar üzerinden meseleyi tartışsanız biz itirazlarımızı ortaya koyarız çünkü bu söylediğiniz şeyler doğru değil. Söylediklerinizin içerisinde bir sürü tartışılması gereken konu var, farklı farklı konular var. Şimdi o nedenle bir bütün olarak bu enerjinin elde edilmesi, yenilenebilir enerjinin ne olduğu ve bu enerji nasıl olursa bunun yenilenebilir olarak değerlendirilmesi gerektiği konusunu da biliyoruz. İstiyorsanız bu konuyla ilgili müzakere açarız, bunu da tartışabiliriz ama bu, sizin anlattığınız gibi değil; bu anlattıklarınızı da kabul etmediğimizi ifade etmek isterim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Serpil Hanım, buyurun.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Başkan, ben de gecenin bu vaktinde kimseyi yormak istemiyorum, tamamlayalım bu tartışmayı fakat gerçekten bir retorik var ve sürekli bu retorik üzerinden karşı tarafı anlamak istemeyen, anlamak işine gelmediği için bu retoriğe başvuran AKP’li vekiller sebebiyle tartışma çıkıyor. Bakın, neymiş? Yasaklıyoruz. Hayır, biz HES açmayacağız, RES açmayacağız, alternatif enerjileri kabul etmiyoruz, her şeye hayır diyoruz gibi bir tablo çıkartılmaya çalışılarak çok haklı eleştirilerimiz sümen altı edilmeye çalışılıyor. Ya, tabii ki enerjiye ihtiyaç...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ama ya algıyı...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – ...olduğu kesin ve bu konuda çalışmalar yapılabilir, yapılmalı fakat biz bundan bahsetmiyoruz. Burada bahsettiğimiz şey doğanın talanından ve emekçinin canına göz diken anlayıştan bahsediyoruz. Şimdi, araya işte “Tabii ki doğayı, çevreyi koruyarak, tabii ki işçi güvenliğine önem vererek ama şunları şunları yapacağız.” dediğiniz zaman; hayır efendim, öyle değil siz bugüne kadar, yirmi yıldır yürüttüğünüz enerji politikalarınızla ve emek politikalarınızla yani birikim rejimi politikalarınızla ne çevreyi korudunuz, kolladınız, çevreye saygı duydunuz... O doğada ekosistemi tahrip eden pek çok şeye imza atıldı, sayısız örnek verebiliriz. Aynı zamanda her yıl bini, 2 bini aşkın insan iş cinayetinde yaşamını yitiriyor İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin verdiği raporlara göre. Her gün 6-7 insan yaşamını yitiriyor, işte burada madencilerin ne kadar çok yaşamını yitirdiğinden de bahsediyoruz. Dolayısıyla bizim bahsettiğimiz şey başka bir şey, burada AKP’li temsilcilerin ifade ettikleri bambaşka bir şey. Yani hemen klişe laflara, söylemlere başvurarak geçiştirilirse bu Komisyon hakkıyla çalışmış olmaz. Araya bir çevre, araya bir de iş güvenliğine itaat edeceğiz, dikkat edeceğiz sözleri konarak yirmi yıldır bu ülkede yaşanan doğa tahribatını, doğa talanını, köylülerin, yerel halkın itirazlarına karşı yapılan HES’lerin, işte JES’lerin, madenciliklerin hatta

RES'lerin dahi... Yani RES'ler de yine ormanları, ekosistemi tahrip ederek gerçekleştiriliyor. ÇED raporlarına rağmen, yargı kararlarına rağmen o kadar çok ihlal var ki ve o ÇED'i bile aslında halkın elinden almaya çalışan, bunun için yasalar çıkartmaya çalışan bir iktidardan bahsediyoruz. Dolayısıyla hani burada iktidara yönelttiğimiz eleştiriler ciddi eleştiriler. Lütfen burada klişe ithamlarla, işte siz de her şeye karşısınız yaklaşımlarıyla yaptığımız ciddi eleştirilerin üstünden atlanmasın. Eğer bu Komisyon sağlıklı çalışacaksa o zaman bizim ne demek istediğimiz sizler tarafından da anlaşılacak durumda, aksi hâlde burada samimiyetle ilgili de bir sorun ortaya çıkıyor. Dediğim gibi bu konuyu daha sonraki toplantılarımızda daha derin tartışabiliriz ama yani sabrımızı taşıran, o anlamıyla da bir anlamda sataştığımız noktada da saygıya davet edilmek de doğru bir yaklaşım değil çünkü karşımızda gerçek ifade edilmediği zaman, hakikatten uzaklaşıldığı zaman ister istemez -insani bir şey- tepki veriyoruz. Saygıyla ilişkili bir şey değil oraya da sığınmayalım.

Eleştirilerimiz bu yönde, daha sonraki toplantılarda yine de tartışalım. Yani bu konuda kendimizi daha çok ifade edebiliriz, Ali Vekilim de ifade etti zaten.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Evet...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Başkanım, bir de acaba bundan sonraki toplantılarda yeni STK'lerden, sendikalarından başkalarını da dinleyecek miyiz? Maden Mühendisleri Odası ve Çağdaş Hukukçular Derneğinin bu konuda bir çalışmaları da olmuştu, onları da dinlemek isteriz, onu da söyleyeyim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tamam, zaten bize bildirilmişti o.

Şöyle: Önümüzdeki hafta özel sektör madencilerini dinleyeceğiz. O dediğiniz kişilerden, STK'lerden zaman olarak... Yani şimdi mesela biz 4 sendikamızı çağırdık; zaman olarak onu hesap ediyoruz. Biz "Maden Mühendisleri Odasını da bugün çağıralım mı?" diye kendi aramızda konuştuk yani iyi ki çağırmamışız çünkü arkadaşlarımıza yeterince belki söz veremeyecektik, hadi sıkıştıralım diyecektik olmayacaktı, gece 3'e kadar çalışalım diyecektik, o yine başka türlü olmayacaktı. Biraz o zamanı oluşturmaya çalışıyoruz, gerçekçi bir şekilde. Önümüzdeki hafta inşallah çarşamba günü yine 14.00'te -arkadaşlarımız o duyuruyu yapacaklar- özel sektör temsilcilerine yapacağız. Bu arada o dediklerinizden ekleyip yani sekiz dokuz saatlik zamanı aşmayacak tarzda yapabilirsek onu ekleyeceğiz. Ondan sonraki iki hafta bütçe Genel Kurulda olduğu için toplantılara ara verelim diyoruz; bütün arkadaşların genel kanaati o. Ondan sonra belki Amasra belki Zonguldak TTK ziyareti, onu yapacağız, yine bunları zamanla konuşacağız ama önümüzdeki haftayı bir yakalayalım inşallah.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – O zaman Maden Mühendisleri Odasını dinlemeyecek miyiz Sayın Başkan?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Önce odaları ve sivil toplum örgütlerini bitirsek Sayın Başkan. Daha iyi olmaz mı yani?

BAŞKAN TANER YILDIZ – İşte, şöyle: Özel sektörün de lehte, aleyhte ekleyecekleri var, onları da bir dinleyelim, STK'lerden. İnşallah...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Önce uygulamayı dinlemek daha iyi olur bence. Aileleri de dinleyelim.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Tabii, tabii, aileleri... O şöyle: Orada yani bizzat yanlarına gitmemiz lazım, onları buraya çağırmamız doğru olmaz demiştik.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Gelirler.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Gelmek... Yok, doğru değil bizim ayaklarına gitmemiz lazım.

Buyurun Kani Bey.

KANİ BEKO (İzmir) – Ben sadece kayda geçsin diye söz hakkı aldım.

Şimdi, HES’ler, GES’ler, işte RES’ler, rüzgâr güllerinden bahsedildi.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Sen destekliyorsundur.

KANİ BEKO (İzmir) – Yok.

Şimdi, bizim Ege’de köyler ayakta. Ben birkaç köye gittim ya, niye dedim bu kadar tepkilisiniz? Evet, doğru, bu ülkede enerjiye de ihtiyaç var. Ancak benim yaşadığım yer Karaburun, Karaburun’u bilen arkadaşımız var mı burada bilmiyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ben.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Karaburun’u bilmeyen olur mu?

KANİ BEKO (İzmir) – Ne güzel.

Şimdi, ben kırk beş yıldan beri orada yaşıyorum yani dağlarda ne kadar keçi var siz onları bana sorun. Bu, Ankara üniversitelerinden düzenli şekilde...

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Gençliğinizi ona borçlusunuz.

KANİ BEKO (İzmir) – Eyvallah.

Şimdi Ankara’dan, İstanbul’dan, Bursa’dan, birçok bölgelerden bizim keçileri görmek için Karaburun’a öğrenciler gelir, orada üç gün kalır, beş gün kalır, bu yaz da siz vardınız galiba değil mi kampa Yılma? Şimdi, bunu anlatırken şunu anlatmaya çalıştım: Sonra çıktım dağlara zaten benim sürekli dolaştığım yerler buralar. Köylülerle oturdum, onları dinledim. Şimdi, olay şu arkadaşlar: Buralarda keçilerin sütleri yüzde 50 oranında kesilmiş. Neden? Yani biz HES’ler, RES’ler, GES’ler, rüzgâr gülleri falan diyoruz ama şimdi bizimkiler -sen söylemiştin galiba- tam bir vahşi kapitalizm. Ya, kardeşim, burası köy. Şimdi köyün yanına gelmiş yanına gelmiş, o direği dikmiş. Şimdi “Van, van, van, van” sabaha kadar. Şimdi, bu hayvanlar; küçükbaş, büyükbaş hayvanlar uyuyamıyor Sayın Bakanım. Dolayısıyla uyuyamadıklarından dolayı sütleri yüzde 50, bazısının yüzde 60 oranında kesilmiş. Şimdi, ikincisi, siz kendinizi düşünün. Bu akşam eve gidelim, başımızı yastığa koyalım, bir ses sizi sabaha kadar uyutmaz, rahatsız eder ve köylü arkadaşlarımız da sabahlara kadar bu “Vın, vın, vın” seslerinden uyuyamadıklarını itiraf ettiler. Sonra bu etkinliklere, eylemlere ben de katıldım. Şimdi, be kardeşim, bu güzelim Karaburun siz gelmişsiniz, görmüşsünü, herkesi beklerim.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Bizi de çağırıyorsun değil mi Kani Bey?

KANİ BEKO (İzmir) – Tabii, tabii, herkesi beklerim.

Ya, burası bacasız bir fabrika. Şimdi şunu anlatmaya çalışıyorum... Yalnız GES’lerde kanserojen var. Bilim insanları bizim oraya geldiler, onlarla bir toplantı yaptık. Bizim Karaburun’da her yıl bilim konferansı olur, bilim kurultayı olur, bilim adamları gelir. Ben sordum, dedim ki: “Ya, biz hep karşıyız, karşıyız ama bana şimdi televizyondan sorsalar ‘Kani Beko, sen neye karşısın?’ deseler, ben cevap veremem. Yani bunu bize bir anlatır mısınız?” Şimdi, kürsüden, inanın, üç beş bilim insanı bunların kanserojen yaydığını açık, net bir şekilde söyledi.

Ya, bir de şu var, bakın, arkadaşlar, notunuzu alın Sayın Bakanım, ben yani yıllardır bu konuyla ilgili her yerde konuşuyorum; televizyonlarda, basında falan, artık yoruldu bu konuyla ilgili konuşmaktan. Olay ne biliyor musunuz? Olay, şu: Şimdi, bu güzelim yerlere para babaları Ankara’dan, İstanbul’dan, işte başka bölgelerden geliyorlar, 2/B uygulaması var; şimdi, 2/B uygulamasından dolayı kocaman bir araziye para babaları alıyorlar. Şimdi, aldıktan sonra ne yapıyorlar? O arazilere gecekondular yapılmaması için tel örgüyle oraları sarıyorlar. Ege’nin hemen hemen tamamı böyle. Daha önce burası neydi? Burası

daha önce meralıktı. Şimdi, ben size sorarım: Yani Ege’de siz bir köyde yaşıyorsunuz; büyükbaş, küçükbaş hayvanlarınız var, gelmiş Almanya’dan, işte Fransa’dan, İngiltere’den, İstanbul’dan para babaları, o arazileri tel örgüyle sarmış. Peki, şimdi, ne yapacaksınız siz, ben size sorarım? Ne yapacaksınız, he? Ya, bakın, bir daha söylüyorum: Köylüler, inanın, Ege’de köylerini terk ediyorlar. Yani bu GES’ler, RES’ler, rüzgâr gülleri, gerçekten eğer yapılacaksa bunun bir ölçümü vardır; ya, mutlaka yapılmalıdır. Şey de öyle, bir daha söylüyorum, kapatıyorum hemen, son cümlem.

Şimdi, balık üretme çiftlikleri var bizim orada, evlere şenlik be kardeşim ya. Yani siz belki benden fazla dolaşmışsınızdır. Ya, ben Yunanistan’a belki 10 kez gittim, geçen hafta işte, anlattım, Balkanlardaydım böyle; gezdim, dolaştım, inceledim. Şimdi, oralarda balık üretme çiftlikleri var yani en az 10 kilometre olması gerekir yasaya göre. Ağabey, şimdi, bizimkileri gelin de görün, bir baca, efendim, adada, bir baca, işte, denizde; ya, olmaz böyle şey ya!

Şimdi, siz geliyorsunuz, siz Karaburun’a geliyorsunuz değil mi, ailenizle beraber, küçük çocuklarınız var; denize bir giriyor, girmesiyle beraber çıkması bir oluyor; “Baba, anne; çok pis kokuyor buralar!” diyor. Bu, ne biliyor musunuz? Günde 2,5 ton balık üretim çiftliklerinde balıklara yem veriyorlar. Peki, bu yemler ne oluyor? Balıklar bunu yedikten sonra dışkısını dışarıya atıyor. Peki, nerede oluyor bu? Sahil kenarlarında oluyor. Ya kardeşim, bunu burada yapacağına, ya 10 kilometre ileri gitsen de yani buraya yazın arkadaşlarımız aileleriyle beraber gelsin, bu temiz denizde çocuklarla beraber güzel bir tatil yapsa yani iyi olmaz mı? Yani şunu anlatmaya çalışıyorum: Ben, tabii, oralarda yaşadığım için, belki böyle diyebilirsiniz ama bakın, şöyle...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Orada para kazanamazlar; uzak, mesafe çok.

KANİ BEKO (İzmir) - Bitiriyorum ağabey, bitiriyorum hemen.

Şimdi, Ege, aslında gerçekten bacasız bir fabrika, değil mi? Yani bizim yarımadaya 1 milyona yakın turist geliyor temmuz, ağustos, eylül aylarında fakat son dönemlerde çok da memnun olmadıklarını bize ifade ettiler. Siz bu GES’leri, RES’leri böyle direkt konuştunuz ama dikkat etmekte fayda var. Biz olmasın demiyoruz; bakın, olmasın demiyoruz ama dikkatli olmakta fayda var yani. Şimdi, o köyler bize lazım; yani zeytinin olmadığı, peynirin olmadığı; domatesin, biberin, patlıcanın olmadığı yerde, insanların geleceği olmaz.

Herkese teşekkür ederim.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Başkanım, bir cümle söyleyebilir miyim?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Lütfen, yani hiçbir sınır yok, lütfen. Vaktimiz müsait, sabah üçten sonra çalışıyoruz.

MEHMET ALİ ÖZKAN (Manisa) – Bence yeni bir tartışma konusu aç, hatta birkaç kişiye birden satış ki muhabbet açılsın.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Buyurun.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Yeni bir tartışma konusu olsun istemiyorum değerli Başkanım.

Ben size, ekibinize teşekkür ediyorum. Tabii, misafirlerimiz var, sendika başkanlarına sunumları dolayısıyla ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Tabii, Ali Bey, yeni bir mülkiyet tartışması yapacak hâlimiz yok; işte yani devlet vesaire dağıtalım Ege’deki Kani ağabeye destek olsun diye... Onu özel de söyleyeyim.

Ben bir şey itiraf etmek için söz aldım Değerli Başkanım, hoşluk olsun diye. Ben tabii, 4 sendika başkanımıza, misafirlerimize teşekkür ediyoruz sunumları için, katkılar aldık, vekillerimize teşekkür ediyoruz. Tabii, ilk 3 sendika başkanımız da sarı sendikayla ilgili kafamızda istifham vardı hem

buradan arkadaşlar “brief” etti hem öğrenmiş olduk hem de muhalefetteki arkadaşlar sunumlarında... Ya, sendikaların işçilerin çıkarlarını korumasıyla, dolayısıyla ekonomiyle, devletle, siyasi partilerle -ki siyasi partileri saymadınız, sadece iktidar olarak söylediniz, o kısmını da ben dercetmiş olayım- ilişkilerinin bir mesafede olmasını söylediler. Ben tabii, tüm başkanlarıma teşekkür ediyorum ama Tayfun GÖRGÜN Başkanına hassaten teşekkür ediyorum çünkü muhalefeti, özellikle Deniz’i bile yani -bak, yeni bir tartışma olmasın- uzlaştırdığına göre ben sarı sendikayı da sizin zaviyenizden anlamış oldum. Yani bu da kayıtlara geçsin diye söylemiş olayım Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Evet, Başkanım, sizin şey ekleyecek bir konunuz var mı?

TÜRKİYE DEVRİMCİ MADEN ARAMA VE İŞLETME İŞÇİLERİ SENDİKASI GENEL BAŞKANI TAYFUN GÖRGÜN – Hayır Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Peki.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Komisyon Başkanı Taner Yıldız’ın, bugünkü toplantıda Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz’ın söylemiyle ve diğer görüşlerle ilgili olarak kapanış konuşması yapmak istediğine ve katılımcılara teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN TANER YILDIZ – Ben bir kapanış konuşması yapmak istiyorum, Deniz Bey’in söyleminden dolayı bir kapanış konuşması yapmak istiyorum.

Şimdi, tabii, uzun uzadıya 5-6 tane temel başlıktan bahsedildi burada. Hasbelkader bu işin içerisinde uzun yıllardan beri bulunan birisi olarak 5-6 cümle etmek isterim. Şimdi, iktidarla muhalefetin arasındaki temel fark... Herhangi bir ithamdan uzak bunu söylüyorum, bir işin nasıl yapılmayacağını tarif etmek ile bir işin nasıl yapılacağını, onarılacağını konuşmak arasındaki temel bir fark var. Bunları dediğim gibi, herhangi bir ithamdan uzak söylüyorum. Mesela, şimdi Serpil Hanım Kemerköy Yeniköy’den bahsetti. 1986’dan 1992’ye kadar yapılmış yaklaşık 6-7 milyar kilovat saat elektrik üreten bir santralin özelleştirmesini yaptık 2014 yılında; baca gazları, analizler, her bir şeyler tekrar yenilendi, oraya özel sektör para harcadı. Şimdi, oranın kömürünün tedarikiyle alakalı Kani Beyciğim bir nimet külfet ilişkisini kuramıyoruz. Ben şunu diyorum: Ben mazottan çok şikâyet ederim, benzin fiyatları da pahalı ama özel arabama binerim. Yani AK PARTİ iktidara geldiğinde 8,5 milyon trafiğe çıkmış araç vardı, şimdi 23,5 milyon adet var. Yıllara bölün, ölenlerle doğanlar arasındaki fark yaklaşık Türkiye’de 1 milyondur; 1,5 milyon bebek doğar, 450-500 bin kişi ölür. Her bebek, arabasıyla beraber geliyor tabiri caizse. Biz bu nimetten yararlanırken “E, bu güzel bir şey. Tabii ki benim konforuma sen karışacak değilsin. Ben kazandım alnımın teri.” falan diyoruz ama ithal benzinden bahsederken “Ama o konuyu şimdi geçelim.” diyoruz, enerji de böyle.

Şimdi, arkadaşlar, Cenab-ı Hak her ülkeye farklı özellikler bahşetmiş. Katar’ın kotu 25. Adamlar bir proje geliştirdiler bundan dört yıl önce, dediler ki: “Şuraya bir tepe yapalım. Ya, tepenin üzerinden biraz seyredelim.” 15,5 milyar dolarlık bir proje geliştirdiler tepe yapmak için. Ya, Türkiye’de tepenin sayısı olur mu? Yani “Şu tepeye çıkalım.” dersin, çıkarsın. Yani her ülkenin avantajları farklı. Siz orada HES yapmak isterseniz de Katar’da HES’i yapamazsınız. Malum, HES, kot farkından dolayı normalde bir potansiyel enerjiyi kinetiğe çevirdiğinizde oluşan enerjidir. Ya, Cenab-ı Hak buraya bahşetmiş; 1.400 metre, dün açılan Yusufeli Barajı’nın suyun başladığı yerle bittiği yerin arasındaki kot farkı. 1.400 metre, Katar’daki kotun toplamı 25 metre.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Başkanım, orası patronların mı?

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şöyle, gelelim, patron kısmına gelelim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Orada çiçeği var, böceği var, börtü böceği var, keçi var...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Serpil Hanım “Maçahel” diye bir yer var. Bakın, ben Şili’den...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Var, biliyorum. Maçahel çok güzel bir yer.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Bakın, oraya gidin, oranın bayan muhtarı oranın yolunun asfaltlanmasına bile karşıdır. Çok güzel bir şey çünkü oranın balı hiçbir yerde yoktur, kendine has bir balı vardır ve orası kara yollarından talep edilen yapıyla beraber asfaltlanmamıştır, orası stabilize yoldur. Şimdi, bakın, Türkiye’nin o kadar farklı zenginlikleri var ki... Yani kusura bakmayın, mahallenin delisi biz değiliz. Dünya bir bütündür, parçalanmaz. Dünyanın ozon tabakasını delen... Ben yirmi beş yıl önce Houston’da enerji kongresine gittiğimde baba Bush Başkandı, yavru Bush Teksas Valisiydi, adam çıktı, çatır çatır dedi ki: “Arkadaş, hiç kusura bakmayın, Kyoto’ya falan biz taraf olmayız. Ben sanayileşmemi tamamlayıncaya kadar -o Serpil Hanım’ın dediği ‘vahşi kapitalizm’in tam göbeğidir orası- hiçbir çevre anlaşmasına imza koymuyorum varsa bir şey diyen söylesin.” 5 bin kişi salonda, devlet başkanları ve hükümet başkanları var, enerji bakanları var; yıllarca koymadılar.

Şimdi, iki hafta önce Almanya Başbakanı, Şansölyesi Scholz dedi ki: “Halkımdan özür diliyorum, ben kömürü kapatmıştım, şimdi açmak zorundayım, gelişmeler bunu gösteriyor.” Arkadaşlar, mahallenin delisi biz değiliz ya; kömürün varsa kömürü üreteceksin. Tamam, yıka yapı değil, çevreye uygun olarak.

Şimdi Kemerköy, Yeniköy’de kömürünüz var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O zaman eksik işçi sayısını giderin.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şimdi, arkadaşlar, Deniz Bey, hiçbir ölümün...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Farklı çözümler var Başkan, başka çözümler var.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Serpil Hanım Bakın, bak...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Başkanım, konuşuruz sonra, başka çözümler de var.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Bunu konuşuruz, bakın, o çözümlerin içerisinde otuz beş yıldan beri kalan birisi olarak söylüyorum, o kadar çok modellemeler üzerine konuştuk ki, siz şimdi bana “Doğal gaz ithalatını zorunlu olarak neyse böyle yapalım.” Şimdi sınır aşan sular problemi var Türkiye’nin. 500 metre küp/saniye Suriye, Irak tarafına su göndereceksiniz. Öyle yıllar vardır ki Türkiye’ye yağın yağmur o 500 metre küp saniyeden daha düşüktür. Yirmi beş yılda 1 feyezan oluşur, yedi yılda 1 kuraklık oluşur, bunun 1938’den beri bütün hidrolojik verileri var. Şimdi Deniz Bey yani “Konuş, konuş.” diyorsun da konuşmaya başladığımızda o kadar çok mesele var ki.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Karşılıklı konuşabilirsek çok daha faydalı olacak.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Türkiye’nin millî ve yerliliği konusunda, inanım, geliştirdiği çok fazla proje var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hani “Kemerköy, Yeniköy” derken kapasite kullanım mekanizması teşviki alacakları sözleşmede yok.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Jeotermalde...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama sonradan devasa milyar liralara üzerinde para kazanıyorlar.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Bakın, deprem oldu sabahleyin, volkanik ülke olmanın nimetleri vardır, bak, artıları vardır, eksileri vardır. Volkanik tek ülke olmanın nimeti jeotermal buhardır ama birçok dezavantajları da vardır. Bunu siz seçmiyorsunuz ki, bulunduğunuz, Karaburun’u da siz seçmiyorsunuz, Yozgat’ı da ben seçmiyorum ama her birimiz bulunduğu yerde...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İkizköylüler de seçmedi, onlar da seçmedi.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Bakın, orada kömür çevreye zararlı olmadan çıkarılabilecek durumdadır, 1986’dan bu tarafa 6 milyar kilovatsaat elektrik üretildi, benim oradaki Fatma bacım, Ayşe ablam o elektrikten yararlandı. Şimdi, nimet külfet ilişkisi dediğim bu. O yüzden şimdi bir işin nasıl yapılmayacağına dair çok fazla konu var, bir işin nasıl yapılmayacağını söylemekle nasıl yapılacağını sorumluluğunu taşımak ayrı şeyler. Bunu itham için söylemiyorum yani şu anda biz masanın bu tarafındayız ve biz bunları yapmak zorundayız, mazeret üretmeden bunları yapmak zorundayız.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Termik santrallerden insanlar ölüyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İşte ama termik santrallerin filtrasyonlarını çok geç yapınca sorun oluyor, direnince AK PARTİ sorun oluyor.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Yılda 30 milyar euro rüzgâra sübvansiyon veren Almanya kömüre ve nükleere dönme kararı almak zorunda kaldı, gelişmeler bunu gösterdi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Şimdi, konuyu böyle kapatmayalım, siz şimdi filtrasyonla ilgili konuşun.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Türkiye “diversification” dediğimiz kaynaklarını çeşitlendirme, güzergâhını çeşitlendirme ve her türlü enerji çeşitlendirmesini yapmak zorunda ki bu duruma düşmesin. Bakın, tarih veriyorum, Merkel’in Yardımcısı Rösler, enerjiden sorumlu, çevreden sorumlu Başbakan Yardımcısı kalktı, burada, 25 tane kameranın önünde: “Bizim Türkiye’nin enerji politikasından öğrenecek çok şeyimiz varmış, ben bunu yeni anladım.” diye basın açıklamasında bulundu.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – E, tabii onlar bütün madenciliği gelip burada yapıyorlar.

BAŞKAN TANER YILDIZ – Şimdi, bunu elin Almanyası görecektir, bizim buradaki yapımız görmeyecek, bu bizim ağırmıza gider arkadaşlar.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hangi teknolojiyi öğrendiler?

BAŞKAN TANER YILDIZ – O yüzden şimdi biz, bakın, gecenin bu saatinde...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Neyine özendiler? İşçi cinayetlerine mi özgürlüğe...

BAŞKAN TANER YILDIZ – Bakın, bunu on beş saat konuşacak hâlimiz, on beş saat konuşacak bilgimiz var.

O yüzden ben toplantıyı kapatırken şöyle diyorum: Bütün sendikalardan gelen arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum verdikleri bilgilerden dolayı. Amacımız malum, bütün milletvekili arkadaşlarımız söylediler, bunun sebeplerine inip doğru bir şekilde, inşallah bir daha bu kazaların olmaması için hep beraber uğraşmak. Uzman arkadaşlarımıza, kurumlardan gelen arkadaşlarımıza da teşekkür ediyorum, stenograf arkadaşlarımıza da aynı şekilde ve toplantıyı kapatıyorum, hayırlı geceler.

Kapanma Saati: 01.00